

Per 1395/2012

10034588,25

COBISS

GORISKA KNJENICA

Časnik 2012

179

25

Jubilejna številka

Društvo

IZDAJA DRUŠTVO TRILLEK

Predstava dijakov ajdovske gimnazije - Dekameron; telovadnica na Colu. Foto: arhiv društva Trillek

Telefonska centrala na Colu med pleskanjem ... Trillekova akcija. Foto: Meta Škvarč

Končni izdelek. Foto: Meta Škvarč

Poklon materam ob materinskem dnevu v cerkvi na Colu, otroški pevski zbor in Društvo mladih Col. Foto: Dominik Tratnik.

25. številka

Uredila: Andreja Petrovčič,
pomočnica Anja Rijavec

Pomočnik in koordinator: Jernej
Škvarč

Uredništvo: Lucijan Trošt, Tanja
Hladnik, Luka Bizjak, Tamara Trat-
nik Ambrožič, Tim Žgavec, Jerneja
Tratnik

Oglasno trženje: Dušan Koren in
Silvan Praček

Lektoriranje: Barbara Koren in
Marija Bajc

Naslovnica: Robert Likar

Zadnja stran: Luka Bizjak

Oblikovanje in prelom: Luka Bizjak
in Jernej Škvarč

Naklada: 250 izvodov

Datum izida: 30. 12. 2012

karala

u središču

25 let Colskega časnika, pet urednikov	5
Kako se je začelo?	12
Čestitam Colskemu časniku ob jubileju ...	14
Življenje in prihodnost mladih na Colu	22

intervju

Matej Peljhan	25
Življenje s kemijo	29
»Potrebno je veliko dobre volje ... «	33
Tomaž Kovšca	37
Nina Kovšca	42
»To je moj dom!«	46
»Pogum, vse ljudstvo!«	51

pregled u zgodovina

Črni Vrh 1. 9. 1944	55
Alojz Pregelj – Lojze Maticav z Malega Polja	55
1. septembra leta 44 je bilo ...	60
Franc Kobal - Krštofov z Malega Polja	61

župnija

Colski duhovni poklici	64
Novomašnik, bod' pozdravljen!	68
Colska župnijska kronika za Gospodovo leto 2012	69

protopis

Najin mesec na Slonokoščeni obali	73
-----------------------------------	----

priloga

Colski časnik 1988 – 2012	78
---------------------------	----

DP 34.588 / 2012

Že 25 let ...

"Ko smo izdali prvi Colski časnik, se je na Colu začelo neko novo obdobje, obrnili smo nov nepopisan list v knjigi in se potem vsako leto trudili napisati novo poglavje."

Tako je pred petimi leti za 20. številko zapisal Simon Škvarč, član peterice, ki je vstopila v novo obdobje. In čeprav si takrat tega nihče od njih ni predstavljal, je bilo od tedaj popisanih in obrnjenih veliko listov v tej knjigi. Letos praznujemo srebrni jubilej!

Ob tej priložnosti se želim v imenu bralcev zahvaliti vsem, ki ste kakorkoli pripomogli, da je *Colski časnik* vsa leta izhajal. Predvsem je treba izpostaviti Sandija Škvarča, ki se je domislil ideje o časniku, zbral ekipo in začel. Brez njegove velike zagnanosti in vztrajnosti časnik ne bi preživel toliko let. Aktualni člani uredništva smo hvaležni in veseli, da imamo priložnost nadaljevati to tradicijo.

Hvala torej prvi peterici, vsem članom poznejših uredništev in trenutnim sodelavcem.

V imenu uredništva pa se zahvaljujem vsem bralcem, ki ste z veseljem kupovali in brali *Colski časnik*. Naj tako ostane še naprej.

Colskemu časniku pa vse najboljše ob petindvajsetletnici!

Andreja Petrovič

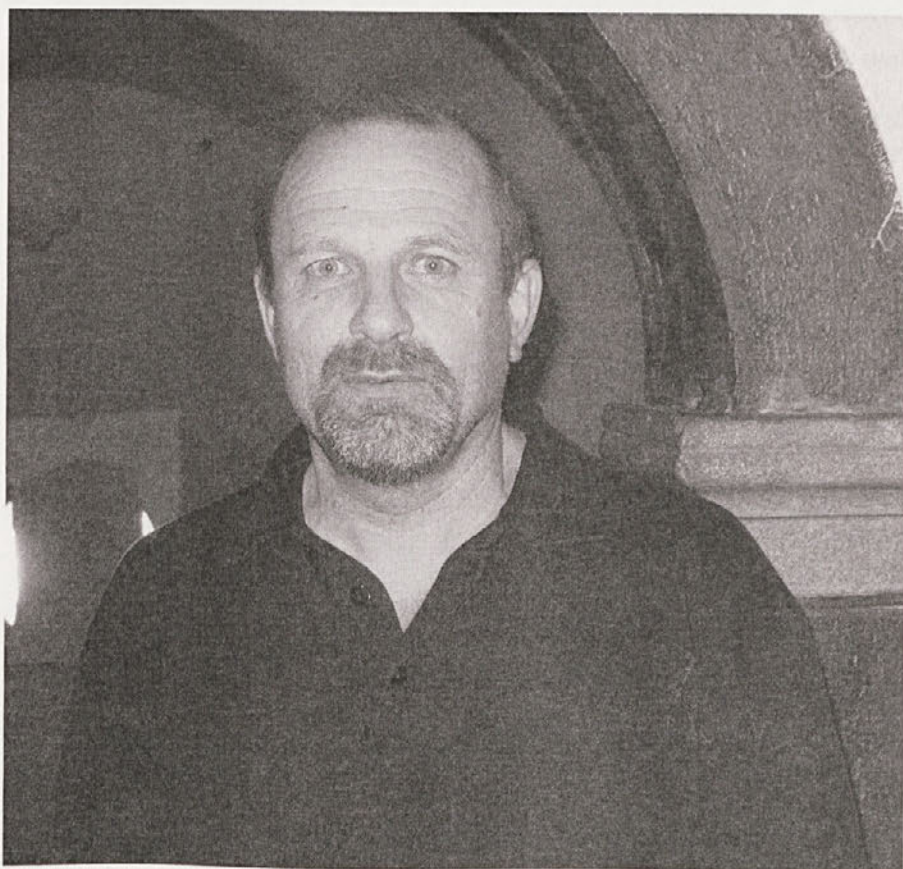
Novo leto nas vedno znova vabi na pot iskanja sreče. To je pot do drugega srca, do lastnih želja in vrednot življenja. Ne žar luči ne zunanji lesk daril je ne moreta dati. A tople besede in dlan, ki jo stisnemo drug drugemu, so namig, da smo s svojo pomočjo in prijateljstvom nekje v bližini, da v tem iskanju nismo sami!

Uredništvo Colskega časnika vam v letu 2013 želi obilo zdravja, miru in zadovoljstva!

25 LET COLSKEGA ČASNIKA, PET UREDNIKOV

Urednik je pri vsakem časopisu gotovo človek, ki poganja in usmerja vse ostale ustvarjalce časopisa. Skrbi, da so prispevki pravočasno oddani, da v uredništvu vlada red in da vse poteka tako, kot mora. Predvsem pa je najbolj zaslužen, da nova številka časopisa izide pravočasno, da je vsebinsko in oblikovno korektna. Tudi pri Colskem časopisu so skozi 25 let njegovega izhajanja pomembno vlogo imeli prav njegovi uredniki, ki so bolj ali manj uspešno vodili ekipo uredništva do vsakoletnega izida tega pomembnega zapisa dogajanja na Colu in v njegovi bližnji okolici.

Prvi se je s to nalogo spopadel Sandi Škvarč, ki je bil leta 1988 eden od ustanoviteljev in pobudnikov nastanka časopisa, katerega cilj je bil beležiti dogajanje na Colu. Delo urednika je opravljal kar 13 let, kar je nedvomno dolga doba. Jubilejnega leta 2000 pa se je odločil, da je dovolj prostega časa posvetil Colskemu časniku, zato je z mesta urednika odstopil. Usoda časopisa je bila naslednje leto pod vprašajem, potem ga je odločno prevzel Lucijan Trošt, čeprav je tudi sam v uvodniku časopisa priznal: »In kot popolni začetnik sem se naloge s precejšnjim veseljem, pa tudi veliko mero naivnosti, lotil.« S pomočjo uredništva in drugih sodelavcev je časnik tako tudi leta 2001 izšel. Trošt je mesto urednika opravljal do leta 2005, naslednje leto pa je nastopil spet čas za spremembe, čas pomladitve ekipe. Tako smo dobili prvo žensko urednico, Tanjo Hladnik, ki je bila kot novinarsko izobražena oseba tudi željna uredniških izkušenj. Vse od takrat je mesto urednika Colskega

Lucijan Trošt. Foto: Tanja Hladnik

Tanja Hladnik. Foto: arhiv Tanje Hladnik

časnika rezervirano za ženske, saj sta ga pred dvema letoma, torej leta 2010, zasedli novi mladi dami, Anja Rijavec in Andreja Petrovčič. Vse te spremembe na uredniškem mestu gredo z roko v roki v želji po pomladitvi uredništva. Mladi tako prevzemajo njegov vedno večji delež, kar je vsekakor dobrodošlo in nujno za ohranitev tradicije izhajanja Colskega časnika.

Kako si se sploh odločil(-a), da sprejmeš nalogo urednice/urednika Colskega časnika?

Lucijan Trošt (v nadaljevanju LT):

Leta 2001 je dotedanji urednik Sandi Škvarč sporočil, da v bodoče ne misli več urejati Colskega časnika. Postavilo se je vprašanje, ali bo časnik sploh še izhajal. V tisti situaciji sem nekoliko naivno izustil: »Bom pa jaz urednik!«. Soočil sem se s težavami, ki so bile vezane na

delovanje računalnika in računalniške programe.

Tanja Hladnik (v nadaljevanju TH):

Danes se mi zdi, da se je vse zgodilo nekako samo od sebe. Lučo je želel urejanje predati naprej in je predlagal, da bi vlogo urednice prevzela jaz. V tistem času sem ravno zaključevala študij, že imela nekaj izkušenj z uredniškim delom in si jih seveda želela še več. Tako odločitev ni bila težka, ampak prej samoumevna.

Anja Rijavec (v nadaljevanju AR):

Nisem se kaj posebno odločala, pač, tako je nanese, nekdo mora biti tudi urednik.

Andreja Petrovčič (v nadaljevanju AP):

Pred tremi leti sem se odzvala povabilu in se pridružila uredništvu Colskega časnika. Že na prvem sestanku

je Lučo (Lucijan Trošt) povedal, da se Tanja umika z mesta urednice in zato potrebujemo novega urednika. Prostovoljcev ni bilo, zato je Lučo predlagal, da bi nalogo prevzeli Anja in jaz. Na začetku sem bila nekoliko skeptična, vendar sta tako Tanja kot Lučo obljubila pomoč in vodenje, zato sem sprejela nalogo in sodelovanje z Anjo. Vsekakor mi je mesto urednice pomenilo nov izziv in veliko izkušnjo.

Kaj ti je (bilo) v največji izziv pri tej nalogi?

LT: Izziv je bilo praktično vse, kar je bilo v zvezi s časnikom. Prej sem sicer sodeloval v uredniškem odboru, a bolj kot »črnc«, tu pa tam sem napisal kakšen članek, o tem, kako nastane časopis, pa nisem vedel veliko.

TH: Spomnim se, da sem se največ ukvarjala s tem, kako časnik vsebinsko in oblikovno posodobiti, ne da bi pri tem izgubil svoje bistvo – da bi torej še naprej ostal glasilo vseh prebivalcev Cola z okolico, da bi ohranil pomembno vlogo v kulturno-družabnem življenju naših krajev.

AR: Speljati celotno zadevo skozi tako, da se ne skregam čisto z vsemi.

AP: Največji izziv je začetek oblikovanja časnika. Prvi sestanki, zbiranje tem. Včasih je idej veliko, a jih je težko realizirati. Vsi pa želimo ustvariti čim boljše številko časnika, tako, ki jo bodo Colčani radi vzeli v roke in jo z veseljem brali.

Na kakšen način si se lotil(-a) urednikovanja?

LT: Nek ustaljeni način nastajanja časnika je obstajal že prej in tega sem se držal (sestanki uredniškega odbora, določanje vsebine časnika, tiskarna itd.). Večji problem je bil pri meni drugje, o urejanju, postavljanju fotografij, vnašanju tekstov; skratka, o vsem, kar moraš znati, da nastane časopis, nisem imel pojma. Učil sem se sprti!

TH: Izhajala sem iz dolge tradicije izhajanja časnika in kot vodilo vzela njegovo vlogo, o kateri sem govorila v prejšnjem odgovoru. Različne vsebine, ki jih časnik vsako leto združi med platnicami, sem poskušala smiselno razvrstiti v rubrike, da bi časnik postal bolj pregleden. Prav tako sem se trudila, da smo vsebine »pomladili« – da so jih ustvarjali tudi mlajši avtorji in da so pisali tudi o mladih. Poleg tega sem si prizadevala, da smo znotraj uredništva čim bolj smiselno in uravnoteženo porazdelili naloge, medse smo pa zelo zagreto vabili tudi nove sodelavce.

AR: Z veliko zmede.

AP: Z Anjo si delo deliva, zato se druga drugi prilagajava. Prispele članke najprej preberem in uredim, če kaj konkretno izstopa. Članek posredujem naprej lektorici. Ko prejmem lektoriran članek, ga še enkrat preverim in skupaj s slikami pošljem oblikovalcu. O zadnjih detajlih (besedilo za uvodnik, kazalo ter kolofon) se z Anjo skupaj dogovoriva in potem to napiševa.

Kdo ti (je) pri tej nalogi (vsaj na začetku) najbolj pomaga/pomagal?

LT: Nekaj malega mi je v začetku pomagal Sandi, nenadomestljivo pomoč pa mi je nudil prijatelj Miro Šuligoj. Tudi on je takrat začel z urejanjem »svojega« časopisa in velikokrat mu je telefon zvonil tudi v zgodnjih jutranjih urah. To se je dogajalo predvsem takrat, ko sem z neprevidnim pritiskom na napačno tipko, »zrušil« že postavljeno stran. Še enkrat se mu moram zahvaliti, ker brez njegove pomoči Colski časnik leta 2001 ne bi izšel.

TH: Vsa štiri leta urednikovanja sem imela pri nastajanju časnika priložnost sodelovati z odlično ekipo. V smislu organizacije in vsestranske podpore mi je največ pomagal Lučo, pri oblikovni posodobitvi pa je imela glavno besedo Tina (takrat še Štefančič, zdaj Maraž).

Porazdelitev nalog med nami tremi je časniku omogočila, da je na novo zadihal. Sicer pa smo res imeli podporo vseh takratnih članov uredništva, po mojem občutku smo lepo sodelovali.

AR: Vsekakor Lučo Trošt.

AP: Pri urednikovanju sta nam pomagala predvsem Tanja in Lučo, svojo pomoč pa so ponudili tudi drugi.

Kaj ti (je) pri tej nalogi povzročal/povzročalo največ problemov, skrbi?

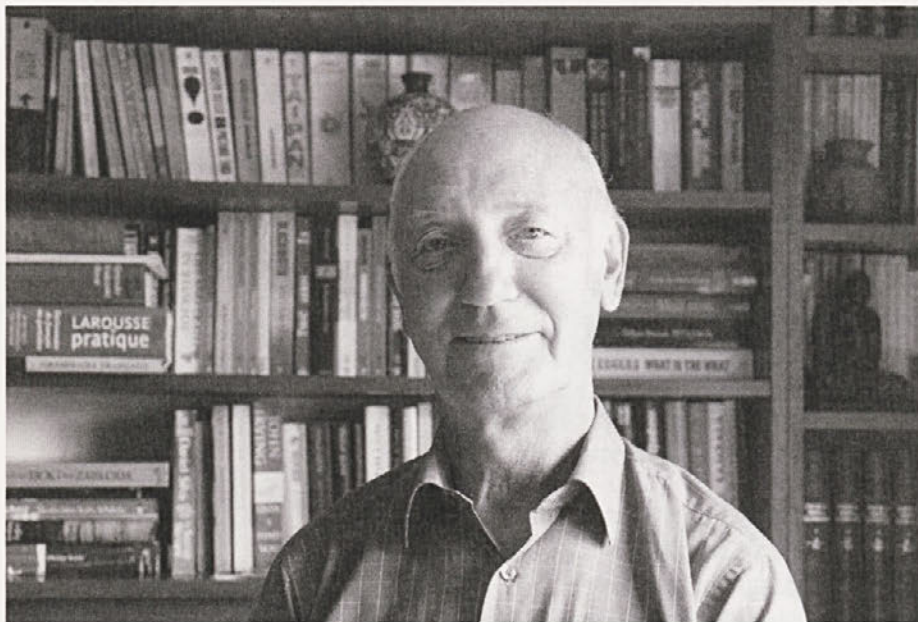
LT: Kot sem že rekel, mi je pri prvem časniku probleme povzročalo vse. Tudi zadnji rok oddaje člankov smo določili zelo pozen (sv. Miklavž) in tistih deset dni

do oddaje v tisk je bilo res »ubitačnih«. Naslednja leta so se zadeve umirile, kar precej sem se izobrazil na področju računalništva, nekatere zadeve v uredništvu smo zastavili drugače, prišli so novi ljudje, predvsem mladi, ki so imeli nove ideje. Ja, kasneje je bilo povsem drugače, neprimerljivo s prvim letom.

TH: Samo urejanje časnika mi je bilo v veselje, mogoče sem bila malo na trnih, ko smo še zbirali prispevke. Nikoli nisem bila prepričana, ali bodo vsi oddani, ukvarjala sem se s tem, kako jih bom sestavila v zaokroženo celoto. Tik preden smo vsako številko oddali v tisk, se mi je zdelo, da se je vse (spet) nekako samo od sebe postavilo na pravo mesto.

Andreja Petrovčič. Foto: Klemen Bizjak

Ivan Rudolf - Maksov. Vir: Arhiv Ivan Rudolf

Colski časnik je imenitno glasilo, četudi se pojavi samo enkrat na leto. Pogrešal bi ga, če bi ga ne bilo. Nisem ga imel prilike brati od samega začetka, zadnjih 10 let pa se ga vselej razveselim. Na teh

25 let izhajanja so lahko ponosni tisti, ki so ga spočeli, ga ohranjali iz leta v leto in ga še zdaj ohranjajo pri življenju. To je opravilo, ki zahteva veliko domiselnosti, dobre volje, vztrajnosti in idej. Veseli

me, da je bila in je med Colčani peščica ljudi, ki jim ni žal truda in časa, da ostaja časnik pri življenju, čvrst in bogat.

Meni, ki sem že več kot 60 let proč od colskega doma, pomeni morda še več kot domačinom in gotovo je še več takšnih »zdomcev«. Meni je namreč vez z dogajanjem v vasi, kjer sem zagledal luč sveta in preživel zgodnjo mladost. Pomaga mi ohranjati spomin na okolje, kjer imam korenine in kjer je še zmerom košček mojega srca.

Časniku ob njegovem 25. letu želim, da bi še dolgo živel, nas hranil z utripom vasi in bil vsem, ki ga beremo, v veselje. Njegovim urednikom in moštvo okrog njega pa iskrene čestitke.

Ivan Rudolf

Poleg samega urejanja je bilo najtežje usklajevanje (pre)številnih obveznosti, ki so se mi v tistem času nabrale.

AR: Izgubljeni članki, ki so se izmuznili lekturi, nezadovoljni pisci člankov, ki v Časnik niso prišli iz kakršnih koli razlogov, pozabljene slike c Takoj gre kaj narobe!

AP: To, da časnik urejava dve, je hkrati velika prednost, prav tako pa ima svoje slabosti. Kljub stalni komunikaciji je prišlo do zapletov in napak in to meni predstavlja problem. Težava velikokrat nastane, ker vsi članki ne prispejo v dogovorjenem roku in se potem nabere preveč dela za urednika, lektorja in oblikovalca. Letos sodelujeva že tretje leto, nekoliko sva spremenili način dela in se na napakah tudi nekaj naučili. Zato upam, da bo problemov in skrbi vedno manj.

Si že prej spremljal(-a) Colski časnik,

morda pri njem sodeloval(-a)?

LT: Ja, pri nastajanju Colskega časnika sem od njegove tretje številke. Prva leta so bila tudi najbolj »naša« (tu mislim na uredniški odbor). Sestanki so bili kar pogosti, na njih so padale ideje, se kresala mnenja, nepozabni pa so bili dnevi, ko smo v Ajdovščini časopis fizično sestavljali – posamezne članke lepili na strani. Tam so šele vrele ideje na plan. Mislim, da bi še danes lahko pokazal kakšen prispevek, oziroma njegov del, ki je nastal v Ricatovi vili v Ajdovščini.

TH: Da, Colski časnik je v mojem življenju, odkar pomnim. Vedno smo ga imeli doma in po malem sem ga brala, odkar sem znala brati. Ne spomnim se, kdaj je bil v njem objavljen moj prvi prispevek, verjetno že v času obiskovanja osnovne šole, gotovo pa sem bila takrat zelo srečen otrok. Kasneje je to sodelovanje postalo

bolj intenzivno, za časnik sem pisala prispevke in ga tudi urejala. Zadnja leta pa spet (kaj malega) napišem.

AR: Nekaj malega sem ga spremljala, vendar ne veliko, samo z nekaj članki. Nekoč, ko sem bila še mlajša, osnovnošolka, pa sem celo narisala risbo, ki je prišla na naslovnico. Bila je čudna, mislim, da sem ji dala naslov »Zmešani Trillek«.

AP: Colski časnik sem že prej redno prebirala, saj je to ena izmed dobro ohranjenih tradicij na Colu. Branje je bilo vedno zanimivo, saj je časnik nekakšen povzetek vsega pomembnejšega dogajanja v tekočem letu.

Katera številka Colskega časnika ti je posebej ostala v spominu? Morda kakšen prispevek? Zakaj?

LT: Nedvomno prva, ki sem jo urejal. Razloge sem že navedel. Sicer ima kar precej napak, nekaterih prav velikih,

a takega veselja, kot sem ga občutil takrat, ko sem vzel v roke Colski časnik, nisem občutil že dolgo. Tudi kasneje ne. Predvsem sem si dokazal, da se s trdim delom in vztrajnostjo da narediti marsikaj. Od prispevkov pa ne bi nobenega posebej izpostavljaj. Bilo jih je kar nekaj, takih in drugačnih.

TH: Posebno mesto imajo seveda štiri številke, ki sem jih – v sodelovanju s super ekipo – uredila jaz. Med njimi ne morem nobene izpostaviti, vse so mi enako ljube. Nobena od njih ni popolna, glede na vložen trud pa so najboljše, kar smo lahko v tistem trenutku ustvarili. Poleg tega mi je posebej ostala v spominu dolgoletna naslovnica Silve Copič, ki je zame še danes prva vizualna asociacija na Colski časnik.

AR: Poleg tiste, ki je nosila mojo naslovnico, še ena, v kateri je bil objavljen moj prvi članek. To je bilo kakšna štiri leta nazaj. Prej pa sem bila še premlada, da bi ga redno spremljala.

AP: Predvsem iz zadnjih števil, pri katerih sem sodelovala, se spomnim veliko prispevkov. A tudi iz nekoliko starejših števil so mi v glavi ostali članki, ki so mi bili še posebej zanimivi. Največkrat so to intervjuji o zanimivih temah, potopisi ali pa doživeto zapisane življenjske zgodbe: iz lanskega časopisa recimo zgodbe o prebegih in Lučotova pripoved o maratonu, pred dvema letoma me je prevzel prispevek o Ironmenu Mateja Peljhana, dobro se spomnim tudi članka o uspehu Mateja Žgavca in še bi se kaj našlo.

Kakšno mesto ima po tvojem mnenju Colski časnik v družbenem življenju in dogajanju na Colu?

LT: Zame veliko, zato sem se takrat tudi spustil v tisto »avanturo« z urejanjem. Da imam prav, sem dobil potrditev v šoli, ko so mi učiteljice, predvsem nižjih razredov, povedale, da pri pouku kar precej uporabljajo podatke iz Colskega časnika. Dokončna potrditev, da je

Colski časnik prava stvar, pa sem dobil pred parimi leti, ko sem izvedel, koliko časnikov potuje v tujino k našim izseljencem. Mogoče se ustvarjalci Colskega časnika niti ne zavedamo dovolj, kakšno delo opravljamo!

TH: V zvezi z vlogo časnika na Colu mi na misel vedno pride naslednja uganka: čez leto je težko, včasih zelo težko nabrati avtorje prispevkov, predvsem nove dopisnike; če pa časnika okrog novega leta ne bi bilo, ga bi veliko ljudi zelo pogrešalo, vsaj tako pravijo. Gotovo si je časnik v 25-ih letih neprekinjenega izhajanja pridobil zvest krog bralcev, ob koncu koledarskega leta jim pomeni nekakšen pregleden povzetek minulega leta z zanimivimi vsebinskimi dodatki. Prepričana sem tudi, da številke z leti pridobivajo na vrednosti, v njih so ohranjene številne zgodbe, ki so vredne, da ne utonejo v pozabo, zgodbe, ki Colčane povezujejo v skupnost. Vedno bolj zanimivo je vzeti v roke na primer številke iz 90-ih let 20. stoletja.

AR: Zelo veliko. Obvešča nas o uspehih in dosežkih sovaščanov, za katere pogosto celo ne vemo ali smo nanje čez leto že pozabili. To nas povezuje in tudi spodbuja, da se bolje spoznamo kot sovaščani.

AP: Menim, da Colski časnik Colčani radi vzamejo v roke in ga preberejo, ker vsebuje članke o dogajanju v domačem kraju. Izide konec leta in vsak rad obudi spomine na preteklo leto, družbeno življenje in dogodke, ki so se zgodili v tem času. Zelo pa me veseli, da Colski časnik prejemajo tudi nekateri naši rojaki zunaj slovenskih meja in ga tam z veseljem prebirajo. Lepo je slišati in prebrati, da ljudem časnik nekaj pomeni. To je tudi motivacija za naprej in vredno je, da to tradicijo ohranjamo.

Kje vidiš največji izziv za Colski časnik v prihodnjih letih?

LT: Pomladitev uredništva zaenkrat uspešno poteka, bi bilo pa dobro, če bi

Anja Rijavec. Foto: arhiv Anje Rijavec

imeli še več dopisnikov. Potrebno bi bilo še ojačati dopisniško mrežo iz zamejstva. Mislim, da so na teh področjih pred uredništvom še veliki izzivi.

TH: Po mojem je največji in obenem najpomembnejši izziv Colskega časnika oblikovanje stalne ekipe uredništva z dovolj veliko zavzetostjo, da bodo v svojih vlogah vztrajali čim dlje. Le tako bo lahko časnik živel in se razvijal še naprej.

AR: Vsak časnik je nov izziv! Iz mnogih razlogov! Vedno se kaj pojavi, če bi šlo čisto gladko, bi bilo nekaj narobe, vendar vsako leto znova izide.

AP: Izzivov bo kar veliko. Glavni izziv je ta, da so nam naši starejši sodelavci že letos prepustili vse glavne "funkcije" Colskega časnika in se počasi umikajo iz uredništva. Čeprav se to ni zgodilo nenapovedano in smo se na to že pripravili, se bo njihova odsotnost vsekakor poznala. Izziv bo tudi zbiranje novih in svežih idej, s katerimi bomo zapolnili prihodnje številke in tako bomo zadovoljili čim širši krog bralcev.

Kakšne spremembe bo po tvojem mnenju Colski časnik potreboval v prihodnje?

LT: Spremembe po navadi prinesejo novi ljudje, predvsem mladi. Mislim, pravzaprav si želim, da bi bodoče številke Colskega časnika mladi urejali po svojih željah, potrebah. Navsezadnje je bodočnost časnika odvisna od njih, njihove kreativnosti, želja in tudi poguma, da bodo delali in izdajali tisto, kar jih res zanima. Mi, starejši, pa jih bomo gledali bolj od daleč, včasih, po stari navadi, malo pogodrnjali, vendar tu pa tam pritaknili »svoj lonček«.

TH: Težko odgovorim, ker se s tem vprašanjem, odkar sem predala urednikovanje, nisem več ukvarjala. Pomembno se mi zdi, da časnik vsebinsko in oblikovno ostane v koraku s časom. Da kljub vsebinam, ki se pogosto dotikajo tudi preteklosti, vzdržuje občutek

sodobnosti, da odseva čas, v katerem nastaja.

AR: Vedno so dobrodošli novi pisci, z novimi idejami, ti ga ohranjajo zanimivega. Sicer pa mislim, da kar dobro stoji in je dobro sprejet.

AP: Spremembe bi zagotovo prinesli novi člani, z novimi idejami. Dejstvo je, da se je vseh teh letih o veliko stvareh že pisalo in so bile nekatere teme že velikokrat "obdelane". Tekoča kronika je sicer vsako leto nekoliko drugačna, vendar je to premalo za zapolnitev časnika. Po mojem mnenju je časnik dobro zasnovan, vendar pa so kakršnekoli novosti in spremembe zanimive in privlačne za bralce.

Kako bo napovedan umik starejših sodelavcev Colskega časnika vplival na delo pri časniku vnaprej? Se ti zdi, da boste mladi zmogli? Imate dovolj znanja in izkušenj?

AR: Vse prepogosto se tudi meni zgodi, da preprosto ne najdem časa zanj, ko bi ga morala. Še kakšna pomoč bi prišla prav! Sicer pa mislim, da bomo zmogli. Če ne že prej, smo se na koncu še vedno vsi potrudili in naredili svoje delo in verjamem, da v prihodnje ne bo nič drugače.

AP: V veliko olajšanje si štejem to, da je ekipa starejših sodelavcev z ogromno izkušnjami pripravljena kadarkoli pomagati in mlajši člani vemo, da lahko računamo nanje. Menjavanje glavnih vlog se je začelo prav z zamenjavo urednic, torej pred tremi leti. Jernej je letos zamenjal Lučota in prevzel vlogo koordinatorja, prav tako je Tina predala oblikovanje. Mislim, da ima predvsem Jernej zelo pomembno vlogo, saj nas zbira in usmerja. Pri časniku sodeluje že več let, tako ima že nekaj kilometrine, ostali pa si jo nabiramo. Izkušenj in znanja pa v vsakem primeru ni nikoli preveč. Tudi številčno ne morem reči, da nas je malo, če upoštevam to, da se je vse začelo s petimi člani. Seveda pa

bi bilo še boljše in lažje, če bi se ekipi pridružila še kakšna glava več.

Bila si prva ženska urednica Colskega časnika. Ti je bilo zato lažje/težje? Kako so drugi gledali na to?

TH: To, da sem bila prva ženska urednica Colskega časnika, je bil prav prijeten občutek, priznam. Mislim, da mi je bilo lažje, ker si je uredništvo posebej za to priložnost nadelo rokavice in me nihče ni z mojimi idejami vred v živo poslal v c tri krasne. Glede na to, da je bilo društvo Trillek dolgo precej moška utrdba, je najbrž kdo dvignil obrvi ob tej spremembi, poleg tega pa se ni zgodilo nič strašnega. Če danes pogledam nazaj, se mi zdi pravzaprav precej nenavadno, da smo se leta 2006 sploh ukvarjali s tem, kakšnega spola je urednik. Taka vprašanja bi sodila v bolj daljno preteklost.

Kaj ti je pri življenju na Colu najbolj všeč?

LT: Predvsem to, da se na Colu še vedno najde kritična masa ljudi, ki je pripravljena nekaj storiti za skupnost. Ostali ji kasneje bolj ali manj sledijo, a potrebna je ta kritična masa, »entuziasti« smo jih imenovali svoj čas. In taki ljudje na Colu, hvala Bogu, še obstajajo, navkljub časom, v katerih živimo.

TH: Zadnjih deset let je večina mojega življenja na Colu omejena na vikende in takrat mi je najbolj všeč narava, ki nas obkroža, ter razkošen razgled proti Vipavski dolini in morju.

AR: Da se nam za tako malo vas kar veliko dogaja – imamo dve veselici, proslave, koncerte, pevske zборе c radi se družimo in povezujemo.

AP: Všeč mi je, ker je Col ravno prav velika vas in ima odlično lego. V desetih minutah si lahko peš v gozdu in naravi ali pa z avtomobilom v Ajdovščini. Življenje na Colu mi povsem odgovarja, rada imam preprostost, prijaznost ljudi in

vaško vzdušje.

Morda tu kaj pogrešaš?

LT: Če bi začel razmišljati o tem, bi gotovo našel marsikaj. A v tem trenutku mi prav nič konkretnega ne pade na pamet. Z malo dobre volje in strpnosti se da tu pri nas kar dobro živeti. Ravno prej sem gledal, kako je sonce utonilo v morje. Koliko ljudi si lahko privoščijo gledati tak sončni zahod?

TH: Glede na to, da se na Col vračam predvsem zaradi družine, ki je tu, nič posebnega ne pogrešam. Ljudje imamo različna zanimanja, cilje, za katere seveda ni nujno, da so vsi uresničljivi v rojstnem kraju. Iz osnovnošolskih in srednješolskih časov pa se spomnim, da sem na Colu pogrešala več aktivnosti za mlade, zanimivih občolskih dejavnosti, občasno tudi več odprtega gledanja v svet, sprejemanja drugačnosti brez obsojanja.

AR: Več raznolikih dejavnosti za mlade.

AP: Col sicer res nima veliko krajev, kjer bi se mladi lahko družili, niti nimamo nakupovalnih centrov in ostalih velikih ustanov, a je po drugi strani dovolj blizu večjih krajev (Ajdovščina, Nova Gorica), da to ni zelo velika ovira. Prav mir in narava sta konec koncev največji čar vasi.

Se ti zdi Col dovolj perspektiven za mlade, jih spodbuja, da tu ostanejo? S čim da/ne?

LT: Na žalost moram reči, da kakšne velike perspektive mladi tu na Colu nimajo. To je moje osebno mnenje, seveda. Ampak tako je po vsej naši ljubi domovini. Na žalost jim je naša generacija napravila bodočnost precej temno. A, saj so mladi, naj poizkusijo spremeniti svet, na njih je, da si poizkusijo izboljšati stvari, popraviti vse tisto, kar smo mi uspešno pokvarili. Verjamem vanje, verjamem, da bodo našli odgovore na vse izzive sodobnega

sveta!

TH: Ponovila bom misel iz prejšnjega odgovora: ljudje smo različni, imamo različne želje, zato se življenje na Colu nekaterim zdi obetajoče, drugi pa se želijo odseliti. Dejstvo, da je Col kraj na križišču poti, ima pač (vsaj) dve posledici: tako kot sem prihajajo ljudje z vseh koncev, na vse konce tudi odhajajo. Mislim, da se člani krajevne skupnosti v zadnjih desetletjih niso posebej ukvarjali s tem, da bi mlade, ki zaključujejo šolanje, obdržali na Colu, da bi na primer načrtno razmišljali o ustvarjanju delovnih mest. Spomnim se, da sem sama v taki starosti imela občutek, da je tudi družabno življenje bolj ali manj namenjeno starejšim generacijam. Obstajale so izjeme, na primer udarniška ureditev Kurska, ki je vsaj nekaj časa res bil prostor za mladino. Kolikor poznam dogajanje, se mladina na Colu v zadnjih letih spet aktivno organizira v okviru društev, med drugim so prevzeli Colski časnik, kar me iskreno veseli. Mladi si lahko zase ustvarijo najboljšo perspektivo.

AR: Žal ne. Preprosto zato, ker nas večina odhaja po izobrazbo v bolj ali manj oddaljene kraje. Tam se največkrat pokažejo tudi dobre možnosti zaposlitve. Sama bi si tu želela ostati celo življenje. Upam, da bo tako. Ampak nikoli ne veš.

AP: V zadnjih letih statistika kaže, da se vedno več ljudi v Sloveniji seli iz mest, na obrobja ali v vasi. Col se mi zdi, iz že zgoraj navedenih razlogov, idealna vas, zato mlade, po mojem mnenju, spodbuja in ne odvraca od tega, da tu ostanejo.

Kakšno bo po tvojem mnenju življenje na Colu čez 25 let?

LT: Veš, danes še nisem pil kave, tako da ne morem pogledat v kavno usedlino, »šlogarc« ne obiskujem, na karte se tudi spoznam bolj slabo. Bo, kot bo. Upam, da bomo nehali uničevati naravo, da bodo vrednote, ki so nekdaj veljale, spet pridobile na veljavi, da

bodo Colčani še vedno držali skupaj. Kar se tehnologije tiče, je pa tako: kdo je pred petindvajsetimi leti vedel, da ti bom danes to pisanje poslal kar po »golobčku«, ki se imenuje e-mail? Nočem biti vizionar, želim si le, da bom čez petindvajset let, če bom še živ, seveda, lahko rekel, da so se vsaj nekatere želje, ki sem jih tu zapisal, uresničile.

TH: Kakšno bo življenje, žal ne vem, s špekulativnimi napovedmi bi znala krepko zgrešiti. Namesto tega lahko povem, kaj si želim za življenje Colčanov v naslednjih 25-ih letih. Želim si predvsem aktivnega, angažiranega delovanja mladih, za katere Col ne bo le kraj bivanja, ampak tudi kraj ustvarjanja. Da bi s sokrajani živeli v miru, sožitju in spoštovanju. Želim si, da bi vsi prepoznali vrednost naše naravne in kulturne dediščine ter jo podjetno predstavili svetu. Da se ne bi vsak dan z avtomobili vozili na delo na vse strani, ampak da bi na Colu ustvarili možnosti za zaposlitve, na primer na področju turizma in lesno-pohištvene industrije, ki bo les pripeljala do končnega izdelka v krajih, kjer je zrastel in bil posekan. To je seveda samo nekaj možnosti.

AR: Upam, da tako kot je sedaj. Z veliko prijaznimi ljudmi, lepim zelenim okoljem in raznesenimi hiškami, ki so ravno dovolj daleč, a hkrati ravno dovolj blizu, da so ljudje še zelo povezani med seboj.

AP: Upam, da bo čez 25 let življenje na Colu še vedno vsaj približno tako, kot je sedaj. Da bodo ljudje še vedno tako odprti, življenje in vzdušje pa sproščeno. Svojega otroštva in odraščanja nikakor ne bi želela zamenjati in doživljati v drugem kraju in upam, da bodo mladi čez 25 let še vedno razmišljali podobno.

Lamara Eratnik Ambrožič

KAKO SE JE ZAČELO ...

Ob obletnici časnika je prav, da se o tem, od kod sploh ideja zanj in o tem, kako so nastajale prve številke, pogovorimo s tistimi, ki so bili zraven že takrat, pred petindvajsetimi leti. Pogovarjali smo se s Simonom Škvarčem in Matjažem Bizjakom.

Kako ste prišli do ideje za časnik? Kdo je bil njen pobudnik?

SIMON: Idejo je dal Sandi, dobil pa jo je v Črnem Vrhu. Tam so ob novem letu izdajali glasilo Črnovrščan, na enem od naslednjih sestankov je pač predlagal, da bi lahko kaj takega naredili tudi mi.

MATJAŽ: Pobuda za začetek je prišla z dveh strani. Tako so takrat v Črnem Vrhu izdajali svoj časopis, v Ajdovščini pa je Sandi pripravljaval nek predvolilni časopis za Zvezo socialistične mladine, kjer si je pridobil izkušnje za to delo. Pravzaprav pa se ne spomnim povsem natančno, kako je bilo ... To je že četrto stoletje nazaj!

Kaj ste želeli ponuditi Colu s Colskim časnikom? Kakšen je bil vaš namen?

SIMON: Ponuditi smo želeli nekaj novega, nekaj, česar na Colu še ni bilo. Že sama ideja je bila takrat malo nora, ko se je začela uresničevati, verjetno nismo razmišljali dlje od prve številke.

MATJAŽ: Pravzaprav nismo veliko razmišljali, kaj bo časnik ponudil Colu. Bili smo zagnani za vsako stvar. Želeli smo, da se nekaj dogaja in da so ljudje zadovoljni. Morda je bila osnovni cilj dodatna popestritev ob novem letu, nek dodatek novoletni proslavi in miklavževanju.

Opišite takraten način nastajanja

časopisa? Kako so potekali vsi dogovori, ki jih danes uredimo preko spleta? Kakšen je bil takrat tehnološki postopek?

SIMON: Bilo je ogromno sestankov, kjer smo se dogovarjali o vsebini in obliki časnika. Cele ure smo debatirali v mali sobi gostilne Štefančič, Sandi je delal zapiske in počasi je nastajala idejna zasnova časnika. Potem je bilo treba na teren, napisati članke, ki so nato, seveda v rokopisu, romali na lektoriranje. Sledilo je tipkanje in ročna izdelava vsake strani posebej. To je bilo zamudno delo, ki je terjalo precej potrpežljivosti, natančnosti in ustvarjalnosti.

MATJAŽ: »Manjko« interneta smo nadomestili z neizmerno veliko sestanki. »Štabe« smo imeli v treh gostilnah in na enem sestanku največkrat obiskali vse tri... Počasi so začeli nastajati rokopisi, te je gospa Hladnik Ivica (Boselnova) na Tekstini pretipkala, nato je gospod Franc Černigoj članke lektoriral. Sledilo je urejanje strani. Vsako stran je bilo potrebno sestaviti na večji format papirja, urediti smo morali postavitev, naslove. Zadnja postaja je bil tiskar. Takrat je to opravljal Ivo Boscarol. Ko smo dobili prvi časnik v roke, smo bili nanj izjemno ponosni... Imel je barvne platnice, kar je bilo takrat prava redkost.

Kakšna zanimiva anekdota v zvezi s časnikom oziroma z njegovim nastajanjem...

SIMON: Težko bi kakšno anekdoto posebej izpostavil. Nastajanje časnika, sploh pa tisti zadnji, tehnološki del, je bilo kljub vsemu zabavno. Vsak je izdeloval svojo stran, nekaterim je šlo bolje, drugim slabše, vsak je imel svojo idejo, bilo je veliko zafrkancije, padali so štosi. To so bile res prijetne in zabavne urice.

MATJAŽ: Anekdota mogoče iz druge številke, v kateri so bili glavna tema bratje Benčina... Takrat sva s Simonom kot raziskovalna novinarja obiskala Ilija Markoviča, starega moža, za katerega sva izvedela, da je učil Benčince igrati. Sicer pa je veliko anekdot vezanih prav na sestavljanje časnika. To smo takrat opravljali v Ajdovščini na sedežu ZSMS-ja. No, pravzaprav pa je cela zgodba Colskega časnika ena velika anekdota.

Kako je bilo s financiranjem prvih številčk časopisa?

MATJAŽ: Nikoli ni bilo denarja. Večinoma je šlo vedno za improvizacijo. Pomembno je bilo, da je izšel. Stroške smo skušali pokriti s prodajo vstopnic na novoletni proslavi in s samo prodajo časopisa. Na koncu pa je bila največkrat izguba. Pravzaprav tudi nikoli ni bilo mišljeno, da naj bi časnik ustvarjal dobiček.

Ste pričakovali, da se bo časnik razvil v to, kar imamo pred sabo danes in bo dočakal petindvajseto številko?

SIMON: Že prej sem omenil, da na začetku kaj dlje od prve številke nismo videli, toda ko je bil časnik pred nami, so kar same od sebe začele prihajati nove ideje in tako je šlo naprej, od številke do številke. Tukaj moram poudariti, da brez velike zagnanosti in požrtvovalnosti urednikov, v mislih imam Sandija in pozneje Lučota, ne bi imeli tega, kar imamo.

MATJAŽ: Osebo sigurno ne. Mislim, da tudi nihče tega ni pričakoval. V nekih trenutkih so se pojavljale velike težave in vprašanja, če bo časnik sploh izšel. Za to, da je »preživel« tista obdobja, je najbolj zaslužen Lučo.

Kako danes gledate na časopis oziroma kje vidite možnosti za izboljšanje? Kaj v časopisu pogrešate?

SIMON: Na časnik sem vedno gledal z veseljem in tako tudi še danes. Prišli so

novi obrazi, nove ideje, nova tehnologija, ostali pa so stari problemi. Že v prvi številki pred petindvajsetimi leti je bila izražena želja, da naj bi se ob časniku vsaj za nekaj časa ustavili od te nore dirke, ki nam jo prinaša vsakdan. No, kako je s to dirko danes, vemo vsi. Zato lahko rečem samo, da je vsaka številka časnika nekaj posebnega, zgodba zase, odsev določenega časa, tako za tiste, ki ga delajo, kot tudi za bralce. Tako na Colski časnik gledam jaz.

MATJAŽ: Časnik je v tem času tako dozorel, da ni primerjave s prvimi številkami... Včasih smo si marsikaj privoščili, česar si danes ni mogoče. Šele sčasoma smo, po odzivih ljudi, spoznali, kakšno moč ima tiskana beseda, sprva se tega nismo zavedali. Vesel sem, ko izide, saj to pomeni, da je bilo takrat naše delo dobro zastavljeno. Vesel sem tudi tega, da se menjajo generacije. Čeprav pride do napak zaradi neizkušenosti, je prav, da se menjajo uredniki, pisci, prispevki...

Kako vidite nadaljnji razvoj časnika? Pričakujete tudi trideseto številko?

SIMON: Skozi petindvajset let ti nekako pride v navado, da vsaj malo razmišljaš tudi o naslednji številki, pa čeprav si tega nočeš priznati. O kakšnem nadaljnem razvoju ne razmišljam, pač pa upam, da bodo številke še izhajale, tudi trideseta.

MATJAŽ: Pričakujem petdeseto... V teh petindvajsetih letih je prebrodil vse najstniške težave. Če se bo vključevalo še več novih, mladih sodelavcev bo zagotovo dočakal petdeseto številko... Če je uspelo nam, brez znanja, denarja in interneta, bo tudi vam in bodočim piscem. Želim vam dati intervju za petdeseto obletnico...

Luka Bizjak in Ema Zgavac

Marija Ivana Gerljevič Damiani. Foto: Arhiv Marija Ivana Gerljevič Damiani

Že več let z velikim zanimanjem prebiram Colski časnik, saj mi omogoča spremljanje življenja in dogodkov v kraju, ki mi je zelo pri srcu. Hvaležna sem vsem, ki z ljubeznijo nadaljujejo in ohranjajo blagodejno in pozitivno idejo o colski skupnosti.

Vedno sem mislila, da bi bilo koristno, če bi bila kakšna stran v časniku namenjena zgodovini Cola in pomembnim osebam od tu, saj tako ohranja žive spomine na naše korenine.

*Marija Ivana Gerljevič
Damiani*

Opomba: iz Italijanščine prevedla Ana Peljhan

ČESTITAM COLSKEMU ČASNIKU OB JUBILEJU ...

JA, VEČKRAT GA ČITAM S SLOVARJEM V ROKI ...

Čeprav sem rojena v mestu Toronto v Kanadi, bom po srcu vedno Pucova iz Orešja!

Moj oče, Marjan Žejn, se je rodil pri Pucovih v Orešju. Zapustil je svojo družino in domovino leta 1955, star komaj osemnajst let. Po dolgem potovanju, prepolnem raznih dogodivščin, je končno prispel v Toronto in se leta 1961 poročil s Francko Mavec. V zakonu se jima je rodilo sedem otrok. Jaz sem druga po vrsti. (Prebeg Marjana Žejna preko državne meje in njegovo življenje v Kanadi je bilo opisano v 24. številki Colskega časnika. Op. L. T.)

Nikoli ni pozabil na dom, starše, sestre in njihove družine. Srečen je bil, kadar je dobil pošto s Cola in izvedel, kaj se novega dogaja z domačimi in prijatelji; vsako pismo, ki mu ga je mama ali ena od osmih sester napisala, ga je napolnilo s toplino. Vsaka pošta mu je dala vedeti, da ga domači pogrešajo ...

Tudi ko mu je nečak Jožko Praček kakšno razglednico od doma poslal. Še danes ima spravljene vse tiste razglednice.

Z brati in sestrami sem kot otrok z odprtimi usti poslušala zgodbe o njegovem domu in otroštvu. Večkrat je pripovedoval, kako se je igral z nečakom Jožetom Bajcem, kako se je rad metal (stara otroška igra, pri kateri je moral

zmagovalec poraženca pritisniti z obema lopaticama na tla; nekakšna rokoborba. Op. L. T.), hodil na lov z očetom, kako se je učil v šoli. Pa maše pri sv. Lenartu in to, kako se ga je kot mladenič prvič »nacukal« na ohceti sestre Ivanke. Z nasmehom se je rad spominjal, kako so bili veseli, kadar je iz Reke prišla na obisk sestra Micka. V glavnem, otroci smo vedeli za vse tete, strice, bratrance in sestrične. In da je bilo lušno na Colu.

Marjan Žejn v »akciji«: »... vedno je lušno ... vinček teče in ata igra na harmoniko.« Foto: Arhiv Francka Žejn - Por

Jaz osebno pa nisem mogla nikoli razumeti, kako je ata lahko odšel iz kraja, ki ga je nam otrokom predstavljal kot raj. Seveda, kot otrok nisem vedela, kaj pomeni vojna, lakota ali bolezen.

Spominjam se, kako hudo mu je bilo, ko je izvedel da mu je umrl tata. Enako je bilo tudi neko nedeljo, ko smo na obisku pri prijatelju Marjanu Bajcu izvedeli za smrt stare mame. Težko je, ko človek tako daleč od doma zve za hude novice o najbližjih.

Za ata ne bo nikoli takega bogastva na svetu, ki bi se lahko primerjalo z lepotami Cola, Primorske, s spomini na domače. Čeprav je zapustil dom pred skoraj šestdesetimi leti, še vedno hodi »domov« na Col. Če ne bi imel otrok, vnukov in vnukinj tu v Kanadi, bi se mogoče že pred mnogimi leti vrnil z mamo na Col in hodil v Toronto na obiske in dopust.

Mama in ata sta nam, tako kot ostali izseljenci svojim otrokom, privzgojila ljubezen do slovenske kulture in slovenskega naroda. A ne glede na to, kje v Kanadi so si zgradili nove domove, ustvarili družine, vedno se je čutila neka praznina, kot da nekaj manjka v njih. Seveda, pred mnogimi leti so potrgali svoje korenine, pustili svoj dom in ljudi,

Družina Žejn - Por: (od leve) Jože, Meri, Kristina, ata Marjan, Tone, mama Francka, Francka, Ančka, Janez. Foto: Arhiv Francka Žejn - Por

ki so jim bili pri srcu. Ko so odšli, se je naredila rana, ki se pri nekaterih še danes ni zacellila. Edino ko se vračajo na obiske ali dopuste in ponovno hodijo po domačih ulicah in v domačem okolju, ko spet obujajo otroške in mladoletne spomine, se počutijo izpolnjeni.

Mislím, da je Simon Gregorčič pravilno napisal: »...naj drugi okoli po sveti si iščejo slave, blaga; jaz hočem na gori živeti, tu sreča, tu mir je doma«.

Za ata bo ta mir in dom vedno na Colu!

Mož Marko mi je pred skoraj petindvajsetimi leti omenil, da sva oba Slovenca po srcu, a rojena v napačnem kraju in času. Prav je imel! Oba imava korenine v Sloveniji in vedno sva bila ponosna, da sva Slovenca.

Kadar so najini starši govorili o domovini, so jo predstavljali kot sanjski raj. Od rojstva naprej so starši v nama vzgajali ljubezen do kraja, ki ga nisva še nikoli videla, a ga vseeno dobro poznala. Nazorno so nama predstavili njihove rojstne domove, sorodnike, za katere smo vedeli da obstajajo, a jih nismo nikoli srečali. Vedno je v nas tlela želja spoznati to »žlahto«, videti kraj, kjer so se rodili starši, in bolj razumeti zgodovino svojih prednikov.

Prvič sem prišla na Col in spoznala sorodnike leta 1973. Z Markom sva se, takrat še najstnika, brez staršev podala na pot v njihovo domovino in se zaljubila v te čarobne kraje in ljudi. Kasneje, leta 1996 sva se z Markom začasno preselila v Slovenijo. Počutila sva se kot doma. V tistih šestih letih sva raziskala in videla več lepot Primorske

in Slovenije, kot jih pozna povprečen Slovenec. Imava lepe spomine na tisti, za naju tako kratke čas, ki sva ga tam preživela. Način življenja nama je bil bolj všeč kot v Kanadi. Takrat sem se zavedla žalostnega dejstva, da nekateri člani moje družine iz Kanade ne bodo nikoli videli Slovenije, Cola ali spoznali Pucove žlahte. Končno sva razumela, kaj pomeni imeti domotožje, saj sva ga občutila tudi midva, pa čeprav sva oba rojena v Kanadi in sva v Sloveniji živela le par let.

Slovenski izseljenci v Torontu so si počasi zgradili mali slovenski center v župniji Marija Pomagaj (prva slovenska cerkev v Torontu, zgrajena leta 1953). Tja so nas vozili starši, da smo spoznali našo slovensko zgodovino, da smo spoznali kaj pomeni biti Slovenec. Vpisali so nas v slovensko šolo v župniji, kjer smo se vsak petek in soboto zvečer tri ure učili slovenščino. Tam smo se naučili govoriti »prav« slovensko ... no, ko pogledam sedaj nazaj, je bilo vse bolj po »ljubljsko«. Spomnim se, kako smo bili presenečeni, ko smo izvedli, da besede kot so žajfa, montel, kivder, šrajf, antla itd. niso prave slovenske besede. Doma smo seveda govorili bolj po »primorsko«. Rekli smo pejsa namesto pesa, mlejko namesto mleko. Govorili smo slovenščino svojih staršev, besedni zaklad, ki so ga starši prinesli s sabo in se je tu pri nas ohranil brez vpliva moderne slovenščine. Na primer, mamine starše v Kanadi smo onikali in uporabljali smo besede kot Bog lonaj kar se danes redko uporablja. Slovenski jezik naših staršev se ni razvijal tako kot se je v Sloveniji. Jezik je na nek način zamrznil in ostal tak, kot je bil, ko so izseljenci emigrirali po svetu.

Slovenski otroci smo se čez teden družili in sodelovali pri slovenskih zborih, skavtih, mladinskem klubu itd. Aktivnosti je v glavnem vodil takratni župnik, gospod Tone Zrnc. Zavedali smo se, da imamo bogato kulturo in spomnim se, da so se prijatelji v angleški šoli čudili in se

Francka Žejn, Marko Por. Fotografija je nastala l. 1988. Z Markom sta se preselila v Slovenijo leta 1996. Marko se je zaposlil kot vodja ključnih kupcev pri družbi Coca Cola v Ljubljani, kasneje pa je postal direktor prodaje za tiskarno Dan. Ustanovil je tudi lastno podjetje Franmar International, d. o. o., ki se je ukvarjala z uvozom in izvozom. To podjetje deluje v Torontu še danes. Francka se je na začetku bivanja v Sloveniji zaposlila kot učiteljica angleškega jezika na raznih jezikovnih šolah v Ljubljani. Stranke so ji dale pobudo, da sta z Markom ustanovila svojo jezikovno šolo in učila poslovno in strokovno angleščino v raznih podjetjih in državnih ustanovah.

Foto: Arhiv Francka Žejn - Por

nam želeli pridružiti.

Slovenski narod je vesel narod, ne glede na to, kje po svetu se nahaja.

Na gimnaziji smo vsak teden praznovali kulturne dneve. Slovenski učenci smo nastopali v narodnih nošah, štiriglasno peli narodne pesmi, plesali folklorne plese in z veseljem predstavljali svojo kulturo ostalim sošolcem. Očitno je bilo, da smo ponosni narod. Najlepšo pohvalo sem dobila, ko mi je sošolka (Italjanka po rodu) rekla, da če bi se ponovno rodila, bi si želela roditi se kot Slovenka.

Biti Slovenec je nekaj v človekovi duši, česar se ne da uničiti ... To nam dokazuje tudi slovenska pesem. Ljubezen do slovenske pesmi so nam podarili starši. Pri nas doma smo vedno peli - naj bo to v avtu, ko smo se vozili, ali kadar je ata prijel za harmoniko. Najraje smo peli Izidor ovčice pase, posebno še del: »cingel, ti cingel, cingel

cong«, pa Na planincih sončece sije, Sem slovenska deklica, Moj očka ima konjička dva, Zaplula je barčica moja in mnogo drugih lepih narodnih pesmi. V naši hiši je bilo vedno petje in muzika. Nismo imeli veliko denarja, a lušno je vedno bilo. Ata in mama sta težko delala, da sta družini zgradila dom. Pred kratkim sem izvedla, da so nas v šoli imeli za »revno« družinico. Zanimivo, ker se sami nismo nikoli počutili revni, saj nam ni nič manjkalo. Seveda, drugi so videli ata, ki je imel dve službi, da je lahko vzdrževal sedem otrok in ubogo mamo, ki se je sama ukvarjala z nami, brez pomoči. Starša nista znala prav dobro angleško in tudi denarja ni bilo, da bi nas peljala na dopust kot ostali starši v soseščini. Vedno pa sta nam podarjala svoj čas, veliko sta se ukvarjala z nami. Hodili smo na krajše izlete in obiskovali druge Colčane in Primorce. Tako je bilo življenje večine izseljencev. Pridni, s pomanjkljivim znanjem angleščine; zgradili so si nove domove daleč od domovine in kar je zelo pomembno, drug drugega so neomajno podpirali. Izseljenci so pridno delali in cenili družine namesto denarja. Zato se mi zdi, da so evropski izseljenci v Kanadi veliko bolj veseli in srečni kot povprečan Kanadčan, ki je tu rojen.

Odkar se spomnim, sem imela željo vedeti čim več o Sloveniji. Ko sem hodila v šolo, je bilo težko dobiti gradivo o Sloveniji, sploh pa o tako majhnem kraju kot je Col.

Danes, v času interneta, je seveda drugače, obstaja Colski časnik in druge revije, ki pišejo o Primorski. Za tiste, ki ne znajo dobro slovensko, so prispevki na

internetu prevedeni v angleščino. Glede zgodovine, kulture, šeg in običajev smo se največ naučili od staršev. V slovenski šoli smo imeli bogato založeno knjižnico, tako da smo lahko brali slovenske zgodbe. Tam smo se učili o Simon Gregorčiču, Francetu Prešerenu, Ivanu Cankarju, Otonu Župančiču, Martinu Krpanu, Kralju Matjažu, zgodovino Slovencev, zemljepis Slovenije, slovenski jezik, slovnico in mnogo drugega. Uporabljali smo učbenike, ki jih je sestavil gospod Zrnc. Učili so nas pesmice kot Bog in Slovenija, ki jo je napisal Ivan Pregelj:

»V jeziku sladkem, ki ga znam,

po ljubi materi imam,

iz zvestega mi vre srca,

pozdrav najlepši ta:

Bog in Slovenija!«.

Te pesmi so bile izseljencem zelo pomembne in trudili so se, da bi njihovi otroci razumeli zakaj.

Danes še vedno obstajajo slovenske šole, kjer se lahko otroci učijo govoriti slovensko, pisati in peti; praznujemo slovenske praznike: procesije sv. Rešnjega telesa, slovenski dan, miklavževanje, silvestrovanje, pust, velikonočno žeganje, vinsko trgatve itd.

Radi imamo slovensko kuhinjo: žgance, krvavice, kranjske klobase, palačinke, ajdove štruklje, potico, pršut in mineštre. Dobivamo se tudi na raznih slovenskih letoviščih, kot je na primer primorsko letovišče Simon Gregorčič, ustanovljeno

leta 1949. Tam praznujemo Gregorčičev dan in druge slovesnosti. Vsaka pokrajina Slovenije ima svojo letovišče, tako v Torontu kot tudi v njegovi okolici.

Na primorskem letovišču se dobivamo Primorci že več kot šestdeset let, tam se sklepajo nova prijateljstva, obujajo spomini na domovino. Colčani in Primorci držimo skupaj, skupaj praznujemo praznike, rojstne dneve, obletnice in na žalost tudi pogrebe. Pri nas ne obstaja nobena veselica Primorcev, ne da bi sodelovali Česnikovi, Bajcevi, Žejnovi, Pregljevi, Bučinelovi, Rupnikovi in Batičevi. Vedno je lušno, vinček teče in ata igra na harmoniko.

Veliko sem se ukvarjala z ohranjenjem slovenske kulture pri slovenski mladini v Torontu. Več let sem učila petje v slovenski šoli, vodila Zabavno uro za otroke in mladino, vodila dekliški pevski zbor Mavrica in folklorno plesno skupino Šmarnice. Večkrat smo nastopali na praznikih in prireditvah za Slovence in tujce. Zato me je župnija iz Toronta skupaj z župnikom Tinetom Batičem in skupino mladih kanadskih Slovencev leta 1983 poslala na mladinsko srečanje k pokojnemu župniku Vinkotu Kobalu v Stržišče blizu Črne Prsti. Gospod Vinko, znan vzgojitelj in prijatelj mladih, nas je večkrat peljal v gore in nas naučil mnogo novih pesmi, ki jih še danes pojemo. Še vedno imam pesmarico, ki mi jo je podaril ob slovesu. Res je bilo lušno in spoznala sem veliko novih slovenskih prijateljev. Namen tega srečanja v Sloveniji je bilo tudi zbiranje novega gradiva, ki bi ga po vrnitvi vključila v program našega dela.

Leta 1990 sem za plesno skupino Šmarnice organizirala izlet v Slovenijo. V skupini nas je bilo trideset. Cilj izleta je bil, da bi otroci/plesalci osebno doživeli Slovenijo in spoznali svoje sorodnike. Nekateri sploh niso vedeli, od kje so doma njihovi starši. Ekскурzijo sem organizirala tako, da je skupina nastopala v vsaki mali vasi, od koder so

Folklorna skupina Šmarnice (1988): (od leve zadaj): Irena Štaudohar, Andrej Mavec, Petra Drnovšček, Jože Smolič, Kristina Žejn, Helena Smolinger, Joško Mavec, Edi Škulj, Tanja Ledvinka, Marjeta Čolnarič, Melita Stražišar, Tone Žejn, Helena Mavec, Anica Jakopin, Francka Jakopin, Gregori Dolenc, Francka Žejn, Monika Škulj, Metka Škulj. Skupina je leta 1990 nastopala tudi na Colu. Foto: arhiv Francka Žejn - Por

bili starši nastopajočih. Tudi na Colu smo nastopali. Zaplesali smo šest plesov in zapeli nekaj slovenskih pesmi. Za naše nastopajoče je bilo to zelo pomembno. Narodne noše, v katerih smo nastopali, smo si sešili kar sami, brez kakega mojstra, tudi koreografija za plese je bila naše delo.

Ne vem, če smo takrat plesali dobro in tudi ne vem, kaj so si Colčani mislili. Čeprav nekateri v skupini niti niso znali govoriti slovensko, so z veseljem plesali, saj so plesali v slovenskih nošah, v domovini svojih staršev. Spali smo v osnovni šoli na Colu. Colčani so nas lepo sprejeli in lepo okrasili cerkev sv. Lenarta. Podarili so nam tudi izvode knjige Pod Robom, ki jo je napisal g. Ivo Trošt, znani primorski pisatelj, doma s Cola. Tako lepega sprejema nismo pričakovali. Ko smo se Šmarnice poslavljale od Cola, sem prvič videla Colski časnik. Ne spomnim se, kdo mi ga je podaril. Sploh nisem vedela, da obstaja časnik s Cola.

Še danes, po več kot dvajsetih letih, se včasih srečamo in obujamo spomine. Zanimivo je, da imajo skoraj vsi bivši člani skupine svoje otroke, ki jih tudi pošiljajo na plesne vaje. Očitno so tista leta, ko sem se ukvarjala z njimi in s slovensko kulturo, nekaj pomenila. Za vas Slovence v Sloveniji je to mogoče težko razumeti. Današnja kanadsko-slovenska mladina si navkljub vsemu želi, kolikor je le mogoče ohraniti to kulturno dejavnost, vendar prirejeno za današnji čas. Še danes radi, kadar je le mogoče, zaplešemo kakšno Avsenikovo ali Beneških fantov polko in valček; ponavadi na kakšnem banketu ali ohceti. Čeprav nekateri ne znajo besedila in ne vejo, o čem pesem govori, znajo plesati. Ljubezen do slovenske glasbe se vidi tudi po tem, da so naši ansambli, kot je *Murski Val*, vedno iskani za nastope. Člani ansambla so otroci izseljencev, nekateri pa sploh niso Slovenci. Eden od muzikantov v ansamblu *Murski Val* je moj bratranec Lojze Mavec, ki je na harmoniko zaigral tudi na Colu leta 1990.

Francka Žejn - Por, fotografirana l. 1983. »Kana da se šteje za »melting pot« ljudi in kultur. V Torontu smo pred leti imeli teden imenovan »Karavana«. Izseljenci iz raznih držav in njihovi potomci smo predstavljali svoje kulture. Tisto leto so izbrali mene, da sem predstavljala Slovenijo, ker sem se veliko ukvarjala s slovensko kulturo in mladino. Kot Miss Ljubljane sem bila povabljena na razne prireditve, kjer sem ponavadi imela kratek govor in sprejemala goste, ki so prišli na obisk. Sodelovala sem tudi na slovenskih razstaviščih, vinskih trgatvah, banketih itd. Hvaležna sem, da sem imela možnost sodelovati na tej prireditvi.« Foto: Arhiv Francka Žejn - Por

Zame je pomembno, da se zgodovina mojega sorodstva, kraja in slovenske kulture ne pozabi. Priznam, da je še veliko stvari, ki jih ne vem o svojih koreninah, o Colu ... predvsem pa o Sloveniji.

Pred leti sem se odločila, da bom začela zbirati podatke in informacije, ki bi jih vključila v knjigo, ki jo mislim napisati za

bodoče člane moje družine. Zavedam se, da bodo nekega dne vse te informacije pozabljene ali zgubljene, če, seveda, ne bodo neke zapisane. Hvaležna sem Bogu za svojo takratno odločitev, da sem si vzela čas za pogovor z obema starima mamama. Toliko novega sem izvedela o njihovih – svojih koreninah, o zgodovini rodbin, tako kot sta se oni

spomnili. Zavedala sem se, da nekateri podatki in informacije ne bodo povsem pravilne, saj ni bilo nikjer nič zapisano o Žejnovih ali Pucovih. V glavnem sem bila odvisna od spomina, ki sta ga imeli stari mami in ostala žlahta. Več kot dvajset let sem, kadar se je le dalo, zbirala podatke in opravljala pogovore s sorodniki. Predvsem tete so veliko povedale o Žejnovih in načinu življenja pri Pucovih v Orešju. Rade so pripovedovale, kakšen lump je bil ata, kako so ga pogrešale in bile v skrbeh zanj, ko je odšel v tujino.

Z župnikom pri sv. Lenartu, Borisom Čibejem, sva se 16. julija 1983 usedla in pregledala cerkvene podatke o naši družini iz Orešja. Zame je bilo zelo zanimivo, da je imela stara mama (Frančiška Žejn, r. Pregelj) v cerkvenih knjigah zapisane tri različne datume rojstva. Veliko novega sem izvedla o atu in potomcih. Ta zgodovina je zame osebno zelo pomembna. Zato sem zelo vesela, ko vidim, da si gospod Lucijan Trošt in ostali dopisniki *Colskega časnika* vzamejo čas, da se pogovarjajo s starejšim Colčani in to zapišejo. Kajti, ti stari ljudje, domačini, imajo izkušnje in vedenje o stvareh, ki se jih ne da prebrati nikjer drugje kot le v publikaciji kot je *Colski časnik*. Taki spomini in pogovori so dragoceni. Vsak tak pogovor odkrije kakšen zaklad, za katerega se prej ni vedelo.

V podarjenem *Colskem časniku* l. 1990 sem našla podatke in informacije o colski cesti, gradu Trilek, kdaj je se je prvi avto z železnimi kolesi zapeljal po Colu, pa o prvi in drugi svetovni vojni ter kaj sta ti dve tragediji predstavljali za Col. Potomci Colčanov v tujini radi beremo, kaj se je dogajalo v preteklosti, zanima nas tudi, kaj se danes dogaja na Colu. Zelo zanimivo mi je bilo prebrati zgodbe - spomine ge. Anice Kobal in g. Mihaela Bajca, ki so bili objavljeni v lanskem *Colskem časniku*. Lahko sem primerjala njihove izkušnje bega preko državne meje s pobegom svojega očeta. Brala sem tudi, da so na novo pozidali

zid v Orešju in da je zdaj zaradi plazu enosmerna cesta proti Ajdovščini.

Tudi Colsko župnijsko kroniko sem z radovednostjo prebrala. Moram dodati, da sem bila zelo žalostna, ko sem prebrala, kaj se dogaja s Starim gradom. Bojim se, da ga naslednjič, ko pridem na Col, ne bo več. Ne razumem, da je državi pomembno ohraniti in obiskati staro kisko trto na Colu (kot jo je teta opisala), da bi pa zgodovinski grad obnovili za Colčane in turiste, pa ni denarja. Rajši bi si ogledala grad, kot pila kisko vino!

Vedno, ko berem *Colski časnik*, se naučim česa novega ... V lanskoletnem sem prvič brala o oglarjenju in videla slike oglarske kope.

Čestitam *Colskem časniku* ob jubileju! Čeprav se moram včasih malo bolj potruditi, da razumem vsa besedila. Ja, večkrat ga čitam s slovarjem v roki, a ga vseeno zelo rada berem. Škoda, da se ga ne da kupiti v Torontu.

V *Colskem časniku* dobimo izseljenci podatke, ki nam pomagajo razumeti, kakšni so bili časi na Colu v preteklosti in kakšen je Col danes. Ko berem, kaj napiše g. Lucijan Trošt ali ostali dopisniki, se počutim, da le nisem tako oddaljena od Cola. Pred enim tednom sva z atom preko interneta gledala in poslušala intervju, ki ga je z g. Lucijanom imel novinar Sandi Škvarč. Pogovor je bil o gradu Trilek. Ata je bil ves srečen, ker je videl del Cola in ljudi, ki jih pozna.

Ker se zelo zanimam za svojo rodbino, mi je ob gledanju te oddaje prišlo na misel, da smo z g. Škvarčem mogoče celo v sorodstvu. Vem, da je se sestra stare mame poročila z Janezom Kobalom, da sta imela hčerkico Julko, ki se je poročila s Francetom Škvarčem. Zanima me, če so osebe, o katerih berem v *Colskem časniku*, v sorodstvu. Vesela bi bila vsake informacije o tem.

Škoda, da se časnika ne da čitat preko

Francka Žejn - Por. Fotografija je nastala novembra 2011, ko je od predsednika države Stephena Harperja prejela priznanje za učne dosežke (»Prime Minister's Award for Teaching Excellence«). »To je bila velika čast tudi za ata. Rekel je, da si nikoli ni mislil, da bo kdaj kateri od njegovih otrok dobil priznanje od predsednika države.«

interneta.

Za nas, izseljence, pa bi bilo najbolje, če bi bil *Colski časnik* preveden in natisnjen v angleščini. To bi bilo pomembno za nas, današno generacijo in za vse naslednje generacije potomcev izseljencev v tujini.

Kot kanadska Slovenka opažam, da Slovenija vsakič, ko se vračam nazaj,

postaja čedalje manj »slovenska«. Razumem, da čas ne stoji in se življenje razvija naprej. Vidim, da si mladina v Sloveniji, tudi na Colu, želi postati bolj »ameriška«. To se vidi v modi, avtomobilih, strojih, tehnologiji in jeziku. Razvoj je normalen in potreben za vsak narod in je tudi dobrodošel. A pri tem je treba paziti, da ni prehitro, da se ne zgubi tisto, kar je cenjeno, kar so ljudje stoletja

ustvarjali. Premisliti je treba, s čim se bomo Slovenci identificirali čez petdeset let?

Na žalost slovenska kultura v Kanadi počasi umira. Ampak, korenine iz domovine bodo vedno obstajale, kot bo obstajal tudi ponos biti Slovenec ali Slovenka. In to navkljub vprašanju, ali zna človek sploh govoriti slovensko. Sloveščina je za vnuke izseljencev tuji jezik. Ne znajo več govoriti slovensko.

Opazam, da tudi ata, ko telefonira teti Metki, Bernardi ali Cvetki, že meša besede. Smešno ga je poslušati, ko meša vmes kakšno angleško frazo ... A zanimivo je, da ga tete vseeno razumejo.

Jaz govorim »pokvarjeno slovensko«, ker prevajam angleške fraze v sloveščino in se mi potem sestrična Tatjana v Postojni smeje po telefonu, ko »izumim« kakšen smešen stavek. Slovenski jezik mi ne teče več tako, kot mi je, ko sem živela v Ljubljani in ga uporabljala vsak dan. Če se jezik ne uporablja, se zgubi.

Moram dodati, da sem v Sloveniji opazila, kako so Slovenci pridni kar se tiče jezika. Vsak tujec gre lahko na Col in bo zelo hitro našel osebo, s katero se bo lahko pogovarjal v angleščini. Svet postaja čedalje bolj majhen in svetovni jeziki se združujejo v eno.

Razvoj naše družine je podoben razvoju drugih družin potomcev izseljencev. Jaz se počutim srečno, da sem se poročila s Slovincem. Markov oče je bil rojen v Ljubljani in družina je imela pekarno. Danes se še vedno lahko kupi kruh v Pekarni Por na Glavnem trgu. V nama bo vedno obstala ljubezen do Slovenije, posebno zato, ker sva tu živela šest let. Imava tudi slovensko državljanstvo. Večkrat se vračava v Slovenijo in bova to počela še naprej. Moj brat Janez se je poročil s Prekmurko. Njegovi otroci se malo bolj zavedajo, kaj pomeni biti slovenskega rodu, saj imajo dvojne slovenske stare starše. Brat Jože se je poročil s Kanadčanko italjansko-

škotskega rodu, brat Tone se je poročil s Portugalko, sestra Kristina se je poročila s Kanadčanom iz Newfoundlanda. Vsi pa se zelo trudimo, da otroci spoznajo svoje rodbine. A na žalost vsaka generacija postaja vse manj slovenska, Slovenski jezik bo počasi zamrl, in vedenje o slovenski zgodovini, šegah in običajih se bo postopoma izgubilo. To je seveda normalno in pričakovano. Tudi pri nas doma se vse bolj poredko govori po slovensko. Ni spodobno, da se nekateri pogovarjamo v sloveščini, če ostali člani družine ne razumejo, o čem teče pogovor. Mama in ata čedale več govorita po angleško, da se lahko pogovarjata z vnuki in vnukinjami. Seveda, ko smo bratje in sestre sami s starši, govorimo po slovensko. Moj materinski jezik je bil slovenski in naučila sem se moliti po slovensko. Še danes, ko sem sama, molim po slovensko. Nečaki in nečakinje pa ne znajo moliti po slovensko. Mnogo mladih družin, ki imajo slovenske korenine, ne hodi več v slovensko cerkev, ker otroci ne razumejo besedila. Hodijo v angleške cerkve in zato slovenske, kot je Marija Pomagaj, počasi umirajo.

Zanima me, če se prebivalci Cola zavedajo, kako so srečni. Bogati so, ker se stvari ne spreminjajo in razvijajo tako hitro kot se v velikih mestih. Mama in ata to zelo dobro razumeta. Imata kar veliko hišo v mestu, a sta najraje na »farmi«, kjer preživita večino poletja. Pred petdesetimi leti sta skupaj z maminimi brati kupila kos zemlje izven mesta in sedaj jo ljubkovalno imenujemo »farma«. Tam smo kot otroci preživeli velik del otroštva, dopustov, vikendov. Tudi stari starši in strici z družinami so tam preživeli veliko časa. Lahko se reče, da smo imeli svojo malo vasico izven mesta. Spomnim se, kako smo se ob večerih zbrali skupaj s staro mamo in molili rožni venec. Spomnim se tudi, da smo opoldne, kadar smo bili skupaj, s staro mamo zapeli Angelovo čaščenje. Nikoli nam ni bilo treba iti v trgovino kupiti sveže zelenjave, jajc ali

medu. Meso smo bolj redko kupovali, ker smo imeli svoje kokoši in zajce. Tudi divje meso smo jedli, kadar je ata nalovil kakšno srno (če je imel srečo). Krompir smo kopali, kure skubili, in koruzo ruščili za starega ata. V teh petdesetih letih se je farma nekoliko spremenila. Danes imamo elektriko v koči, drugače pa je še vedno vse skromno. Na farmi imamo potok in zato nimamo umivalnika s tekočo vodo. Mama kuha na stari pečici na drva, tako kot je kuhala doma kot mlado dekle. Stranišče je »na štabunk« in njive so še vedno ogromne. Še danes se najlepše spi na farmi, kjer je čist zrak in mir, daleč stran od mesta. Tu se zdaj večkrat dobimo, da obiščemo starše. Zavedamo se, da je pomembno, da mlada generacija vidi, kako se je včasih živelo, kako ata kosi s koso, da vidijo kozolec, ki ga je sam naredil, poslušajo njegovo harmoniko. In da vidijo, kako mu slovenska in kanadska zastava lepo plahutata na drogu.

Pred kratkim smo tu skupaj praznovali atov 75. rojstni dan. Kadar z mamo prideta v mesto, komaj čakata, da se vrmeta nazaj na farmo, v naravo. Njuni prijatelji ju radi pridejo obiskat, ker jih farma spominja na način življenja, ki so ga živeli preden so se izselili iz Slovenije. Zdaj so vsi upokojeanci in jim je lušno iti ven iz mesta. Usedejo se na klop pod lipo, kot bi se na Colu, v Orešju, pred Pucovo hišo... Vinček teče, družba je dobra, nič jim ne manjka. Na nek način je farma atov mali Col. Upam, da se ne bo nikoli nič spremenila! A opazam, da so ti dnevi veselja vedno bolj redki.

Dokler bosta z nami ata in mama, bo na farmi vedno lušno. Enako velja tudi za Col. A se zavedam, da nikoli ne bo več tako kot je danes, ta trenutek, ker se, tako narava kot življenje, stalno spreminjata.

Col je majhen, poln dobrih ljudi, ki znajo živeti. Ata je vedno rekel, da so ljudje na Colu prijazni in se človek tam lahko počuti varnega. Rad pripoveduje, da tam

nobeden ne trka na vrata, odpreš in greš noter. Vedno si dobrodošel.

Rada hodim na Col, čeprav se to zdaj dogaja bolj redko. Ata nima več rojstne hiše, da bi jo obiskoval. V njej so sedaj tuji ljudje. Tete Francke in strica Drejca ni več.

Pucova hiša, ki je bila v atovem otroštvu vedno tako živa in glasna, ne obstajata več. Ata je oboževal pogled iz hiše. Kadar je pogledal skozi okno v kuhinji, je videl vrt pred hišo in Nanos. Kadar

je pogledal iz spalnice, je ob lepem vremenu videl morje, vse do Trsta.

Meni tudi ni več tako prijetno hoditi na Col. Stare mame ni več, tete in strici so pomrli, edino tri tete še imam. Vsak obisk postaja težji. Hvaležna sem, da imajo bratraci in sestrične vedno odprta vrata, kadar z Markom prideva na obisk, posebno Tatjana v Postojni in Milan v Mariboru. Večkrat se spomnim nanje. Hvaležna sem tudi bratrancu Jožetu in sestrični Marti, da si vedno vzameta čas in peljata ata in mamo, kamor si želita.

Če bi moji starši živeli v Sloveniji, bi se tudi jaz takoj preselila k njim.

Žejnovi v Kanadi smo ponosni na očeta in na dejstvo, da izhajamo od Pucovih iz Orešja!

Uredništvu čestitam ob jubileju in vam želim še mnogo, mnogo zanimivih številčk Colskega časnika!

Francka Lejn - Poz

**avtoprevoznništvo,
odkup in prodaja lesa**

Lampe Joško
Višnje 4; gsm: 041 647 692

ŽIVLJENJE IN PRIHODNOST MLADIH NA COLU

Mladi na Colu predstavljamo kar lep delež prebivalcev, čeprav se včasih ne zdi tako. Raztreseni smo že po vsej Sloveniji, veliko se nas izobražuje v Ljubljani, Kopru, Mariboru ... in tako čez teden ne živimo doma, čez vikende pa se tu in tam le vidi kakšno skupinico mladih, ki se zadržuje okrog igrišča, cerkve, šole, združnega doma ... Že dolgo nas nihče ni vprašal, kako se nam zdi živeti na Colu, ali si sploh predstavljamo svojo prihodnost tu, kakšne so naše želje in pričakovanja do domačega kraja. Tokrat naj mladih glas seže v deveto vas. Predstavljam rezultate vprašalnika Življenje mladih na Colu in okolici.

Vprašalnik o življenju na Colu je v celoti izpolnilo 26 % moških in 34 % žensk. Vseh radovednežev, ki ste kliknili na anketo je bilo kar 228, do konca pa je prilezlo 80 najbolj vztrajnih. Od tega je vprašalnik rešilo 35 % dijakov, 32 % študentov, 25 % zaposlenih oseb in 8 % brezposelnih. Povprečna starost je znašala 20 let. Točno polovica vprašanih je samskih, 31 % v zvezi, 15 % poročenih, 1 % pa razvezanih.

Mlade Colčane sem spraševala, kakšno je njihovo splošno zadovoljstvo z življenjem na Colu. Možnost so imeli podati oceno na lestvici od 1 do 5, kjer je 1 pomenilo »z življenjem na Colu sem zelo nezadovoljen« in 5 »z življenjem na Colu sem zelo zadovoljen«. Povprečna ocena je znašala 3,61, kar je res visok rezultat. Mladi na Colu so torej z življenjem na Colu zadovoljni. Kaj jim manjka do še večjega zadovoljstva, pa v naslednjih vrsticah.

Glede bivanja na Colu v prihodnosti se je pozitivno opredelilo 58 % vprašanih, 25 % jih še ne ve, 18 % mladih pa zagotovo ne bo bivalo na Colu. Njihova odločitev glede bivanja pa naj bi bila odvisna od

stanovanja, ki jim bo na voljo, nato sledi partner, služba, nekateri pa so omenjali še starše, možnost šolanja ...

Kot prednosti življenja na Colu so Colčani na prvem mestu navajali lepo naravo, mir in odmaknjenost od mestnega življenja in hrupa. Pomembno se jim zdi, da so v bližini vrtec, šola ter trgovina kar pa seveda ne velja toliko za okoliške kraje kot sta npr. Gozd, Vodice. Kolikor toliko so zadovoljni tudi z ustrezno dostopnostjo do večjih krajev, menijo, da imajo možnost preživljanja prostega časa v dobri, nepokvarjeni družbi in za ustvarjalno delovanje vseh jim je prijetnost in dobra volja krajanov. Kot prednost zaznavajo tudi majhnost kraja, cenejše življenje, čist zrak, preprostejše življenje. Dobro se jim zdi, da se vsi med seboj poznamo, si pomagamo med sabo, kar v večjih mestih redkeje vidiš. Tudi klima na Colu se jim zdi ustrezna, poletni svež zrak in zimska idila. V razmislek pa omenjam tudi mnenje nekaj mladih, ki na Colu žal ne vidijo nobenih prednosti.

Seveda, kjer so prednosti, so tudi slabosti. Kot le te najpogosteje navajajo oddaljenost do kraja izobraževanja/

zaposlitve, premajhno število ljudi, potrebnih za razvoj večjih družabnih dejavnosti, premalo aktivnosti za vse generacije. Nekateri omenjajo, da se tiste dejavnosti, ki se izvajajo, odvijajo v zaprtih skupinah ali neuradno, da večina prebivalcev zanje sploh ne ve. Bar se zdi veliko mladim neprimeren in nedostopen, vseč jim je Colska sobota, ki pa žal iz leta v leto pridobiva na višini vstopnine. Glede na majhnost kraja je tako več govoric in obrekovanja, možnosti za službo v bližini so slabe, oddaljeni smo od širšega družbenega dogajanja. Nekateri so kot slabost navedli tudi gostoto meglo, ki nam greni predvsem zimskie dni, zaradi že omenjenega majhnega okoliša je možnost vključitve v razne skupine in klube majhna. Nekaterim ni vseč pretirana nevoščljivost, premalo zabav, oddaljenost od večjih trgovin, vsakodnevna dolgotrajna vožnja v šolo in nazaj, slaba možnost javnih prevozov in slabe prometne povezave, slaba cesta, sploh pozimi. Prav tako navajajo, da ni resnejše ponudbe za športno udejstvovanje in kulturo.

Kljub slabostim življenja v manjšem kraju,

se kar 60 % mladim zdi, da imajo na Colu enake pogoje za življenje kot mladi v mestih. Argumentirajo, da je kvaliteta življenja odvisna od posameznika, da nam tu ničesar ne manjka, da Col ni daleč od večjih središč. Menijo, da se lahko v različne aktivnosti vključuješ tudi v okolici, da je na vasi lepše kot v mestu. Po njihovem mnenju prednosti prevladujejo, saj je pri nas prisotnih manj razvad in slabega načina življenja, imamo bife, igrišče, športno dvorano, razna društva, prireditve, omogočen dostop do interneta in vseh dobrin. Kar pa moti del bolj zahtevnega prebivalstva mladih, je premajhna razvitost kraja, slabi pogoji za delo v Vipavski dolini, oddaljenost; večja mesta ponujajo več kot je npr. glasbena šola, več možnosti za udejstvovanje v raznolikih interesnih dejavnostih, premalo naj bi bili povezani med sabo.

Med tednom 39 % mladih biva izven domačega kraja, 61 % pa jih živi doma. Med tistimi, ki bivajo izven domačega kraja, se jih 65 % vrača domov vsak vikend, ostali pa skoraj vsak vikend. Med anketiranci ni bilo oseb, ki bi se vračali domov manj kot enkrat na mesec. Tako vidimo, da se mladi iz večjih mest zares radi vračajo na Col, saj so na kraj zelo navezani. Največ se jih redno vrača domov zaradi družine, partnerja, nato sledijo obveznosti in hobiji ter narava in mirno okolje.

Kar v 70 % mladi s Cola, da pridejo do kraja izobraževanja ali zaposlitve, uporabljajo lastno prevozno sredstvo, le v 24 % javni prevoz. Ostali štopajo ali uporabljajo druga prevozna sredstva. Na Colu je trenutno kar veliko študentov in dijakov, trenutno pa so ponudbe za sofinanciranje javnih prevoznih sredstev zanje po Sloveniji kar ugodne. Prevoz z osebnim avtomobilom do kraja izobraževanja trenutno ogromno stane, s Cola pa so še vedno vzpostavljene le redke avtobusne povezave. Oddaljenost od kraja zaposlitve/izobraževanja pa Colčanom

vseeno ne predstavlja tako velike ovire, da ne bi več bivali na Colu.

Seveda je služba zelo pomemben dejavnik, ki vpliva na odločitev, kje bo mlad človek bival v prihodnosti. Tako kar 57 % Colčanov pravi, da bi se bili pripravljani zaradi boljše službe preseliti s Cola, 18 % ni ravno prepričanih, kaj bi storili v taki situaciji, 25 % pa jih je zatrdilo, da se zaradi boljše službe že ne bi preselili s Cola.

Na Colu si 43 % mladih zagotovo namerava urediti stanovanje, 39 % mogoče, 18 % pa zagotovo ne. To naj bi bilo odvisno predvsem od službe, partnerja, denarja, pa tudi hiš, ki jih bodo podedovali od svojih staršev.

Zanimalo me je tudi, kako so mladi zadovoljni z aktivnostmi, ki so jim na Colu namenjene. Rezultat ni ravno pozitiven. Mladim se zdi, da se veliko premalo družijo in povezujejo med seboj. Kar 70 % jih je izrazilo željo, da si želijo več dogajanja na področju kulture (glasba, dramska igra ...), 56 % si jih želi pestrejšje športne ponudbe, 15 % večje ponudbe na področju duhovnosti, 13 % pa je navajalo dejavnosti kot so tehnika in naravoslovje, le splošno druženje in veselice, več aktivnosti za ženske ... Izmed vprašanih trenutno največ mladih sodeluje pri pevskih zborih, precej dobro je zasedano Društvo mladih Col, Društvo Trilek, gasilci, športna društva, nekaj jih je tudi v LD Col.

Od mladih, ki v navedenih društvih še niso dejavni ali pa bi bili radi bolj, si kar 28 % mladih želi aktivneje sodelovati v športnih društvih, 23 % v Društvu Trilek, 19 % v Društvu mladih Col, 14 % v pevskih zborih, 9 % v krajevni skupnosti in 8 % pri gasilcih. Ti podatki so dobra priložnost za omenjena društva, da dajo mladim več veljave, jih javno povabijo v svoje vrste in jim dovolijo, da aktivno sodelujejo s svojimi idejami, saj mladi izražajo želje le, če so vprašani. Res je, da marsikdaj kakšen dolgoleten projekt

ne uspe tako dobro, kot bi uspel »starim mačkom«, vendar nekje se morajo tudi mladi naučiti in težko drugje kot na lastnih napakah.

Zanimal me je tudi vzrok sodelovanja ali želje po sodelovanju pri aktivnostih v domačem kraju. Je mladim kaj mar za razvoj kraja ali sodelujejo le zaradi lastnega veselja? Mladi so pri tem vprašanju lahko navedli več vzrokov, najpogosteje pa so navajali, da sodelujejo v največji meri pri aktivnostih v domačem kraju zaradi druženja (81 %), nato zaradi lastnega veselja do aktivnosti (79 %) in kar 61 % jih meni, da je to pomembno zaradi samega doprinosa k razvoju kraja. To je kar lep rezultat, mladi niso, tudi če se včasih tako zdi, apatični za socialno dogajanje v kraju, kar nas zagotovo loči od velikih mest. Nekdo je lepo zapisal, da se mu zdi pomembno nadaljevati tradicijo naših prednikov, ki so ogromno dela in energije vložili v društva in prireditve na Colu. Le 4 % mladih meni, da se jim ne zdi pomembno sodelovati pri aktivnostih v domačem kraju.

Glede same ureditve infrastrukture na Colu je večina mladih nadpovprečno zadovoljna.

Pri zadnjem vprašanju pa so morali mladi navesti predloge, kako bi izboljšali življenje na Colu. Poleg že omenjenih tekom članka navajam še tiste bolj konkretne. Želijo si več športnih dejavnosti, predvsem v zimskem času in ob koncu tedna. Nekateri predlagajo večje število športnih turnirjev ter več razvijanja in denarne podpore tudi za okoliške vasi. Zanimiva ideja je tudi uvedba nekakšne »borze znanja« - nekdo, ki obvlada neko spretnost, mogoče štrikanje, kvačkanje, šivanje ali npr. jezike, bi organiziral tečaj (lahko tudi plačljiv) ali le organiziral kakšno delavnico. Nekateri pogrešajo izlete v sklopu katerega izmed društev, ki bi bili dostopni vsem, drugi ureditev prostorov za druženje z mizo za biljard,

ping-pong, namizni nogomet, pikado ... Dobrodošlo bi bilo tudi organiziranje medgeneracijskega druženja, vsaj kdaj pa kdaj odprtje starega legendarnega Kurska, skupni ogledi filmov npr. poletni kino na prostem, ustvarjanje na likovnem, glasbenem področju (npr. celodnevno likovno ustvarjanje, poslikava betonske »škarpe« ob cesti na Col. Kot je nekdo lepo strnil, pa si mladi želijo: "Na splošno več druženja, ampak ne za šankom v bifeju!"

V sklepu bi zapisala, da sem v večini odgovorov in tudi po splošnih rezultatih

ugotovila, da mladina ne želi množično odhajati s Cola v večja mesta, ne glede na oddaljenost in vse ostale slabosti manjšega kraja. Nasprotno, mladi so na naš kraj ponosni, veselijo se prihodnosti in želijo prihodnost tudi pomagati graditi.

Dragi odrasli! Gradili pa jo bodo težko brez vaše pomoči! Med mladimi je mogoče res premalo samoiniciative, zato jih je treba spodbujati in včasih tudi usmerjati. Kar pa ne pomeni, da ne znajo razmišljati s svojo glavo in da nimajo svojih idej, ki so morda celo boljše, zagotovo pa bolj sveže od vaših.

V medgeneracijskem sodelovanju se zagotovo skriva ključ do uspeha. Po številu mladih, ki se je odzvalo na ta vprašalnik in ga tudi do konca rešilo, bi rekla, da si mladi želijo biti vprašani. Morda tudi zato, ker že dolgo niso bili. Upam, da bodo tokrat tudi slišani.

Janeja Eratnik

ZIDARSTVO

Židanik Viljem s.p.

Sanabor 7, 5271 VIPAVA
GSM: 041 502 999

MATEJ PELJHAN

AVTOR FOTOGRAFIJ, KI BOLJ KOT OKO, ZAPOSLEJO MOŽGANE

V okviru prireditve Colska nedelja se je domačinom kot fotograf prvič predstavil rojak Matej Peljhan, ki sicer že vrsto let živi v Ljubljani. Po poklicu je klinični psiholog, s fotografijo pa se je začel resno ukvarjati pred tremi leti. Hitro je dosegel številna priznanja na mednarodnih srečanjih in samostojno razstavljal. Je tudi soavtor knjige Za-govor podob, ki je izšla leta 2011 in ki poleg njegovih izbranih posnetkov prinaša tudi eseje Dušana Rutarja in vrhunske fotografije Jureta Kravanje. Pravi, da mu veliko več kot formalne nagrade pomeni vrhunski občutek, ko ustvari fotografijo, s katero je res zadovoljen. Za tiste, ki jih nameni objavi, si želi, da bi gledalce nagovarjale z vprašanji ali vzbujale občutke. Da se gledalci ne bi spraševali, kaj on želel povedati, ampak si ob vsaki fotografiji ustvarili svojo zgodbo.

Matej, s kakšnimi občutki začenjaš tvoj prvi intervju za glasilo kraja, v katerem si odraščal? Sodi zraven tudi malo nostalgije?

Prijetno sem bil presenečen nad povabilom, saj o sebi še vedno mislim, da nisem tako pomemben, da bi kdo delal z mano intervju. Ampak če kdo meni drugače, seveda z veseljem sodelujem. Kljub temu da na Colu ne živim že dolgo časa, se še vedno počutim kot del tega kraja.

Zakaj si se odločil, da boš svoje življenje nadaljeval drugje?

Nekatere velike spremembe se zgodijo brez velikih zavestnih odločitev. Ko človek spontano sledi samemu sebi ter sprejema izzive in priložnosti, ga tok življenja kar sam ponese tja, kjer se na

Matej Peljhan na odprtu samostojne fotografske razstave na Colu junija 2012. Foto: Leo Caharija

Katere so najbolj svetle strani tvojega poklica? Je tudi kakšna temna, ki bi jo izpostavil?

Vsak dan doživim veliko razlogov, ki bi človeka lahko navdali tako z radostjo kot tudi z žalostjo. Psiholog se mora zato neprestano samospraševati in samousmerjati, da svojo poklicno vlogo opravlja kar se da profesionalno. Empatija, kot se reče čustvenemu življenju v sogovornika, je sicer sestavni del odnosa, po drugi strani pa je ravno tako pomembno vzdrževanje poklicne distance, ki skrbi, da ga lastne emocije ne odnesejo tja, kjer ne bi več mogel učinkovito pomagati drugemu, pa tudi sam bi prej ali slej »izgorel«.

Letos si se Colčanom kot fotograf predstavil s samostojno razstavo z naslovom *Prvič doma!*. Kako je nastala?

Potem ko sem se kot fotograf že precej uveljavil in ko sem že imel dve samostojni razstavi, sem prejel vabilo Sandija Škvarča, ki me je seveda zelo razveselilo. Glede na prostorske pogoje sva določila število fotografij, sam izbor pa je bil popolnoma prepuščen

koncu znajde. Tako je bilo tudi z mano: končan študij psihologije in ponudba službe, ki se je ne zavrne kar tako, ter prav podobna zgodba mojega dekleta, me je začasno, tako sem vsaj tedaj mislil, namestila v Ljubljani. Korak po koraku je šlo tudi urejanje stanovanjskih razmer: najprej študentski dom, nato podnajemniška leta, nakup stanovanja in na koncu hiša, za katero ne bi bilo nič narobe, če bi bila moje zadnje bivališče.

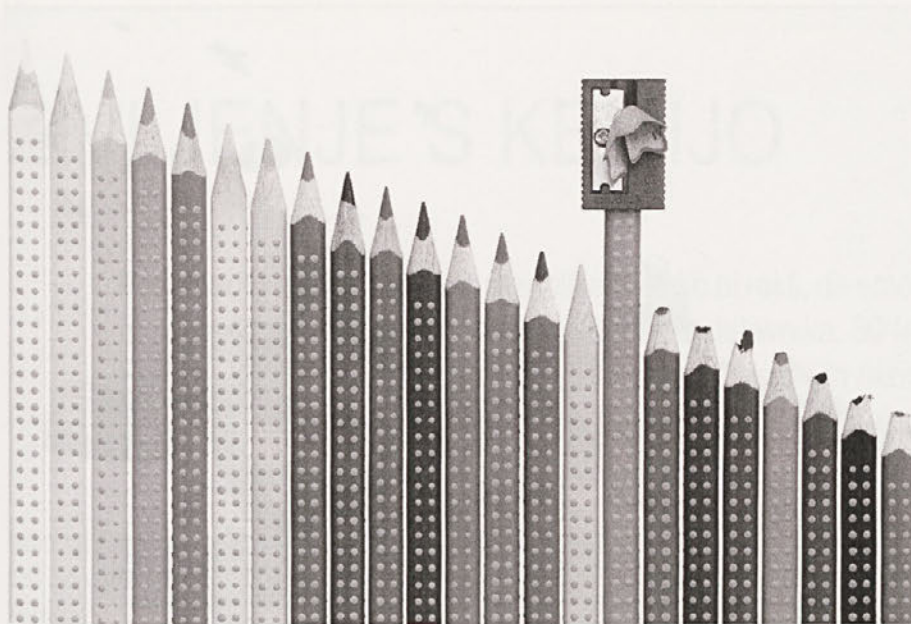
Po poklicu si klinični psiholog, tvoje delo zaznamuje stik z gibalno oviranimi otroki in mladostniki. Kako poteka tvoj delovni dan?

Zaposlen sem v Centru za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Kamnik. Moje delo je zelo raznoliko. En del je namenjen neposrednemu delu z otroki in mladostniki, ki so gibalno ovirani, mnogokrat pa imajo tudi druge vrste težav. Pri njih poskušam ugotoviti, kje so njihova močnejša miselna, čustvena ali vedenjska področja in kje imajo največ težav. Vse to z namenom, da potem strokovni delavci skupaj z otroki in mladostniki ter njihovimi starši načrtujemo in izvajamo prilagojene

programe, s katerimi lahko kompenzirajo svojo oviranost ter v kar največji meri razvijejo svoje potenciale in kvaliteto življenja. Sestavni del mojega poklica je strokovni pogovor, ki mora ponujati podporo in spodbudo k utrjevanju pozitivnega in spremembam in odpravljanju negativnega v življenju osebe. Drugi, niti ne tako majhen del mojega delovnega dne je namenjen sodelovanju v raznih projektih in delovnih skupinah, kjer snujemo nove programe in sodelujemo pri nikoli dokončanem procesu systemskega urejanja področja otrok s posebnimi potrebami.

Generacija. Foto: Matej Peljhan

Servis. Foto: Matej Peljhan

meni. Pri postavitvi dogodka, ki sploh ni tako enostaven, kot se zdi na prvi pogled, se je pokazala vsa odličnost colskih organizatorjev. Zadolžitve kot so promocija, priprava prostora, zgebanka, angažiranje recenzenta, povezovanje, kulturni program, pogostitev in drugo, so izpeljali na res vrhunskem nivoju.

Kakšna so bila tvoja pričakovanja pred odprtjem?

Pravzaprav nisem imel posebnih pričakovanj. Moj osnovni cilj je bil zgolj, da se kot fotograf predstavim svojim rojakom. Gledalcev nisem želel prevzeti z estetiziranimi pokrajinskimi fotografijami, ampak sem jim ponudil fotografije, ki bolj kot oko, zaposlijo možgane in srce. To je pač moj pristop k fotografiji. Sem pa z velikim zanimanjem opazoval odziv vseh prisotnih.

Kakšni so bili odzivi tvojih sorodnikov, prijateljev in drugih rojakov?

Različni. Nekaj od njih je moje ustvarjanje že prej poznalo, mnogi pa so bili presenečeni nad tem kar so videli. Po komentarjih sem videl, da so jih pritegnile

različne fotografije, na splošno pa so bili odzivi pozitivni. Čeprav tega ni bilo, pa bi popolnoma razumel in sprejel tudi, če bi kdo izrazil odklonilen odnos.

Kdaj si pravzaprav odkril strast do fotografiranja? In kdaj je jezik fotografije postal pomemben del tvojega komuniciranja s svetom?

Od nakupa zrcalno refleksnega fotoaparata pa do danes so minila manj kot štiri leta. Likovno ustvarjanje mi je

bilo sicer blizu že od otroštva, vendar se v veščinah risanja in slikanja počutim premalo usposobljenega, da bi se lahko na ta način izražal. Fotografija pa mi je omogočila prav to, v relativno kratkem času sem osvojil tehnično znanje za upravljanje s fotoaparatom in ker imam očitno občutek in znanje za likovno kompozicijo in likovno ekspresijo, sem precej hitro napredoval. Vedno znova sem prevzet nad tem, kakšno izrazno moč v sebi nosijo podobe. Celo ene in iste fotografije mi ob ponovnih obiskih odpirajo nove in nove svetove, včasih imam občutek, da bi se jim lahko prepuščal ure in ure.

Najbrž le majhen del fotografij, ki jih ustvariš, tudi deliš s svetom. Kaj povezuje tiste, ki jih postaviš na ogled?

Malce ironično je, da sem bil ob začetku ukvarjanja s fotografijo bolj prepričan v svojo kvaliteto kot sedaj in sem imel zato manj zadržkov do objav. Danes fotografiram manj, objavljam pa še precej bolj manj. Do sebe sem kritičen, kar je po svoje dobro, po svoje pa tudi ne, ker se na ta način zgublja otroška igrivost in spontanost, ki je pri ustvarjanju še kako potrebna. Skupna značilnost vseh objavljenih ali razstavljenih fotografij je,

To do or not to do (Storiti ali ne). Foto: Matej Peljhan.

da jih imam za popolnoma svoje. Edino za fotografije, ki so mi zelo blizu, lahko verjamem, da se bodo dotaknile tudi drugih.

Kaj je zate pravo merilo uspeha v fotografski umetnosti? Nagrade na mednarodnih razstavah, objava v knjigi, samostojne razstave? Ali kaj čisto drugega?

Sicer ne zanikam veselja ob nagradah, ki jih prejmem, vendar sem mnenja, da se veličina umetnika lahko vrednoti šele z zgodovinsko distanco. Vsako tekmovanje med umetniki in hlepenje za uspehom, ki smo mu velikokrat priča, je zato popolnoma nepotrebno in kontraproduktivno. Zame predstavlja največjo nagrado vrhunsko doživetje, ki ga občutim, ko ustvarim fotografijo s katero sem res zadovoljen. Vsa ostala, zunanja priznanja se lahko skrijejo pred tem.

Ljudje, ki te poznajo, pravijo, da si vedno poln idej in da se novih stvari lotevaš z velikim entuziazmom. Od kje ta nemir, kaj te žene?

Tak pač sem. Rad opazujem, razmišljam, se ukvarjam z novimi stvarmi, se družim s prijatelji, tako da mi drugi včasih kar težko sledijo. Cenim svobodo, individualnost, neprestano sem v procesu iskanja, nikoli popolnoma zadovoljen z doseženim. Po drugi strani pa potrebujem tudi mir, stabilnost, varnost in pripadnost. Sem človek paradoksov.

Odgovori na skupna vprašanja, ki smo jih zastavili večini intervjuvancev jubilejne številke.

Koliko let si živel na Colu?
26 let.

Koliko številčk Colskega časnika si prebral? Ti je katera ostala posebej v spominu? (Doslej jih je izšlo 24.)

Mislím, da sem prebral čisto vse. Ko

Vstaja strojev. Foto: Matej Peljhan.

pridem za Novo leto domov voščit, me vedno čaka svež izvod. Posameznih številčk ne bi izpostavljal, mi je pa všeč, da vsako leto bolj izčrpno obravnavate izbrano temo.

Kaj ti je bilo pri življenju na Colu najbolj všeč?

Povezanost med ljudmi in pripravljenost na solidarno pomoč.

Kaj si na Colu najbolj pogrešal?

Športno dvorano.

Ali Col mladim ponuja dovolj spodbude, da tu ostanejo?

Dejstvo je, da je moja generacija, ki je prav sedaj na vrhuncu moči, precej zavozila z našo državo in mladim znižala perspektive. Ampak tu Col seveda ni nič kriv. Da mladi ostanejo, potrebujejo zagotovljene vsaj osnovne eksistenčne pogoje in to je hiša in služba. Kar se prvega tiče na Colu še nekako gre, glede drugega pa so ljudje precej odvisni od gospodarskih razmer v regiji, ki so po propadu številnih podjetij slabe. Vse več mladih je tudi univerzitetno izobraženih in tudi teh služb je v okolju malo.

Positivno je, da avtomobili in nekoliko boljše cestna infrastruktura omogočajo tudi dnevno emigracijo do prestolnice.

Kakšno bo življenje na Colu čez 25 let?

Nisem vedeževalec, zato ne vem. Kljub temu bi si upal napovedati par stvari: Spremembe, ki se bodo zgodile v prihodnjih 25 letih, bodo večje kot spremembe, ki smo jim bili priča v preteklih 25 letih. Spremembe, ki se bodo zgodile, ne bodo samo spremembe na Colu, ampak bodo predvsem posledica globalnih sprememb, ki jih bo občutil cel svet. Spremembe, ki se bodo zgodile, ne bodo evolucijske ampak revolucijske narave - pojavilo se bo nekaj novega, kar si danes ne moremo niti zamisliti. Spremembe, ki se bodo zgodile, bodo tako pozitivne kot negativne.

Sanja Hadnik

ŽIVLJENJE S KEMIJO

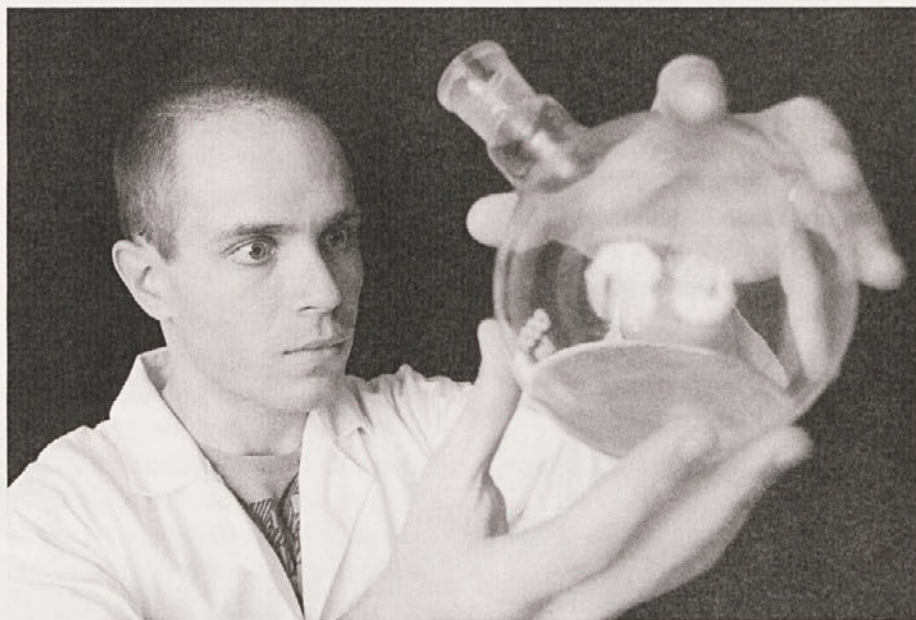
Poti mladih na Colu so zelo raznolike – lahko bi rekli, da smo kar mesto v malem, saj je le malo področij, kjer ne bi imeli vsaj enega predstavnika. 30-letni doktor kemije Sebastijan Peljhan s Cola si je izbral poklicno pot znanstvenika in raziskovalca. V pogovoru z njim bomo poskušali predstaviti ta ne ravno običajen, a vsekakor zelo zanimiv poklic.

Nam lahko za začetek opišeš svojo pot od osnovne šole do doktorata iz kemije?

Na moji poti do doktorata iz kemije sem se ustavil na štirih postajah, na osnovni šoli na Colu, na gimnaziji v Ajdovščini, na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani ter končno kot mladi raziskovalec na Inštitutu Jožef Stefan v Ljubljani – skupaj 22 let šolanja. Pot ni bila ravno enostavna, ne pa tudi nepremagljiva, zgrajena je bila iz barvitih stopnic. Poleg trdega dela je bilo treba ob pravem trenutku izkoristiti ponujene priložnosti. Družina in prijatelji so mi bili vedno v pomoč, ob uspešno premaganih izzivih smo se skupaj veselili, razočaranje ob padcih smo z malo muje in dobro mero pozitivne naravnosti hitro pregnali.

Je študij zahteval veliko odrekanja, recimo pri prostem času?

Pokazalo se je, da je možno z učinkovito organizacijo časa marsikaj zapakirati v 25 ur. Ponavadi se nikoli ne odrekam prijetnim pristočnim aktivnostim, saj po njih s sveže prepričano glavo lažje skoncentrirano poprimem za novo delo, sproduciram nove ideje in kljubujem novim znanstvenim izzivom. Če se okrog mene dogaja preveč zanimivih stvari naenkrat, občasno žrtvujem kakšno urico spanja. Sem se pa zavestno odrekel televiziji – ne potrebujem je, želene informacije selektivno poiščem sam na

Sebastijan Peljhan. Foto: Tanja Peljhan

spletu, v knjižnici; ne maram, da mi v kotu stoječa škatla vsiljuje misli in ideje, mi kroji način življenja – osvobajajoče je.

Kdaj in zakaj si se odločil, da boš kemik?

Glede izbire poklica pravzaprav nisem imel posebnega načrta. Odločitev za kemijo je v meni zorela postopoma, dozorela pa enkrat v gimnaziji. Na odločitev je prav gotovo vplivalo življenje v okolju, kjer je bil vedno prisoten nek naravoslovni impulz – stik z naravo in tehniko. To, da so mi starši puščali absolutno svobodo pri upravljanju s svojim prostim časom, je prav tako močno pripomoglo k moji odločitvi.

Kako izgleda delovni dan raziskovalca?

Življenje raziskovalca se na zunaj bistveno ne razlikuje od življenja ostalih ljudi. Ravno tako se je treba vsak dan odpraviti v službo, le da tvoj dan ni rutiniran, nikoli ne veš točno, kaj te tisti dan čaka, kaj boš novega odkril. Če bi namreč vnaprej poznali vse rešitve, raziskovanje sploh ne bi bilo potrebno. Raziskovalno delo običajno poteka projektno, usmerjeno je k tako ali drugače uporabnim rezultatom, pot do njih si moraš utirati sam z različnimi znanstvenimi pristopi. Moje delo se ne konča ob treh, ko zaprem vrata laboratorija. Opažanja, razmišljanja in

uganke grejo vedno z mano. Ni nujno, da se s tem intenzivno ubadam celoten preostanek dneva, se pa velikokrat zgodi, da se mi najboljše ideje utrnejo recimo pod tušem ali med tekom, ko sem najbolj sproščen.

Kako izgleda posamezen raziskovalni projekt? Kako se začne, kako poteka, kaj je rezultat? Koliko časa običajno traja?

Projekt se vedno začne z idejo, hipotezo, ki naj bi pripeljala do uporabnih rezultatov. Potem je treba napraskati denar za raziskovanje, kar običajno predstavlja najbolj stresen del projekta. Konkurenca je huda, ljudi z mošnjičkom je treba prepričati, da je tvoja ideja boljša od ostalih. Ko je zagotovljeno financiranje, je potek v grobem vedno podoben. Začne se s postavitvijo osnovnih hipotez (trditve, za katere še ne vemo, ali so pravilne), katere nato bodisi potrdimo bodisi ovržemo, pri tem si pomagamo z izračuni, eksperimenti ali računalniškimi simulacijami.

Eksperimentalni del raziskovanja je najbolj naporen, zahteven in dolgotrajen. Rezultati posamezne raziskave so lahko zelo različni – nov izdelek, rešitev problema ali novo znanje – vse se s pridom uporablja pri novih raziskavah ter načrtovanju novih izdelkov. Rezultate raziskave je na začetku težko predvideti, včasih predstavljajo pravo presenečenje. Projekti običajno trajajo po nekaj let.

Kako postaneš dober znanstvenik?

Recepta ni. Lahko naštejemo nekaj značajskih potez, ki se mi zdijo za uspešno znanstveno razmišljanje najbolj pomembne: vedoželjnost, pogum (včasih si je treba drzniti zapustiti udobje domačega kavča in predremati noč v travi pod zvezdami), odprtost za nove ideje, delavnost, vizija. Znanstvenik mora znati uživati v tem, kar počne; mnogokrat velja, da so dobri znanstveniki sicer »odštekani« žurerji.

S kakšnimi zanimivimi rečmi se kot

znanstvenik srečuješ?

Vsak dan se zgodi kaj zanimivega, odkrije kaj novega. Med brskanjem med ogromno količino znanja, ki ga je človeštvo nabralo, me včasih še vedno osupne, ko vidim, kaj vse že vemo in kaj znamo ustvariti. Prijetnejša stran znanosti so srečanja in izmenjave idej z drugimi znanstveniki. Tekom svojega doktorskega študija sem imel v Kaliforniji priložnost spoznati prof. dr. Walterja Kohna, Nobelovega nagrajenca iz kemije za leto 1998. Srečanje z njim mi je bilo posebej dragoceno, saj sem se njegove matematične metode, za katero je prejel Nobelovo nagrado, posluževal pri svojem raziskovanju za doktorsko disertacijo. Na znanstvena srečanja potuješ v različne kraje po svetu, kjer poleg izmenjave strokovnih mnenj spoznaš tudi druge kulture. Vsak »znanstveni« obisk v tujini

mi je pokazal, da se vsi ljudje na planetu pehamo za istim ciljem, a v vsakem kraju na drugačen način. Ko izluščimo vse materialne potrebe si vsi ljudje želimo biti srečni in živeti v miru.

Kakšen pogled na svet se ti odpre, ko postaneš kemik?

Preprosto spoznaš, da je ves svet ena sama velika kemijska reakcija, v kateri sodelujemo mi vsi. Dobro je, če se ji predaš in najdeš način, kako trenutek, ki ti je namenjen v njej, preživeti čim bolj prijetno. Glede na to, da se kot kemik dobro zavedam spremenljivosti, sem morda zaradi tega bolj odprt za spremembe v vsakdanjem življenju in običajno nimam težav s prilagajanjem nanje. Ne samo znanstvene, tudi vsakdanje »probleme« se da rešiti na več načinov – poznam več kot 10

Superračunalnik PARS Odseka za fizikalno in organsko kemijo na Institutu Jožef Stefan. 330 procesorjev +1 TB RAM, poraba energije pri polni obremenjenosti 9 kW. Foto: Sebastijan Peljhan

načinov, kako zakuriti ogenj.

Veliko ljudi začuti odpor do kemije že v osnovni šoli. Zakaj v nasprotju z večino dobro shajaš z njo?

V bistvu se je človek zadnjih 100.000 let že razvijal tudi s pomočjo kemije, ki mu je omogočala relativno hiter in enostaven napredek. S krepelcem se sicer da uloviti pečenko, a šele takrat, ko uporabiš smodnik, ti ostane dovolj časa, da greš sit popoldan še balinat. Ko enkrat spoznaš, da je kemija nekaj naravnega in uporabnega, izgubiš tisti odpor, strahospoštovanje pred njo in jo uporabiš kot dragoceno orodje. Da nam kemija omogoča bolj udobno življenje, je dejstvo, ki ga ne moremo zanikati. V osnovni šoli pa je kemija kot abstraktna umetnost, otroci si tako neoprijemljivih stvari ne znajo predstavljati, zato zanje nimajo zanimanja. Predstavljajte si, da za to, da vas neha boleti glava, pojedete 9 črnih, 8 belih in 4 rdeče krogljice, povezane skupaj v točno določenem zaporedju (aspirin) – jaz si tega kot mulc nisem znal. Sta me pa od vedno pritegnila ogenj in dim.

Nekaj časa si delal na Inštitutu Jožef Stefan v Ljubljani. S čim si se ukvarjal?

Res je. Štiri leta in pol sem bil na IJS zaposlen kot mladi raziskovalec. Moj laboratorij je predstavljala računalniška tipkovnica, saj sem se ukvarjal s teoretično kemijo – vse eksperimente je po mojih zamislih računalnik. Ker so taki izračuni izredno zahtevni, jih je treba izvajati na zelo hitrih računalnikih, tako imenovanih superračunalnikih, a še vedno en povprečen račun traja več kot teden dni. S pomočjo računalniških simulacij je mogoče razložiti določene pojave pri kemijskih reakcijah, ki bi jih sicer težko, z njimi se da tudi že napovedati obnašanje realnega sistema. S tem se raziskave občutno skrajšajo in pocenijo, saj se na podlagi rezultatov simulacij eksperimentalno prouči le ožji nabor sistemov. Področje mojega

raziskovanja na IJS je bila korozija bakra – pojav, ki se nam zdi v vsakdanjem življenju zelo preprost, a je gledano s kemijskega stališča izredno kompleksen. Kot zanimivost za računalniške navdušence naj povem, da je imel naš odsek ob času mojega odhoda z inštituta superračunalnik s 330 procesorji in 1 terabajtom RAM pomnilnika, vendar je bil še vedno bolj kot ne kalkulator ob najmočnejšem računalniku, na katerem sem imel priložnost nekaj malega poračunati. Ta računalnik je bil Kraken (poimenovan po mitološkem orjaškem lignju) Cray XT5 v Nacionalnem laboratoriju Oak Ridge v ZDA, ki kljub svojim skoraj 113.000 procesorjem po računski moči trenutno zaseda šele 21. mesto na svetu.

Kako ocenjuješ vlogo slovenske znanosti v svetu? Obstajajo področja, kjer še posebej izstopamo?

Slovenska znanost se lahko mirno postavi ob bok najboljšim. Upam si trditi, da imamo Slovenci na vsakem področju znanosti vsaj enega znanstvenika, ki nas suvereno predstavlja v svetu. Znanost v Sloveniji je premalo cenjena, a s skromnimi sredstvi še vedno dosegamo odlične rezultate. Škoda je, ker nekateri ljudje zaradi »uau efekta« še vedno bolj cenijo nekakšne padarje, čarovnike in klovne kot pa nekoga, ki sicer nevpadljivo počne fenomenalne stvari.

Koliko let si živel/živíš na Colu?

V prejšnjem tisočletju sem na Colu živel 12 let, leta 1988 smo se na Col priselili iz Poreč pri Podnanosu. V tem tisočletju sem bil na Colu fizično sicer redko, vendar z mislimi vsak dan. Zaradi študija sem namreč večino časa preživel v Ljubljani, trenutno pa z ženo živiva v Logatcu. Čas je, da se počasi spet vrnem na Col.

Koliko številčk Colskega časnika si prebral? Ti je katera ostala posebej v spominu?

Nekaj že, vseh pa vsekakor ne. Zaradi

obilice informacij, ki jih je treba vsak dan prežvečiti, bi prav tako težko navedel določeno številčko, ki mi je ostala še posebej v spominu.

Kaj ti je pri življenju na Colu najbolj všeč?

Predvsem stik z naravo. V Ljubljani sem to pogrešal. V Logatcu je bolje, se pa še vedno ne vidi morja kot s Cola.

Kaj si na Colu najbolj pogrešal?

Trenutno še vedno ne živim na Colu, zato bi težko izpostavil kakšno stvar, ki bi jo Col res moral imet. Morda aktivnejšo izmenjavo idej in izkušenj v obliki predavanj, potopisov, delavnic ... No, je pa Col kulturno zelo dejaven.

Ali Col mladim ponuja dovolj spodbude, da tu ostanejo?

Seveda – kar se geografske lokacije tiče, Col leži na zelo priročnem kraju. Imamo dobro povezavo z dolino, tudi do Ljubljane ni ravno daleč. Poleg tega je Col živo naselje, obdaja ga zdravo okolje, zato je kakovost življenja tu prav gotovo veliko boljše kot v mestu. Na Colu ni ravno vsemogočne izbire dobrin in dogodkov, kot jo imajo recimo Ljubljančani, se pa ti vseeno vozijo k nam gledat rož'ce, krav'ce in preko Cola v Dolino po vino ... Spodbude je dovolj, odločitev pa je seveda v rokah vsakega posameznika.

Kakšno bo življenje na Colu čez 25 let?

To bom izračunal takoj, ko bodo sestavili dovolj zmogljiv računalnik.

Kakšne se ti zdijo možnosti mladih na Colu glede študija in razvoja talentov v naravoslovnih in tehničnih poklicih?

Imamo dobre pogoje, vendar se mora vsak znajti po svoje. Ne smemo se obremenjevati s tem, česa na Colu ni, ampak kakšne so naše prednosti. Matematika, fizika, kemija in biologija na primer so vede, ki na začetku ne

zahtevajo posebnih sredstev, zgolj dobro opazovanje in prožno misel. Le če človek dobro razume delovanje osnovnih vsakdanjih stvari, lahko ustvari kaj genialnega. Kolikor se spomnim, je v mojih osnovnošolskih časih colska osnovna šola na tem področju precej šepala. Izkoristiti je treba potencial v ljudeh in vseh možnostih, ki nam jih okolje ponuja.

Nam lahko zaupaš še kakšno misel? Morda za naše mlade bralce, ki razmišljajo o podobni poklicni poti?

Zadnje čase me navdihuje filozofija Zmelkoov, ki pravi, da mej ni, če si jih ne začrtaš. Mlajše bralce pa naj tokrat nagovori kobilica Filip, ki je nekoč pomiril čebelico Majo rekoč: »takšno je življenje; če veš, kaj delaš, se ti ne bo nič zgodilo.«

Sebastijanu se zahvaljujemo za pogovor in mu želimo obilo uspeha pri nadaljnem delu.

Janež Skvarč

Storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo ter pluženje cest.

LEON AMBROŽIČ s.p.
SANABOR 5, 5271 VIPAVA
GSM: 031 756 771

»POTREBNO JE VELIKO DOBRE VOLJE ...«

V uredništvu smo se v letošnji številki odločili predstaviti nekaj novih mladih obrazov, ki dosegajo uspehe na svojih področjih. Izbira je bila kar pestra, saj imamo uspešne predstavnike na najrazličnejših področjih. Tjaša Logar je najmlajša izmed vseh izbranih, a se že lahko pohvali z marsičem.

Poznamo te kot punco, ki skoraj nikoli ne počiva. Tvoja glavna aktivnost poleg šolanja in dela je rokomet. Kdaj si se začela aktivno ukvarjati z rokometom?

Vse se je začelo s krožkom v 4. razredu osnovne šole, ko smo s sošolkami tedensko obiskovale treninge, ki jih je vodil Stojan Koren. Nekje v 8. razredu pa se je začelo vse bolj resno. Najprej smo imele treninge le enkrat ali dvakrat na teden v colski dvorani, čez kakšno leto pa nam je tedanja trenerka Ana Žigon predlagala, naj se pridružimo ŽRK Ajdovščina. Tako je bila sezona 2007/2008 moja prva sezona v ajdovskem klubu, pri katerem treniram še danes. Vmes, v sezoni 2010/2011, sem bila skupaj s še 4 soigralkami posojena v klub Šempeter - Vrtojba.

Športna kariera zahteva tudi veliko odrekaj. Kako usklajuješ vse dejavnosti?

Da uskladim vse - šolo, rokomet in delo, potrebujem predvsem veliko volje, pozitivne energije in podpore družine in prijateljev, predvsem v težkih trenutkih. Rokomet pa mi predstavlja tudi neko nujno sprostitev po celodnevem sedenju za klopni. Vedno pa imam pred sabo dejstvo, da je šola na prvem mestu.

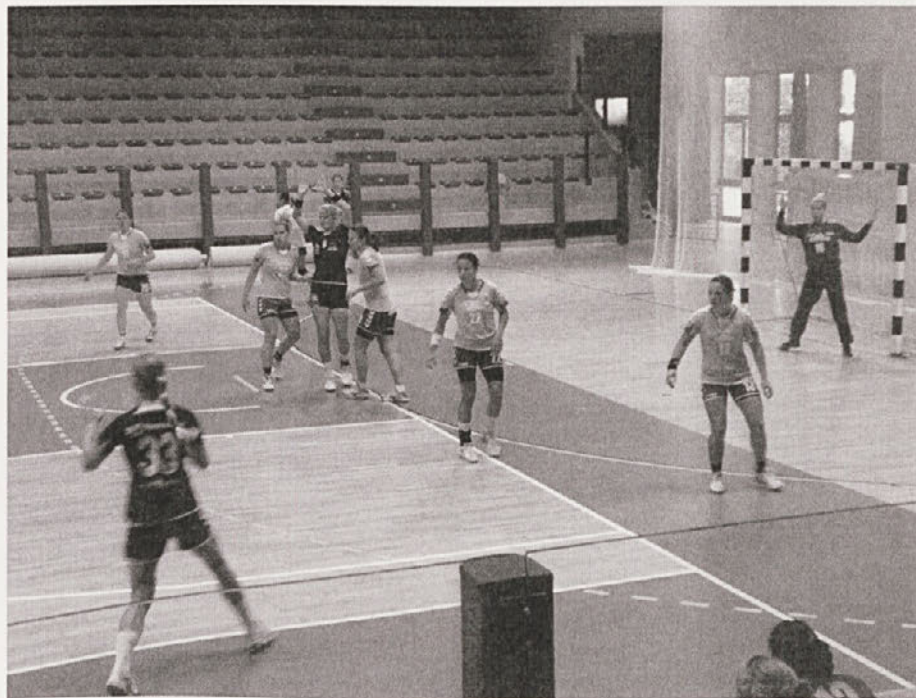
Imaš morda kakšnega vzornika?

Nimam konkretne osebe, mogoče kakšnega športnika, po katerem bi se zgledovala in ki bi bil moj vzornik. Lahko pa rečem, da so mi v velik zglede moji starši.

V 21. številki Colskega časnika je bil objavljen članek o Patriku Lebanu, ki je postal prvi igralec RK Col, ki »živi« od rokometu. Bi si tudi ti želela po tej

poti?

Ne, rokomet je sicer zame zelo pomemben in zares uživam v igri, a to ni moja "sanjska" služba. Nimam visokih ciljev kot je npr. igranje v kakšnem večjem klubu ali tujini. Všeč mi je tako kot je, kot sprostitev, rekreacija in druženje. Poleg tega pa je lahko usmeritev samo v šport zelo tvegana saj v primeru poškodbe ostaneš brez vsega.

Tjaša v akciji (na sliki skrajno levo). Foto: Arhiv Tjaše Logar

Ne samo rokometašica, tudi ambasadorica Slovenske antidopinške organizacije si. Kdaj in kako si se priključila tej organizaciji?

Organizaciji sem se pridružila lani poleti, in sicer tako, da me je bivša trenerka prijavila na razpis za mlade protidopinške ambasadorje.

Predstavi nam to organizacijo, kaj je vaša mislija?

Smo nacionalna protidopinška organizacija. Prizadevamo si ščititi pravice športnikov za udejstvovanje v športu brez dopinga. V skupini nas je 12 mladih ambasadorjev iz različnih športnih področij (kolesarstvo, smučarski skoki, atletika, rokomet, judo, hitrostno sankanje, vaterpolo, košarka, nordijska kombinacija), vodijo nas 3 odrasli. Naše poslanstvo je ustvariti generacijo športnikov, trenerjev in osebja, ki verjamejo v svoje sposobnosti in za dosego zelenega cilja in uspešno kariero ne potrebujejo prepovedanih snovi in postopkov.

Na kakšen način promovirate in širite politiko boja proti dopingu?

Med delom... Foto: Arhiv Tjaše Logar

Naše ciljno občinstvo so mladi športniki, približno od 15. leta naprej, saj se že takrat lahko soočijo z možnostjo uporabe prepovedanih substanc in postopkov. Na športnih oddelkih gimnazij izvajamo predavanja, kjer mladim športnikom predstavimo osnovne nevarnosti dopinga in jih spodbujamo k zdravemu načinu življenja in treniranja. Prav tako smo zraven pri različnih prvenstvih, ki se odvijajo v Sloveniji.

Kje in kako pogosto se srečujete, imate predavanja? Ali sodelujete tudi s tujimi protidopinškimi organizacijami?

Na začetku smo imeli nekaj predavanj, nato pa smo bili na intenzivnejšem izobraževanju v Nemčiji, kjer so bili tudi predstavniki ostalih držav. Tam smo se veliko pogovarjali tudi o sodelovanju z njimi, a ostajamo usmerjeni pretežno v slovenski boj proti dopingu in skušamo na naših tleh doseči napredek in ozaveščati mlade ter jih spodbujati k zdravemu življenju.

Rekla si, da je šola zate na prvem mestu. Letos si gimnazijo zaključila z nazivom zlata maturantka, za kar ti v uredništvu iskreno čestitamo. Kje nadaljuješ izobraževanje in kaj bi rada opravljala po končanem študiju?

Hvala. Izobraževanje nadaljujem na Filozofski fakulteti v Ljubljani, in sicer smer Anglistika ter Italijanski jezik in književnost. Po končanem študiju bi rada opravljala poklic profesorice teh dveh jezikov ali bila mogoče prevajalka ali kaj podobnega.

Koliko let že živiš na Colu?

Ambasadorji Slovenske antidopinške organizacije. Foto: Arhiv Tjaše Logar

Na Colu živim od rojstva, torej 19 let.

Kakšne spomine imaš na otroštvo tu na Colu? Bi si želela odraščati v večjem kraju, ki bi ti nudil več možnosti in priložnosti?

Spomini na otroštvo na Colu so prijetni in lepi. Popoldneve smo preživljali skupaj s sosedi in sošolci. Všeč mi je, ker smo se lahko igrali v naravi, v gozdu, česar nam mesto ali večji kraj ne bi omogočal. Zato ne bi spremenila svojega kraja, četudi bi tam imela več priložnosti za kaj drugega. Tu smo vsi bolj povezani in najboljši prijatelji so tisti, s katerimi si že od malih nog.

Koliko števil Colskega časnika si prebrala? Ti je katera ostala posebej v spominu? (Dosljej jih je izšlo 24.)

Colski časnik prebiram zadnjih nekaj let, mogoče 8, 9 ...

Kaj ti je pri življenju na Colu najbolj všeč?

Všeč so mi preprostost in odprtost ljudi, nasmejani sosede, narava v bližini, mir ...

Mogoče na Colu kaj pogrešaš?

Pogrešam kakšen kotichek za mlade, kjer bi se lahko družili ...

Ali meniš, da Col mladim ponuja dovolj spodbude, da tu ostanejo?

Mislím, da Col ponuja mladim dovolj spodbude, da ostanejo tukaj.

Kakšno bo po tvojem mnenju življenje na Colu čez 25 let?

Upam, da bo življenje na Colu čez 25 let še vedno tako preprosto in sproščeno kot je zdaj.

Tjaši se zahvaljujemo za pogovor in ji želimo še veliko uspeha na vseh poteh.

Andreja Petrovič

Foto: Arhiv Tjaše Logar

*Prevozi,
gradbena mehanizacija*

▣ Kobal ▣

KOBAL IVAN s.p.

Višnje 5a, 5273 Col

tel.: 05/36 68 187

gsm: 041/703 131

TOMAŽ KOVŠČA

Kar nekaj let je pri nastajanju Colskega časnika sodeloval tudi naš Žagoličan Tomaž Kovšča. Napisal je par člankov, z njim je bil pred davnimi leti že narejen intervju. Med tem časom pa se nam je Tomaž predstavil še z marsičem novim: bil je v ekipi, ki je spremljala Jureta Robiča na posebni vzdržljivostni preizkušnji, komentiral je še nekaj olimpijskih iger, predvsem pa se nam je predstavil kot velik ljubitelj in gojitelj bonsajev. O vsem tem smo z njim poklepetali v letošnjem intervjuju.

Tomaž, najprej bi te prosila, da se nam kratko predstaviš: kraj rojstva, osnovna šola, srednja šola, fakulteta, kraj bivanja, služba, družina... ?

Rodil sem se v Šempetru pri Gorici, sem drugi otrok v družini. Otroštvo sem preživel v Žagoliču, obiskoval osnovno šolo na Colu, končal naravoslovno gimnazijo Jurija Vege v Idriji in se vpisal na novinarstvo

Tomaž v elementu...Foto: arhiv Tomaža Kovšče

v Ljubljani. Sedaj z družino živim v Mednem pri Ljubljani, sem samostojni novinar.

Kljub temu, da si naš domačin, te večkrat vidimo na televiziji, kot srečamo v Žagoliču, na Colu, v naši bližnji okolici...Kako si prišel na televizijo, si tam zaposlen, koliko časa že?

Na TV sem prišel bolj slučajno kot ne, saj moji načrti niso bili delati v športnem novinarstvu. Ko pa se je pred olimpijskimi igrami v Barceloni leta 1992 na oglasni deski na fakulteti pojavil oglas, ki je študente vabil k delu v športni redakciji na TV Slovenija, sem se brez velikih pomislekov javil. Od takrat sodelujem s to hišo, že dobrih 20 let torej, in sicer ves čas kot njen zunanji sodelavec. Na TV namreč nisem redno zaposlen, imam status samostojnega novinarja in moje delo ni povezano zgolj in samo s TV Slovenija, čeprav je res, da večino časa posvetim televizijskemu delu.

Poslušamo te ob komentiranju kolesarskih dirk, je to tvoje posebno področje? Tudi ti kolesariš? Se morda ukvarjaš še s kakšnim drugim športom?

Športni novinarji smo specialisti za posamezna področja, saj je šport preširok pojem, da bi lahko pokrivali vse. Med drugimi »mojimi« športi, torej športi, ki jih pokrivam, je tudi kolesarstvo. Moram priznati, da mi je tudi najljubše. Moj osnovni šport je bil včasih sicer rokomet, ki pa se ga rekreativno ne da trenirati.

Danes veliko kolesarim, vendar zgolj z gorskim kolesom: moj slog kolesarjenja so gorske ture in lažji free ride. Z veseljem zaidem tudi v kolesarske parke, park na smučišču Javornik je moja dokaj redna destinacija, na cestno kolo pa se nisem usedel že vsaj 15 let.

Kateri dogodki so ti na tvoji poklicni poti pustili neizbrisen pečat, te posebej zaznamovali? Zakaj ravno ti?

Teh dogodkov je več. Če že moram izpostaviti katerega, potem je to gotovo sodelovanje s pokojnim ultramaratonskim kolesarjem Juretom Robičem. Skupaj sva napisala knjigo, z njim sem posnel dva nagrajena dokumentarna filma, bil sem član njegove ekipe na številnih preizkušnjah, tudi na sloviti dirki čez Ameriko. Ko pa enkrat pretrpiš RAAM (Race Across America ali po naše

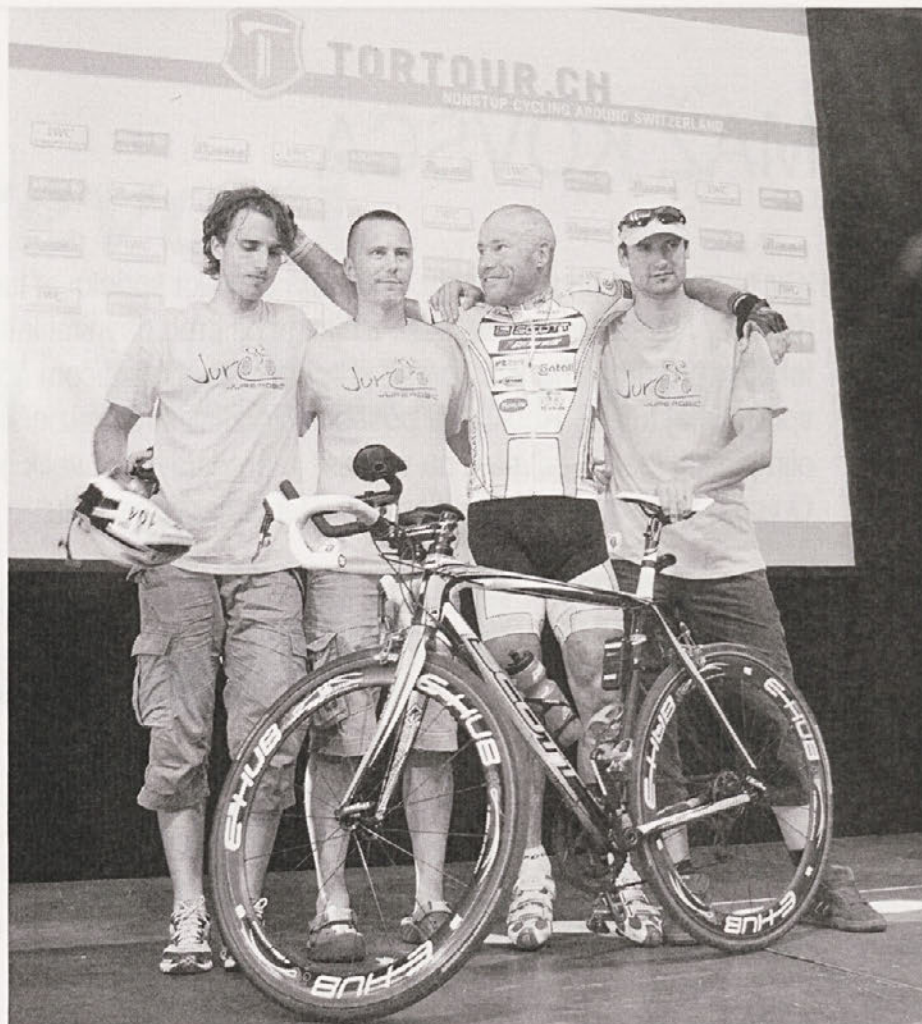
Dirka čez Ameriko), potem nisi več isti, kot si bil prej. Jure mi je pokazal in dokazal, da v življenju ni ovir, ki se jih ne bi dalo s pravim pristopom in predvsem neomajno voljo premagati.

Zakaj praviš, da te RAAM spremeni – da po njem nisi več isti človek kot prej?

To trdim, ker je to ekstremna preizkušnja, po mnogih merilih celo najtežja vzdržljivostna preizkušnja na svetu. Lahko mi verjamete, da tudi spremljevalni ekipi ni lahko. V ekstremnih pogojih, ki vladajo na dirki, padejo vse maske, ki jih človek sicer nosi v vsakdanjem življenju. Tu pride na dan vse najboljše in tudi najslabše, kar človek nosi v sebi. Tu spoznaš sebe in druge takšne, kot so v resnici. In v takšnih pogojih najdeš odgovor na marsikatero življenjsko vprašanje, hkrati pa se ti podre tudi vrednostni sistem; po dirki ga zgradiš povsem na novo.

Nam lahko kratko predstaviš RAAM?

RAAM ali Dirka čez Ameriko je po mnogih merilih najtežja vzdržljivostna preizkušnja na svetu. Razen tega, da »se dogaja« na kolesu, z običajnim kolesarstvom nima veze. Gre za dirko z zahodne na vzhodno obalo ZDA, od obale Tihega do obale Atlantskega oceana (proga je vnaprej določena). Startna pištola se sproži na eni strani celine in kdor pride prvi na drugo stran, je zmagovalec. Čas teče ves čas, brez ustavljanja. Vsak tekmovalac si sam določa in odmerja počitek in spanje - obojega je zelo, zelo malo. V povprečju v devetih dneh dirkanja tekmovalci spijo po uro in pol na dan. Ves preostali čas so na kolesu. Nemogoče? Za navadne smrtnike gotovo, a pokojni Jure Robič ni bil navadni smrtnik. S petimi zmagami na dirki je bil daleč najuspešnejši in

Z Robičem na njegovi zadnji dirki = Tortour 2010. Foto: Arhiv Tomaža Kovšče

najboljši ultramaratonski kolesar v zgodovini. Sodelovanje z njim je bilo nekaj posebnega. Za njega ni bilo nepremostljivih ovir - ne v življenju, ki ga je do konca dobro teplo, ne na dirkah. Z odločnostjo, nepopustljivo voljo in pogumom se lahko premaga vse. Bil je navdih za vse, ki smo imeli srečo sodelovati z njim.

Kaj pa vsakoletna dirka po Franciji, Tour de France?

Dirko po Franciji že nekaj let prenašam za TVS; letošnji projekt je bil gotovo najbolje pripravljen doslej, žal pa zaradi varčevalnih ukrepov najbrž tudi zadnji. Priprave na prenos take dirke kot je Tour de France, se začnejo že vsaj pol leta prej z idejami

o konceptu prenosov, s tehničnimi in vsebinskimi pripravami. Letos smo v Francijo poslali novinarsko ekipo (David Črnelj: novinar, Blaž Oman; snemalec), ki nam je pripravljala zanimive prispevke s terena, s katerimi smo obogatili prenose, v Ljubljani pa smo vsebinski del projekta sestavljali še sokomentator Martin Hvastija, novinarja Miha Mišič in Boštjan Ogris ter jaz. Tour de France je največja vsakoletna športna prireditel na svetu, ne le kolesarska, in na tem nivoju je poskrbljeno tudi za novinarje, tako spremljanje dirke iz studia ne predstavlja posebnih težav. Velikokrat je tu še bolj enostavno in predvsem udobneje, kot če bi bil na terenu. Ker pa gre za tritedensko vsakodnevno dogajanje, je projekt

vseeno zelo naporen in zahteva res veliko priprav.

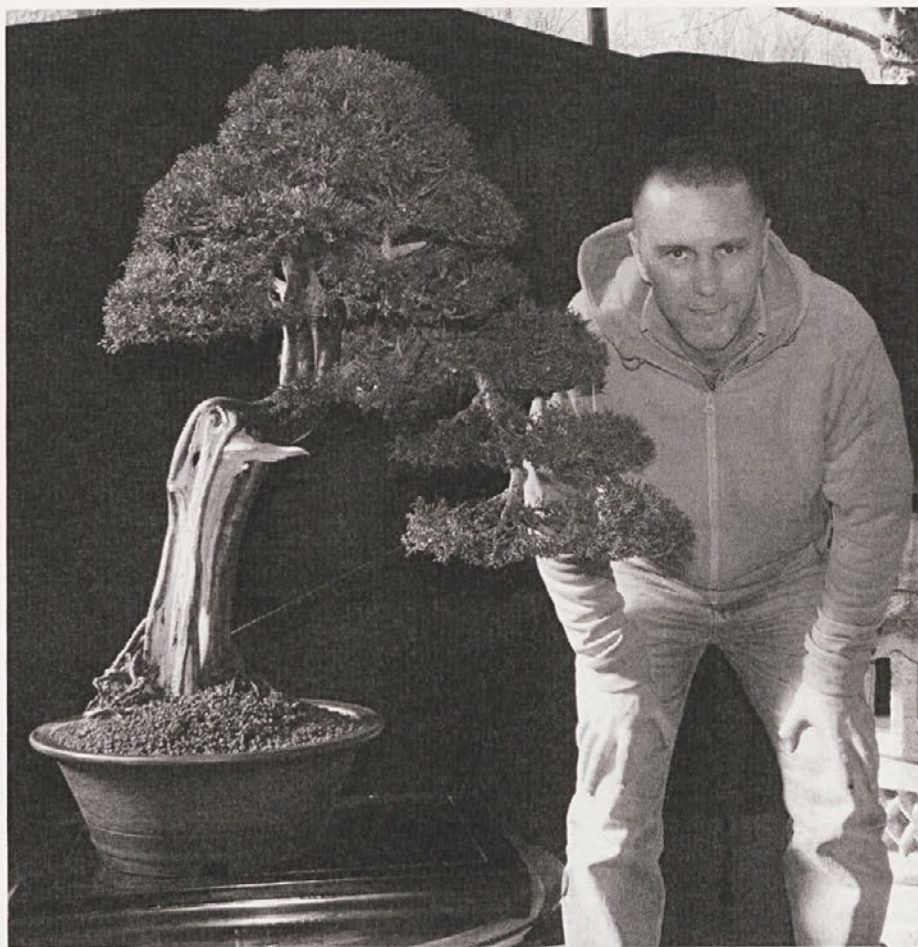
Mislim, da si bil kot športni novinar tudi na olimpijskih igrah. Se motim? Kako prideš v ta izbor? Kaj ti je ostalo posebej v spominu?

Za TVS sem poročal s šestih olimpijskih iger. Prve so bile zimske leta 1998 v Naganu, zadnje pa letošnje poletne v Londonu. Sestavo ekipe, ki potuje na prizorišče, določi urednik oz. vodja projekta. Če kot reporter pokrivaš športe, ki so za našo javnost pomembnejši, potem je velika verjetnost, da boš v ekipi. Lahko pa se vanjo prebiješ tudi, če urednika prepričaš s svojimi dobrimi prispevki in potem na igrah deluješ kot novinar in ne kot reporter. Jaz sem se npr. po igrah v Salt Lake Cityju leta 2002 odpovedal pokrivanju zimskih športov in tako na zimске igre ne potujem več, zato pa toliko več dela v tistem času opraviš v Ljubljani, saj je ekipa, ki ostane v Ljubljani, vsaj tako pomembna, kot tista na terenu.

V spomin se mi je vtisnilo vseh šest iger, na katerih sem bil, saj so olimpijske igre največ, kar lahko doseže športnik in s tem seveda tudi športni novinar. Igre v Naganu so bile zame posebne zaradi Japonske same, vseč mi je namreč japonska kultura in njihov svetovni nazor, igre v Sydneyju so name napravile vtis zaradi mogočne avstralske narave, Salt Lake Cityja se spomnim po neverjetnih varnostnih ukrepih, ki so sledili napadu na Dvojčka v New Yorku, Atene so bile do novinarjev najbolj prijazne, Peking najbolje organiziran, spomini na London pa so še čisto sveži.

Vemo, da se ukvarjaš tudi z bonsaji. O tem si napisal celo knjigo. Kako to?

Knjigo sem napisal, ker v Sloveniji

Z bonsajem Pelikan (kitajski brin, *Juniperus chinensis*), enem od mnogih v moji zbirki. Foto: arhiv Tomaža Kovšce

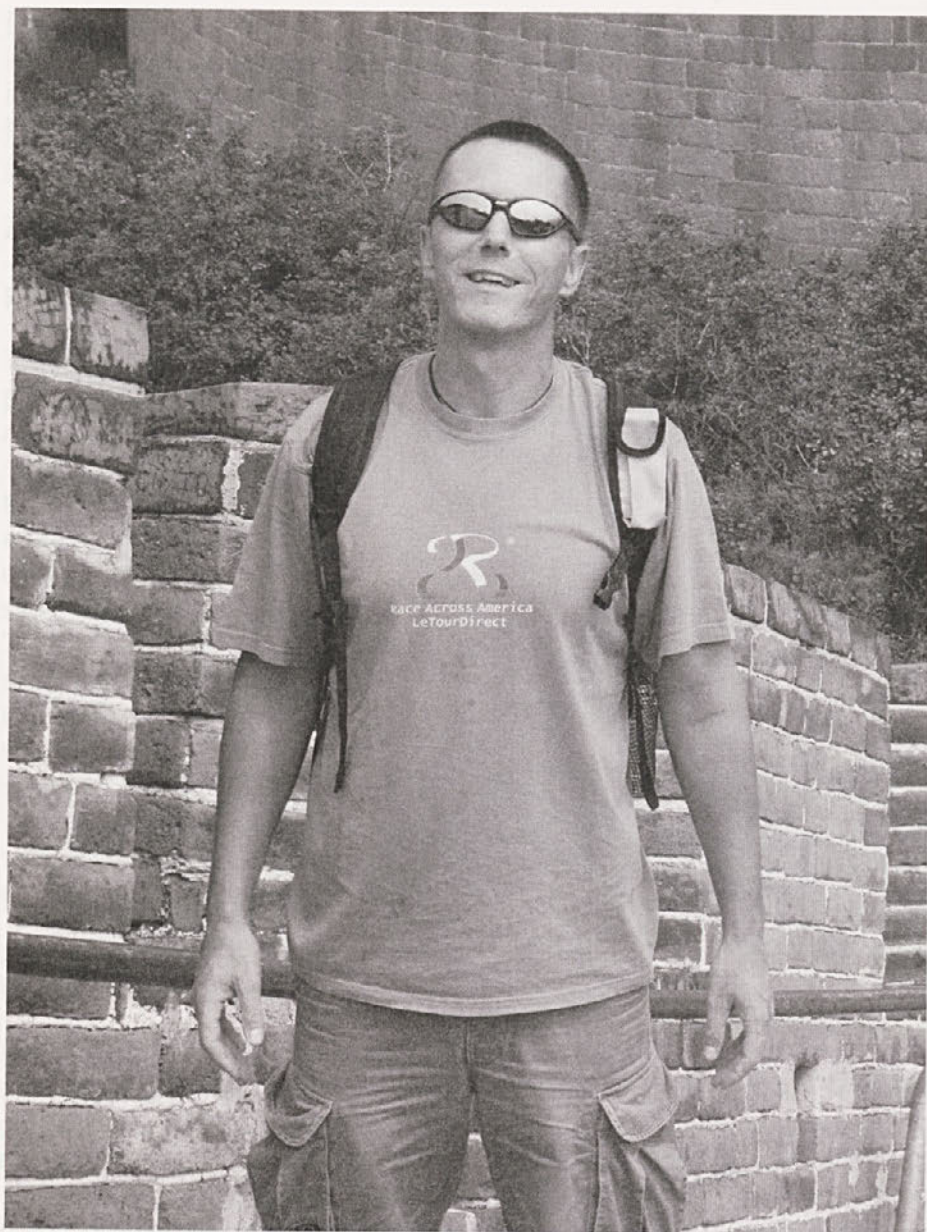
v tistem času (izšla je leta 2005 in je razprodana) ni bilo skoraj nobene literature s tega področja. Še danes moja knjiga velja za najbolj obširen in najbolj strokoven zapis o bonsajski umetnosti pri nas.

Zakaj govoriš pri bonsajih o umetnosti?

Zato, ker to JE umetnost, in sicer povsem enakovredna vsaki drugi umetnosti, po svojem bistvu še najbolj podobna likovni, predvsem kiparstvu. Kot kipar išče primeren kos lesa ali kamna, v katerem nekaj vidi in potem iz njega izkleše kip, bonsajisti iščemo primeren material med drevesi in potem iz tega materiala izklešemo živo skulpturo. Pri oblikovanju uporabljamo zelo podobne principe, naprimer zlati rez, perspektivo in vse

ostalo, kar uporabljajo tudi slikarji in kiparji. S svojimi izdelki sporočamo svoja občutja, dojemanje sveta in še marsikaj drugega. Bonsajske razstave so vrhunski kulturni dogodki v omikanih prostorih. Ko na razstavi uzrem bonsaj priznanega umetnika, mi ni potrebno prebirati imena lastnika, da bi ugotovil, čigav je. Poznavalci že po slogu oblikovanja vemo, kdo je ustvaril določeno drevo. Izdelki vrhunskih bonsajistov so cenjeni podobno kot izdelki vrhunskih slikarjev in kiparjev in dosegajo podobne cene, mnogokrat celo višje. Bonsajizem je sicer še nekoliko kompleksnejši kot druga likovna umetnost, saj bonsajisti delamo na živem materialu, naše umetnine tudi niso nikoli končane.

Ko pridete na slikarski tečaj, se

Na Kitajskem zidu. Foto: arhiv Tomaža Kovšce

lahko naučite tehnik slikanja; potem uporabite povsem enake barve, platno in čopiče kot najbolj slavni slikarji, a če v sebi ne nosite umetniškega duha, potem vaši izdelki nikoli ne bodo vrhunski. Podobno je v bonsajizmu: če pridete k meni v šolo, vas lahko naučim tehnik, umetnosti pa ne. Se pravi, osvojili boste vse tehnike in principe oblikovanja, a če v sebi ne nosite duše umetnika, bodo vaša drevesa vedno le drevesa v posodi, ne pa vrhunski bonsaji.

Vse napisano seveda velja za pravi bonsajizem, saj to, kar nam prodajajo po cvetličarnah in veleblagovnicah, nima veze z bonsaji. Bonsajizem ni vzgajanje semen, tudi ni vsakodnevno obrezovanje listkov in čakanje na to, kdaj bo zrastel bonsaj. Bonsajizem je ustvarjanje v primernem živem materialu, iz katerega bonsaj, njegov skelet, njegova duša, nastane v enem zamahu, v enem dnevu. Kaj nam torej lahko poveš o bonsajih, kupljenih, doma gojenih ...

To je tema, o kateri bi lahko napisal še eno knjigo. Lahko povem le to, da to, kar nam kot bonsaje prodajajo po cvetličarnah in veleblagovnicah res nima nobene zveze s pravimi bonsaji. Kogar bonsajizem zanima, se mi lahko pridruži v moji šoli, v kateri bo o umetnosti izvedel vse, predvsem pa razbil vse mite, ki so o bonsajih razširjeni. Lahko se pridruži tudi Slovenskemu bonsaj klubu, v okviru katerega prav tako organiziramo delavnice, ekskurzije in razstave.

Jih morda tudi sam gojiš? Je med njimi kakšen, ki ti več pomeni?

Seveda. Sem bonsajist, torej jih sam oblikujem. Kot kipar ni tisti, ki ima kip doma, ampak tisti, ki ga je ustvaril, tako tudi bonsajist ni tisti, ki ima drevo samo doma, ampak tisti, ki ga je oblikoval. Drevesa, ki mi pomenijo več, so sestavni del moje zbirke. Ta zbirka je neprecenljiva in ni naprodaj.

Tvoji izzivi?

Na področju bonsajizma jih je še kar nekaj – udeležba na Noelanders Trophyju, to je največja evropska razstava, se dokončno uveljaviti kot demonstrator na evropski sceni, še obogatiti zbirko in do konca urediti atelje, v katerem ustvarjam in poučujem. Na področju novinarstva jih je nekoliko manj, saj sem dosegel že praktično vse, o čemer sem nekoč sanjal.

Tvoj življenjski moto – če ga imaš?

Nimam posebnega mota.

Poznaš Colski časnik? Ga prebiraš? Tvoje mnenje o njem? Priporočila?

Colski časnik poznam in ga vsako leto z veseljem preberem od prve do zadnje črke, tako ostajam v stiku z dogajanjem na Colu. Glede na to, da si približno predstavljam, v kakšnih

pogojih in na kakšen način časniki nastaja, pa si priporočil ne bi drznil dajati. Le tako naprej!

Sporočilo bralcem?

Naj bo 2013 uspešno in naj vas zadovolji. Pa zdravja ni nikoli preveč!

Tvoje želje, sanje?

Da bomo z družino zmogli ostati v naši sanjski hiški in da življenje ostane približno takšno, kot je. Če bo tako, bo kar v redu!

S Tomažem sem klepetala

Marija Bajc

Silvester Kobal s.p.

Malo polje 26

5273 Col

041/414 603

05/366 83 06

**GOZDARSTVO in
GRADBENA
MEHANIZACIJA**

NINA KOVŠČA

»NA EVROPSKIH ODRIH SEM PELA S SVOJO VZORNICO«

Nina Kovšča že dolgo ve, da rada poje. Prav zato se je odločila, da se vpiše tudi v glasbeno šolo k solo petju. Kljub temu da se vsestransko ukvarja z glasbo, pa je svojo ljubezen našla prav v solo petju, ki se mu namerava v prihodnje tudi bolj posvetiti. Zato je vesela vsake priložnosti na tem področju. Kot učenka profesorice Jerice Rudolf je že tekmovala na nekaterih večjih pevskih festivalih, kjer je dosegla lepe rezultate in pokazala, da se z voljo in trdim delom da veliko doseči. Njen repertoar sestavljajo slovenski in tuji samospevi ter operne arije. Leta 2008 se je kot solistka in izvrstna igralka predstavila v vlogi Minke v spevoigri Sračje leto. Septembra lani pa je odlično poustvarila lik Hane v pevsko-gledališki predstavi Potpuri operetnih melodij, ki je bila premierno izvedena na Mednarodnem festivalu mladih v Postojni. Na tekmovanju mladih glasbenikov Slovenije v Mariboru, Temsig 2010, je prejela srebrno plaketo in dosegla četrto mesto v svoji kategoriji. Letos marca je na mednarodnem tekmovanju Bruna Špiler v Črni gori v najvišji kategoriji osvojila prvo nagrado. Podeljena ji je bila tudi posebna nagrada tekmovanja. Njen zadnji in hkrati tudi največji podvig pa je bil prav gotovo sodelovanje z operno divo svetovnega formata, Anno Netrebko, s katero je v sklopu evropske turneje obiskala kar deset evropskih mest, kjer so se predstavili z opero Čajkovskega, Jolanto. Vse to so bili dovolj tehtni razlogi, da smo z njo poklepotali tudi za tokratni jubilejni Colski časnik.

Kakšni so prvi vtisi z evropske turneje z Anno Netrebko?

Sama turneja ni bila preveč naporna, saj je bila zasnovana na bolj počasnem tempu in nam je zagotovila prave pogoje, da smo lahko kvalitetno opravili svoje delo. Najbolj je trpela zadnja plat zaradi sedenja na avtobusu med dolgimi urami vožnje med evropskimi mesti. Tudi sicer smo se morali kar znajti po hotelih; v kopalnicah smo prali in sušili svoja

oblačila, si v hotelskih sobah kuhali instant juhe – ampak je bilo vredno. Imeli smo tudi proste dneve za ogled mest in njihovih znamenitosti, ki smo jih dobro izkoristili. Na dan vsakega koncerta smo imeli vajo in res smo bili povsod lepo sprejeti. Tudi aplavzi navdušenega občinstva so bili dolgi in bučni, Anno so množice obsipale s cvetjem. Najbolj mi je ostala v spominu dvorana v Amsterdamu, Concertgebouw, ki je res pravljlična, publika je bila navdušena nad Anno in

tudi pevci in orkester smo svoje delo odlično opravili.

Kakšna pa je Anna Netrebko v živo?

Anna Netrebko je bila, kljub temu da je zvezda, vedno dostopna, do nikogar ni imela zadržkov in poleg izjemnega vokala nedvomno izžareva tudi posebno energijo, ki te povsem prevzame. Sploh se ne da opisati vse te čarobnosti, ki sem jo občutila, ko sem bila z njo na odru. Takrat se nič ne zdi nemogoče!

Sicer pa ni le izjemna pevka, ampak tudi dobra igralka. Slepe osebe gotovo ni lahko igrati, Netrebkova pa je zgodbo Jolante odločno poustvarila, tako da so poslušalci lahko doumeli rdečo nit zgodbe, čeprav je opera v ruščini.

Kako pa so vas sprejeli stalni pevci Slovenskega komornega zbora?

Stalni pevci Slovenskega komornega zbora in orkestraši Orkestra Slovenske filharmonije so nas zelo lepo sprejeli medse in dobro smo se razumeli. S smehom smo si krajšali skupne ure in res smo se dobro ujeli.

Kako je pa sploh prišlo do sodelovanja z Anno Netrebko?

Vse se je začelo s povsem nepričakovanim klicem Martine Batič naši profesorici Jerici Rudolf. V pogovoru ji je povedala o jesenski turneji Anne Netrebko. Dodala je, da bo na turneji sodeloval tudi Orkester Slovenske filharmonije in Slovenski komorni zbor, ki za turnejo išče dodatne člane, t. i. substitute. K sodelovanju je povabila profesorico, ki je za avdicijo predlagala tudi nas, svoje učence. Tako smo se pripravili na avdicijo pri Martini Batič. Avdicije so potekale tudi drugje po Sloveniji, v drugih glasbenih šolah, zato smo na rezultate morali čakati kar ves teden, da smo sploh izvedeli, ali bomo lahko sodelovali pri tem projektu ali ne. To je bil vsekakor zelo napet teden, saj smo si vsi zelo želeli sodelovanja pri tej enomesečni evropski turneji. In konec tedna smo končno izvedeli, da nas je vseh šest iz Ajdovščine sprejetih v zbor, torej profesorica in pet njenih učencev. Vseh dodatnih članov zbora je bilo le deset, torej še štirje od drugje.

Kako so potekale priprave na turnejo? Je bilo naporno?

Že poleti smo dobili gradivo opere Jolante. Nato smo se začeli učiti sami doma in ob pomoči profesorice v glasbeni šoli. Konec oktobra pa so se

Nina na mednarodnem tekmovanju Bruna Špiler v Črni Gori med podeljevanjem nagrad. Foto: arhiv Nine Kovšca

začele tudi vaje. Najprej vaje celotnega zbora, nato še vaje skupaj z orkestrom in zadnja vaja s solisti. Ženski vokali so vključeni v celotno opero, tako da je bilo gradiva kar precej. Naporno je bilo predvsem zato, ker ne veš, kaj točno lahko pričakuješ, kako bo vse skupaj zgledalo, kdo bo poleg tebe in podobno. Ampak v splošnem sem bila kar prepričana vase, bila sem dobro pripravljena. Mogoče nam je še največ problemov delala izgovorjava, saj je bila opera v ruskem jeziku.

Česa si se najbolj veselila na evropski turneji?

Vsekakor tega, da bom videla Anno Netrebko, sicer pa sem se veselila čisto vsega. Veselila sem se vseh teh nastopov, imenitnih dvoran, kjer smo nastopali in seveda vseh mest, ki smo jih obiskali. Tako da v tem res vidim izjemno priložnost. Pred začetkom turneje sem res že komaj čakala, da bom lahko stala na vseh teh veličastnih odrih.

Se ti zdi, da je sodelovanje na tej turneji tudi dobra popotnica za tvojo

glasbeno prihodnost? Kaj boš lahko potegnila iz tega ti?

Za moj glasbeni življenjepis je vsekakor vsaka taka stvar dobrodošla, sicer pa nimam nekih velikih pričakovanj, bomo videli, kaj se bo razpletlo iz tega.

Kako pa tvoji bližnji gledajo na tvoje solo petje? Mož, starši, te pri tem podpirajo?

Enomesečna odsotnost je bila kar velika preizkušnja za vse, zato je bilo seveda prisotno tudi domotožje. Sicer pa me starši in tudi mož že od mojih začetkov v solo petju podpirajo, mi stojijo ob strani in me predvsem razumejo. Za to sem jim res hvaležna in obenem upam, da bodo tako razumevajoči tudi v prihodnje.

Se vidiš v prihodnosti kot profesionalna pevka ali ti bo to še vedno bolj hobi in v užitek?

To težko rečem, čeprav si marsikaj želim. Do teh ciljev je še dolga in trnova pot, tako da raje ne sanjam o tem. Vsekakor bom še naprej pela, vsaj dokler mi bo zdravje dopuščalo, in če se mi

Med pripravami na evropsko turnejo z Anno Netrebko. Z leve proti desni: Nina Kovšca, Marko Ferjančič, Jernej Malik, Irena Troha, Borut Peljhan in profesorica Jerica Rudolf. Foto: arhiv Nine Kovšca

bo ponudila kakšna lepa priložnost v tej smeri, jo bom vsekakor z veseljem sprejela in poskušala iz nje kar največ potegniti.

Glasbeno se udeležuješ tudi v narodnozabavni in zborovski glasbi. Katera zvrst pa je tebi kot pevki najbližje?

Trenutno sem pevka z cerkvenem zboru na Colu, pri zboru Duri in pri ansamblu

Gorski cvet, ampak skozi vsa leta prepevanja sem ugotovila, da je moje mesto prav pri solo petju. Tako da sem se zdaj tudi odločila, da bom druge oblike pevskega udeleževanja postavila na stran in se bolj posvetila solo petju, kar se mi zdi pravilna odločitev.

Katerih večjih nastopov in tekmovanj si se že udeležila kot solo pevka?

Pred dvema letoma sem se udeležila

Opera Jolanta P. I. Čajkovskega je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani izvedena 30. oktobra, kjer so se pevci kljub vrtoglavi cenam vstopnic (po nekaterih podatkih celo najvišjih v zgodovini Cankarjevega doma) predstavili razprodani dvorani in z Netrebkovo na čelu navdušili prisotne. Nato je sledila enomesečna turneja po Evropi, ki se je začela v Stuttgartu, šla v München in vse do Amsterdama, Pariza, nato Berlina in Frankfurta, Nurnberga in nato v Prago in Essen ter se zaključila 30. novembra na Dunaju. Pri celotni turneji so z Anno Netrebko sodelovali slovenski solisti, Orkester Slovenske filharmonije in Slovenski komorni zbor s substituti, med katerimi je bila tudi Nina.

državnega tekmovanja v Mariboru, imenovanega Temsig, na katerem tekmujejo mladi slovenski glasbeniki. Tu sem osvojila srebrno plaketo. Letos pa sem se udeležila mednarodnega tekmovanja v petju v Črni gori, kjer sem prejela zlato priznanje in nagrado za najboljši ženski vokal na festivalu. Sicer smo v okviru glasbene šole imeli več internih, pa tudi javnih nastopov, vsako leto pa tudi zaključni koncert. Pripravili smo tudi večje projekte, med drugimi spevoigro Sračje leto in lani predstavo Potpuri operetnih melodij, ki bo 26. decembra prvič predstavljena tudi v Ajdovščini, in sicer v Dvorani prve slovenske vlade.

Imaš morda tudi kakšnega vzornika med solo pevci?

Najprej je moja vzornica profesorica Jerica Rudolf, v svetovnem merilu pa je to govoto Anna Netrebko, s katero sem imela tudi čast sodelovati na turneji, tako da sem bila resnično vesela tega povabila in te izjemne priložnosti.

Kako si se sploh odločila za obiskovanje solo petja?

Najprej me je za solo petje navdušila profesorica na Srednji vzgojiteljski šoli, Vlasta Lokar Lavrenčič. Takrat nisem bila stara niti 17 let, pri vpisu v glasbeno šolo pa so zahtevali polnoletnost. Toda kljub temu sem se prijavila na sprejemne izpite in avdicijo, ki sem jo uspešno opravila. Tako sem bila sprejeta v razred profesorice Jerice Rudolf na Nižji glasbeni šoli Vinka Vodopivca v Ajdovščini. Že takrat sem si želela peti in se zavedala, da če bom osvojila vsaj osnovne tehnike petja, bom lahko več časa v tem vztrajala in tudi bolje pela.

Kako si pa zadovoljna s svojo profesorico Jerico Rudolf?

S profesorico sem več kot zadovoljna, saj je v glasbenem znanju dobro podkovana. Svoje izobraževanje je začela pri profesorju Rajku Koritniku

v Ajdovščini, nadaljevala v Trstu na konservatoriju Giuseppe Tartini, kjer je pod vodstvom profesorice Cecilie Fusco tudi diplomirala. Ima dobre pedagoške sposobnosti in tudi karakterno sva se dobro ujeli, kar je tudi pomembno.

Te je to, da prihajaš iz relativno majhnega mesta pri obiskovanju solo petja in pri izbirah, ki si jih imela s tem na voljo, kdaj oviralo? Ali je to morda zate prednost?

Vsekakor mislim, da je to moja prednost. In tudi vsi skupaj smo dokazali, da se lahko tudi v Ajdovščini dobro dela, da ni treba, da si iz velikega mesta, da si dober in uspešen v tem, kar počneš. Udeležili smo se tudi vseh tekmovanj, imeli smo enake možnosti kot recimo tisti iz Ljubljane in nikakor se zaradi tega ne počutim nič prikrajšano.

Redno spremljaš Colski časnik? Ti je katera od 24 izdanih števil ostala posebej v spominu? Morda kakšen prispevek?

Colski časnik vsekakor vsako leto spremljam, ga preberem, vendar bi težko izpostavila kaj določenega, kar mi je še posebej ostalo v spominu. Zanimivi so mi recimo potopisi, ki jih z veseljem preberem. Je pa to vsekakor pomemben dokument za vas in definitivno mora izhajati tudi v prihodnje, saj se s tem tudi arhivira aktualna dogajanja, kar je vsekakor dobrodošlo.

Kaj ti je najbolj všeč pri življenju na Colu?

Všeč mi je, da se vas razvija, da se tu kar precej dogaja. V tem vidim velik plus, saj imamo skozi vse leto razne prireditve in lahko se vidi, da je vas živa.

Kaj pa pri življenju na Colu pogrešaš?

Ne vem, ne vidim nobene stvari, ki bi jo tu lahko izpostavila.

Se ti zdi, da Col mladim da dovolj spodbude, da tu tudi ostanejo? Zakaj?

Nina z operno divo Anno Netrebko po nastupu v berlinski filharmoniji. Foto: arhiv Nine Kovšca

Meni se zdi, da je take spodbude dovolj, da tisti, ki si želijo tu ostati, lahko ostanejo in so tu zadovoljni. Smo na dobri geografski lokaciji, nismo daleč od Ajdovščine, Nove Gorice, tudi do Ljubljane imamo relativno blizu in tudi iskanje službe recimo v Ljubljani ni problem, saj lahko prideš vsak dan domov. Je pa seveda veliko odvisno od vsakega posameznika. Osebnostno ne vidim razloga, da bi se preselila kam drugam.

Kaj se ti zdi, kakšno bo življenje na Colu čez 25 let?

Na to vprašanje težko odgovorim. Upam, da bomo takrat še na Colu, sicer pa se pustimo presenetiti.

Esmeralda Eratnik Ambrožič

“TO JE MOJ DOM!”

Ana Trošt je vsestranska colska umetnica. Brez nje bi bile naše oči prikrajšane za veliko slikarskih umetnin in naša ušesa za mnogo spevnih melodij. Ana kljub temu vedno ostaja skromna. Nič čudnega torej, da ljudje, kot je v župnijski kroniki zapisal gospod župnik, z veseljem rečemo: "Ana je naša!"

V mnogo časnikih je bila že omenjena, predstavljena so bila njena dela in ob tem je spregovorila besedo ali dve. A obsežnejšega intervjuja z njo nismo objavili še nikoli. Ob jubilejni številki smo sklenili, da je zadnji čas, da to storimo.

Glasba in likovna umetnost igrata pomembno vlogo v tvojem življenju. S čim si se začela prej ukvarjati in kdaj približno?

Res je, obe področji (likovno in glasbeno) igrata pomembno vlogo v mojem življenju in brez obeh bi si ga težko predstavljala. Verjetno sem se prej začela ukvarjati z glasbo in upam si trditi, da je glasbena plat v meni tudi močnejše prisotna, saj sem z njo v stiku bistveno več časa kot z likovno umetnostjo. V 4. razredu osnovne šole sem začela obiskovati ure klavirja, hodila sem na zasebne ure h gospe Marinki Šuštar, profesorici glasbe, in konec šolskega leta opravljala izpite v glasbeni šoli. Odkar pomnim, sem tudi vedno zelo rada risala in likovno ustvarjala, pri likovnem pouku sem vedno uživala. Oboje me spremlja od otroštva naprej.

Imaš v glasbi ali slikarstvu kakšnega vzornika, se po kom zgleduješ?

V likovnem ustvarjanju se skušam izogibati posnemanju in (še vedno) iščem svoj izraz ... nekaj svojega, svoj način slikanja. Je pa res, da moram biti nemalokrat tudi »obrniki« saj naročniki to zahtevajo od mene. Torej moram tudi kopirati oz. posnemati. V glasbi sem tudi

samo poustvarjalka, saj poustvarjam glasbo, ki so jo napisali drugi. Seveda delam to na svoj način ... kakor pač to glasbo dojemam. Vzornikov pravzaprav nimam ... Vzorniki so mi ljudje, ki s svojim talentom in delom vzbudijo v drugih ljudeh občudovanje. Ko me neko likovno delo ali pa glasba pretrese, me prepriča oz. mi je všeč, takrat je ta, ki je to delo ustvaril ali poustvaril, moj vzornik.

Verjetno zelo težka odločitev, pa vendar – kaj imaš raje: likovno ustvarjanje ali orglanje?

Oboje imam rada in vložen trud na obeh področjih se mi vrača nazaj ... ampak priznam: glasbena umetnost me je večkrat pretresla kot likovna. Pretresla v pozitivnem smislu. Tako močno, da sem si rekla, to hočem in zmorem tudi sama (če hočem). Slikati je lepo, slikam rada ... ko imam čas, mir ... ko sem dobro razpoložena ... Ne sme se mi nikamor muditi. Kadar imam drugih obveznosti veliko, ne morem slikati.

Orglanje pa ... če se hočeš v celoti temu posvetiti, je garanje. Kdor se z glasbo ukvarja, ve, kaj to pomeni. Zahteva predanost, celega človeka. Zato je tudi končni učinek, ko izpiliš neko skladbo »

v nulo« (vsaj pri meni), dosti več vreden. Ker vem, koliko truda je bilo vložena. Sliko narediš in ostane ... glasba pa izzveni in je ni ... ostane samo občutek, da si naredil nekaj lepega, velikega in vrednega.

Katere materiale in tehnike najraje uporabljaš pri slikanju?

Ne bi rekla najraje ... ampak nekako po sili razmer se največ ukvarjam s klasičnim slikanjem s čopiči in akrilnimi barvami na platno. Sem se pa preskusila tudi z drugimi tehnikami, ampak to bolj v času študija. Trenutno pa moja izbira likovnih tehnik in materialov zavisi od želja naročnikov.

V katerem delu dneva najraje ustvarjaš?

Ne morem reči ... ampak ugotovila sem, da klavir ali orgle najbolj učinkovito vadim dopoldan, ko sem še sveža in spočita ... slikam pa lahko kadarkoli, tudi ponoči, če je sila, če se mudi. Ampak to se redko zgodi. Colska megla, to je idealen pogoj za slikanje.

Katero delo šteješ kot prvo večje, kot nekakšno prelomnico v slikarski karieri?

Križev pot, se razume. Ampak ne vem, če bi to delo štela kot prelomnico. Bolj kot neko zelo pomembno postajo na svoji poti. V smislu količine izdelanih slik (14 + 1) je Križev pot res veliko delo, ki mi je, glede na odzive colskih nedeljnikov, pa tudi drugih, uspelo ... Sama pa menim, da je pri sliki Darovanja v templju, ki je nastala par let kasneje, že viden osebni napredek. V bistvu pa z vsako sliko napredujem, če ne gre zgolj za posnemanje, vsakič pri slikanju odkrijem kaj novega in to je dober občutek.

Raje ustvarjaš spontano ali po naročilu, da točno veš, kaj bo končni cilj?

Pri slikanju po naročilu moram slediti željam naročnika in to je včasih naporno. Ampak tudi pri spontanem slikanju moram točno (ali pa vsaj približno) vedeti, kaj želiš doseči ... če ne, se na poti izgubiš. Velikokrat se mi zgodi, da neko stvar, ki sem jo naslikala, čez čas v celoti preslikam ... in potem mi mama, moj zvest kritik, v dobrem smislu reče: »Ma kej nej škoda barv ...« Vendar dokler nisem zadovoljna z narejenim, jih ni škoda. Pa tudi to se mi zgodi, da mi kakšna slika postane všeč šele čez čas.

Kako bi samo sebe ocenila si pri ustvarjanju precej zahtevna ali si hitro zadovoljna z izdelkom?

Zelo zahtevna in zelo stroga sem do sebe ... to me dostikrat ovira pri delu, ker »zlepa« nisem zadovoljna s svojim izdelkom, pa naj bo na likovnem ali glasbenem področju, oz. moram z več strani slišati potrditev, preden stvar obelodanim ... Ampak z leti se tudi ta moja nagnjenost k perfekcionizmu zmanjšuje. Moram znižati kriterije pri sebi ...

Colska cerkev se ponaša s kar nekaj tvojimi deli. Poslikala si strop nad glavnim oltarjem, narisala križev pot in sliko, ki prikazuje sv. Družino pri darovanju deteta Jezusa v templju. Kako danes gledaš na ta

Ana Trošt. Foto: Jože Potrpin

svoja slikarska dela? Bi mogoče kaj popravila, spremenila?

Seveda bi ... v mislih imam Križev pot, ampak naj ostane skrivnost ... gre za malenkosti ... mislim da je kot celota učinkovit. Darovanje pa bo ostalo tako za vse večne čase, na tej stopnji svojega slikarskega razvoja nimam kaj dodati. Z Darovanjem sem res zadovoljna. In največjo potrditev, da sem svoje delo dobro opravila, sem dobila s strani naročnice slike, gospe Irme Koren, ki se je razjokala in me objela, ko je zagledala

sliko ... To je bilo največje plačilo.

Junija letos si uspešno diplomirala iz orgel. Iskrene čestitke s strani uredništva. Kaj te je motiviralo, zakaj si se odločila za ta korak?

Prisrčna hvala za čestitke! Ja, upam si trditi, da je bil to poleg likovne diplome zagotovo najpomembnejši korak do zdaj. Res je, da sem študij orgel opustila za več let, ampak sem nekje globoko v sebi vedela, da bom nekoč študij končala. Pekla me je vest. Odločila sem se pa

iz dveh sicer nekoliko nepovezanih razlogov ... prvi je bil čisto praktične narave, da sem bila lani na ZRSZ, brezposelna, in sem želela nekako kvalitetno izkoristiti svoj čas in drugi razlog, ki je bolj osebne narave ... tatu v spomin. Ker želim kvalitetno nadaljevati njegovo delo na cerkvenem področju. In nenazadnje, ker mi je tovrstna glasba všeč, mi je tudi izziv, me dela veselo. Ko pa dobim še potrditev s strani poslušalcev, je vse poplačano.

Kdo te je sploh navdušil za orgljanje in od koga si se največ naučila?

Najprej je bil tata. On mi je bil prvi zgled, njega sem kot otrok gledala in poslušala za klavirjem doma in orglami na colskem koru ... Doma smo namreč imeli velik črn klavir, nanj sem se učila igrati po posluhu. Bil je v slabem stanju, polomljene tipke ... Člani Razpotja ga ne bodo pozabili, saj je vsa leta stal v legendarni pevski sobi. Resneje sem se

klavirja začela učiti pri Marinki Šuštar in kasneje (v srednji šoli) orgljanja pri stricu Jožetu Troštu. On mi je - v smislu podajanja in interpretacije orgelske glasbe - dal največ. Diplomirala pa sem pod mentorstvom prof. Polone Gantar, ki sem ji neizmerno hvaležna, da je »na stara leta« prevzela moje izobraževanje. Odločila sem se, da bom študij še nadaljevala, tako da vsak petek pridno hodim na ure v Ljubljano in moram reči, da čutim, da sem na pravi poti.

Koliko let si že organistka v colski fari? Se morda spomniš svojega prvega "nastopa"?

Prvi nastop ... Po mojem je bil okrog leta 98 ... Tata mi je prepustil orgle ob koncu nedeljske maše, ko ljudje odhajajo ven, in to je bilo mojih pet minut slave. Verjetno se je on bolj tresel kot jaz. Ampak sem nekako izpeljala, očitno uspešno, ker sem od takrat bolj ali manj aktivna na tem področju. Moram

povedati, da me je tudi takratni župnik, g. Stanko Ipavec, zelo vzpodbujal pri tem in spremljal moje orgelsko izobraževanje. Najprej sem igrala pri sv. mašah med tednom, kasneje pa mi je tata večkrat prepustil orgljanje ob nedeljah in večjih praznikih, sam pa je dirigiral. To je bila dobra šola.

Kaj ti je pri življenju na Colu najbolj všeč?

Okolica, narava ... čudovit razgled proti morju z določenih mest ... odprtost. Pridni in prijazni ljudje, trmasti, vztrajni ... Znamo stopit skupaj, ko je to potrebno ... To je moj dom!

Kaj pa na Colu najbolj pogrešaš?

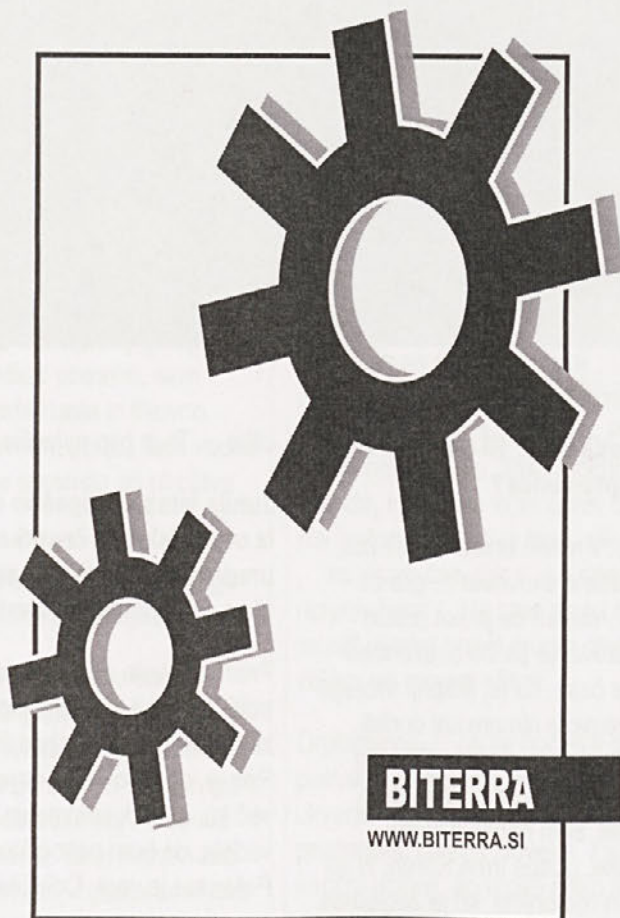
Ničesar ne pogrešam, prav zares. Vse imamo na dosegu roke in še več. Le največkrat se tega ne zavedamo.

S čim se rada ukvarjaš v prostem času?

Letos imam kar natrpan urnik, ker sem v službi. Ampak ta ni stalna, zato se mi iz leta v leto obetajo spremembe. Ko nimam veliko časa, grem najraje kam peš, na Kovk ali h Križu ... Ko pa imam več dni prosto, grem največkrat v hribe, poleti na morje ali pa kam v tujino, na kakšno romanje, v Taize npr... to je kar stalnica zadnja leta. Konec tega leta me čaka Rim. Zamenjati okolje, vsaj za par dni, je vedno koristno. Že osmo sezono sem aktivna članica KZ Ipavska, in prav po zaslugi članstva v tem zboru sem videla že veliko sveta, da o pevskih užitkih sploh ne govorim. Tako da prostega časa v bistvu ni ...

Se ti zdi, da Col mladim daje dovolj spodbude, da tu tudi ostanejo? Zakaj?

Mislím, da je ponudbe dovolj ... predvsem Društvo Trillek je na Colu že toliko let gonilna sila ... pa Mešani pevski zbor Duri, Društvo mladih, športne discipline ... mladi pa bi se morali tudi sami bolj angažirati. Ni vedno dobro, da

nam je vse prinešeno na pladnju, ker tega ne znamo ceniti (govorim zase, mogoče se bo pa še kdo našel v tem).

Kakšno bo po tvojem mnenju življenje na Colu čez 25 let?

Vizionarsko vprašanje ... Sama se tega nisem nikoli vprašala. Kar se mene tiče, če bom živa in zdrava, bom, upam, še vedno za orglami (če bodo pevci) ali pred kakim praznim platnom ... ali pa pred kakšno postajo Križevega pota, ki jo bom popravljala. Delamo na tem, da bi se naše delo in vlaganje v kulturo poznalo na mlajših generacijah, ki bodo nesle naše sporočilo naprej ... Mislim, da zmoremo toliko karizme ... Sicer pa mislim, da se Col razvija, da raste in da se populacija ne stara. Col je lep in

dovolj zanimiv, da se ljudje odločajo tu živeti.

Letos Colski časnik praznuje srebrni jubilej. Ali ga redno spremljaš? Koliko števil Colskega časnika si prebrala? Ti je katera ostala posebej v spominu?

Priznam, da časnika (pa ne samo Colskega, tudi vseh ostalih) ne preberem vedno v celoti ... Preberem to, kar me zanima. Redno pa zbiram in hranim številke, kar je že tata začel in nekoč bom prebrala vse ... nekoč, ko se mi bo tožilo po starih časih.

Kakšni so tvoji izzivi in želje za naprej?

Trenutno uživam v orgelski glasbi, saj še obiskujem podiplomski študij na isti šoli

in čutim, da me to izpolnjuje. Neverjetno, kaj vse je človek zmožen narediti, če ima voljo in se ne boji ... Torej zase si želim, da bi bila pogumna, vsaj tako kot do zdaj ...

Naj izkoristim priložnost in voščim vsem bralcem teh vrstic zdravo, veselo in pogumno leto 2013!

Ani se za intervju najlepše zahvaljujemo in ji še naprej želimo veliko dobre volje.

Andreja Petrovič in Luka Bizjak

AVTO SERVIS in VULKANIZERSTVO

**BOJAN PUC s.p.
COL 106
TEL: 041 933 620**

»POGUM, VSE LJUDSTVO!«

Jurija Bizjaka je pred dvanajstimi leti danes blaženi Janez Pavel II. imenoval za koprskega pomožnega škofa, 26. maja letos pa ga je papež Benedikt XVI. imenoval za 58. rezidencialnega koprskega škofa ordinarija. Škof Jurij se je na novo pot podal s hvaležnostjo svetemu očetu za izkazano zaupanje in dobro znanim optimizmom: »Pogum, vse ljudstvo v deželi! Na delo! Zakaj jaz sem z vami, govori Gospod nad vojskami!« (Ag 2,4). Škofovsko geslo je še kako aktualno tudi danes, tudi za nas. S škofom Jurijem smo se spomnili nedavnih slovesnosti ob njegovem imenovanju in umestitvi, začeli pa smo na Colu, kamor se pogosto in rad vrača med svoje domače in rojake.

Škof Jurij, kako se spominjate svojega otroštva in mladosti na Colu? Vas je kraj in njegovi ljudje v čem posebej zaznamovali?

Kdor je rojen na vasi, živi vse življenje iz svojega kraja in svojega časa, iz svojega otroštva in svoje mladosti. Življenje ga pili in brusi s svojimi izkušnjami in spoznanji, osnovna življenjska zgodba, ki jo prinese s sabo na svet, pa ostaja vedno ista in ohranja svoje jedro in svojo vsebino: 'Volk dlako menja, čudi ne!' In če me kdaj kje vprašajo, katero bi rad slišal, je običajno moj odgovor: 'Kje je moj mili dom, kje je deželica ...'

Koliko let ste živeli na Colu? Kaj vam je bilo v tem obdobju še posebej všeč in kaj ste morda pogrešali?

Na Colu sem živel do konca osnovne šole: V tistem času je bila vas cele dni polna ljudi po hišah in po vrtovih, po njivah in po poljih, vse življenje se je odvijalo doma, bolj v stiku z naravo in z zemljo, z opravili na poljih in z njihovimi pridelki, z domačimi in divjimi živalmi. Kaj smo pogrešali? Sami smo si izdelovali smuči, zelo težko pa je bilo dobiti vezi in napanjače, ki smo jim takrat rekli 'šponarji'.

Veliko ste se izobraževali v tujini, ki je začasno postala vaš dom. Bi lahko primerjali ljudi oz. ljudstva v domači in tuji deželi?

Kdor hodi po svetu in srečuje druge ljudi, hitro opazi in dožene, da ima svoj značaj ne samo vsak človek, temveč tudi vsak narod. Narodov značaj prihaja na dan po jeziku in pisavi, po govorici in petju, po jedeh in pijačah, po orodjih in umetniških izdelkih, po opravilih in igrah ... Naše ozemlje leži na stičišču treh velikih jezikovnih skupin in kultur, katerih nosilce bi lahko označili nekako takole: Naši zahodni sosedje so predvsem dobri pogajalci, naši severni sosedje so zlasti dobri znanstveniki, Slovani in tudi Sloveni pa slovimo bolj kot pustolovci (tihotapec Krpan) in zanesenjaki (hlapec Jernej) ...

Posebej ljuba vam ostaja Sveta dežela, kamor se redno vračate kot duhovni voditelj na romanjih. Gotovo ob vsakem vnovičnem obisku drugače doživljate že tolikokrat videno deželo.

Tudi Sveta dežela leži na stičišču, ki pa je še veliko bolj živahno kakor naše: na stičišču treh celin, Evrope, Azije in Afrike. Zato nam ni znano, da bi bilo kje na naši zemlji nakopičene toliko zgodovine

kakor v tej deželi – prestolnica Jeruzalem je leta 1996 slavila 3000 letnico svoje vloge – pa ne samo toliko zgodovine, temveč tudi toliko modrosti in pravičnosti in svetosti. Njeno duhovno bogastvo je brezkončno, zato ga nikoli ni mogoče ne zaobjeti ne izčrpati.

Sveto pismo, knjiga knjig, je obenem vaša molitev in strokovno področje. Tako kot se prevodi enega jezika v določenih obdobjih razlikujejo, se v izvorniku in prevodih drugih tujih jezikov izražajo tudi lastnosti in posebnosti določenega naroda. Katere podobnosti in razlike med Slovenci in drugimi narodi so najbolj očitne in zanimive?

Novi prevodi so potrebni predvsem iz dveh razlogov: zaradi razvoja živih jezikov in zaradi napredovanja svetopisemskih znanosti. Vsebinske razlike med prevodi so vedno malenkostne ali pa jih skoraj ni, različni prevodi pa nastajajo predvsem zaradi različnega pristopa prevajalcev, ki lahko prevajajo bolj ali manj zvesto, dobesedno, ohlapno, z večjim ali manjšim upoštevanjem lepote živega jezika. Vendar imajo dandanes prav z ozirom na pristop vsi bolj razviti narodi,

med katere spadamo tudi Slovenci, že po več različnih prevodov, zato so primerjave med prevodi različnih jezikov precej razvejana zadeva. Bolj opazne pa so razlike med prevodi in izvornikom, zlasti hebrejskim izvornikom. Med največje značilnosti hebrejskega jezika spada izredno kratko izražanje. Primer iz Jobove knjige: »Če bo njegovo zaupanje ogoljufano, mar bo podlegel tistemu, kateremu se je pokazal?« se po hebrejsko glasi: »Hen-tohaltonikzabah, hagam el mar'aujuttal?« (Job 41,1). Če sedaj odmislite še vse samoglasnike, ki so v hebrejski pisavi kot pike in črtice dodani pod ali nad soglasnike, boste dobili vtis, kako kratek je zapis navedenega besedila v izvorniku.

V slovenski Cerkvi so vam zaupani mladi, pastorala mladih. Spoznate jih v posameznih župnijah, škofijskih in vseslovenskih srečanjih, spremljate in nagovarjate jih tudi na svetovnih dnevih mladih v prestolnicah sveta. Veselje in spoštovanje, ki veje iz vzajemnega odnosa, je očitno. Nam zaupate kakšno zgodbo, ki bi bralcem nekoliko približala utrip druženja in molitve na mladinskih srečanjih.

Skrb za mlade je letos spomladi prevzel škof Jamnik, ostaja pa mi veliko prelepih spominov in doživetij z mladimi v naši domovini in še več z mladimi vsega sveta: Na svetovnem dnevu mladih v Torontu je brezkončna množica mladih zadnjo noč, ki je bila precej deževna in hladna, brez slehernega pomisleka prebila na prostoru za zaključno prireditvev, na prostem. Zjutraj se je vsak otresel kakor moker pes in vse je veselo prepevalo v pričakovanju svetega očeta. Sredi dopoldneva, pred njegovim prihodom na prireditveno tribuno, je bilo nebo še vedno polno temnih oblakov, ki so grozili s hudimi nalivi. Ko pa se je na tribuni pojavil sveti oče, je kar naenkrat od nekje zapihalo in v petih minutah se je ves prireditveni prostor kopal v soncu in navdušenje in petje mladih se je razlegalo do neba.

Apostolski nuncij v Sloveniji Juliusz Janusz in novi škof Juri Bizjak. Foto: Franc Koren

Izkustva mladih udeležencev, nova znanja in prijateljstva so nov zagon, novo gorivo za aktivnosti v župniji. Ali v sklopu svojih obiskov opažate večji delež vključenosti mladih v dejavnosti naših župnij?

Srečanja z mladimi iz različnih narodov rojevajo brezkončne možnosti za osebno in skupno obogatitev: novi jeziki in nove pesmi, nova glasbila in novi plesi, nove obleke in nove noše, nove jedi in nove pijače, nove navade in novi obredi ... Mladi so vedno polni moči in družabni, razpoloženi za vsakršen podvig. Srečujem jih po župnijah in po taborjenjih, kot animatorje in voditelje različnih skupnosti in skupin, taborov in oratorijev, skavtov in pohodnikov, pri češčenjih in molitvah. Občudujem njihov smisel za urejenost in doslednost, njihovo pripravljenost za delo in pomoč, njihovo odprtost za presežno in duhovno.

Kakšne izzive na tem področju in v splošnem prinaša leto vere?

Leto vere je namenjeno poglobljanju in utrjevanju kreposti, ki jo vsak človek prinese s sabo na svet in je v vsakem bolj ali manj živa, dokler hodi po tej zemlji. Leto vere zato ne poživlja samo 'cerkvene' vere, temveč enako tudi tisto naravno 'človeško' vero, ki je vedno podlaga tudi za vsako višjo stopnjo vere do božanske kreposti vere, ki jo skupaj z upanjem in ljubeznijo omenja tudi apostol Pavel v hvalnici ljubezni (1 Kor 13,13). Posebno dragocena in nazorna je opredelitev 'vrata vere', kajti biti veren pomeni biti odprt, kakor 'biti brez vere' pomeni 'biti brez vhoda in izhoda', biti zaprt sam vase, biti izločen iz vsakega sožitja in iz slehernne skupnosti. Apostol Janez piše: »Glej, stojim pri vratih in trkam. Če kdo moj glas sliši in vrata odpre, bom vstopil k njemu in bom večerjal z njim in on z menoj!« (Raz 3,20).

Če preidemo še na posvetno področje, ali mislite, da podeželje, tudi konkretno Col, mladim ponuja dovolj spodbude, da tu ostanejo?

Mesta vabijo in ponujajo marsikaj, hkrati pa mesta od nekdanj žrejo svoje prebivalce. Ljudi daje podeželje, če jih daje; če pa jih ne da, jih ni. Divjačina potrebuje goščavo, da se vzreja in razvija, enako pa potrebuje goščavo tudi otrok, da se ustrezno vzreja in razvija, kajti v vsakem človeku je še vedno in bo vedno nekaj nabiralca sadežev in nekaj lovca, nekaj pastirja in nekaj poljedelca. Vse odrasle in mlade enako prepričujem, da je na svetu vedno dovolj dela in jela, samo videti ga je treba: ga je doma in ga je po svetu, na gmotnem in duhovnem področju, za preprostega in za izobraženega človeka.

V verskem tisku pogosto beremo o vaši prisotnosti med ljudmi: v katerih župnijah ste blagoslovili nove ali obnovljene objekte, kje ste ali boste romali, imeli predavanje ali vodili duhovne vaje. Zelo radi se odzovete tudi na vabila raznih interesnih skupin, ki ob priložnostih in obletnicah priredijo zanimiva praznovanja. Žeganje konj, procesija z barkami iz Pirana v Strunjan, gasilske maše ... Vera se je in se še vedno neposredno dotika človekovega vsakdana in praznika. Bolj retorično vas sprašujemo, ali vam je tak odnos blizu.

Resnično se večji del svojih dni počutim kakor prerok Izaija, ki je sredi puščave naletel na izvir žive vode in na skrite zaloge žita in vina in zdaj vabi popotnike v mimoidočih karavanah: »O vsi žejni, pridite k vodi! In vi, ki nimate denarja, pridite, kupite žito in jejte! Pridite, kupite žito brez denarja in brez plačila vino in mleko!« (Iz 55,1). V življenju sem srečal nekaj ljudi, ki so mi pokazali in me naučili, kje in kako je treba zavrtati, da prideš do skritih zalog duhovne hrane in do izvirkov žive vode.

Najbrž ni skrivnost, da ima pomemben delež v vašem življenju tudi narava, kamor se po mir in navdih odpravljate peš.

Judovski nasvet se glasi: 'Tretjino dneva naj človek leži, tretjino dneva sedi, tretjino dneva hodi!' Dan ima 24 ur, torej v vsakem položaju 8 ur! Ko smo v mladih letih delali po njivah in senožetih in hodili peš v Log in v Ajdovščino, smo bili veliko dni več na nogah kakor pa sedeli, danes pa je ravno obratno, veliko več sedimo, kakor pa smo na nogah. Zato je treba vzpostavljati ravnotežje s sprehodi in pohodi. Tudi v *Svetem pismu* je opisanih in omenjenih toliko potovanj posameznih ljudi in celih ljudstev, da lahko rečemo: *Sveto pismo* so napisali nomadi! Napisali so ga ljudje, ki so bili popotniki, ki so bili dejanski popotniki ali pa so ohranjali njihovo miselnost. Še danes dve tretjini judov ne živi v svoji domovini, temveč živijo razkropljeni po svetu in so torej še vedno neke vrste popotniki in gostje. Imam veliko lepih knjig, najlepša knjiga pa je narava: po grmovju in po planjavah lahko hodiš cele dni, pa ti nikoli ni dolgčas in se nikoli ne naveličaš.

Letos so se v vašem življenjskem poslanstvu ponovne dogajale velike reči. Po imenovanju za novega koprškega škofa ordinarija je 23. junija sledila slovesna umestitev. Kako ste doživljali vse te dogodke?

Kar mirno in sproščeno, kakor nakazujejo naslednji utrinki: Nekaj dni pred razglasitvijo me je poklical gospod nuncij in mi sporočil novico o imenovanju, nato pa mi je rekel: »Saj veš, da ta novica zdaj še ni za javnost, temveč mora do razglasitve ostati papeška skrivnost! Ali pa veš, kaj je to 'papeška skrivnost'? To je tisto, kar vsi drugi vedo, razen svetega očeta ...« Na razglasitvi v Kopru pa je povedal, da je postopek za imenovanje trajal ravno devet mesecev, kar pomeni, da imamo tu zdaj zdravega otročička ... In nagovor pri umestitvi je začel z ugotovitvijo, da je pri meni Bog izgubil mere ... Sam pa sem ob razglasitvi povedal, da se po 12 letih službe kot pomožni škof počutim kot 12-letni Jezus v templju, ki je navzoče učitelje poslušal in povpraševal (Lk 2,46).

Poznavanje škofije in dobro sodelovanje z upokojenim škofom Pirihiom vam je pri sedanjem vodenju gotovo v pomoč. Nov škof pa v škofijo prinaša veliko novega. Kako vidite koprsko škofijo v prihodnosti?

Vprašanje mi kliče v spomin preroka Ezekiela in njegovo napoved o zedinjenju dveh kraljestev izvoljenega naroda: »Zedinil jih bom v eno ljudstvo v svoji deželi, na gorah Izraelovih, en kralj bo kraljeval nad vsemi. Ne bosta več dva naroda in ne bodo se več delili v dve kraljestvi!« (Ezk 37,22). Naloga škofa kot pastirja je, da zbira Božje ljudstvo. Zelo želim, da bi tako v vsej naši škofiji kakor tudi v vsej naši cerkveni pokrajini počasi prerasli razprtije, ki nas razdvajajo, in se vsi, verni in manj verni, začutili in sprejeli kot sinovi 'sloveče matere' in otroci 'Večnega Očeta'.

Spremembe, ki po ljudeh in drugih dejavnih prihajajo v neko skupnost, se odvijajo počasi. Zanimivo jih je opazovati v oddaljeni preteklosti ali napovedovati v prihodnosti. Kakšno bo po vašem mnenju življenje na Colu čez petindvajset let?

Tudi na to vprašanje bom odgovoril z besedilom iz *Svetega pisma*, iz preroka Zaharija, ki opisuje prestolnico Jeruzalem: »Tako govori Gospod nad vojskami: Še bodo posedali po jeruzalemskih trgih starčki in starke, vsak s palico v roki zaradi visoke starosti, in mestne ulice bodo polne dečkov in deklic, ki se bodo igrali na trgih ...« (Zah 8,4,5). In seveda računam, da bom tisto leto med devetdesetletniki s palico v roki kdaj posedal v domači vasi tudi sam ...

Ob jubilejnem, 'srebrnem', izidu Colskega časnika bi vas radi vprašali tudi o njegovi vsebini. Koliko števil Colskega časnika ste prebrali in ali vam je katera ostala posebej v spominu?

Nimam vseh števil in tudi nisem

vseh prebral, vendar dovolj, da vsem ustvarjalcem *Colskega časnika* z velikim veseljem izrazim iskrene čestitke za skrbno opravljeno delo in najboljše želje za nadaljnje urejanje in prihodnje izdaje. Vsak zvezek je težko pričakovan in zelo zanimiv že takoj, ko izide, potem pa njegova vrednost iz leta v leto vedno bolj narašča, ker se časi spreminjajo vedno hitreje in se vedno hitreje spreminjamo tudi mi z njimi. Kar je zapisano, ostane, pravi latinski pregovor. Zato je zbirka *Colskega časnika* dragocena zakladnica zanimivih podatkov o življenju in delu celotnega kraja in posameznih krajanov. Zatorej vsem ustvarjalcem in bralcem *Colskega časnika*: Pogum, vse ljudstvo v deželi! – dr. Jurij Bizjak, koprski škof

Barbara Kocen

GOZDARSTVO

FRANC URDIH D.O.O.

VIŠNJE 5 5273 COL

COLSKA GARTROŽA 2012, DOBITNIK DR. JURIJ BIZJAK

»Pogum, vse ljudstvo v deželi!« (Ag 2,4) Te velike in pomenljive besede si je dr. Jurij Bizjak izbral za svoje geslo ob škofovskem posvečenju leta 2000. Pogumno je stopil na novo pot, ki mu jo je namenil Bog, z geslom pa je spodbudil tudi slehernega izmed nas, naj s pogumom in optimizmom zremo v prihodnost ter naj nas ne bo strah novih odločitev.

V Knjigi knjig lahko preberemo: »Vem za načrte, ki jih imam z vami, govori Gospod: načrte blaginje in ne nesreče, da vam dam prihodnost in upanje.« (Jer 29,11) Škof Jurij je velikokrat stal pred novimi izzivi, ki mu jih je ponudilo življenje in vselej je v sebi zbral dovolj poguma, da je, tako kot njegov zavetnik sveti Jurij, zaupal, da ima Gospod z njim načrte ter pogumno stopil na novo pot.

Evangelist Matej pravi: »Takó naj vaša luč sveti pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.« (Mt 5,16) Velikokrat je njegova luč svetila in še vedno sveti, tako Colčanom, Primorcem, Slovencem in tudi ljudem širom po svetu. Njegova vesela, dobrosrčna, odprta, vendar ko je treba tudi dovolj stroga in predvsem neomajna drža, je lahko sleherniku lep in zanimiv zgled.

V vsem njegovem delu opazimo veliko zaupanje v Boga, obenem pa veliko ljubezen do sočloveka in željo, da bi njegova dela koristila še komu.

V letošnjem letu ga je papež Benedikt XVI. imenoval za 58. rezidencialnega koprskega škofa ordinarija. Kot že velikokrat je znova pred velikimi, novimi, vendar verjamemo tudi zanimivimi izzivi. Ob tej priložnosti in za vse dosedanjo delo Društvo Trillek dr. Juriju Bizjaku podeljuje

COLSKO GARTROŽO ZA LETO 2012.

ČRNI VRH 1. 9. 1944

Alojz Pregelj – Lojze Maticav z Malega Polja

1. 9. 1944 so partizanske enote 9. korpusa, konkretno Gradnikova brigada, napadle domobransko postojanko v Črnem Vrhu nad Idrijo in jo zavzele. Padlo je več kot 50 domobrancev, med njimi 7 Colčanov. Med redkimi preživeli branilci je bil tudi Pregelj Lojze – Maticav z Malega Polja. Za Colski časnik je povedal svojo zgodbo.

Z Lojzetom Maticavim sem se prvič srečal pred dobrimi tremi desetletji. To toplo srečanje mi je ostalo v meni ...

Gobe sem nabiral na Malem Polju, kukmake. Pri kozolcu pred vasjo je bil Lojze. Rekla sva besedo ali dve in on je z roko segnil v otavo med late in mi dal rumeno medeno hruško. »Tu noter se najlepše medijo,« mi je rekel. In ta svetel spomin, poln barv in vonjev zrele jeseni, nosim s sabo od takrat ...

Potlej sem se leta in leta odpravljaj k njemu. Vedel sem za njegovo življenjsko izkušnjo in preizkušnjo in sem želel to zapisati.

Letos, v začetku septembra, sredi sončnega dopoldneva, sem ga obiskal. »Pri čebelah je,« mi je rekla njegova žena Nevenka.

Stopil sem za vasjo gor po kolovozu, do sončne jase. Ob robu se je soncu nastavljal čebelnjak, ob njem je bil Lojze. »Čebelice, čebelice, saj moje

ste prijateljice ...« sem ga pozdravil s pesmijo nekega drugega Lojzeta in pomislil, da je Slak to melodijo ustvaril prav z mislijo na take ostarele čebelarje, ki ob pomirjujočem brenčanju čebel delajo obračun svojega življenja. Pozdravila sva se kot stara znanca. »Doma se bova v miru pogovorila,« mi je rekel.

Tako je v mraku sobe Pri Maticavih, na stene katere so razvrščene Lojzetove lovske trofeje, nastal ta zapis. Naj ostane zapisan v spomin, razmislek in opomin ...

»Vidi se, da je lovec pri hiši,« sem z roko pokazal na lovske trofeje na zidu.

»Nič več. Že dolgo nisem vzel puške v roke ...«

Bil sem kar tiho in čakal, da o tem še kaj reče ...

»Puška je bila zmeraj pri hiši. Oče, Janez, je bil lovec. Tudi sam sem bil

lovec, že zmajhnega. Še mulca sva z bratom Lenartom kdaj pa kdaj vzela puško in šla malo poravbšicat ...

Tisti mačan srnjak,« je pokazal na zanimivo raščeno srnjakovo rogovje, »je moj zadnji. Na piščal sem ga, gor za Kanjim Dolom. Takrat sem že bolehal na srcu in moral sem ga nesti visoko v breg, do vrh Strmca, kjer sem imel avto. Sem trpel, a pustit ga nisem tel. Ko sem rogovje obesil na zid, sem mu rekel: 'Ti si bil zadnji ...' Kaj češ, vsaka reč ima svoj konec, samo klobasa ima dva ...« se je posmejaj.

»Pri Maticavih na Malem Polju se reče pri hiši – od kdaj hišno ime?«

»Matic je bil, ki je leta 1886 zidal hišo. Po njem hišno ime. Tu so Preglji bili že prej. Od kod priimek – Pregelj? Iz Avstrije ali s severa Italije naj bi prišli, kdo bi vedel ...¹

¹ Beseda 'pregelj' ima v slovenščini svoj pomen – to je tisti leseni zatič, ki pri volovski vpregi veže jarem in oje. (Op.: F. Č.)

Kdo smo bili bratje in sestre v naši družini? **Ivanka** (1920), ona je bila pri gospodu za kuharico; umrla je že ... **Lenart** (1921), znani puškar, tudi že pokojni. **Pepca** in **Ančka** sta mičkani umrli ... **Betka** (1926), poročena v Žagolici. Potle sva jaz, **Lojze**, in **Jelka**, ki je poročena v Belo. Jaz sem rojen 28. maja, uradno pa je pisan 29. maj. Tistikrat ni bilo tako pomembno – dan gor ali dol.

Vse sorte je bilo tačas na svetu, kar sem živ. Otroci smo delali vse, kar se dela na kmetijah – žival pasli; jokali, ko smo izgubili krave. Ko smo prignali domov, nas je tata prašal: 'Ali so ostale kakšne ketne prazne?' Vse okoli živali smo ponaredili; spali smo kar v štali, pozimi nas je zeblo ...

Fantje smo pomagali v gozdu. Jaz sem rad fural in tata me je pohvalil, da znam z živaljo. Z volmi smo furali ...

Tako smo dočakali začetek vojske. Lenart je 1941. leta šel v italijansko vojsko, 1942. leta so jih poslali nad Ruse. Malokateri se je vrnil, Lenart se je. Je prišel na dopust in je razpad fašizma dočakal sredi Italije. Imel je srečo, ušel je Nemcem, prišel domov in v partizane. Jaz sem pobiral vojaški material, ki si ga po razpadu Italije dobil povsod, in ga skrival. Mihcav Lojze s Cola me je prašal: 'Kaj nosiš? Kaj boš s tem?' – 'Morebiti bom šel na jago!' sem mu odvrnil. Ta star Lokvar in jaz, mulc, sva ponoči stražila cestarsko hišo na Colu. Pri Rdeči hiši se je reklo, ker je bila rdeče pobarvana. Že pod Italijo je bila to cestarska hiša, kakor je še danes. Orodje je bilo noter, kakor ena delavnica, plug ...

Lenart je bil s svojo enoto pri Godoviču, tam naj bi ustavili Nemce. In sem mu nekaj nesel prav tisti dan, ko so v Godovič z druge strani vdrli Nemci. Pri Klavžarju² je bilo vse živo. Tam so imeli partizani kanon, kaliber 75.

² Pri Klavžarju – kmetija med Črnim Vrhom in Godovičem.

Ena partizanka se je učila streljat, se spomnim ...

'Kje je Lenart?' sem prašal. – 'Gor za Godovičem, proti Veharšam,' sem izvedel.

Ker so bili v Godoviču Nemci, Lenart ni mogel več na to stran, jaz pa ne do njega. Je šel naokoli, proti Zali, mimo Idrije, skozi Zadlog do Cenca in pod Strmec proti domu. Podplat od čevlja mu je po poti odpadel, lačen je bil in je za sosedovo hišo s puško hruške klatil. Pri nas je takrat služil pastir Bolčina, z Otlice je bil, Takratki so mu pravili. Njega je Lenart srečal. Glih takrat sta bila v naši hiši dva Nemca, v Leskóvci so imeli tank. 'Nemci so v hiši, pijejo kofe,' mu je s strahom povedal. Lenart je pastirju dal puško, naj jo skrije, sam pa je šel naskrivama v hišo. Nemca ga nista videla in sta šla, on pa se je pokazal materi. Mu je prinesla kofe, roka se ji je od prestanega strahu tako tresla, da je vse polila.

Lenart ni šel nazaj k partizanom, ostal je doma in zmeraj nekaj brusil, pilil ...

Skrita v hiši sva gledala skozi okno Nemce. 'Vidiš,' mi je rekel Lenart, 'tevi so bili v Rusiji, imajo posebne oznake na uniformah.'

Potle so en dan Nemci v strelcih šli skozi vas in vsako hišo natančno preiskavali. Ljudi so zganjali ven. Z Lenartom sva bila v hiši. Nmec je cabnil v vrata in zarivalsal: »Raus!« Lenarta so gnali pred Krštofovo hišo, tam so bili že trije drugi moški. Jaz sem šel kar za njim. So mu dali dve kišti municije, naj nese z njimi. Sem tudi jaz poprijel, sem mu tel pomagat. Me prime Nmec za ramo, me obrne in z nogo nakaže cabado, češ, izgini, mulc! 'Saj pridem nazaj domov,' je rekel Lenart. In so šli – čez Strmec, mimo Roba v Suhi Vrh. Tam so bili že drugi, tudi Colčani. Žnidar s Cola je imel v lajbku uro, ketenco se je videlo. Ga je Nmec prašal, koliko je ura, on pa je iz žepa potegnil drugo uro in nanjo pogledal.

Nmec je videl, da ima dve, in mu je eno vzel. S Suhega Vrha so jih gnali čez Strlice v Hrušico, v Repno dolino, kjer so prej imeli Italijani kasarne. Od tam so jih s kamioni prepeljali v Gorico in tam so jih odbirali – na eno stran za delo v Nemčiji, na drugo za SS bataljon. Lenarta, Slavkota in Ivana Pračkova so določili za SS bataljon. Fantje so to pogruntali. Bali so se, da jih bojo poslali v domače kraje pobivat. So šteli korake stražarja in v pravem trenutku, ko je bil ta obrnjen proč, so eden za drugim poskakali v vrsto za v Nemčijo.

Tako je bil Lenart do konca vojske v Nemčiji in je ostal živ ...

Jaz sem ostal doma. Za v partizane sem bil premlad. Tudi se nisem preveč ponujal in razkazaval.

Potle so v Črnem Vrhju naredili domobransko postojanko in so začeli pobirat tudi fante po Colu. Sredi avgusta 1944 sem na vrtu otnesal zgodnjo hruško zelenko – tiste sorte hrušk ni več. Domobranska patrolja je šla proti vasi in so me umerkali. 'Ho, ti boš šel z nami!' so mi rekli. Nisem imel kaj. In sem pomislil: 'Saj Črni Vrh je blizu, bom lahko hodil domov ...'

Tako sem s hruške šel naglih k domobrancem. Tisti dan so vzeli s sabo tudi Krštofovega Pavleta. Tam nekje pri Čepovanu je, revež, ostal ...

V Črnem Vrhju so mi dali italijansko puško, tri bombe, torbo za patrone, táko na eno oprtnico, obleke nobene. Bil sem v tistem, kar sem vzel od doma. Spali smo v šoli, v prvem nadstropju, čez cesto, nasproti stavbe, kjer je zdaj Gozdna.

Zadnjega avgusta, dan pred partizanskim napadom, smo šli na Col, v patrolo. Vsi smo bili napeti. Nismo vedeli, za katerim grmom bo zapel partizanski šarc. Vsak korak je bil lahko zadnji. Ves čas sem gledal, kam bom skočil, če bo zapokalo. Gor proti Vrhju Gore se naš vodja ustavi

Alojz Pregelj- Maticav z Malega Polja. Foto: Arhiv F. Černigoj

in gleda. Bil sem tretji za njim, zdelo se mi je čudno. Takrat počli – vodja se je ustrelil v nogo, sam sebe. Po nesreči, je stokal ... Dva sta ga prijela vsak z ene strani in ga peljala nazaj proti Črnemu Vrhu, mi smo šli naprej. Pridemo do ovinka Za kobilo. Tomažev Jože reče: 'Na Lomiču se nekaj premika!' Gremo počasi naprej in čakamo, da bo zavrelo. Ni bilo nič. Kasneje sem izvedel, da so bili tam res partizani, v zasedi, a se niso teli izdat in niso streljali. Na Colu sta umanjala še dva – Tomažev in Nackov – sta šla pogledat domov in jih ni bilo nazaj ...

Drugi se vračamo mimo Dolarja, proti Škvarču. Zagledamo tri partizane. Niso vedeli za nas. Pustili smo jih na miru in se umaknili po Robarski stezi. Pred mano je hodil Ivan Lokvarski, nosil je kaseto patronov za lahek mitraljez. Za ovinkom je zaropotalo. Skočili smo s poti, a smo ugotovili, da ne streljajo na nas. Partizani so preizkušali mitraljez. Gremo naprej proti Zajcu. Z Ivanom Lokvarskim sva zastala. Prideva na senožet in vidiva tam pri meji, na drugi strani, dva človeka. Misliła sva, da so naši, in Ivan jih začne klicat. Onadva ležeta za mitraljez in

merita proti nam, tudi midva leževa. Bila sva na frajnosti, gledala sva naglih v cev mitraljeza. Kam bova skočila, če bo zapokalo? Ivan zakriči: 'Kdo ste?' – 'Tovariši!' odgovorijo. – 'Mi tudi!' zakliče Ivan. Sva vstala, kot da ni nič, in šla naprej. Ja, to je bilo blizu tiste stene, ki ji pravijo Robarska kapela. Tisti dan je bil eden mojih novih rojstnih dnevov ...

Drugi dan je bil 1. september. Smo še ležali, ko so partizani poslali obvestilo, da smo obkoljeni in naj se predamo. Smo butnili pokonci. S Šribarskim sva pogledala skozi okno. Tam pri žegnu – glava pri glavi, tako na gosto so bili partizani. Na predajo nismo pomislili, saj nismo verjeli, da nas bojo res pustili pri življenju.

Od Pagona sem je udaril rafal – in se je začelo ...

Pokalo je vse križem. Mi smo imeli na vrtu za šolo tri bacače³. Je mož par botov ustrelil. So ga prec pokosili. Privlekli so ga noter in ranjenega poglobili pod lijak na hodniku. Potlej je začel tolči partizanski kanon, z Vrh Gore dol. Tako gosto je

3 bacač – minometalec

pokalo, da nisi razločil poka od poka: regljale so strojnice, na gosto pokale puške, se razletale granate in ročne bombe. Z enim fantom sva stekla v 1. nadstropje špegat skozi okno, kako kaže. 'Od kod si ti?' sem ga vprašal. – 'Iz Lomov.' Na vrhu stopnic sem se ustavil. Sem videl, kako je partizanski mitraljezec postavil na okno sosednje stavbe češko zbrojevko in že je proti našemu oknu zalajal rafal. Udarilo je v zid nad mano, po meni se je vsul omet. Pokril sem si oči z rokami in skočil nazaj dol po stopnicah. Takoj za mano se je privlekel tisti fant iz Lomov, zadet v obraz. Ni imel več ne lic ne zob, samo jugal se je. Bil je samo eno leto starejši od mene, to sem kasneje prebral na spomeniku pri črnovrški cerkvi ... Imel sem čas ustreliti partizanskega mitraljezca, a ga nisem. To se mi mota še danes po glavi – kaj bi bilo bolj prav, da bi ubil mladega fanta na drugi strani in s tem rešil tega iz Lomov? Hm ...

Takrat pa mi je šumelo v glavi – kaj zdaj? In sem se spomnil očeta, ki je bil v prvi vojski v Rusiji in pri Doberdodu in je imel navado reči: 'Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal ...' Grem iz sobe, vsi stropi v šoli so se že vdrli. Na hodniku sta s težko bredo streljala Franc Mežnarjev in še eden. Pomislil sem – bo eden zatulkal bombo sem noter in bo vse pobilo. 'Bežmo, tule nas bojo pobili kot mačke,' sem rekel. – 'Saj nas bojo tudi zunaj,' sta rekla onadva. Drobec ročne bombe me je zadel v roko in sem se odločil. Pustil sem puško, mi je bila v napoto, in stekel na drugo stran šole proti farovžu. Vse je bilo razbito, sama groblja. Pogledal sem skozi okno, da ne bom na koga skočil, se pognal ven, pretekel cesto proti farovškemu vrtu in se zavlekel v kanal proti Pagonu. Odprtina je bila napol zasuta, je prav pred kanal priletela granata. Sem kopal kot jazbec in se privlekel skozi. Tuhtal sem naprej: 'V kanal bojo streljali, moram si poiskati zaklon!' Vlekel sem se po kanalu in z levo roko tipal po zidu. Iskal sem stranski kanal. Res sem se pretipal do stranske luknje, a je bila premajhna. Glava je šla

noter, rame ne. Tipal sem naprej, do pod Pagona, in našel še en ozek rov. Obrnil sem se in po drugi strani kanala tipal do pod placa. Tu se mi je roka vdrla v prazno. Bil je stare sorte kanal, zidan. Potegnil sem se noter, do Hladnikove hiše. Tam sem poslušal. Nad mano je bilo skladišče, po njem so tekali partizani. Eden je prašal drugega: 'Kje si dobil kruh?' – 'Tam ...' Na voglu Hladnikove hiše je skozi odprtino padla žerjavica po meni, seveda, hiša je gorela. Sem se umaknil do glavnega kanala. Bil sem uničen. Torbo z bombami sem del pod glavo in zaspal.

Ko sem se drugi dan zbudil, se mi je zdelo, da sem v grobu – vse je bilo tiho, ni bilo slišat ne šuma ne hoje. Sem se spomnil na očeta – je bral knjigo Živ pokopan ... Zlezel sem do Pagona, tam je rasla ena bezga. Iz kanala sem zagledal ene stare ženske, črne facole so imele na glavi. Dve sta od nekod privlekli enega moža. Poznal sem ga – bil je Klepcov Tone. Zavlekel sem se nazaj proti farovžu, da bom od tam špegal. Sredi placa je bila luknja, verjetno so partizani dvignili pokrov in iskali po kanalu. Bal sem se it skozi tisto svetlobo. Čakam, poslušam ... Previdno pogledam skozi odprtino in zagledam Anico Smrekarjevo iz Črnega Vrha. Sem jo poznal, so imeli doma vinotoč in smo šli kdaj k njim na glaž vina. Kar zavzela se je, ko me je zagledala. 'Kako je zunaj?' sem jo vprašal. – 'Partizani so že sinoči odšli,' mi je odgovorila. Skočim iz kanala. Kar zavrtelo se mi je v glavi, od svežega zraka in svetlobe. Kam zdaj? Domov! 'Ne tak!' mi je rekla Anica. 'Sleči jopo in vrži tisto proč!' je pokazala na nemško štilerco za pasom. Sem slekel rekelc, vtaknil bombo v rokav in vse skupaj vrgel v kanal. Pred šolo so ležali mrtvi domobranci, v vrsti, vsi razbiti, krvavi. Mežnarjev Frence, Nackov iz Orešja, Črnovršci, Lomčani ... Se namenim proti Vrh Gore in pri Hladniku srečam mojo mamo in sosedo, Krštofovo. Njenega so ulovili ...

Zdaj, kako do doma? Povsod zasede, patrolje. In sem poslal mamo naprej, da je hodila dobrih petdeset metrov pred mano. Če bo kaj sumljivega, naj pomaha s facolom, sem ji naročil. Hvala Bogu, srečno sva prišla domov.

Kmalu so partizani zvedeli, da se skrivam doma. So me hodili iskat. Pri Lisičji jami sem si naredil skrivališče, zasekal dohod z vejami. Ponoči, proti jutru, sem hodil domov. Bilo je vse bolj mrzlo in sem si skrivališče naredil na skednju. Smo imeli psa, ki mi je vse povedal. Ko je začel lajati, sem vstal in zlezel na skedenj ...

Čez čas se je vse začelo umirjati. Niso več hodili ponoči okoli hiše, niso me več iskali.

Nikamor nisem šel in bilo mi je dolgčas. In sem se odločil – k maši grem! Imel sem dolge svetle lase. Oblekel sem si kitlo od moje sestre, prav lepa punca sem bil, in sem šel. Za svetega Lenarta, 1944 je bilo. Malo pred cerkvijo, na križišču proti Žagoliču in Kovku, je stal nemški stražar. Pogledal sem proti njemu in – a mi ni pomežiknil! Kar zašumelo mi je v glavi. Hitro sem pogledal stran in podvizal v cerkev.

Dolgo že nisem bil pri spovedi in sem šel tisti dan. Podkrajski župnik Gnezda je bil. Seveda sem govoril bolj debelo, po moško, in je takoj vedel, kako in kaj. Vse sem mu po pravici povedal in ni me naznanil.

Aprila 1945. leta, na belo nedeljo, sem tudi šel k maši, nič se nisem skrival. Po maši gremo počasi iz cerkve, s Tonetom Podobnikom sva šla skoraj hkrati – pri vratih je ratala gneča, prerivanje ... in sem videl, kaj je: domobranci so mobilizirali mlade moške. S Tonetom sva se hitro obrnila in se umaknila po stopnicah v turn. In sva špegala dol skozi okno. Ali so naju zagledali ali kaj – en domobranec je lezel za nama. Tone je hitro vzel pokrov od line, počepnil v kot in pokrov postavil pokonci predse. Jaz sem se zakadil med zvonovi na zid, se

naredil mičkan in se ulegel podolgem po njem. Domobranec je Toneta dobil, mene ne. 'Je še kakšen tu?' ga je vprašal. – 'Nobenega nisem videl,' me Tone ni izdal. Tako sem bil rešen, Toneta Podobnika, Franceljna Krštofovega in še ene druge so domobranci vzeli s sabo. Komaj po dveh letih so se vrnili iz Italije, kamor so se umaknili po koncu vojske.

In tako sem, hvalabogu, živ in zdrav dočakal konec vojske ...

Po vojski se niso nič maščevali. Med vojsko so nam enega voľa vzeli Nemci, enega partizani. Po vojski nam je nova oblast dala vojaškega konja, ki pa ni bil za delo, je bil bolj za jahat, tako da ga je oče dal nazaj. Vozili in orali smo z domačimi bikci ...»

»Kako pa sta se z ženo prišla skupaj?« sem ga še povprašal.

»Ja, žena je tri leta mlajša od mene. Poznala sva se že kot otroka. Ko sem 1948. leta šel k vojakom, mi je dala pušelj. Mislim, da je bil nagelj – si moreš misliti, nagelj v tistih časih!«

»O, nagelj je bil, je bil!« se je oglasila žena. »Delala sem na Lipi, Na Žagi, s Pepco Mežnarjevo sva delali vkop. V cerkvi, pri svetem Jožefu, je bil šop rdečih nageljnov. Delali smo od poldne do polnoči. In ko je bilo konec šihta, je rekla Ančka Pucova, ki je imela Feleta: 'Bežmo svetemu Jožefu ukrast nagelj!' Tudi Fele je imel za it k vojakom. Tako sem enega dobila tudi jaz in sem ga dala Lojzetu ...«

»K vojakom so me poslali v južno Srbijo, v Valjevo. K artileriji. Se mi ni dopadlo, konji so bili strašno zleht. Ena kobila, Magneza smo ji pravili, ni pustila nobenemu k sebi. Raje sem se prijavil na stražo, je bilo boljše.

Poročila sva se 1956. leta. Za tiste čase je bila to poroka, kot se gre – s fantovščino in s prevozom bale. Zadnje solde sem Pri Lokvarju dal fantom, ki

so vozili balo, za pijačo. Na poroki nas je vozil Drec Čukov, voz, gumar, smo si sposodili Pri Kampelcu. Nabriti fantje so nam gumo spuščali ...

Nimam se kaj pritoževat. Še danes se z ženo dobro razumeva ...«

Ob koncu tega zapisa misel, ki se mi že dolgo mota po glavi ...

Kdo vse je izšel iz Lojzeta Maticavga, iz tistega najstnika, ki se je v Črnem Vrhu čudežno rešil! Šest deklet, ki so se poročile tod okrog in čez hribe tja čez. Marija, Ana, Lucija, Irena, Martina, Nadja ... S svojimi otroki so poselile ta naš svet in do zdaj je iz njih izšlo 17 Lojzetovih in Nevenkinih vnukinj in vnukov – in pet pravnukov! Kako siromašnejši bi bili naši kraji brez njih ...

In koliko takih fantov, kot je bil Lojze Maticav, je v vojski umrlo! Z njimi so umrli tudi tisti, ki so jih nosili v sebi ...

Norost. Strašna norija in norost! Samo tako lahko poimenujemo vojno. Za bratomorno vojno pa je tudi ta beseda prešibka. Človeški jezik zanjo še ni našel poimenovanja ...

Franc Černigoj

FRIZERSKI SALON »MILKA«

*Obstaja čudovit, skrivnosten zakon narave,
da tri reči, po katerih človek najbolj hrepeni:
srečo, svobodo in duševni mir,
pridobimo tako, da jih zaželimo drugemu ...*

Srečno v letu 2013!

1. septembra leta 44 je bilo ...

Kaj je o napadu na Črni Vrh povedala Zora Trošt

Moja mama, Zora Trošt (r. Kobal), je bila rojena pri Severskih (hiša zraven colskega župnišča). Konec poletja 1944 je bila slučajno doma (takrat je delala kot služkinja v Italiji) in je pometala stopnice pred hišo. Mimo je prišel France Mežnarjev (Bizjak) in v pogovoru ga je mama vprašala, kam se odpravlja. Odgovoril ji je: »Sedaj gremo v Črni Vrh, a veliko raje bi bil tu s teboj.« Franc je bil sosed, isti letnik kot mama, 1924.

Mama je dodala: »In čez dober teden jih je Mežnar (Francetov oče Franc Bizjak) pripeljal domov v gnojnem košu. Mrtve. Sedem mladih colskih fantov!«

Zora se je s sestro Micko vračala peš iz Gorice. Pot se je že pošteno vlekla in tam pod Grešnico (odcep proti Vipavi) sta zavili s ceste v breg, da bi se ob studenčku malo odžejali in si oddahnili.

Ob izviri sta opazili gručo partizanov, ki so se tam umivali, si trebili uši ... »Verjetno je bila kakšna zapora, je bilo nekaj dni pred tistim, ko so napadli Črni Vrh,« je dodala. »Kar naenkrat z Micko nisva bili več ne žejni in ne trudni! In tudi pot do Cola nama je precej hitro minila!«

»Kakšen dan pred in na dan napada na Črni Vrh je bil Col poln partizanov. Imeli so zaporo in nikogar niso pustili s Cola, ne proti Ajdovščini ne proti Črnemu Vrhu, nikamor ...

Spomnim se, da so ženske iz Budanj tiste dni na veliko nosile prodajat sadje, predvsem grozdje, proti Črnemu Vrhu ... ja po vsej planoti. A so jih partizani ustavili in jih do konca napada niso spustili domov. Mislim, da so jih imeli zaprte, a se ne spomnim, kje točno. Grozdje, ki so ga uboge budanjske

reve prinesle v jerbasih na glavi pa so metali kar v Tomicov hram (hiša zraven Severske). Tak zasipk je bil tam v kotu,« je z roko v višino rame pokazala mama.

»Ja, včasih so si različne vojske kar podajale kljuko. Vsak, ki je prišel v vas, je imel puško na rami, nobeden ni nič prinesel, razen morda uši, vsak pa je kaj vzel!« je stanje na Colu po razpadu Italije opisala Zora.

Lucijan Trošt

BELPORT

NOTRANJA VRATA

BELPORT d.o.o.

Col 3/a,
5273 Col

tel: 041 377 561

www.BELPORT.si

NOVO

STEKLENA VRATA, STEKLENE
STENE IN STEKLENA DRSN
VRATA

RES SANJSKA VRATA
PO VAŠIH ŽELJAH

SKI SERVIS

- popravila poškodovanih smuči in bordov
- obnova drsne obloge
- impregniranje smuči in bordov
- poliranje smuči in bordov
- **NOVO:** brušenje robnikov s **KERAMIKO**
- montaža / premontaža vezi

GSM: 041/ 387- 680

e-mail: Jimmy.skiservis@gmail.com

First Class
WINTERSTEIGER
Ski & Board Tuning

SWIX
HOLMENKOL
LICENSE TO WIN

FRANC KOBAL - KRŠTOFOV Z MALEGA POLJA

(kmet, lovec, pevec, oglar, zlatoporočenec ...)

Franc je bil spočet v Kanjem Dolu. Tam so bile razmere za življenje slabe, zato so se oče Alojz, noseča mama Ana ter njun sin Pavle preselili na Malo Polje. 19. septembra 1929 se je rodil Franc kot tretji otrok, saj je pred njim en otrok umrl med porodom. Ko so se preselili iz Kanjega Dola, so za posest dobili 35.000 lir. Na Malem Polju so za posest morali plačati 65.000 lir. Vse, kar je bilo takrat pri hiši – kokoši, jajca, živina, so prodali, da so lahko kupili posestvo. Živeli so zelo skromno življenje.

Ko je bilo Francu komaj 4 leta, mu je umrl oče. Ponesrečil se je, ko je skočil z voza, po Francovem pripovedovanju naj bi se nasadil na »ključ za bukat seno«. Franc se spomni le koščka pogreba svojega očeta, ko so ga peljali izpred hiše v cerkev. Pavle je za odškodnino za očetovo smrt prejel 1.000 lir, Franc 2.000, najmlajši, Lojze, pa 3.000 lir.

Po očetovi smrti se je revščina v družini še poglobila. Leta 1933 se je Franceva mama Ana poročila s Pavlom Vihteličem. Imela sta še dva otroka – Anico in Marjota.

Kot da smrt iz te hiše ni hotela, udarila je zopet. Štiri leta po poroki je umrl tudi Pavle, Anin drugi mož. Umrl je zaradi hudega prehlada, ki se ga v tistih časih ni moglo pozdraviti.

Ker pri hiši ni bilo starejših, razen matere, je v hišo prišla dekla. Od prej so imeli

tudi tri pastirje, ki so pri njih služili, dokler ni Pavle zrasel. Franc je začel pasti krave že pri šestih letih ter, čeprav je bil še majhen, pomagal na kmetiji.

1945. leta, 15. aprila, na belo nedeljo, se je Francu življenje popolnoma obrnilo na glavo.

Kot vsako nedeljo je skupaj z ostalimi odšel k nedeljski maši. Ob koncu maše, ko so vsi odhajali iz cerkve, so pred cerkev prišli domobranci. Nekateri moški so se poskrili v zvonik, Franc, ki mu je bilo komaj 15 let, pa je šel naprej. Mislil je namreč, da njega ne bodo vzeli s seboj, ker je premlad. Bil pa je visoke postave, zato ga je oficir označil za starejšega ter ga potegnil iz vrste. Ukazal mu je, naj odide z njimi. Nekaj časa se je upiral, ker pa se je bal, da ga bodo ubili, je odšel z njimi.

Odšli so v Ajdovščino, tam so bili do 27. aprila, nato pa so pot nadaljevali proti Italiji. Na ramenih je moral Franc nesti približno 15 kg streliva. Še vedno se spominja, kako so ga bolela ramena. Prva postaja je bila v Selu. Čez nekaj dni so odšli proti Palmanovi. Ustavili so se v bližnjem mestu. Bil je tako utrujen, da je zaspal kar na tleh, kljub kričanju in hrupu. Naslednji dan so odšli naprej. Prišli so na veliko ravnino, kjer so opazili, da je na drugi strani še ena četa. Na obeh straneh so se vojaki polegali v travo ter čakali. Niso vedeli, ali je na drugi strani sovražnikova ali zavezniška vojska.

Prvi je vstal France Fridetov, ki je bil izjemno hraber in pogumen. Skupaj s komandirjem sta odšla proti četi vojakov, da bi se prepričala, ali so zavezniki ali sovražniki. Spoznali so, da so Angleži, ki pa so jih zaradi varnosti in nezaupanja takoj razorožili. Franc je bil zelo vesel, saj so mu vzeli vse strelivo in s tem tudi težko breme. Spomni se velikih kupov orožja in streliva. Kljub previdnosti sta se dva izmed vojakov pri skladiščenju orožja poškodovala. Enega je krogla zadela v nogo, drugemu pa je šla skozi trebuh. Takrat je Franc pomislil: »O, bosta šla vsaj domov, jaz pa ...?«

Na ravnini pri Palmanovi so bili tri dni. Z vlakom so jih nato odpeljali proti južni Italiji. Od Angležev so prejeli škatle s keksi. Spali so na prostem, pod milim nebom. Ker so spali na ravnini, kjer ni bilo dreves niti drugega zaklonišča, so si streho proti dežju naredili iz škatel. Tam so bili 5 mesecev. Franc je imel samo eno odejo, zato ga je velikokrat zeblo. Spal je prav pri robu taborišča, ob bodeči žici, ki jih je ločevala od zunanega sveta. Ponoči je marsikdo hotel ulti, vendar so večino ubežnikov ulovili in ubili.

Nekega dne je bil na straži mlad Anglež. V italijanščini je rekel: »Na straži bom še pet minut. Kdor hoče zbežati, naj zbeži zdaj.« Kar nekaj pogumnih fantov je vstalo ter zbežalo pod bodečo žico na svobodo. Odšel bi tudi Franc, a ni imel kam.

Franc Kobal - Krštofov z Malega Polja. Foto: arhiv L. Trošt

Čez nekaj časa so jih z vojaškimi tovornjaki odpeljali do vlaka, ki je peljal do mesta, ki je le nekaj kilometrov oddaljeno od vulkana Vezuv. France in nekaj ostalih je imelo srečo. Dodelili so jih namreč angleškemu oficirjem. Franc z nasmehom pove, da je bilo njegovo delo v oficirjevi pisarni 'zelo težko'. Moral je pobijati muhe in komarje, drugega dela ni imel. Imel se je zelo dobro, vendar, kot bi rekel Franc: »Angležji nejsó bli s tazadne moke ...« Ves čas so mu nastavljali zlate ure, verižice, denar, saj so preverjali njegovo poštenost. Ker je bil Franc pošten in ni kradel, so ga Angleži sprejeli medse ter mu zaupali.

21. aprila 1947 se je odločil, da bo odšel domov, četudi brez dokumentov. Kupil si je vozovnico do Vidma (Udin), čeprav ga je zelo skrbelo, kako bo prišel čez mejo. Na pol poti se je vlak ustavil in vojaki italijanske vojske so začeli pregledovati osebne dokumente. Hotel je hitro z vlaka, pa so ga opazili. Ravno takrat je v kotu vagona stala ženska, ki je bila močne in široke postave, oblečena v dolgo suktnjo. Franc jo je prosil, če se lahko skrrije za njo, ta pa je takoj privolila. »Brez njene pomoči gotovo zdaj ne bi bil tu,« pove

Franc. Ko je prispel v Gorico je odšel k Ivanu Crgovlemu Podkrajca, ki je takrat živel v Gorici. Franc ga je vprašal, če ga lahko spravi čez mejo in Ivan je takoj priskočil na pomoč. Ker je bil Ivan bogat, je imel na obeh straneh meje posestva in obdelovalne površine. Oba sta vzela orodje ter brez vsakršnih težav odšla mimo vseh straž. Ivan je Francu pokazal pot ter odšel nazaj.

Takoj ko je Ivan odšel, so Franca prijeli stražarji z druge strani meje ter ga odpeljali v Ajdovščino na Star plac, kjer je bila sodnija in zaporji ter ga dve noči spraševali.

Čez nekaj dni so ga odpeljali v Divačo, kjer je bil tri dni in noči na izpraševanju. Četrty dan so ga izpustili domov.

Na večer pred 1. majem so goreli kresovi po vsej Vipavski dolini. Obšel je vse kresovalce, a se hkrati ves čas bal, da bi ga kdo opazil. Domov je prišel okrog polnoči, kjer so ga vsi težko pričakovali. S tem se je njegovo najhujše trpljenje končalo.

Francu je od 30 do 45 leta dodaten

zaslužek prinašalo oglarjenje. V tistem času je za oglje dobil dvakrat več kot za drva. Na leto je napravil okrog 10 ton oglja. Kope je delal najmanj po 14 dni. Kopa je bila velika od 7 do 8 takratnih klafter. Ena klaftera je merila današnjih 194 cm. Oglje je v gnojnem košu vozil v Lokavec, kjer so topili baker za bakrene kotle.

Franc je tudi lovec. V lovsko družino se je vpisal 1962. leta, že prej pa je čutil poseben odnos do narave. Kot pastir je velikokrat z zanimanjem opazoval lovce pri pogonih na divjad, zato je tudi večkrat izgubil krave.

Pri lovu je doživel tudi veliko smešnih dogodivščin. Zelo rad je hodil na lov za jazbeci. Orožje zanje so bile gnojne vile in nož. Z Maticavim Lojzetom sta velikokrat skupaj odšla na jazbeca. Nekega večera je Francev pes po imenu Sultan odkril jazbeca v koruzi pri Škvarču. Lojze je brž pograbil nož ter tako hitro zabodel jazbeca ter izvlekel nož nazaj, da je pri tem ranil še sebe. Počasi sta jazbeca naložila v nahrbtnik ter ga odnesla v Kanji Dol. V kuhinji sta ga vzela iz nahrbtnika ter ga položila pred gospodinjjo. Kar naenkrat pa je jazbec vstal in ušel pod mizo. Lojze ga je moral dokončno pokončati kar v kuhinji. Franc se ob pripovedovanju zasmee in pripomni: »Sam kolku je gospodina krčala!«

Zelo rad je imel svojega psa Sultana. Nekega dne je pes ugriznil neko žensko. Vsi so zahtevali, naj ga ubije, da ne bi pokončal še kakšnega otroka. Pod pritiski je vzel puško in Sultana ter odšel iz vasi na travnik, da bi psa pokončal. Ko je puško uperil proti njemu, se je Sultan postavil na zadnje noge, kot bi ga prosil, naj ga pusti živeti. Franc je odložil puško ter ga odpeljal nazaj domov.

Poleg naštetega je tudi pevec. Poje že 62 let, 50 let je pel pri moškem zboru Razpotje, nekaj let pa tudi pri lovskem pevskem zboru Zlatorog iz Vipave.

30. junija 1959 se je poročil s Slavko Tratnik, Fridetovo iz Žagoliča. Rodili so se jima trije otroci: Jurij, Marko in Damijan.

Franc se še vedno ukvarja s kmetijstvom, saj je to poleg lova njegova največja strast. Je zelo duhovit in vesel človek. Z veseljem sem ga poslušal in tiste štiri urice najinega pogovora so minile, kot bi trenil.

Za konec naj povem še Francevo misel:
»Človek živi dlje kot večina drugih bitij, a je človekovo življenje vseeno zelo kratko.«

Dominik Tratnik

(Besedilo je del govornega nastopa, ki ga je imel devetošolec Dominik Tratnik v šolskem letu 2010/11 pri slovenščini.)

**Srečno
2013**

*Naj novega vam leta zarja,
prinese dneve brez viharja,
Izpolni dobre vam želje!*

(F. Levstik)

Bar10

Bar 10
Kodelja, Damijana s.p.
Col 78, 5273 Col
Tel.: 031-33 55 18

COLSKI DUHOVNI POKLICI

Ena izmed posebnosti Cola je tudi veliko število duhovnih poklicev. Vendar ne samo po številu, ampak tudi po raznolikosti njihovih služb in funkcij. Letos vam predstavljamo vse aktivne duhovnike in redovnico, ki izhajajo iz colske župnije.

Mag. Bogdan Vidmar (rojen 14. februarja 1965 v Šempetru pri Gorici) je preživel otroštvo in osnovno šolo na Colu. Med letoma 1981 in 1984 je obiskoval gimnazijo Vena Piona v Ajdovščini, nato pa od 1984 do 1991 Bogoslovje in Teološko fakulteto v Ljubljani. Študij v Ljubljani je moral za eno leto prekiniti zaradi služenja vojaškega roka v Makedoniji - Skopju. V duhovnika je bil posvečen 29. junija 1991 v Koprju, med osamosvojitveno vojno za Slovenijo. Od leta 1991 do 1994 je bil kaplan v Postojni, nato do leta 1996 kaplan v Novi Gorici. Sledila je služba župnika v Kubedu, Movražu, Sočergi, Gradinu in Topolovcu do leta 1999, nato pa od 1999 do 2003 študij pedagogike na Salezijanski univerzi v Rimu. Po koncu študija leta 2003 je bil do letošnjega leta svetovalni delavec in profesor predmeta Vera in kultura na Škofijski gimnaziji v Vipavi ter župnik v Podragi. Sedaj je odgovoren za pastoralo študentov in izobražencev v škofiji Koper, poleg tega je direktor tamkajšnjega Študentskega centra Jadro. *Vir: Bogdan Vidmar.*

Foto: Jernej Škvarč

Pavel Bajec (rojen 15. januarja 1951 na Malem Polju), je obiskoval osnovno šolo na Colu, nato pa nadaljeval šolanje na gimnaziji v Malem semenišču v Vipavi. Tako po maturi je odslužil vojaški rok v Škofji Loki in leta 1971 vstopil v Veliko semenišče v Ljubljani. V duhovnika je bil posvečen 29. junija 1976 v Koprju. Sledilo je eno leto službe nedeljskega kaplana v Tolminu in nato še eno leto redne kaplanske službe v Kobaridu. Leta 1978 je odšel v misijone na Slonokoščeno obalo, od koder se je zaradi bolezni leta 1981 vrnil domov na zdravljenje. V tem času je bil redni kaplan v Kobaridu, do leta 1984, ko se je ponovno vrnil na Slonokoščeno obalo, kjer dela še danes. Do leta 1988 je bil tam kaplan v več župnijah (Divo, Lakota, Niambedžarija), nato pa je dve leti delal v Centru za vzgojo katehistov v kraju Gagnoa. Z bratom Ivanom sta leta 1990 ustanovila novo župnijo v Meagui, kjer je ostal eno leto, potem pa je postal župnik v kraju Soubré. Tam je ostal do leta 2003, ko sta skupaj z gospodom Sandijem Skapinom v kraju San Pedro ustanovila novo župnijo posvečeno Svetemu Duhu. Vsa ta leta je redno skrbel tudi za vzgojo katehistov v svoji škofiji – San Pedro. Po prihodu tja je pomagal ustanavljati Center za izobraževanje katehistov, kamor se je preselil leta 2008 in se eno leto posvetil izključno delu z njimi. Leta 2009 je v San Pédro ustanovil novo župnijo posvečeno Naši Gospe Obiskanja, kjer sedaj dela kot župnik. Poleg tega še vedno redno dela s katehisti v škofiji. *Vir: Pavel Bajec.*

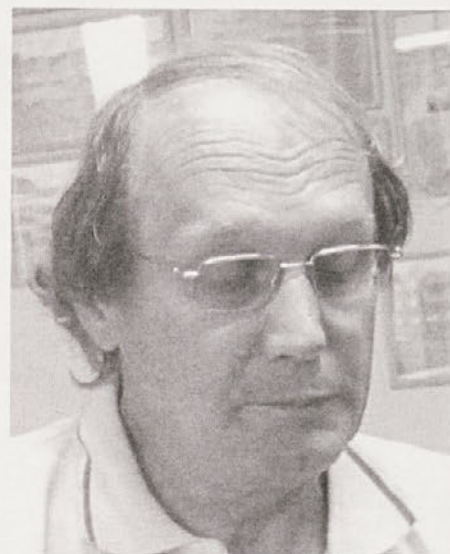

Foto: arhiv Anje Mikuž

Foto: arhiv Anje Mikuž

Msgr. Ivan Bajec (rojen 16. maja 1949 v Robu nad Malim Poljem) je s sedmimi leti začel obiskovati osnovno šolo na Colu. Šolanju na Colu, ki je trajalo pet let, so sledila še tri leta šolanja v Črnem Vrhu. Po končani osnovni šoli je šel v Malo semenišče v Vipavo, kjer je 4 leta nabiral gimnazijsko znanje. Maturiral je en mesec pred rokom, ker ga je takratna jugoslovanska armada poklicala za skoraj poldrugo leto v Črno goro in Dalmacijo. Nekaj dni po vrnitvi je šel v bogoslovje v Ljubljano in se vpisal na Teološko fakulteto. Po petih letih priprave in študija ga je gospod škof Janez Jenko 28. junija 1974 v Logu pri Vipavi posvetil v duhovnika. Ivan je bil najprej nedeljski kaplan v Črnem Vrhu do decembra istega leta, nato pa stalni kaplan v Renčah. Istočasno je v Ljubljani na Teološki fakulteti študiral 6. letnik. Oktobra 1976 je odšel v misijone na Obalo slonove kosti. Najprej je delal v župniji Fresco ob obali Gvinejskega zaliva. Po osmih letih mu je škof zaupal župnijo Guitry, kjer je bil 6 let. Takrat se je škofija Gagnoa, kjer je deloval, razdelila, in z bratom Pavletom, ki je prišel v misijone dve leti za njim, sta zaprosila, da gresta v novo škofijo San Pédro. Tam jima je škof zaupal novoustanovljeno župnijo Meagui. Po enem letu je škof bratu Pavletu zaupal sosednjo župnijo Soubré, v Meagui pa je prišel g. Janko Kosmač. G. Ivan in g. Janko sta v Meagui ostala do leta 2003. Takrat jima je škof zaupal novoustanovljeno župnijo Gabiadji, kjer sta še sedaj. *Vir: Ivan Bajec.*

Danilo Kobal (rojen 5. februarja 1950 v Sanaboru) je otroška leta preživel v rojstni vasi – Sanaboru. Med letoma 1965 in 1969 je bil v Malem semenišču v Vipavi, nato pa je nadaljeval študij na Teološki fakulteti v Ljubljani. 29. junija 1975 je bil na Sveti Gori posvečen v duhovnika. Duhovniško službo je začel kot nedeljski kaplan v Kobjeglavi in Štanjelu (1975 - 1976), nato je bil kaplan v Solkanu (1976–1977) in od 1977 do 1980 kaplan v Velikem Dolu in Komnu. Sledile so službe župnika v Šebreljah (1980–1991) ter Goreh nad Idrijo in Zavrattu (1991–2003). Leta 2003 je postal župnik v Podbrdu, kjer je še danes. Leta 2001, ko je umrl g. Vinko Kobal, ustanovitelj gibanja POT ter velik prijatelj in vzgojitelj mladih, je g. Danilo prevzel odgovornost za Dom duhovnosti v Stržišču. Tam je bilo na duhovnih vajah že veliko mladih ljudi iz naše colske župnije - ob tej priložnosti se jim g. Danilo iskreno zahvaljuje in mlade še vabi v ta kraj miru in bogatih duhovnih izkušenj. *Vir: Danilo Kobal.*

Foto: arhiv Danila Kobala

Mag. Zorko Bajc (rojen 29. oktobra 1966 v Kanjem Dolu pod Javornikom) je mladostna leta preživel na Colu in v Vipavi, kjer je končal gimnazijo. Po zaključenem študiju na Teološki fakulteti v Ljubljani je bil 29. junija 1992 na Sveti Gori posvečen v duhovnika. Bil je kaplan v Tolminu (1992-1994) in Postojni (1994-1998), nato pa je po dveh letih bivanja v Rimu na Papeški univerzi Gregoriana zaključil podiplomski študij sakralne umetnosti ter vzporedno tudi študij fotografije in filma. Od leta 2000 je župnik v Piranu, kjer je ob pastoralnem delu prevzel tudi skrb nad sakralno kulturno dediščino, imenovano Zakladnica sv. Jurija. Med letoma 1995 in 2011 je imel 20 samostojnih fotografskih razstav v Sloveniji, eno v Združenih državah Amerike in eno v Češki republiki. *Vir: Zorko Bajc.*

Foto: arhiv Zorka Bajca

Msgr. dr. Jurij Bizjak (rojen 22. februarja 1947 na Colu) je pet razredov osnovne šole končal na Colu, zadnje tri pa v Ajdovščini. Gimnazijo (1961–1965) je obiskoval v semenišču v Vipavi, bogoslovje (1965–1971) pa na Teološki fakulteti v Ljubljani, kjer je diplomiral leta 1972. V duhovnika je bil posvečen 29. junija 1971 v Logu pri Vipavi. Po duhovniškem posvečenju je bil sprva nekaj mesecev kaplan v Sežani, od leta 1972 do 1975 v Ilirski Bistrici, nato pa leto dni župnijski upravitelj na Planini in Ustjah. Med letoma 1976 in 1983 je študiral Sveto pismo na Papeškem bibličnem inštitutu in na Papeški univerzi Urbaniana. Študij je zaključil z doktorsko disertacijo o svetopisemski Knjigi pregovorov z naslovom »Sporni pregovori«. Od leta 1983 do 1997 je bil duhovni voditelj (spiritual) v malem semenišču v Vipavi, od leta 1991 do 1997 pa hkrati duhovni pomočnik v župniji Šturje. Med letoma 1983 in 2000 je bil profesor svetopisemskih ved na Teološki fakulteti v Ljubljani, od leta 1997 do 2000 pa tudi duhovni voditelj bogoslovcev v Ljubljani. Deset let je bil član skupine strokovnjakov, ki je prevedla in pripravila Slovenski standardni prevod Svetega pisma. Samostojno je prevedel nekaj starozaveznih knjig. V akademskem letu 1990/1991 se je strokovno izpopolnjeval (predvsem iz biblične arheologije in zgodovine) v Jeruzalemu. Objavil je precej člankov in imel vrsto predavanj na različnih tečajih. Leta 1989 je pri založbi Ognjišče izšel njegov prevod Jobove knjige s kratkimi uvodi in opombami. Papež Janez Pavel II. ga je 13. maja 2000 imenoval za koprskega pomožnega škofa, naslovnega škofa v Gergiju. Jurij Bizjak je bil prvi pomožni škof v zgodovini obnovljene Koprške škofije. V škofa je bil posvečen 5. julija 2000 v koprski stolnici Marijinega vnebovzvetja. Za škofovsko geslo si je izbral besede iz svetopisemske knjige preroka Ageja: »Pogum, vse ljudstvo v deželi« (Ag 2,4). Papež Benedikt XVI. je 26. maja 2012 škofa Bizjaka imenoval za 58. rezidencialnega koprskega škofa ordinarija. *Vir: <http://katoliska-cerkev.si>.*

Foto: <http://katoliska-cerkev.si>

Msgr. mag. Jože Trošt (rojen 12. maja 1940 na Colu) je svoje otroštvo preživel na Colu, sedaj pa stalno živi in deluje v Ljubljani kot duhovnik, glasbenik, dirigent in skladatelj. Teološko fakulteto v Ljubljani je končal leta 1966, 29. junija istega leta je bil v Logu pri Vipavi posvečen v duhovnika. V letih 1967-70 je študiral cerkveno glasbo v Rimu na Pontificium Institutum Musicae Sacrae (na Papeški šoli za cerkveno glasbo) in dosegel Licentiatum in Musica sacra; dirigiranje in kompozicijo pa je študiral še na Akademiji za glasbo v Ljubljani (1973-77). Najprej je deloval kot kaplan v Postojni (1966-67), po navedenih glasbenih študijih pa sedaj deluje v glavnem na glasbenem področju: kot ustvarjalec - skladatelj in poustvarjalec (dirigent, organist, zborovodja, pedagog ...). Od leta 1970 je regens chori ljubljanske stolnice sv. Nikolaja. Bil je profesor cerkvene glasbe na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani (1970-2003), vodja in profesor Orglarske šole pri Teološki fakulteti v Ljubljani (1970-2012). Vodil je komorni zbor Anton Foerster (1974-2000) ter Akademski pevski zbor Alojzij Mav (1978-1983), sedaj vodi stolni zbor sv. Nikolaja. Troštov glasbeni opus je naravnano cerkveno: cerkvene pesmi za mešane, moške in mladinske zборе, prav tako velja reči tudi za maše, pasijone in druga vokalno-instrumentalna dela (8 kantat, oratorij Blaženi Anton Martin Slomšek). Svetna (necerkvena) dela: zbori, priredbe in harmonizacije narodnih pesmi in kolednic. Številna so njegova orgelska dela. Ima nekaj orkestralnih skladb; več je komornih skladb in samospenov (16). Kot urednik Cerkvenega glasbenika (1976-2001) je Trošt redno pisal in objavljajl članke, je pa tudi avtor dveh učbenikov: Zborovodstvo (1988) in Orgelska improvizacija (2012). *Vir: Jože Trošt.*

Foto: arhiv Jožeta Trošta

Franc Likar (rojen 26. avgusta 1962 v Postojni) je otroštvo preživel na Malem Polju. Osnovno šolo je obiskoval v Kanjem Dolu in na Colu, srednjo šolo pa na Srednji verski šoli v Vipavi, kjer je maturiral leta 1983. Po odsluženem vojaškem roku je leta 1984 vstopil v ljubljansko bogoslovje in študiral na Teološki fakulteti. Po diplomi leta 1989 je bil 29. junija 1990 v Logu pri Vipavi posvečen v duhovnika. Nova maša je bila 8. julija 1990 na Colu. Sledila je služba kaplana v Kopru (1990–1995), nato pa služba župnika v Slavini (1995–2011). Vmes (od leta 2002 dalje) je bil tudi upravitelj župnij Matenja vas in Orehe pri Postojni. Od leta 2011 je župnik v Ajdovščini in upravitelj župnije Stomaž. *Vir: Franc Likar.*

Foto: Jernej Škvarč

Milan Pregelj (rojen 3. aprila 1964 v Postojni) je v letih 1970-1978 obiskoval osnovno šolo na Colu, med letoma 1978 in 1982 pa Semenišče v Vipavi. Semenišču je sledilo naborniško služenje vojaškega roka v JLA (Surdulica in Bosilegrad, julij 1982–avgust 1983). Študij na Teološki fakulteti je zaključil leta 1989, 29. junija istega leta je bil na Sveti Gori posvečen v duhovnika in postal kaplan v Cerknem in Otaležu (avgust 1989–avgust 1992). Sledila je kaplanska služba v Kopru od avgusta 1992 do avgusta 1993, nato pa služba župnika v župnijah Draga, Hrpelje - Kozina, Klanec in Rodik do avgusta leta 2004. Med letoma 1998 in 2004 je bil dekan Kraške dekanije. Od septembra 2004 je zaposlen v Vojaškem vikariatu Slovenske vojske. V tem času je spremljal naše vojake na misijah v Afganistanu, Bosni in Hercegovini, Kosovu in Libanonu. Službene poti, konference, sestanki, tečajji, predavanja in podobno pa so ga vodili še v Avstrijo, na Filipine, v Francijo, Italijo, Kenijo, Litvo, Nemčijo in Švico. *Vir: Milan Pregelj.*

Foto: arhiv Milana Preglja

S. Otilija – Ivana Kovšca, SSFAs (rojena 17. aprila 1939 pri Dolenjih Kovšcovih v Gozdu) je osnovno šolo obiskovala doma, nato pa je bila tri leta gospodinjska pomočnica pri zdravniku v Šempetru pri Gorici. 21-letna je leta 1960 vstopila v red Šolski sester sv. Frančiška Asiškega Kristusa Kralja. Prva leta je preživela na Škofiji v Ljubljani, kjer je opravila gostinsko šolo. Redovno obleko je sprejela 8. septembra 1962 v Srbiji (Pančevo), kjer je opravila dveletni noviciat. Zatem je šla na podružnico na otok Krk na škofijo v mestu Krk, kjer je za tri leta prevzela osebno strežbo svetniškega kandidata škofa Josipa Srebrniča. Večne zaobljube je naredila 9. septembra 1962. Zatem je enajst mesecev delala v ljubljanskem bogoslovju. Sledila so tri leta dela v župnišču pri dekanu v Zemunu v Srbiji. Sedem let zatem je delala v Malem semenišču v Mariboru. Tri leta je službovala pri frančiškanih na ljubljanskem Tromostovju. Na Brezjah v frančiškanskem samostanu je delala 14 let. Sledili sta dve leti bivanja in dela v Repnjah, kjer je doživela neke vrste pokoj. Zatem je pet let preživela ob delu v Mariboru v sestriški skupnosti vezilk v matični hiši na Gregorčičevi in Strossmajerjevi. Zatem je delala šest let na Brezjah, zadnje leto pa je na Splitski 4 v Ljubljani na Viču. *Vir: s. Otilija, iz zapisa ob zlatem redovnem jubileju (oznanilo župnije Col).*

Foto: arhiv sestre Otilije

Jernej Škvarč

NOVOMAŠNIK, BOD' POZDRAVLJEN!

Pred dvajsetimi leti je bila na Colu zadnja nova maša, takrat se je slišala pesem z gornjim naslovom. Od leta 1966 se jih je v razponu dobrega četrto stoletja, v dveh »valovih«, zvrstilo devet. Župnijo je to dogajanje zaznamovalo z velikim ponosom, kajti vsaka nova maša je župnijo spravila v svojevrstno duhovno valovanje, polno notranje radosti in zunanje veselja, v katerem smo si dali duška, pa tudi neizmerne hvaležnosti Bogu, ki je s svojim Duhom tako močno zavel po naši župniji.

Čemu naj pripišemo to duhovno rodovitnost župnije, da smo kar po vrsti odgovarjali na Božji klic in mu sledili?

Morda dobrim dušnim pastirjem, ki so požrtvovalno skrbeli za župnijo, čutili s svojimi verniki in bili eno z njimi? Ima zasluge za to polna cerkev ob nedeljah in med tednom polna veža »pod turnom«, kjer sta se pred mašo nabrala dva kupa šolskih torb na levi in desni strani, da si po sredini komaj prišel do vetrolova in stopil v cerkev? Mislim na »trop« šolarjev, ki je prišel k jutranji maši petnajst minut pred sedmo in se po maši, za pol osmo, vsul po klancu navzdol proti šoli...

Ali imajo zasluge iskreno in preprosto verne družine, v katerih je bilo veliko čistega spoštovanja do Cerkve in duhovnikov, družine, v katerih je bil večerni rožni venec samoumevno dnevno opravilo?

Je to morda odraz družbenih razmer, ki so naše ljudi držale v skromnosti, stran od pretirane zahtevnosti do materialnih dobrin, v preprostosti, zadovoljstvu z malim, v glavnem s tistim, kar jim je dala domača njiva, enako skromna, kakor njeni lastniki?

Verjetno ne moremo pripisati zaslug za razcvet duhovnih poklicev enemu ali drugemu, ampak vsemu naštetemu po malem. V mojem primeru gotovo. Vse

to sem doživljal in vsega tega sem bil deležen jaz in najbrž tudi vsi drugi moji sorojaki in današnji sobratje v duhovniški službi.

Ni dvoma, duhovni poklici so v veliki meri tudi Božja nagrada zvestemu, vernemu ljudstvu, iz katerega Gospod kliče in si jemlje v službo tiste, katere sam hoče.

Danes, po dvaindvajsetih letih, odkar se je župnija veselila moje nove maše, je moja najpogostejša pot na Colu tista, ki čaka vse nas: pot na Božjo njivo, kjer čaka vstajenja večina teh, ki so bili del mojega življenja. Ustavim se pri njih in še pri mnogih, ki so mi pomagali živeti ter preživeti. Pri njihovih grobovih rečem Gospodu, naj jih v nebesih še posebej prijazno pogleda.

Po vseh teh letih pa bi si srčno spet želel priti na Col na novo mašo. Zaupam in verjamem, da se to lahko zgodi. Dvajsetletna pavza pa je izziv za nas vse, izziv za našo vero in za naše življenje po veri. Naš rojak in sedanji koprski škof Jurij je pred enainštiridesetimi leti imel na novomašni podobici zapisane besede apostola Janeza: »To je zmaga, ki premaga svet, naša vera.« Verujmo, da je temu res tako! Da vera lahko zanesljivo zmaguje nad duhovno plehkostjo, v katero smo zabredli. Če bo vera zmagovala nad

pogubnim duhom našega časa, se bo tudi na Colu spet zaslišala pesem »Novomašnik, bod' pozdravljen!«

Franc Likar, Ajdovščina

COLSKA ŽUPNIJSKA KRONIKA ZA GOSPODOVO LETO 2012

Vsi podatki še niso popolni, ker je do novega leta še nekaj časa. Ta zapis je nastal sredi decembra 2012. Bolj točni podatki in obširnejši zapis bo v farnem Oznanilu takoj po novem letu za obe župniji, tudi za Podkraj. V oklepaju so za primerjavo navedene številke iz leta 2011.

Krščenih v župnijski cerkvi sv. Lenarta na Colu je bilo dvanajst (11) otrok: Anika Stibilj, Maks Koren, Matic Pregelj, Polona Rogelj, Tilen Kovšca, Tilen Židanik, Jaka Pregelj, Etien Polanc, Tine Vidmar, Živa Mavrič, Matjaž Kralj, Jernej Benčina.

Prvoobhajancev je bilo sedem (8): Ana Kobal, Gašper Kobal, Matjaž Koren, Aleks Kovšca, Matjaž Peljhan, Karmen Požanel, Sandra Pregelj. Prvo sv. obhajilo je bilo 13. maja 2012.

Birmanci iz osmega in devetega razreda so se skupaj z animatorji v dveh skupinah ob rednem verouku pripravljali na birmo. Škof Metod Pirih je v nedeljo, 6. maja 2012, birmal na Colu 18 birmancev: Bajc Rok, Hladnik Anja, Ipavec Domen, Ipavec Simon, Kobal Andraž, Kobal Pia, Kobal Žan, Kovšca Karmen, Mikuž Jan, Mikuž Leja, Peljhan Gašper, Pregelj Mitja, Pregelj Patricija, Stubelj Andraž, Šemrl Tina, Tominec Jan, Tratnik Žan, Žgavec Nika. Kot **animatorji** birmancev, ob oratoriju pa tudi sicer v župniji, so veliko pobude prevzeli **mladi**, za kar gre zahvala Ani Tratnik - Hančič.

Poročilo se je pet (2) parov: Sebastjan Kovšca in Nina Tratnik, Tevž Novinec in Brigita Poljšak, Marko Hančič in Ana Tratnik, Grega Jakus in Tadeja Pregelj, Ivan in Urška Kralj.

Ob **pogrebu** smo se poslovili od treh (12) faranov: Frančiška Križaj, Stojan Križaj, Klara Peljhan. V Sanaboru ni bilo pogreba. Eden je umrl nepreviden - brez zakramentov.

Naročniki **verskega tiska**: Družino je prejelo 44 (46) naročnikov, Ognjišče pa 62 (67). Poleg farnega Oznanila je ostali verski tisk slabo zastopan. Nekateri prejema verski tisk tudi po pošti, kar pa je težko preveriti - poslovna tajna uredništev in obeh poštni pri nas.

Štetje **nedeljnikov** je pokazalo pomladi 475 (449) obiskovalcev, jeseni pa 586 (543).

Vso župnijo so ob novem letu 2012 obiskali otroci kot **koledniki** in zbirali darove za misijone.

Na božičnem srečanju pevskih zborov v Godoviču, ki je bilo 8. januarja 2012, so sodelovali tudi **mladi pevci zbora Duri s Cola**.

Obisk pustne sobotne iskrice v Ljubljani je bil zastopan z enim velikim avtobusom in dodatnim avtom za obe župniji v soboto, 18. februarja 2012.

Oratorijski dan je bil skupen za otroke obeh župnij na Colu v soboto, 10. marca 2012. Otroci so izdelovali cvetice za poklon materam.

Velikonočna procesija je zaradi slabega vremena odpadla.

Otroci in mladina so pripravili lepo praznovanje »**Poklon materam**« za naše mame v colski župnijski cerkvi v nedeljo, 25. marca 2012. Obisk je bil lep.

Ajdovsko-šturski skavti so na Colu zbirali star papir v dobrodelne namene v soboto, 31. marca 2012.

Misijon Danila Lisjaka v Ugandi je 8. maja 2012 zvečer po maši predstavil fotograf in snemalec Ljubo Žgavec, ki je med svojim obiskom tudi pomagal pri gradnji na misijonu.

Prošnja procesija s Cola - Orešja v Sanabor je bila v ponedeljek, 14. maja 2012 zvečer pred sv. mašo.

Mešani pevski zbor je 25. maja 2012 z avtobusom obiskal obnovljeno **ljubljsko Opero** in si ogledal predstavo Nabucco. V glavni vlogi babilonskega kralja Nabukadnezarja je nastopil solist ljubljanske Opere, baritonist, **naš rojak Marko Kobal**.

Terčeljeva maša je bila v nedeljo, 10. junija na Kovku. Pri bogoslužju je s petjem in branjem ter na razne druge načine sodelovala župnija Col. Pomagali so tudi colski gasilci. Organizacijo

srečanja je vodil in načrtoval **mag. Bogdan Vidmar**.

Novomašna Družina je objavila dvostransko reportažo o župniji Col s posebnim poudarkom na novoimenovanem škofu ordinariju rojaku dr. Juriju Bizjaku. V dar smo prejeli kar 300 izvodov te praznične številke za vse naše družine.

Ob priliki **ustoličenja škofa msgr. dr. Jurija Bizjaka** smo se slovesnosti udeležili z enim avtobusom v soboto, 23. junija 2012. Prevoz je bil namenjen večinoma mešanemu pevskeemu zboru, ki je sodeloval na slovesnosti.

Blagoslov sedmih novih kompletov cerkvenih prtov in razstava le-teh je bila v nedeljo, 24. junija 2012 pri obeh nedeljskih mašah na Colu. Zahvalili smo se ženam, ki so zanje poskrbele in jih izdelale.

Oratorij je potekal skupno s Podkrajem od 29. julija do 5. avgusta 2012 in je lepo uspel, saj so se številni animatorji pod vodstvom Ane Tratnik nanj skrbno pripravljali. En dan so vsi udeleženci z avtobusom odpotovali v Cerknico in se s kmečkim vozom zapeljali okrog jezera.

S. Otilija Kovšca SSFAs, edina redovnica s Cola, je v nedeljo, 12. avgusta 2012 v Repnjah skupaj s svojimi sosestrami praznovala zlat jubilej redovniških zaobljub. Slovesnosti sta se udeležila poleg številnih sorodnikov tudi rojak Milan Pregelj, vojaški kaplan, in domači župnik.

Lazarist, **misijonar Janez Cerar CM** je v petek, 17. avgusta 2012 imel v dvorani Župnijskega doma predavanje »Zakaj obstaja zlo?« Na predavanju, ki je bilo sicer namenjeno mladim, je bilo prisotnih okrog 60 udeležencev.

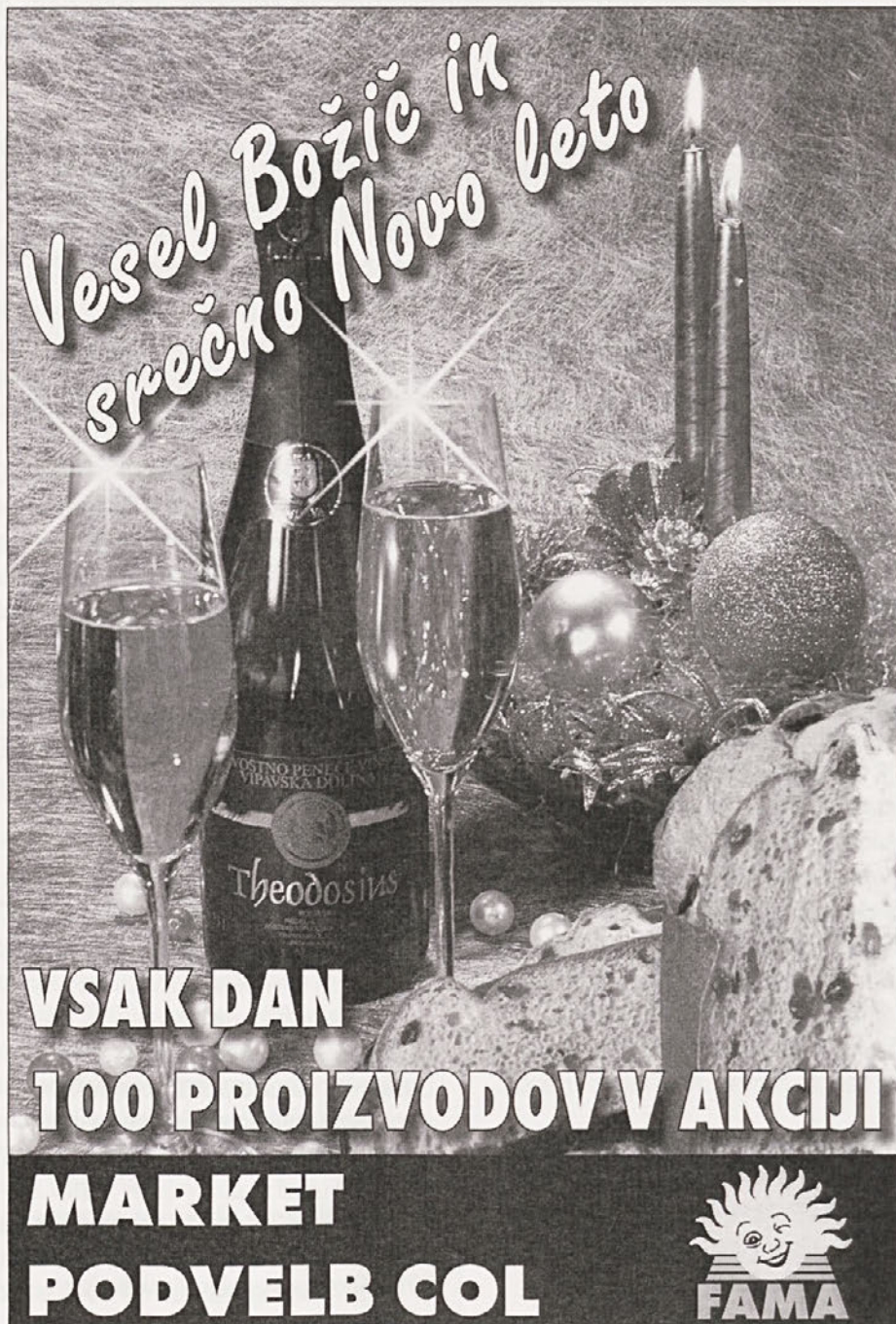
V četrtek, 6. septembra 2012 je skozi Col s kolesi romalo na Sveto Goro okrog 20 novinarjev in napovedovalcev **radia Ognjišče**. V veroučni učilnici jim

je Mirjam Kovšca skupaj s Karitas v splošno zadovoljstvo pripravila pozno kosilo, novinarji pa so ob tem posneli nekaj pogovorov za svoje redne oddaje.

Na šagro sv. Danijela 9. septembra 2012 v Sanaboru je domači župnik blagoslovil popolnoma obnovljeno kapelico **Srca Jezusovega** blizu cerkve. Stroške obnove je v celoti pokril gospodar Franc Kobal. Po slovesnosti so vaščani pripravili pogostitev za vse prisotne.

Šeničerska kapelica na Križni Gori je bila sto let po postavitvi deležna prenove po zaslugi njene lastnice Terezije Krapež in njenih domačih. Žal je bila kmalu po obnovi deležna vandalskega ropa bakrene strehe in žlebov. Hvala vsem, ki so obnovili kapelico in delo tudi dokumentirali za spomin in kroniko. To je lepa spodbuda tudi drugim, ki imajo v posesti kako zapuščeno znamenje.

Vojaški kaplan in duhovni voditelj

**Veseli Božič in
srečno Novo leto**

**VSAK DAN
100 PROIZVODOV V AKCIJI**

**MARKET
PODVELB COL**

FAMA

gasilcev Milan Pregelj je v petek, 14. septembra 2012 pred gasilskim domom **blagoslovil nov gasilski kombi**, ki je namenjen tudi prevozom raznih skupin, letos na primer Miklavževega spremstva.

Delavnice za otroke in piknik za pevčke in strežnike obeh župnij je bil 22. septembra, v soboto. Pod vodstvom pevovodkinje mag. Melite Lemut Bajec in animatorke se je zbralo preko 50 otrok, večinoma colskih. V župnijskem domu so po jutranji maši, pri kateri so sodelovali, izdelovali različne vence in šatulje. Piknik

je bil popoldne ob »vikendu« Staneta Bizjaka. Otroci so lepo sodelovali še naslednji dan pri nedeljski župnijski maši na Colu.

Serviser inž. **Brane Košir - Škofijske orglarske delavnice Maribor - Hoče** je s sodelavci 17 let po postavitvi **očistil, obnovil in uglasil cerkvene orgle na Colu** v tednu pred Vsemi svetimi. Dela so trajala en teden. Račun še ni poravnán.

Šagro sv. Lenarta je 11. novembra vodil vikar za Slovence v tržaški škofiji, openski dekan in župnik na Repentabru,

salezijanec Tone Bedenčič.

Otroški pevski zbor s Cola je skupaj z vipavskim otroškim zborom nastopil ob godu sv. Cecilije v soboto, 24. novembra pri večerni maši v vipavski župnijski cerkvi. Colski pevčki so popoldne medgeneracijsko nastopili v Centru starejših Pristan v Vipavi ter obiskali in razveselili vse oskrbovance.

Prof. Ana Trošt, naša organistka, je imela v nedeljo, 25. novembra 2012 ponovitev diplomskega orgelskega koncerta. Obisk je bil presenetljiv. Ljudje so rekli: »Ana je naša!« Čestitamo!

Adventno - Miklavževe delavnice

za obe župniji so bile v soboto, 1. decembra. Otroci so pod vodstvom animatorke Društva mladih Col in mag. Melite Lemut Bajec ter sodelavk Karitas s Cola in Podkrajja izdelovali adventni venec za župnijsko cerkev ter praznična darila za starejše obeh župnij.

Prve obletnice smrti nekdanjega župnika Bogdana Brica smo se spomnili pri sv. maši 17. decembra.

Skupaj s soupravljanjo župnijo Podkraj smo imeli nekaj **romanj**. Enodnevnega romanja zaradi nezanimanja ni bilo. Če bo povpraševanje, ga bomo obnovili. Bolniki, starejši, invalidi in spremljevalci so ob vodenju sodelavk obeh župnijskih Karitas z enim avtobusom poromali na **Brezje v soboto**, 16. junija 2012. Nekaj romarjev je poromalo skupaj z župnijo Podnanos po poteh apostola Pavla, druga skupina pa z župnijo Šturje na Češko in Poljsko (Čenstohova). Mladina se je udeležila **srečanja mladih v Stični**, 15. septembra 2012. V **Kočevski Rog** je bilo romanje 3. junija 2012 in v **Teharje**, 7. oktobra 2012. Skupaj z drugimi župnijami iz okolice je bil vedno na razpolago po en avtobus.

Opravljená dela 2012. Silovita februarska burja je povzročila precej škode na cerkvenih zgradbah. Slabo pritrjena streha pri sosedu (Col 29) je

PUŠKARSTVO
in storitbe
Hubert Pregelj s.p.

Malo polje 12. 5273 Col
tel.: 05 36 68 063. 041 432 514

TRGOVINA HUBERT
PE AJDOVŠČINA
Goriška c. 23b, 5270 Ajdovščina
tel.: 05 366 20 99

PE IDRIJA
Lapajnetova ul. 2, 5280 Idrija

že drugič močno poškodovala severno fasado župnišča. Veter je poškodoval tudi rolete na Župnijskem domu in odtrgal novo levo bakreno obrobo na prezbiteriju župnijske cerkve ter poškodoval streho na cerkvi in župnišču. Nastalo škodo je večinoma poravnal Škofijski zavarovalni sklad. V Kopru pravijo, da je to zadnjič. Hvala tudi gasilcem. Alpinisti (Tomahauk) so v septembru in oktobru 2012 obnovili odpadli omet na zvoniku župnijske cerkve. Tudi njihovo delo še ni dokončano in plačano. So še mnoga druga manjša servisna dela, predvsem na župnijski cerkvi, med njimi mnoga opravljena gratis, kot dar zavetniku sv. Lenartu. Bog plačaj vsem dobrotnikom.

Finančno stanje je še vedno negativno, čeprav smo dolg v tem letu občutno zmanjšali s 53.000 € (pred enim letom) na 35.000 € (ob koncu letošnjega leta).

Hvala Bogu, dobrotnikom in sodelavcem za vse!

Blagoslovljeno novo leto 2013 želim vsem, ki bodo brali te vrstice in tudi v novem letu gradili našo župnijsko skupnost

Lajze Sinkovec, župnik

NAJIN MESEC NA SLONOKOŠČENI OBALI

Zamisel, da bi obiskali zahodno Afriko, dom obeh naših colskih misijonarjev, Pavleta in Ivana Bajca, je vzniknila že pred leti. Z misijonarjema se je dogovarjala s. Rebeka, ki v Kanjem Dolu vodi dom duhovnosti Eden. Povabila sta jo, da ju obišče skupaj s svojimi animatorji in voditelji. Po dolgotrajnih dogovorih se je izkušnja misijona na Slonokoščeni obali le uresničila letošnje poletje.

Animatorji smo se na avgustovski odhod pripravljali že celo leto. Bilo je potrebno urediti vizo, razna cepljenja in dokumente. Na potovanje smo se podali z različnimi pričakovanji in občutki, z željo po odkritju še nepoznanega sveta in kulture, predvsem pa nas je vodila misel, da hočemo doživeti ter

poiskati nek globlji smisel. Afriko smo si predstavljali kot nevarno celino, kjer te lahko okradejo, tu lahko zbolíš, se zastrupiš in umreš. Tudi bivanje pri misijonarju smo si predstavljali kot bivanje v kolibah, nekje daleč stran od elektrike in kakršnega koli evropskega, zahodnega vpliva.

Naš prvi stik z Afriko je bila Tunizija, kjer smo zamenjali letalo. Može, ki so klečali na letališču in molili, ter uradniki, pri katerih je bilo očitno, da ne znajo brati latinice, saj so potne liste gledali obrnjene narobe, so nam odprli nov svet, ki ga večina od nas še ni videla od blizu. Ženske, ki so na javnih straniščih navijale toaletni papir na roko in ga ponujale tistemu, ki so ga presodile, da ni musliman, so v nas zbudile tihi glas, ki nam je govoril, da smo prav zares prišli nekam drugam. Začeli smo se prepuščati dožitvjem, obenem pa smo pozabljali na naša pričakovanja, saj nič več ni bilo tako kot doma.

Na letališču v Abidjanu nas je pričakal g. Pavle in nas odpeljal do centra, v katerem navadno prenočujejo nune in duhovniki. Na poti do tja smo srečali veliko predstavnikov »žandarmerije«, ki so nas ustavljali in pregledovali. Nekaj pred našim prihodom je bil namreč na Slonokoščeni obali državni udar, zato je bil ves nadzor nad pretokom ljudi v državi, posebno tujcev, nekoliko poostren. Ob tem nenehnem ustavljanju in pregledovanju smo kmalu začutili pomen Pavletovega dela v državi, saj so nas ob vsaki njegovi izrečeni besedni

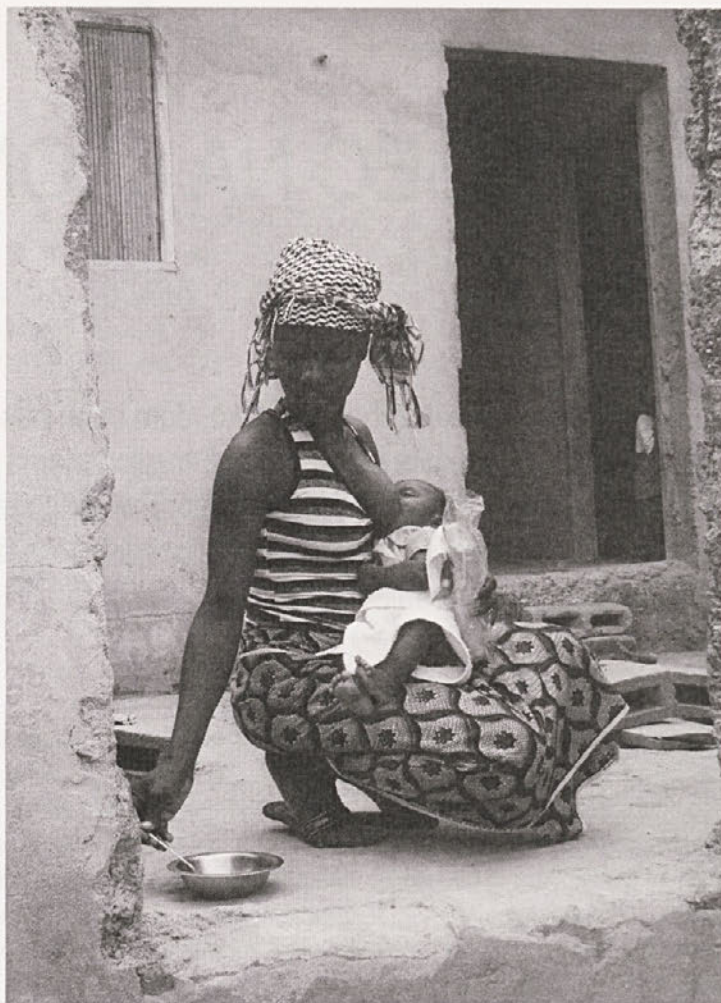
Apatam - tu smo se zbirali vsak večer na misijonu
Foto: Peter Merše

zvezi »mission chatolique« vedno spustili naprej.

Po dveh urah poskusov spanja na klopeh in mizah v centru, kjer večina od nas ni želela več na stranišče po bližnjem srečanju s podgano, smo se hoteli odpraviti na pot iz Abidjana v 300 kilometrov oddaljen San Pédro, na Pavletov misijon. Najprej smo se srečali z ljudmi, ki so nas hoteli nekoliko prinesiti okrog, in sicer so od nas zahtevali dodatno plačilo goriva po tem, ko smo že plačali prevoz. Zmedeni smo gledali ta nesporazum in se spraševali, kako je mogoče, da poskušajo to prevaro narediti človeku, ki je že trideset let tukaj in gotovo že dobro pozna njihove trike. Kmalu pa namreč prav v Pavletu spoznali človeka, ki se ne da in zna biti odločen ter strog. Zahteval je namreč, da nas peljejo nazaj, sam pa je poklical drug prevoz.

Ko se je stvar z našimi prevozniki uredila, smo se nekoliko natlačeni osem ur vozili in vpijali nove podobe, ki so bile na drugi strani oken. Še v samem mestu so nas presenetili veliki reklamni plakati, na katerih je bila, tako kot pri nas v Evropi, vedno fotografija bele ženske, mogoče tu pa tam kakšne mulatke. V nadaljevanju poti smo premišljevali o tem nesmislu in postopoma vstopali v podeželsko okolje, kjer je bila zemlja rdeča, na njej pa so uspevale ogromne, bujne zelene rastline, palme, visoka drevesa, tu so imeli svoje mesto črni ljudje, smeti, kolibe, samokolnice, kolesa in pisane obleke.

Na poti je bilo še vedno veliko ustavljanj in pregledov »žandarmerije«, ki je preizkušala našo popotniško naivnost. Spomnimo se predvsem skupine oboroženih in opitih fantov, ki so v nas silili z vprašanji, od kod smo, zakaj smo tu in kaj bomo delali. Nekateri od nas, ki so znali francosko, so kmalu ugotovili, da je bolje zanemariti svoje znanje, če se hočejo izogniti vsem zanimanjem tujcev, za katere smo bili nič drugega kot bogati belci. Od nas so zahtevali tudi darila,

Na popoldanskem sprehodu na bližnji grič smo srečali mamico z otrokom
Foto: Lara Štefančič

posebej so jih zanimali naši slamniki. Ena od punc ga je v želji, da nas pustijo potem pri miru, podarila enemu od vojakov. To pa ni ustavilo njihove želje po naših predmetih in še bolj so prosjačili in kazali svoje bele oči in zobe. Rešil nas je naš fant, ki jim je podaril cigarete.

Po dolgotrajni vožnji, polni takšnih zgodb, lukenj na cesti, ustavljanj ob obcestnih prodajalcih, gneči in hrupu smo prispeli na misijon. Ta se nahaja nekje sredi mesta z dvesto tisoč prebivalci, mesta, ki je v bistvu ogromno barakarsko naselje. Misijon stoji za obzidjem, znotraj njega je vse čisto, pospravljeno, ni smeti in barak. V njem začutimo duh Evrope. Tu ima misijonar svojo hišo, v kateri stanuje, kuhinjo, pisarno ter sobe, ki jih oddaja. Na misijonu so poleg drugih sob

še večje dvorane, kjer potekajo razna izobraževanja in seminarji za katehiste.

Ta kraj je za nas postal v enem mesecu varen kotiček sredi nepoznane Afrike, v njem smo se počutili domače, imeli smo postelje, kopalnice, tuše, tu nas je osebje, ki dela pri misijonarju, razvajalo z njihovo hrano in gostoljubnostjo. Kmalu smo to varnost in udobje posplošili na celotno državo ali mogoče celo kar celino ter se tudi zunaj misijona začeli obnašati, kot da se nam ne more nič pripetiti.

V prvih dneh obiska nas je g. Pavle odpeljal v vas, ki leži čisto ob oceanu. Tu smo prvič začutili osebni stik s tamkajšnjimi prebivalci. Na peščeni obali so bili kamioni, na katere so moški z lopatami nakladali pesek, ki

Običajna prebivalka Afrike, ki pa je ni tako pogosto videti, kot bi želeli. Foto: Alenka Lozar

ga uporabljajo pri gradnji. Iz vasi pa so k nam bosji pritekli majhni črni otroci v pisanih oblekicah. Vsi so imeli velike nasmeha na obrazih in vsi so nas objemali, nas držali za roke, se hoteli fotografirati z nami ter nam kazali, kaj vse znajo narediti iz peska. Bili smo začudeni nad njihovo zaupljivostjo in popolno predanostjo nam, belcem, ki nismo razumeli, zakaj smo zanje tako pomembni, zakaj so ob nas tako preprosto otroško srečni. Nekatere izmed nas je ta njihova prisotnost tako ganila, da smo se umaknili v samoto. Težko je bilo razumeti njihovo priklenjenost na to plažo, kjer odraščajo v gruči svojih vrstnikov, prav kmalu pa bodo dekleta postala mamice z otroki, privezanimi na hrbet, ki pripravljajo kosilo z ostalimi ženskami, fantje bodo pa moški, ki nalagajo pesek. Pri nas je namreč vse tako drugače!!! Je to isti svet? Pri nas je toliko možnosti...

Naše bivanje se je v naslednjih dneh nadaljevalo 60 kilometrov stran od San Pédra, pri g. Ivanu, s katerim smo odšli v oddaljene vasi, kjer se ne čuti tak vpliv civilizacije. Tu smo se spet srečali s prebivalci, navdušenimi nad nami, in začeli smo razumeti, da niso samo oni zanimivi za nas, temveč smo tudi mi

zanimivi zanje. Začeli smo se zavedati, da moramo spoštovati sistem, v katerega smo vstopili, ter da so vsi dogodki, običaji in odnosi, ki smo jim priča, del neke druge kulture. V tej kulturi smo bili tako gostoljubno sprejeti, ker smo prišli z misijonarjema, ki ju spoštujejo. Misijonarja sta na začetku obiska sedla s poglavarjem vasi, ta je najprej nalil vodo njima in nato še sebi. Po običaju sta počakala, da sam prvi spiže in tako pokaže, da pijača ni zastrupljena. Ko sta spila tudi ona dva, smo lahko pili tudi ostali. Zatem so nam postregli z njihovimi jedmi; z belo polento, z rižem, manjokom z banano, z mesom, ribami in polži s pikantnimi omakami. Najprej smo jedli mi in cela vas nas je ob tem opazovala, zatem so jedli moški, nazadnje pa še ženske in otroci. Med jedjo so nas veliko fotografirali, se dotikali naših mehkih las in svetle kože. V vaseh, v katerih smo bili pred obrokom naprej pri maši, smo slišali njihovo črnsko petje in bobne, ki je na nas pustilo vtis močnega slavljenja Boga. Po maši pa so se ljudje, navadno moški, ženske

in otroci posebej, zbrali skupaj in ob igranju na bobne, peli so ter plesali.

»Slonokoščenci« so nam razkazali tudi svoje nasade kavčukovca, kakava, kave in riževa polja. Bili smo v tovarni predelave kavčuka, v pristanišču, na ribji tržnici, ogledali smo si kamnolom, javne in privatne bolnišnice ter bili na obiskih pri njihovih zdravnikih in lastnikih raznih firm.

Ko smo dneve preživljali na misijonu, smo razvrščali zdravila, ki smo jih prinesli s seboj, pomagali smo pri gradnji ene od stavb, kopali smo zemljo ter jo vozili na teren, kjer jo je primanjkovalo, delali smo v tiskarni. Ob fizičnem delu smo se počutili koristne, naši dnevi so bili izpolnjeni, sami pa smo bili po štirih urah dela na afriškem soncu čisto omotični in komaj smo se odpravili na tržnico po razno zelenjavo in druga živila za pripravo obrokov.

Tržnico smo si namreč najprej predstavljali veliko bliže, kot je bila, ko smo se odpravili do nje. Hoja po zemlji

Urejene ženske in otroci v pisanih oblačilih
Foto: Domen Češarek in Katja Rossina

in pesku v vročini in sopari je trajala dlje kot bi pri nas, tja smo prišli že čisto izmučeni. Tudi sam nakup je bil utrujajoč, tržnica je namreč sinonim za gnečo ljudi s svojimi stojnicami in samokolnicami, polnimi pečenih rib z močnim vonjem, obešenega surovega mesa, ki ga obletavajo muhe, gore zelenjave in sadja... Čisto blizu pa je vse plastično in poceni, to proizvaja Kitajska. Vmes vozijo taksiji in na vsa moč trobijo, ljudje kričijo in nekaj kličejo v njihovih narečjih in francoščini.

Ko smo izbrali živila, se je bilo treba še pogajati za ceno, včasih smo risali številke v pesek, včasih smo se zmenili v angleščini; enkrat je bilo vse zelo poceni, drugič so nas prinesli okrog.

Dve naši puncici, zdravnica in medicinska sestra, sta dva dneva preživeli tudi na delu v bolnišnici. Pomagali sta pri prevezovanju ran in pri raznih manjših posegih, prisostvovali sta pri porodu in tako videli njihovega dojenčka, ki je takoj po rojstvu bel, kasneje pa v nekaj minutah postane temnopolt. Po dveh dnevih dela sta ugotovili, da tvegata marsikatero okužbo, saj pacienti v bolnišnicah niso strogo ločeni glede na bolezni, ki jih imajo, zato sta s tem delom prenehali. Pripovedovali sta, da v sobah smrdi, postelje so slabe in umazane, pacient mora za pregled in kakršen koli poseg vnaprej plačati. V boljšem stanju so privatne bolnišnice, kjer pa je zelo draga nastanitev.

V tem mesecu pa nismo doživljali samo Afrike, ampak tudi življenje v skupnosti. To je predvsem prišlo do izraza v zadnjih dveh tednih, ko je polovica skupine odšla domov, pri misijonarju pa nas je ostalo še deset. Bili smo mešanica mladih med šestnajstim in šestindvajsetim letom iz vse Slovenije, z nami pa je bila tudi Rusinja, ki živi v Nemčiji. Bilo je nekaj čudovitega, ko smo se v teh dveh tednih vedno bolje pogovarjali med seboj, sklepali kompromise, se družili ob kartanju, izdelovanju razglednic,

Mogočen ocean. Foto: Peter Merše

gledanju filmov, pripravljanju obrokov, sušenju perila, čiščenju, kopanju zemlje, nakupovanju, nastavljanju oceanskim valovom ter pripovedovanju zgodb in raznih šal.

Nekega dne se je del naše skupine odpravil na hrib blizu misijona, kjer smo že bili na začetku našega bivanja v San Pédru. Z vrha tega hriba se vidi in sliši ocean z njegovimi mogočnimi valovi, plažo, polno palm, za njo pa se nahaja ogromno, prelepo močvirje, iz katerega se sliši petje ptic. Tistega dne so naši fantje in punce poskušali priti prav do močvirja in čez močvirje na plažo. Ko so se vrnili s potepa, so pripovedovali o lepoti narave, ki so jo videlili. Ko pa je za njihovo dogodivščino izvedel g. Pavle, je postal jezen in nam je povedal, da je potovanje od misijona do močvirja popolnoma prepuščeno lastni odgovornosti in je zelo nevarno. V tem močvirju naj bi namreč izginilo že veliko ljudi, ki jih tamkajšnji čarovniki »darujejo« kot žrtev svojim bogovom. Ob poslušanju smo bili zelo nejeverni, misijonar pa nam je razložil, da je tu kljub oznanjevanju krščanstva in s tem človeka vrednega življenja, še zelo prisotno poganstvo,

verovanje v več bogov, čarovništvo in s tem so povezana čudna izginotja, nastavljanje čudežnih predmetov, kot so počeni lonci ali velike polžje hišice, skozi katere naj bi delovale zle sile. Na podlagi teh verovanj in načina njihovega življenja je smrt dojenčka ali mladega človeka nekaj običajnega, včasih celo nujnega. S stališča naše kulture je tako življenje posameznika pri njih veliko manj podvrženo ohranjanju, ni skrbi o tem, kako dobro in dolgo bo, kot je to ves čas prisotno pri nas. Smrt je v njihovi kulturi v večji meri del življenja, pri nas pa je to tragedija, življenje se trdno oklepamo in smrti ne moremo sprejeti kot resnico.

Našo skupino so taka skupna vprašanja in misli močno povezovale, vsak od nas pa se je kot resničen del skupine počutil ob dogodku, ki se je zgodil v petek, dan pred odhodom v Abidjan na letališče. Ker smo se pri misijonarju počutili tako varno in domače, smo na varovanje dokumentov, denarja in dražjih predmetov nekoliko manj pazili. Med večerjo so naju okradli, in sicer so nama iz zaklenjene sobe vzeli nahrbtnik in torbico, v njih sva imeli ves najin denar, dokumente, spominke in fotoaparata. Ko

sva stopili v zopet zaklenjeno sobo in opazili, da vse to manjka, sva občutili veliko jezo in razočaranost. Nisva mogli razumeti, da lahko nekdo vzame nekaj, kar je tvoje in ti veliko pomeni. Ob naju je stala cela skupina, ki naju je tolažila, ter g. Pavle, ki naju je odpeljal na policijsko postajo, kjer je prijavil krajo najinih dokumentov, brez katerih ne bi mogli iz države. Imeli sva sicer kopije, vendar te ne bi zadostovale, ambasada pa je konec tedna zaprta, zato si niti z njo nisva mogli pomagati. Potrebovali sva potrdilo o kraji, na podlagi katerega naj naju bi spustili iz države. Na policijsko postajo smo prispeli okrog enajste ure zvečer in tam se nama je odvijal prizor iz filma. Naslonili smo se na oguljen črn pult, za katerim so sedeli trije policisti ter nam povedali, da potrdila ni mogoče izdati sedaj, ker ni nobenega, ki bi znal tipkati. Zaprepadeno sva gledali prazno sivo steno za njimi, na kateri je bila le stara ura zlate barve. Na stropu se je vrtela vetrnica za prezračevanje

in v svojem ritmu delala sence po celotnem prostoru. Na levi strani je bilo pano z nešteti listi, pripetimi drug čez drugega, zadaj pa je bila prižgana televizija z neko nadaljevanko, ki so jo vsi gledali. Desno se je nahajala neke vrste ozka in podolgovata zaporniška celica in v njej je bila na rešetke naslonjena, skoraj obešena, ženska, ki je s praznim pogledom stremela v naju. Kasneje se je usedla na tla poleg straniščne školjke. Pavle se je ves čas skušal dogovoriti o izdaji potrdila in na koncu je dosegel, da se potrdilo napiše po osmi uri zjutraj ter ga nekdo dostavi v Abidjan, kjer nam ga bo predal, saj smo mi odhajali že ob šesti uri.

Ko smo se nato vrnil na misijon, smo zares bili velika evropska družina sredi še večje Afrike in ob pomoči misijonarja in vseh ostalih sva začutili tisti pristen človeški odnos med nami. Zgodbe in težave z dokumenti so se kasneje na letališčih še kar vrstile, po dolgotrajnih

dogovarjanjih, prosjačenju in barantanju pa smo le zapustili Slonokoščeno obalo.

Sredi septembra so se tako naše glave, polne novih misli, povezav, vprašanj brez vseh odgovorov in svežega, manj naivnega in v vato zavitega pogleda na svet, vrnile v Evropo. Občudovali smo lepoto naše kulture, naših stavb, oblek, belih ljudi, običajnega pitja kave, načina sporazumevanja, občutili smo srečo ob zavedanju, da smo del te kulture, ki nas zaznamuje, je del nas, iz nje izhajamo, to smo mi. Vrnili smo se veliko bolj odprti in sproščeni in komaj doma smo okušali močan vpliv lepe Afrike. Ob vsem tem pa smo začutili veliko hvaležnost za možnost, da smo jo lahko obiskali in doživeli.

Sara Stefančič in Anja Mikuz

Predsedniške volitve 2012

Letošnjo jesen so zaznamovale tudi predsedniške volitve, ki so potekale v dveh krogih. Na volišču na Osnovni šoli Col je v prvem krogu, 11. novembra 2012, volilo 381 volilnih upravičencev (od skupno 687), kar pomeni, da je bila volilna udeležba 55,5 %. Pri tem se je največ, 176 volilcev, odločilo za kandidata Milana Zvera, nekaj manj za Boruta Pahorja (163) in 35 za Danila Türka, sedem glasovnic je bilo neveljavnih. V drugem krogu so volilci izbirali med Pahorjem in Türkom. Na Colu je prepričljivo, s 313 glasovi, zmagal Pahor, Türk je dobil le 15 glasov, sedem glasovnic pa je bilo neveljavnih. V drugem krogu, ki je potekal 2. decembra 2012, je na volišče prišlo 335 volilcev (od 689), kar pomeni, da je bila tokrat volilna udeležba nekoliko nižja, 48,6 %.

Samara Eratnik Ambrožič

COLSKI ČASNIK 1988 – 2012

Letos mineva 25 let od prve izdaje Colskega časnika. Ideja, ki se je davnega leta 1988 porodila v glavah petih colskih zagnanih posameznikov, danes predstavlja nenadomestljiv kulturni dogodek na vasi. Marsikateri Colčan nestrpno pričakuje izid nove številke Colskega časnika, da o naših rojakih po svetu niti ne govorimo.

Četrto stoletje je dolga doba tudi za človeka, kaj šele za lokalni časopis.

In prav je, da pogledamo, kaj se je v teh 25. letih v njem nabralo. Koliko in katere zgodbe, dogodki, so zaznamovali življenje na Colu, v Sloveniji, po svetu?

Pred vami je bibliografsko kazalo člankov, ki so bili v tem času objavljeni v Colskem časniku, in sicer za vsako številko posebej. Zadnja, 25. številka, v tem pregledu ni zajeta, ker jo imate v rokah.

COLSKI ČASNIK ŠT. 1, L. 1988

Colskemu časniku na pot (Uredništvo).

Uredniški odbor predstavi sebe in prvo številko Colskega časnik, str. 3

Smrde. Ena izmed zgodbic o vaškem posebnem str. 7, ostale so na strani 18

Smrdetove zgodbe ali pri čebelah in Smrdetu nikoli ne veš (zapisal Černigoj Franc). Iz Javorovega lista. Nekaj zgodbic o vaškem posebnem str. 18

Koren Franc

Col skozi zgodovino. Kratak pregled zgodovine Cola in bližnjih zaselkov, str. 4-5

Peljhan Marjan

Pogovor z županom – glavo Cola. Intervju s takratnim predsednikom KS Col Silvestrom Peljhanom, str. 10

Peljhan Marjan, Škvarč Sandi

Dolga leta Colčani Franceljnu, tokrat Francelj vam; o vaškem mrtvilu, ... o učiteljevanju. Pogovor s Francem Černigojem, učiteljem materinega jezika na OŠ Col, str. 12

Peljhan Silvo

Bodo telefoni kmalu zazvonili? O problemih Colčanov s stacionarno telefonijo in načrtih za njihovo odpravljanje, str. 8-9

Škvarč Sandi

Bratci veseli vsi, Razpotje. Pogovor z zborovodjem Ivanom Troštom; deset resnic o MPZ Razpotje, str. 13

Colski šport N.1. Rokomet. Pogovor z Darkom Bajcem, predsednikom Rokometnega kluba Col, str. 16

Gasilci. Beseda dve ob desetletnici gasilstva na Colu, o težavah in načrtih gasilcev, str. 11

Gostilne: Najpomembnejši objekti na vasi?! (Zorka Štefančič, Pri Tratniku) Pogovor z gostilničarko Zorko Štefančič in gostilničarjem Jožetom Tratnikom, str. 15

(Intervjuji) ... pa še z bivšim županom. Intervju z bivšim predsednikom KS Col Ivanom Škvarčem, str. 11

Kronika dogodkov za leto 1988 – colsko opravljanje. Satiričen pregled dogodkov na vasi v letu 1988, str. 19-20

Od nekdaj lepe so Alpinke slovele, al' lepše

od »Štefa« bilo ni nobene. Pogovor z Ivanom Štefančičem – Štefom, vodjem prirojevavnice v colskem obratu Alpine, str. 14

Predstavljamo vam ... mož, ki je ustvarjal novejšo zgodovino Cola. Pogovor z Ivom Pregljem – Brjaškim o KS Col, pridobitvah, težavah, bodočnosti kraja ... str. 6-8

Škvarč Simon

Lovci – LD Javornik. Na vprašanja je odgovarjal gospodar LD Javornik Mile Kovšca. Dodan članek Lov, str. 17

Miklavž spet med nami. O miklavževanju na Colu, str. 5

Tratnik Anton

Zazidalni načrt »Vrh Drag« Informacija. Nekaj besed o postopku urejanja zazidalnega načrta Vrh Drag, str. 9

V prvi številki časnika je bilo objavljenih 18 člankov, 24 fotografij, 5 risbic, en strip in ena skica. Na naslovnici je silhueta gradu Trilek in nekaj razglednic Cola. Na zadnji strani je bil objavljen koledar. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Marjan Peljhan, Sandi Škvarč, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bizjak, Franc Černigoj, Silva Copič, Milena Terbižan, Mojca

Saksida, Marjetka Kogoj, Boža Volk, Ivica Hladnik.

Na predzadnji strani je tudi naslednji poziv bralcem: »Časopisa brez bralcev ni. Izid naslednje številke, pa tudi nadaljnji obstoj Colskega časnika je odvisen tudi od vas, dragi krajan! Zato ... Postanite prinašalec novic.«

COLSKI ČASNIK ŠT. 2, L. 1989

Aktualne izpod Križne Gore. Nekaj »kritičnih pripomb« o težavah s parkiranjem, vodovodom, telefonijo..., str. 12

Colska nedelja 18. junij 1989. Kratak zapis o izvedbi prve prireditve ter pojasnilo, v katere namene je šel dobiček (govorimo milijardah takratne valute!!!), str. 10

Guglanje po Colu. Nekaj pikrih na račun znanih Colčanov, str. 17

Priznanja. Colski trn in gartroža, str. 12

Uvodna beseda (podpisan Urednik), str. 2

Bajc Patricija

Na Danskem. Potopis o potepanju po deželi Hamleta, str. (9)

Bizjak Matjaž

Colska podoknica že drugič v Podkraju. Obujen star običaj, podoknica. Tokrat je bila podeljena kot prva nagrada srečelova na novoletni proslavi, str. 8-(9)

Bizjak Matjaž, Škvarč Simon

Predstavljamo vam: ...Ansambel bratov Benčina. Zgodba o nastanku in razvoju legendarnih »Benčincev«. Članek vsebuje pogovor z Ilijo Markovičem, glasbenim pedagogom, ki je »Benčince« odkril. Najdemo tudi prvi zapis o ansamblu, ki je bil objavljen v Primorskih novicah, str. 4-7

Peljhan Silvester

Novoletna poslanica predsednika Sveta KS Col, str. 3

Pregelj Milan

COL, 9. 7. 1989: Nova maša: razmišljanje novomašnika Milana. Razmišljanje je za Colski časnik pripravil novomašnik Milan, str. 11

Škvarč Sandi

Kako nastane Colski časnik?, str. 2

Kronika colskih dogodkov za leto 1989

Prispevek je sestavljen po poročilih agentov Odbora za pripravo Novoletne proslave, str. 13-15

Škvarč Simon

Sveti Miklavž pri nas. Nekaj besed o vsakoletnem miklavževanju na Colu, str. 3

Žgavec Ivan

Ho – ruk v nove čase; Col skozi zgodovino. Pogovor z Ivanom Troštom- Troštovim o izgradnji prosvetnega doma na Colu, str. 8

V drugi številki Colskega časnika je bilo objavljenih 14 člankov, 33 fotografij in nagradna križanka. Naslovnica je enaka kot prvo leto, na zadnji strani pa je linorez stolpa gradu Trilek, ki ga je naredil Ivan Štefančič. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Marjan Peljhan, Sandi Škvarč, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bizjak, Ivan Žgavec, Silva Copič, Tanja Rustja, Ivica Hladnik.

COLSKI ČASNIK ŠT. 3, L. 1990

Besedo ima uredništvo »V tretje gre rado« (Uredništvo). Uvodnik 3. Številke Colskega časnika. Zraven je tudi zahvala vsem, ki so kakorkoli pomagali pri izdaji 3. številke Colskega časnika, str. 2

Colska gartroža, str. 20

Colske orgle. Spomini g. Petriča...(Uredništvo). Prispevek o starih orglah, str. 16

Colski trn, str. 20

Dragi Francelj. Joška piše o Colski nedelji Franceljnu, ki služi vojaški rok v Kranju, str. 18

Guglanje po Colu. Nekaj zbadljivih na račun colskih dogodkov in Colčanov, str. 25

Kronika colskih dogodkov 90 (Agentje odbora), str. 21-23

Med pridobitvami. Nova oglasna deska na Colu, str. 25

Obisk iz Kanade. O nastopu folklorne skupine Šmarnice iz Kanade na Colu, str. 25

Pismo nategnjene volivca in Odgovor nategovalca. Par besed o neizpolnjenih volilnih obljubah, str. 18

Bizjak Matjaž

Miklavževanje, str. 11

Lavrih Benedikt - p. Beno

Misijon na Colu. Razmišljanje patra Bena o pravkar končanem misijonu, str. 17

Likar Franc

Prejeli smo: «Vi ste moji prijatelji» (Jn 15,14). Prispevek novomašnika Likar Franca, str. 17

Peljhan Silvester

Predsednik razmišlja, ali ... treba bi bilo (bomo!). Prispevek takratnega predsednika KS Col o aktualnih problemih v krajevni skupnosti, str. 19

Škvarč Sandi

Col skozi zgodovino: Grlevička pripoveduje. Starejša zgodovina Cola skozi oči Franciške Škvarč – Gerlevičke, str. 3-9

Colski dnevi JLA. Avtorski zapis o dogodkih, ki so se odvijali ob nameravani postavitvi vojaških objektov v Dolarski dolini, str. 12-13

Problemi s sprejemanjem signalov TV Slovenija. O težavah prebivalcev Cola in okolice s sprejemanjem TV signala nacionalne televizije, str. 14-15

Škvarč Simon

Obujanje starih običajev: Colska podoknica ... letos v Gozdu, str. 10-11

Tratnik Anton

Naredili smo ... o colskem igrišču. Prispevek o prostovoljnem urejanju infrastrukture na novem športnem igrišču Lipov gaj, str. 19-20

Trošt Lucijan

Aktualne izpod Križne Gore. Ena o Lebotu. Kako si je Lebo prislužil denar za tehnični pregled avtomobila, str. 23 in 25

Žgavec Ivan

Morda niste vedeli ... Kratak pogled v starejšo zgodovino Cola, str. 10

V tretji številki Colskega časnika je bilo objavljenih 20 člankov, 44 fotografij in nagradna križanka. Naslovnica je ista kot prvi dve leti, le barva je drugačna. Na zadnji strani je fotografija članov kulturnega društva, ki je na Colu delovalo med obema vojnama. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Marjan Peljhan, Sandi Škvarč, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bizjak, Ivan Žgavec, Lucijan Trošt, Damjan Kobal, Silva Copič in Urška Pegan.

COLSKI ČASNIK ŠT. 4, L. 1991

Besedo ima uredništvo (Uredništvo Colskega časnika). Uvodnik k 4. številki Colskega časnika,

Colska gartroža, str. 34

Colski trn, str. 34

Guglanje po Colu. Nekaj zbadljivih na račun colskih dogodkov in Colčanov, str. 39

Kronika dogodkov za leto 1991 (Agentje odbora), str. 31-34

Pogled skozi fotografski objektiv. V obliki fotoreportaže so bile zabeležene naslednje aktivnosti: Colska nedelja, Oživiljena colska pekarna s pekom Edijem, izlet v Planico, koncert v cerkvi sv. Lenarta na Colu, ponovoletni žur Odbora za pripravo novoletne proslave, srečanje z mladino v Kanalu, miklavževanje, str. 35-37

Prejeli smo. V to rubriko so vključeni članki: Bajc Jože je opisal svojo izkušnjo kot podokničar, str. 21-22, Leban Branko je poslal svoje vtise iz Španije, kjer je igral roket v španskem mestu Murcia, str. 22. Vidmar Bogdan piše o svojih vtisih, ki jih je kot novomašnik doživel ob desetdnevni vojni za Slovenijo, str. 21

V RK Col se vrača življenje (Upravni odbor RK Col). Po nekajletnem zatišju se vrača življenje v RK Col, str. 27

»ZADNI ŽUR V JUGOSLAVIJI«; pričevanje Colčanov o agresiji na Slovenijo, str. 5-8

Uvod; Matej Peljhan, *Bratski napad na našo Slovenijo*; Grlevička, *»Srce me boli...«*; Ivan Trošt, *Bojni plini v Ljubljani*; Matej Peljhan, *O vojni pišejo osnovnošolci*; Robi Likar, Andrej Kobal, Tatjana Tratnik, Matej Bajc, Dejan Benčina, Vesna Podkrajšek, Aleš Hladnik, Dušan Trkman, David Rušt, Tina Žejn, Franka Koren, Tanja Hladnik, Bojan Matko, David Puc, Jana Štefančič, Ana Trošt, Kristjan Bizjak, Matej Bajc, Uroš Kobal, Sonja Lampe, Ana Furlan.

Kovšca Tomaž

Moč policije je v tem, da prizna svoje napake. Pogovor z republiškim sekretarjem za notranje zadeve, gospodom Pavletom Čelikom. Tudi o intervenciji posebne policijske enote pred halo Tivoli I. 1985, v kateri je bila udeležena colska mladina, str. 14

Krapež Aleš

Nogomet v Črnem Vrhu. Nočni turnir v malem nogometu, str. 27

Peljhan Marian

V vodenje sem dobil dober obrat. Pogovor z novim šefom colskega obrata Alpine, gospodom

Stanetom Čarjem, str. 15

Koncert Big Ben Hit Quarteta: Nekaj besed o samem koncertu, o skladu za nakup novih orgel, ..., str. 23

Peljhan Silvester

Iz Krajevne skupnosti Col, str. 13

Praček Srečko

O Gasilskem društvu Col, str. 26-27

Pregelj Peter

Obisk v Kanalu. O obisku društva Trillek pri sovrstnikih v Kanalu, str. 26

Puc Edvard

Razmišljanje Eda Puca. ... o vojni za Slovenijo, str. 9-10

Rijavec Robert

Leteči fantje. Tudi Colčani se ukvarjamo z alternativno aviacijo. Zapis o alternativnem letenju – letenju z zmaji, str. 18-19

Škvarč Sandi

Nadaljevanje problemov s TV. Nove ugotovitve v zvezi s problematiko sprejemanja signalov TV Slovenija, str. 16

Smrt fašizmu – svobodo narodu. Kaj o dogajanju na Colu takoj po koncu druge svetovne vojne govorijo orumeneli listi, ki jih hrani Pokrajinski arhiv v Novi Gorici, str. 20-21

Silvotova dogodivščina. Zapis o tem, kako je Silvo Kovšca doživel napad na enoto JLA na mejnem prehodu Rožna Dolina, str. 11-12

Trillek, društvo za ohranitev starih običajev. Novo kulturno društvo na Colu, str. 2

Škvarč Simon

Colska nedelja. Beseda, dve o nastajanju Colske nedelje, osrednje kulturne prireditve na Colu, str. 25

»Daj nam danes naš vsakdanji kruh«. Zapis o pekarni na Colu, str. 24

Dan v življenju. Avtorski zapis o enem dnevu pripadnika teritorialne obrambe med vojno za Slovenijo, str. 3-4

Štefančič Irena

Počitnice na severu Evrope. To in ono o poletnem pohajkovanju po Skandinaviji, str. 17-18

Tratnik Tone

Signal TV Slovenije tudi v Žagolihu in na Malem Polju. Rešitev sprejemanja TV signala na Malem Polju in v Žagolihu, str. 17

Trošt Ivan

35 let Moškega pevskega zbora »Razpotje« Col, str. 26

Trošt Lucijan

Na šoli so tudi begunci iz Osijeka... Pogovor z Marijo in Ivanom Kosom, begunskima otrokoma iz Osijeka, str. 8-9

Novoletna proslava. Beseda, dve o nastajanju novoletne proslave, najbolj zabavne in provokativne oddaje v prednovoletnem času, str. 25-26 (Avtor je podpisan kot Lučo Trošt.)

Pogovor z Damjanom Kobalom, ... o tem, kako je kot rezervni policist doživel deset dni vojne za Slovenijo, str. 10-11. (Avtor je podpisan kot Lučo Trošt.)

Praznik v Sanaboru. Zapis o namestitvi dveh novih zvonov v zvonik cerkve sv. Danijela v Sanaboru, str. 22-23 (Avtor je podpisan kot Lučo Trošt.)

Malo za šalo, malo za res... Tri malo bolj vesele zgodbe (**O oddajniku, Nategnjeni volivec II, Pismo iz JLA**) o colskem vsakdanu, str. 28-30

V četrti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 36 člankov, 23 fotografij, ena skica in nagradna križanka. Naslovnica je ista kot prva tri leta. Na zadnji strani je del zemljevida I.D. Florjančiča iz leta 1744, prikazuje pa primorske kraje. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Marjan Peljhan, Sandi Škvarč, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bizjak, Janko Žgavec, Janko Škvarč, Matej Peljhan, Darjo Bajc, Silvo Kovšca, Lucijan Trošt, Damjan Kobal, Silva Copič.

COLSKI ČASNIK ŠT. 5, L. 1992

Aktualne izpod Križne Gore (Aktualne izpod Križne gore zbrali: Sandi, Janko, Primož in Lučo). Tatovi brjonov spet na sceni, Koncert Primorske poje, Problemi z roketom, Mladi iz Kanala so nam vrnili obisk, Colska nedelja, Letos tudi gasilska veselica, Miklavževanje na Colu že tradicija, Občni zbor društva Trillek, Nove orgle so še zelo daleč?! Pri Tratniku bo nekega dne počilo, Novice iz Razpotja. Aktualni dogodki na Colu I. 1992, str. 15-19

Colska gartroža, str. 41

Colska kronika 1992, str. 37-41

Colski trn, str. 41

Guglanje po Colu. Nekaj zbadljivih na račun colskih dogodkov in Colčanov, str. 43

Alibašič Šaban (Škvarč Simon)

I ako se budućnost više ne može osetiti, ona postoji; Izpoved Šabana Alibašiča, begunca, ki je na Colu našel zavetje pred morijo v Bosni, str. 23-26

Bajc Zorko, kaplan

V preseganju časa. Pismo novomašnika Zorana, str. 20

Bizjak Simon

Povolilna razmišljanja; Slovenci v levo (sredino), Ajdovci v desno. Prispevek o volitvah l. 1992, str. 3

Černigoj Franc

Dva moja prispevka k spravi; Noter v srcu (pesem), Dolčan Lenarte Bevkov. Zapis ob odkritju spominske plošče Narteju Velikonji, str. 11-13

Česnik Valentina, Praček Srečko

Podoknica letos na Špilah; zapeli in zaigrali smo Valentini, str. 35-36

Hladnik Adrijana

Mladina včasih in danes. Razmišljanje o problemih mladih na Colu, str. 19-20

Lemut Tanja

Vrtec odslej tudi na Colu. Zapis o odprtju novega vrta na Colu, str. 31

Mikuž Dušan

Osnovnošolci o volitvah; Po naslednjih volitvah bom tudi jaz imel volilno pravico. Prispevek o volitvah l. 1992, str. 4

Peljhan Marjan

Oh, ta božji vodovod! Kratek skok v zgodovino, trenutni problemi, obeti za prihodnost ... Pripovedovanje zgodovinarja Lojzeta Likarja. O problemih z vodo oskrbo na Gori, str. 5

Puc Primož

Počitniška potepanja; Primož v Amsterdam. Zapis o potovanju v Amsterdam z »avtoštopom«, str. 31-32

Škvarč Sandi

Besedo ima uredništvo: Preteklost je za nami, prihaja prihodnost. Uvodnik 5. številke Colskega časnika, str. 2

Med nebom in zemljo. O akrobatskem letenju, str. 27-28

Povolilno razmišljanje; Kako smo glasovali Colčani? Prispevek o volitvah l. 1992, str. 3-4

Zgodba brez konca; Novo nadaljevanje o problemih z RTV ter Domača televizija. Nikoli dokončana zgodba o problemih s sprejemom signala TV Slovenija, str. 14

Škvarč Simon

V Postojnsko jamo in na Kras. Člani Trilleka smo se peljali na izlet str. 33-35

Škvarč Stanka

Kontrabant; Tvegan in nevsakdanji boj za preživetje. O dejavnosti, ki navkljub premikanju mej še vedno obstaja, dobiva le drugačne oblike., str. 21-22

Štefančič Irena

Počitniška potepanja; Irena v Veliko Britanijo. Irena in Mojca na potepanju po Angliji, str. 32-33

Tratnik Tone

Balinišče Zapis o izgradnji novega balinišča, str. 29-30

Oh, ta božji vodovod!; Kako kaže vnaprej. Predstavitev projekta Vodovod Gora, str. 10

Tratnik Valerija

Mojih trideset let na Colu. Izpoved učiteljice Valerije, str. 21

Trošt Lucijan

Oh, ta božji vodovod! Vodovod na Colu, Kratek skok v zgodovino, trenutni problemi in obeti za prihodnost, str. 5-10

Vidmar Darja

Osnovnošolci o volitvah; Svet odraslih me jemlje vase. Prispevek o volitvah l. 1992, str. 4

V peti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 38 člankov, 17 fotografij, dve skici in nagradna križanka. Naslovnica je ista kot vsa leta. Na zadnji strani je fotografija Cola, posneta iz zraka. Nastala je avgusta l. 1978. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Marjan Peljhan,

Sandi Škvarč, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bizjak, Ivan Žgavec, Janko Škvarč, Lucijan Trošt.

COLSKI ČASNIK ŠT. 6, L. 1993

Colska gartroža '93, str. 43

Colska podoknica '93, str. 39

Colski trn, str. 43

Colska nedelja '93 (fotoreportaža), str. 36,

Colska podoknica '93, str. 39

Guglanje po Colu. Nekaj zbadljivih na račun colskih dogodkov in Colčanov, str. 35

Kronika colskih dogodkov za leto 1993 (Vedno vaši – agentje), str. 33-35

Miklavževanje. Nedeljski večer 5. decembra, str. 26-27

Motokros na Colu! Ali se nam spet obetajo posegi v naše okolje. Provokativen in izmišljen zapis o novi progji za kros v okolici Cola, str. 40-41

Novo v centru vasi, str. 15

Ostali sponzorji. Sponzorji Colske nedelje 1993, str. 37

Razpis delovnega mesta. Šaljiv razpis za novega colskega mežnarja, str. 38

Bajc Zorko

Prejeli smo; Utrinek s tolminskega konca, str. 16-17

Bizjak Matjaž

Anketa; »Vado nej uštimo, cegani!« Anketa o tem, kaj najbolj pogrešajo prebivalci KS Col, str. 19-20

Karim Silva

Iz dejavnosti OŠ Col; O Malem princu in zvezdah, str. 28

Kobal Danilo

Prejeli smo; Župnijski praznik na Gorah. Pismo župnika Danila Kobala, str. 16

Kovšca Matjaž

Osvajanje Aconcague. Zapis o osvajanju najvišjega vrha v Argentini, str. 24-26

Kovšca Tomaž

Nove orgle bodo na koru avgusta leta 1995.
Pogovor z gospodom Jožetom Troštom, str. 3-5

Likar Franc

Prejeli smo; Kako sem se vživel v novo okolje,
str. 16

Peljhan Marjan

Podkrajci se ne dajo. Odprtje prenovljene
podružnične šole v Podkraju, str. 28

Peljhan Silvester

Iz Krajevne skupnosti COL. Težave na vasi je
predstavil predsednik KS Col, str. 6-7

Praček Silvan – Max

Aktualne izpod Križne Gore; Občni zbor
društva Trillek, str. 11-12

Nadebudni jamarji. O raziskovanju brezna v
Savičah pod Robom, str. 18

Pregelj Milan

Prejeli smo, Vse se spreminja, človek ostane,
str. 17-18

Puc Primož

Kam s certifikati? Razmislite o naši ponudbi,
str. 20

Škvarč Sandi

Besedo ima urednik; Ali imamo razloge za
veselje? Uvodnik 6. številke Colskega časnika,
str. 2

Colska nedelja '93. Končni obračun Colske
nedelje 1993., str. 13-15

Škvarč Sandi, Škvarč Simon

Statistika. Nekaj številčk, ki spremljajo naše
življenje. Nekaj statističnih podatkov iz KS Col,
str. 8

Škvarč Simon

Z Razpotjem v Milano. Gostovanje MPZ
Razpotje v Milanu, str. 30-32

Tratnik Silvo – Buba

Aktualne izpod Križne Gore; Novice iz
Balinarskega kluba Col, str. 12

Trošt Lucijan

Aktualne izpod Križne Gore, Malonogometni

turnir. Turnir generacij KS Col v malem
nogometu, str. 9-10

Aktualne izpod Križne Gore; Zlata poroka.
Pogovor z zlatoporočencema Francko in Andrejem
Bajcem – Pucovima iz Orešja, str. 10-11

Počitnice malo drugače. O počitnicah na
Hrvaškem, ki je bila takrat sredi najhujše vojne
vihre, str. 21-24

Vidmar Bogdan

Prejeli smo; V temelju sem zadovoljen, str. 17

V šesti številki Colskega časnika je bilo
objavljenih 30 člankov, 30 fotografij, ena risba,
ena skica in nagradna križanka. Naslovnica je
ista kot vsa leta. Na zadnji strani je fotografija
smetnjaka, ob njem je kup smeti. Na manjši
fotografiji je ura v zvoniku, ki se je že davno tega
ustavila. Pri nastajanju časnika so sodelovali:
Franc Černigoj, Marjan Peljhan, Sandi Škvarč,
Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bizjak, Ivan
Žgavec, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Damjan
Kobal, Tomaž Kovšca, Matjaž Kovšca, Robert
Rijavec, Silva Copič.

COLSKI ČASNIK ŠT. 7, L. 1994

Colska gartroža '94, str. 47

Fotoreportaže: Nekaj klasičnih fotografij s Colske
nedelje, miklavževanje, Giro d' Italia pri nas,
Otvoritev jame in predstavitev pesniške zbirke
colskih osmošolk, Colska podoknica '94, str.
35-37

Kronika colskih dogodkov za leto 1994 (vaš
kronist), str. 42-44

Oglas za novega predsednika društva Trillek,
str. 45

Še malo guglanja po Colu, str. 45

Vročna novica; Ali bomo odslej hodili »na
občino« v colski Zadružni dom? Nekaj hecnih
na račun ustanavljanja novih občin, str. 39

Zadnji spomin na colsko pekarno (Društvo
Trillek Col). Dopis, ki ga je društvo Trillek poslalo
vsem vpletenim v rušenje colske pekarne. Dodan
so tudi prispevki iz časopisov, str. 40-41

Bajc Darjo

Obnova podpornih zidov na cesti Col –
Ajdovščina, str. 24-25

Bizjak Matjaž

»Za fizična dela ste bolj levi«! Anketa narejena
med Colčani; kaj si mislijo o društvu Trillek, str. 29

Irgl Ivan, Žibrik Nives

Sprehod po minulem šolskem letu. Iz dejavnosti
OŠ Col, str. 20-21

Peljhan Helena

Tekmovanje Quo vadis. Kviz Radia Ljubljana tudi
na Colu z domačimi tekmovalci, str. 25

Peljhan Matej, Rijavec Robert

Vse poti vodijo na ... Col. Kako smo »postali«
Colčani, str. 18-20

Peljhan Silvester

Iz Krajevne skupnosti Col; ... V novem letu
vam želim čim več sreče pri iskanju vrednot, ki
jih velikokrat prikrivamo z bogato zunanostjo ...
, str. 6-8

Praček Silvan – Max

Aktualne izpod Križne Gore; Igrišče +
elektrifikacija = Športni center Lipov Gaj, str.
23-24

Aktualne izpod Križne Gore; Izlet v Planico, str.
22-23

Aktualne izpod Križne Gore; Novice iz
balinarskega kluba, str. 22

Občni zbor društva Trillek, str. 26

Praček Srečko

Blagoslovitev kipa sv. Florijan. Svečanost GD
Col, str. 27

Colske gasilce in gasilci uspešni na
tekmovanjih. Iz življenja PGD Col, str. 32

Rijavec Robert

Po dolini Soče. Organizatorji Colske nedelje smo
si letos privoščili izlet, str. 30-31

Škvarč Sandi

Besedo ima uredništvo, številka sedem.
Uvodnik Colskega časnika št. 7, str. 2

Kako smo volili Colčani. Volitve 94, str. 33-35

Najpomembneje je, da si ob pravem času na
pravem mestu. Tomaž Kovšca je prvi Colčan
(Žagolčan) na nacionalni televiziji, str. 14-17

Neuradni obisk predsednika Milana Kučana,
str. 38

Škvarč Simon

...Duhovnik je najbolj zadovoljen takrat, ko ga ljudje »porabijo«, v nasprotnem primeru se počuti odveč ... Pogovor z novim župnikom Stankom Ipavcem, str. 3-6

Štefančič Irena

Pariz tako in drugače. Irena Štefančič je »svetska« popotnica, str. 32-33

Trošt Lucijan

Poroka zakoncev Pregelj. Zlata poroka v Žagolču, str. 27-28

Stari Rimljani vrinjeni v društvo Trilek. Tudi na Colu smo obeležili 1600.- letnico bitke pri Frigidumu, str. 9-14

V sedmi številki Colskega časnika je bilo objavljenih 27 člankov, 43 fotografij, ena risba in nagradna križanka. Naslovnica je ista kot vsa leta. Na zadnji strani je fotografija colske krušne peči, peka Edija in pomočnika Jankota. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Marjan Peljhan, Sandi Škvarč, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bizjak, Ivan Žgavec, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Damjan Kobal, Tomaž Kovšca, Darjo Bajc, Robert Rijavec, Silva Copič.

COLSKI ČASNIK ŠT. 8, L. 1995

Beseda ima uredništvo, deseta proslava, osmi časnik. Uvodnik 8. številke Colskega časnika, str. 2

Colska gartroža, str. 39

Fotoreportaže: Sprava (spravna maša in blagoslovitev spomenika žrtvam 2. SV), Colska nedelja 95, 10 let pozneje (srečanje s predstavniko policije, ki so l. 1985 vodili posebno enoto policije), Vsako ... ima svoje veselje (o dejavnostih na Colu), miklavževanje, str. 30 - 33

Guglanje po Colu. Nekaj zbadljivih na račun colskih dogodkov in Colčanov, str. 36

Kronika colskih dogodkov za leto 1995, str. 34

Podoknica. Dve pesmi, ki jih je za Colski časnik prispevala nagrajenka Jadranka, Str. 33

Skupnost vzajemne pomoči. Kaj vemo o njej? O delovanju skupin starih za samopomoč v Vipavski dolini. (Avtorji: dr. Jože Ramovš, Ljuba Ivanov, Dora Ferjančič, Marija Vrtovec, Milena Benčina) Dodan je zapis iz Zbornika skupin starih za samopomoč, str. 23

Bajc Darjo

Zakaj si ne želite svoje občine? Anketa med bivalci KS Col o razlogih za in proti novi občini

na Colu. str. 14

Bajec Al.

Bitka na Colu med Francozi in Avstrijci leta 1809. Prepis članka iz revije Mladika iz l. 1929. str. 20

Hrček Alojz

Žametovka z Lenta, refošk iz Šepulj in dišečka s Cola. Zapis o prvih merjenjih starih trt v Sloveniji, str. 17

Ipavec Stanko, colski župnik

Nove orgle. Slovesnost ob blagoslovitvi novih orgel v colski cerkvi, str. 5

Irgl Ivan

Iz življenja OŠ Col v letu 1995, str. 7

Leban Karmen, Likar Robert, Podkrajšek Tina, Pregelj Jurij

Sto let colske župnije; ko božji hram slavi ..., str. 3

Peljhan Silvester

Ekologija; hazardiranje s preživetjem. Razmišljanje avtorja o prioritetah sodobnega človeka, str. 7

Iz življenja KS Col. Predstavitve dela KS Col v letu 1995, str. 12

Podkrajšek Vesna, Tratnik Tatjana

Gospodinjski kotichek; posladkajte se z nami. Kuharski nasveti, str. 14

Praček Silvan – Max

Občni zbor društva Trilek, str. 29

Še siti nas boste, gospa! Prispevek o tem, kako so colski pevci »zavzeli« Triglav, str. 26

Škvarč Sandi

Policaji tepejo, mar ne? 10. obletnica policijske »napake« pred halo Tivoli, v kateri so jo skupili colski mladinci. Dodana je tudi uradna izjava UNZ Ljubljana mesto, ki je bila objavljena v neznanem časopisu, str. 37

Škvarč Simon

Franc Černigoj; dobitnik državne nagrade najboljšim pedagogom. Intervju s Francem Černigojem; učiteljem materinega jezika na OŠ Col, str. 9

Tratnik Silvo – Buba

Iz Balinarskega kluba. Letno poročilo BK Col, str. 28

Trošt Lucijan

Dišečka veteranka; Pri Troštovih v Orešju imajo preko 200 let staro trto, str. 16

Zanimivosti o gradu Trillek. Napoved izdaje brošure in makete o gradu Trilek, str. 19

V osmi številki Colskega časnika je bilo objavljenih 23 člankov, 31 fotografij in ena risba. Naslovnica je ista kot vsa leta. Na zadnji strani je fotografija novih orgel v colski cerkvi. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Marjan Peljhan, Sandi Škvarč, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bizjak, Ivan Žgavec, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Damjan Kobal, Darjo Bajc, Robert Rijavec, Silva Copič.

COLSKI ČASNIK ŠT. 9, L. 1996

Colska gartroža za leto 1996, str. 47

Colska nedelja 96, str. 36

10 let kronike colskih dogodkov, str. 38-43

Guglanje po Colu skozi leta. Nekaj zbadljivih na račun colskih dogodkov in Colčanov, str. 44-45

Miklavž ima vas rad, str. 36-37

Smešni greh. Nekaj šal za dobro voljo, str. 32

Uredniška beseda; deset svečk na torti (Urednik). Uvodnik 9. številke Colskega časnika, str. 2

Vabilo. Nekaj iz rubrike smešni greh, str. 43

Življenje v župniji nekoč in danes. Prepis iz časopisa Slovenec, str. 9

Bizjak Mateja, Pregelj Mojmir

Obujanje starih običajev. Podoknica na Colu, str. 30

Bizjak Ivanka

Ceste, vodovod, TV pretvornik. Krajevna skupnost Col ima novo vodstvo. Prispevek nove županje Ivanke Bizjak, str. 6-7

Bizjak Jurij

Up in strah prevajalca. Naš rojak dr. Jurij Bizjak – srebrnomašnik, str. 3-4, dodana I. biografija, str. 4 in II. bibliografija, str. 5

Černigoj Franc

Iz dejavnosti OŠ Col. Nace ima dolge tace.
Nova knjiga, ki trže pozabi del ljudskega blaga,
str. 17-21

Hladnik Tanja in Štefančič Tina

Gasilski kviz 96. Gasilski podmladek na
tekmovanju v Vipavi, str. 12

Ipavec Stanko

Iskrena hvala vsem Obnova župnijskega doma
na Colu, str. 10

Karim Silva

**Kurdistan – dežela tistih, ki so dovolj močni da
so ostali.** Zapis o Kurdi in Kurdistanu, str. 21-23

Kobal Helena

Zanimivosti iz šolske kronike. Dejavnost OŠ Col
v letu, ki se izteka, str. 23-24

Koren Katarina

Poletni Trilekov piknik, str. 34

Kovšca Tomaž

Nehaj, preveč trpiš. Pogovor s kolesarjem
Davidom Tratnikom, str. 15-16

Peljhan Marjan

Iz MoPZ »Razpotje«. Letno poročilo predsednika
MoPZ Razpotje, str. 29

Polanc Tiberij

Gasilski avtorally. Tekmovanje PGD Vipavske
doline, str. 11-12

Praček Silvan – Max

Obujanje starih običajev. Prispevek o košnji po
starem, str. 31-32

**Občni zbor društva Trilek; tokrat pod
kozolcem,** str. 35

Rušť David in Peljhan Sebastian

Gasilski kviz 96, str. 12

Srebot Valentina

Prispevek Valentine Srebot iz Podkraj. Štiri
njene pesmi, str. 26

Škvarč Ivan

Na pragu dvajsetletnice. Iz življenja PGD Col,

str. 10-11

Škvarč Simon

Pevci drugič osvojili Triglav. Planinski pohod
pevcev MPZ Razpotje, str. 27-29

Škvarč Sandi

Kako smo volili Colčani. Parlamentarne volitve
1996, str. 8

Letos mineva 20 let od ustanovitve RK Col.
Pogovor z Ivanom Ruštom, tajnikom RK Col, str.
13-13

Štefančič Jana

Izlet v Gardaland. Izlet društva Trillek, str. 33

Tratnik Silvo – Buba

Balinarski klub. Novice o colskih balinarjih, str.
17

Trošt Lucijan

**(Pogovor s Silvo Karim, ilustratorko knjige
Nace ima dolge tace,** str. 20-21

Vidmar Peter

Da bi le še kdaj bilo tako!!! O dogajanju na
Tomaževi štali, str. 24-25

V deveti številki Colskega časnika je bilo
objavljenih 31 člankov in 41 fotografij. Naslovnica
je ista kot vsa leta. Na zadnji strani portret nove
županje Cola Ivanke Bizjak. Pri nastajanju
časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Marjan
Peljhan, Sandi Škvarč, Simon Škvarč, Janez
Kovšca, Matjaž Bizjak, Ivan Žgavec, Lucijan
Trošt, Silvan Praček, Damjan Kobal, Darjo Bajc,
Silva Copič

COLSKI ČASNIK ŠT. 10, L. 1997

Colska gartroža 1997, str. 39, Miklavž, str. 28-32

Colska nedelja 97, str. 28

Colska zelena bratovščina se predstavi.
Priprave na 50. letnico Lovske družine Col, str. 15

Guglanje po Colu. Nekaj zbadljivih na račun
colskih dogodkov in Colčanov, str. 36

Izlet v Planico, str. 29-30

**Kronika Colskih dogodkov za leto 1997
(Agentje kronike),** str. 32-35

Na Tomaževi štali. Predstavitve vina 200 letne
trte Dišečke na Tomaževi štali, str. 3

Smučanje (!?) na Kaninu, str. 30

Vrtna veselica, str. 29

Bajc Darjo

Košnja »po starem«. Tokrat so se kosci spoprijeli
z Riženberkom, str. 21-22

Bajc Polona

Potovanje po Malti, str. 20-21

Bizjak Ivanka

Voda – problem N° 1. Predsednica sveta KS Col
o dejavnostih v preteklem letu, str. 7

Černigoj Franc

Mož in čemerika. Nova knjiga Franca Černigoja,
str. 10-11

Hladnik Tanja, Tratnik Tadeja

Harmonika namesto rave žura. Ženska zgodba
o izletu na Mangart. Dodan je članek neznanega
avtorja Mrzla si, hči planin, str. 25-27

Ipavec Stanko

Pogumno naprej! Kaj nam ob izteku leta 1997
sporoča župnik, gospod Stanko Ipavec, str. 14

Koren Franc

Spominsko obeležje na Špiku. Slovesnost ob
blagoslovitvi križa na Špečku, str. 14

Leban Branko

Ponovni razcvet rokometna na Colu. Kaj o RK
Col in njegovi prihodnosti misli trener Branko
Leban, str. 13

Pelicon Edo

Vino s Cola? Zakaj pa ne ...? Kako so
predstavitve vina s Cola videli tisti iz Doline, str. 3

Peljhan Marjan

40 let. Moški pevski zbor Razpotje praznuje
okroglo obletnico, str. 12-13

Praček Silvan – Max

Gorenjci imajo Planico, mi imamo Police.
Tradicionalni piknik društva Trilek, str. 23

Rudolf Ivan

O znameniti Colski trti in tradiciji. Kako je
predstavitve vina trte Dišečke videl naš rojak Ivan
Rudolf, str. 5

Škvarč Sandi

(Prvih) deset let Colskega časnika. Ali imamo razlog za praznovanje? Beseda urednika ob deseti številki Colskega časnika, str. 2

Kratek skok v zgodovino Colske gartrože, str. 32

Trošt Lucijan

Na Jazbeca. Članek o lovu na jazbeca je napisan po pripovedovanju družine Bajc. Dodan je prispevek o jazbecu, ki je bil objavljen v Slovenskem lovskem priročniku., str. 18-19

Vidmar Peter

2679 m visoko nad oblaki, brez meja. Tradicionalni izlet društva Trilek, tokrat na Mangart, str. 24-25

Žibrik Nives

Pogled iz šole. Osnovna šola ima nov logotip. Ali Angleži vedo za Col? Veselo na Javornik. Kaj je novega na OŠ Col? (poročilo dopisovalcev s prijatelji v Angliji, poročilo planinskega krožka OŠ Col), str. 8-10

V deseti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 27 člankov in 52 fotografij. Naslovnica je ista kot vsa leta. Na zadnji strani je fotografija colskih pevcev ob letalu na letališču v Ajdovščini. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Marjan Peljhan, Sandi Škvarč, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bizjak, Ivan Žgavec, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Damjan Kobal, Darjo Bajc, Peter Vidmar, Silva Copič

COLSKI ČASNIK ŠT. 11, L. 1998

Colska gartroža N° 12, str. 46

Colska nedelja 98 – N° 10 (fotoreportaža), str. 20

Guglanje po Colu. Nekaj zbadljivih na račun colskih dogodkov in Colčanov, str. 46

Kronika colskih dogodkov, str. 46

Miklavž nas tudi letos ni pozabil obiskati, str. 23

Naši bralci čestitajo in pozdravljajo. Nekaj »duhovitih« razglednic ki so prispele na uredništvo društva Trilek, str. 47

Nepozabno poletno jutro. Košnja po starem, str. 17

Novoletna proslava 1997 (fotoreportaža), str. 16

Bajc Darjo

Najtežjo nalogo je imel kletar Max. Tradicionalni piknik društva Trilek, str. 18-19

Bizjak Ivanka

Asfalt, vodovod, TV signal, razsvetljava, volitve. Mati županja o dejavnostih v letu ki se izteka, str. 41

Černigoj Franc

Potovanje od doma do doma. S pevskim zborom Primorje v Južno Ameriko, str. 32-40

Ipavec Stanko

V znamenju šestice. Nekaj statističnih podatkov iz naše župnije, str. 41-42

Irgl Ivan

Zvrhan koš uspehov. Iz življenja OŠ Col v iztekajočem se letu, str. 10-11

Michelizza Beniamin

Iztok Mlakar (je? ni?) navdušil. Gostovanje Iztoka Mlakarja na Tomaževi štali. Zapisu je dodano videnje obiskovalcev, del intervjuja v tedniku Mladina in pismo, ki ga je Iztoku Mlakarju pisal Sandi Škvarč., str. 21-23

Peljhan Marjan

Važno je, da se družimo in pojemo. Pogled v MoPZ Razpotje, str. 13

Polanc Kristjan

Novi prostori in novo vozilo. Poročilo poveljnika PGD Col, str. 42

Praček Silvan – Max

K potomcem faraonov. Reportaža o potepanju po Egiptu, str. 29-31

Škvarč Sandi

Colčani se nismo izneverili tradiciji. Volitve v občinski svet in svet KS Col, str. 44-45

Colski Cankarjev dom. Zgodovina Tomaževe štale in drzni načrti za v prihodnje, str. 3-5

Južna Afrika – mavrična dežela. Jadranje z jadrlnim letalom v Južni Afriki, str. 24-28

Počasi se daleč pride. Ali se rokometu na Colu obetajo boljši časi, str. 43

Pridih nostalgije. O košnji po starem v Jurcovki, str. 18

Uredništvo na razpotju. Uvodnik 11. številke Colskega časnika, str. 2

Škvarč Simon

V Cankarju za državo, pred Prešernom za dušo. Nastop MoPZ Razpotje Col na državni proslavi v Cankarjevem domu, str. 14-15

Tratnik Silvo

Preboj v državno ligo ni uspel. Balinarjem spodrsnilo tik pred ciljem, str. 42-43

Trošt Lucijan

Na Colu končno normalni šolski prostori? Kaj se premika pri izgradnji nove šole na Colu, str. 10-11

Trtica rodila je. Stara trta dišečka iz Orešja vse bolj popularna, str. 5-6

Zgodovina propada pred našimi očmi. To in ono o gradu Trilek, ki se podira pred našimi očmi, str. 7-10

V enajsti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 25 člankov in 63 fotografij. Naslovnica je ista kot vsa leta. Na zadnji strani je reprodukcija Franciscejskega katastra z indikacijskimi slikami Katastrske občine Col. Nastal je l. 1822. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Marjan Peljhan, Sandi Škvarč, Simon Škvarč, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Darjo Bajc, Silva Copič

COLSKI ČASNIK ŠT. 12 L. 1999

Balnanje le še za rekreacijo. Ali colsko balnanje počasi usiha?, str. 39

Colska gartroža '99., str. 51

Colska nedelja 99 (fotoreportaža), str. 42

Dopust. Ali ga sploh rabimo?, str. 50

Jubileji in obletnice v letu 1999, str. 18-19

Košnja po starem (fotoreportaža), str. 40

Miklavž '99 (fotoreportaža), str. 41

Pričakovanje nove dvorane. Ali se športu na Colu obetajo boljši časi?, str. 50

Razlaga sistemov (kaj se zgodi s kravo v različnih političnih sistemih?), str. 39

Tomaževa štala ima novo streho (fotoreportaža), str. 41

Turistični razcvet na Colu?! Ali se bodo v

kratkem po Colu sprehajali turisti s celega sveta?, str. 26-27

V bivši prestolnici bivše države. Par besed o tem, kako se je v Srbiji »zgodil narod«, str. 46-47

Černigoj Franc

Mož in čemerika se še naprej dajeta. Nekaj novih anekdot, ki bi sodile v knjigo Mož in čemerika, (spremno besedilo na strani 45 Sandi Škvarč), str. 43-45

Ipavec Stanko

Milenium; Colska župnija skozi stoletje, str. 3-4

Koren Franc

Nova šola za nove čase. Kaj je novega pri pripravi projektov za novo OŠ Col?, str. 32-33

Leban Branko

Spomladi v ligaško tekmovanje. Rokomet na Colu se ponovno postavlja na noge, str. 50

Odar Franc

Od Marije Terezije, preko Musolinija in socializma do današnjih dni. Kratak poljuden pregled šolstva na Colu in v njegovi okolici, str. 10-12

Peljhan Marjan

Obisk iz Avstralije. Kaj je rojaku iz Avstralije napisala Krštofova žlahta? Dodan je članek **Pismo iz Avstralije,** kjer se g. Mario in njegova žena Ljuba zahvaljujeta za gostoljubje v domačem kraju, str. 48-50

Z nezmanjšanim tempom v novo tisočletje. Kaj je novega v MoPZ Razpotje?, str. 30-31

Peljhan Silvester

Od včeraj do jutri. Lovska družina Col praznuje 50-letnico, str. 35-37

Polanc Kristjan

V vseh pogledih uspešen zaključek stoletja. Poveljnik PGD Col o dejavnosti gasilskega društva v iztekajočem se letu, str. 34-35

Praček Silvan – Max

Z vodo v leto 2000, str. 31-32

Rupnik Magda

Alpina žiri – obrat Col. Kaj je novega v colski Alpini?, str. 38

Škvarč Ivan

Številka 82433. Izpoved interniranke Roze Škvarč, ki je preživela nemška koncentracijska taborišča, str. 20-23

Škvarč Sandi

Ali smo Colčani za demokracijo? Referendum o preimenovanju naselja Vipavski Križ, str. 48

Kdaj, kje in kako v tretje tisočletje? »Milenijska evforija« nekoliko drugače., str. 14-15

Zgodovinsko odštevanje časa. Uvodnik 12. številke Colskega časnika, str. 2

Škvarč Simon

Kamniške planine. Tradicionalni planinski pohod MoPZ Razpotje, str. 28-30

Tratnik Anton

Avstriji, Italiji in Jugoslaviji ni uspelo. Vodovod Gora se nezadržno bliža Colu, str. 33-34

Trošt Lucijan

100 let nekega kraja. Zgodovinski prerez zadnjih stotih let na Colu, str. 4-10

Najprej dolžnost, potem »špital«. Župnik Otmar Črnilogar – Podraški je sklenil svoje zemeljsko potovanje, str. 24-25

Pred novo pomembno prelomnico. Pogled v trenutno stanje na OŠ Col, str. 12-13

V dvanajsti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 30 člankov in 74 fotografij. Naslovnica je ista kot vsa leta. Na zadnji strani je zračna fotografija Cola, posneta tik pred iztekom drugega tisočletja. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Sandi Škvarč, Simon Škvarč, Lucijan Trošt, Klemen Bizjak, Leo Caharija, Silva Copič in avtorji posameznih člankov.

COLSKI ČASNIK ŠT. 13, L. 2000

Colska gartroža za leto 2000. (dodan je spisek dobitnikov 15. Colskih gartrož), str. 63

Fotografska razstava, str. 62

Nova CD plošča, str. 62

Novo društvo na sceni – Štirlek. Mladi na Colu so ustanovili svoje društvo, str. 36

Trenutki ujeti v čas ... (fotoreportaža), str. 3

Zbogom dvajseto stoletje. Podroben pregled dogodkov in osebnosti Cola in okoliških vasi v

preteklem stoletju, str. 4-23

Župnija praznuje (dodano je pismo škofa Metoda Piriha in pomožnega škofa Jurija Bizjaka), str. 62

Bajc Marija

Šola bo! Intervju z županom občine Ajdovščina Marjanom Poljšakom, str. 57

Benčina Mitja

Uvitnci. Jamarji so se organizirali tudi na Colu, str. 37

Černigoj Franc

Mož in čemerika se še naprej dajeta. Nove anekdote s Colskega in Podkrajškega, str. 61

Koren Franc

Šola colska, kdaj vremena bodo se ti razjasnila? Ali mora pri izgradnji šole Col res iti vse narobe?, str. 55-56

Kovšca Tomaž

Čas sanj. Utrinki z olimpijskih iger v Sydneyu, str. 47-48

Leban Brigita

Gracias a la vida que me ha dado tanto ... Amerika, Mehika, Kuba, ... potopis, str. 44-47

Podkrajšek Vera

Turizmu pomaga lastna glava. Predstavitev turističnega krožka na OŠ Col, str. 40-41

Polanc Dimitrij

Vtisi edinega colskega navijača na prizorišču evropskega prvenstva v nogometu, str. 52

Praček Silvan – Max

Vodovod in asfalt. Novosti v KS Col, str. 30

Šinkovec Lojze

V vseh pogledih uspešno 20+G+M+B+01. Iz župnije Col, str. 30-31

Škvarč Ivan

Četrstoletnici naproti. Colski gasilci v pričakovanju 25-letnice obstoja, str. 33-35

Škvarč Sandi

Dvojka in tri nule. Nekaj statistike o vremenu, str. 24-26

Jubileji in obletnice v letu 2000. Nekaj iz arhiva glavnega urednika, str. 27-28

Na stičišču dveh stoletij in tisočletij. Uvodnik 13. številke Colskega časnika, str. 2

Nas bo kdaj tisoč? Kaj se dogaja z nataliteto na Colu?, str. 29

Nismo se izneverili tradiciji. Volitve v državni zbor in nadomestne županske volitve., str. 58

Oprostite, prihajam iz Slovenije. Poročilo z Evropskega prvenstva v nogometu 2000, str. 48-52

Varčevanje, pa naj stane, kar hoče ... Zapleti pri izgradnji šole Col, str. 54-55

Škvarč Simon

Muzej na podstrešju. Janko Žejn in njegova zbirka o 1. svetovni vojni, str. 59-60

Razpotje na novem razpotju? Kaj je novega v MoPZ Razpotje Col?, str. 31-32

Tratnik Friderik

Lov nekoč in danes. Ob stoletnici organiziranega lovstva na Colu, str. 35-36

Trošt Lucijan

Kako so kandidati uničili zabavo ob obletnici poroke prijatelja Poldija. Malo za šalo, malo za res, o predvolilnem dogajanju, str. 58-59

Maketa gradu Trilek. Na OŠ Col predstavili maketo in publikacijo gradu Trilek, str. 39-40

Med skale, bore in spomine. Bo ali ne bo ..., turizem na Colu?, str. 38

Žejn Andreja

V globino človeške duše. Recenzija knjige Znamenje na Gori Franca Černigoja. Dodan je članek: **Tu in tam se najde drobec usode, ki je ostal nezapisan, in bi sodil v knjigo Znamenje na Gori** avtorja Lucijana Trošta, str. 60-61

Žejn Tatjana

Papua Nova Gvineja – pričakuj nepričakovano. Tatjana je bila kot prostovoljka v tej oddaljeni deželi, str. 41-44

V trinajsti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 34 člankov in 125 fotografij.

Naslovnica je ista kot vsa leta. Na zadnji strani je fotografija rojaka Jurija Bizjaka, pomožnega kopskega škofa. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Andreja Žejn, Franc Černigoj, Sandi

Škvarč, Simon Škvarč, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Janez Kovšca, Silva Copič.

COLSKI ČASNIK ŠT. 14, L. 2001

Colska nedelja se je razširila tudi na soboto (fotoreportaža), str. 44-45

Košnja 2001 v Mežnarjevih Rupah (fotoreportaža), str. 45

Med skale, bore in spomine Izid videokasete, str. 44

Miklavževanje 2001 (fotoreportaža), str. 43

Predstavitve CD-ja Da b' dolgo živel na Tomaževi štali (fotoreportaža), str. 46

Utrinki (fotoreportaža), str. 46

Bajc Matjaž, Hladnik Matjaž

Štirlek z vso hitrostjo. Izgradnja mladinskega prostora v kleti Zadrúžnega doma na Colu, str. 28-29. Dodan je zapis o zgodovini Zadrúžnega doma. Avtor je neznan, str. 29

Benčina Mitja

Novice izpod zemlje. Colski jamarji in njihovi pozdravi izpod zemlje, str. 41-43

Hladnik Tanja, Štefančič Tina

Kaj o novogradnji mislijo Colčani. Anketa o novogradnji OŠ Col med prebivalci Cola, str. 19

Prebivalci Gozda o vodovodu. Anketa o novem vodovodu med prebivalci Gozda, str. 36

Kete Peter

Občina o vodovodu. Poročilo investitorja, Občine Ajdovščina, dosedanjem poteku izgradnje vodovoda Gora, str. 30-31

Koloini Klavdij

Med pevci v »jami razbojnikov«. Kako je colske pevce in njihovo pevsko sobo videl »začasni« pevovodja Klavdij Koloini., str. 24

Krapež Albin

V dveh – treh letih voda vsem na Gori. Vodja projekta Vodovod Gora Albin Krapež predstavi projekt, str. 32-34

Krapež Aleš, Leban Branko

Alli bo roket na Colu izumrl? Poročilo o delu RK Col, str. 37-38

Osmuk Nada

Zraven šole arheološko najdišče. Tik ob novi šolski stavbi so arheologi odkrili ostanke iz rimskih časov, str. 20-21

Peljhan Marjan

V Avstralijo. Potopis o potepanju po deželi »tam spodaj«, str. 39-41

Peljhan Silvester

Drage se polnijo. Razmišljanje o tem, kaj bomo s prostorom, ki ga bomo pridobili z zasipavanjem dolin, str. 36-37

Praček Silvan

KS Col v iztekajočem letu. Vodovod Gora, nova šola in problemi z mrliško vežico, str. 30

Šinkovec Lojze

Župnija v letu 2001. Poročilo o delu župnije Col v iztekajočem letu, str. 38-39

Škvarč Ivan

Še bolj bodo »špricali«. Colski gasilci nabavljajo novo gasilsko vozilo, str. 25-27

Škvarč Sandi

Imeli boste najlepšo šolo v Sloveniji. Pogovor z arhitektom Vladimirjem Slamičem, ki je risal načrt za novo OŠ Col, str. 17-18

Ne igrajte se in ne čakajte. Pogovor z Ivanom Irglom, ravnateljem OŠ Col, str. 14-17

Škvarč Simon

Pevci tudi letos v hribe. Tradicionalni planinski izlet MoPZ Razpotje Col, str. 22-23

Tratnik Anton

Projekt stoletja Vodovod Gora. Razmišljanje o delu gradbenega odbora Vodovod Gora, str. 34-36

Tratnik Branko

Prometna (ne)varnost. O prometni varnosti na Colu, str. 37

Tratnik Friderik

Jagr pa jaga. Poročilo o dejavnosti LD Col v letu 2001, str. 27-28

Trošt Lucijan

Colskemu časniku št. 14 na pot. Uvodnik 14. številke Colskega časnika, str. 2

Konec zgodbe dolge 40 let. Pregled zgodovine boja za novo šolsko poslopje na Colu, str. 3-13

Še en pogled na svet (malo drugačen pogled na svet in njegove težave), str. 47

Žibrik Nives

Selitev, gradnja in ... pričakovanja. Kako na novogradnjo in probleme povezane z njo gledajo zaposleni na OŠ Col, str. 20

V štirinajsti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 25 člankov, 55 fotografij in dve risbi. Na naslovnici so tri fotografije, ki prikazujejo dejavnosti ob novogradnji OŠ Col. Na zadnji strani je zvonik colske cerkve z novo uro. Na manjši fotografiji so colski jamarji med nameščanjem nove številčnice v zvonik. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Sandi Škvarč, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bajc, Matjaž Hladnik, Mitja Benčina, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Miro Šuligoj.

COLSKI ČASNIK ŠT. 15, L. 2002

Alpina je živela (živi) s Colom, str. 3-4

Krajevna skupnost v »boju« za Alpino, str. 4-9

Reportaža ob odprtju nove šole na Colu. Poleg slikovnega gradiva so vanjo vključeni še članki: **Zdelo se mi je da nisem na Colu, ... da bi se v novi šoli vsi dobro počutili in čim več naučili ... Vse je videti veliko in prostorno in prav nič podobno stari šoli, Tako je bilo ob odprtju nove šole** (fotoreportaža, str. 21-27)

Volitve 2002. Rezultati volitev predsednika republike in lokalnih oblasti, str. 45-46

Bajc Marija

Imeli smo ljudi: Ivo Trošt. Predstavitev pisatelja Iva Trošta, našega rojaka, str. 32-33

Bajec Matjaž

Marko Tratnik, gorski tekač. Pogovor z Markom, njegovimi željami in cilji, str. 37

Benčina Barbara, Škvarč Simon

Nekaj domačega na knjižni polici ... uspelo nam je strniti moči in rezultat je lasten šolski list (Vojko Stegovec ravnatelj OŠ Col)... Ob izidu knjige Semenje javorovo; izbor gradiva iz Javorovega lista, str. 18-19

Benčina Mitja

Colska jamarija. Spet je leto naokoli in čas je za novice iz podzemlja, str. 16-17

Štirlek podoba na ogled postavi. Colski mladinci svoje starejše kolege prehitvajo kar po desni, str. 40-41

Hladnik Tanja

Mirovna misija v Bosni. Pogovor s Tomažem Škvarč, ki je bil na mirovni misiji Slovenske vojske, str. 31-32

Irgl Ivan

Čisto za konec pa še beseda ravnatelja OŠ Col Ivana Irgla. Kaj je o novi šoli povedal njen ravnatelj, str. 29

Kobal Milan

Spoznavanje gora. Milan Kobal o svojem potovanju po Nepal, str. 37-39

Peljhan Marjan

Moški pevski zbor Razpotje Col. Nič novega in pretresljivega med Colskimi pevci, str. 16

Praček Silvan – Max

Col v letu 2002. Poročilo predsednika KS Col, str. 11

Rudolf Ivan

Ljudje z drugega konca sveta. Delegacija iz Južne Koreje na obisku na Colu, str. 14-15

Sestra Rebeka

Dom duhovnosti v Kanjem Dolu. Kaj se dogaja v Kanjem Dolu?, str. 33

Šinkovec Alojz župnik

Župnijska kronika 2002 za colsko župnijo, str. 33-35

Škvarč Ivan

Prostovoljno gasilsko društvo Col. Eno najdejavnejših let PGD Col, str. 11-14

Škvarč Simon

Alpina je veliko naredila za razvoj kraja. Pogovor z Ivanom Pregljem, nekdanjim predsednikom KS Col, str. 9-10

Tratnik Anton

Lovska družina Col. Poročilo o dejavnosti zelene bratovščine na Colu, str. 15-16

Tratnik Vesna

Od Rimljana do Gorjana. Arheološka izkopavanja na bodočem šolskem dvorišču, str. 30-31

Trošt Lucijan

15. številki Colskega časnika na pot. Uvodnik 15. številke Colskega časnika, str. 2

Don't forget. Reportaža o obisku Mostarja, str. 42-43

Na vrsti je telovadnica. V naslednjem letu bo na Colu stala nova telovadnica, str. 28-29

Nekaj domačega na knjižni polici. Ob izidu zbornika Mati Gora. (Dodan je članek »Hvaležen sem Usodi, da me je kot učitelja poslala poučevati prav na Col (F. Černigoj)« kjer so zbrane nekatere recenzije knjige Semenje javorovo), str. 19-20

Žejn Andreja

Pismo iz daljne dežele. Tatjana Žejn kot prostovoljka na Slonokoščeni obali, str. 36-37

V petnajsti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 31 člankov in 109 fotografij. Na naslovnici so štiri fotografije, ki prikazujejo slavnost ob 30. obletnici obrata Alpine na Colu. Na zadnji strani je fotografija colskih pevcev, posneta na Zemonu. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bajc, Matjaž Hladnik, Mitja Benčina, Tanja Hladnik, Franka Koren, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Matjaž Bizjak, Andrej Trošt.

COLSKI ČASNIK ŠT. 16, L. 2003

Korenine vrhunškega športa. Predstavitev atletinje Marije Kovšca, str. 10-11

Par utrinkov s slovesnosti ob odprtju nove telovadnice (fotoreportaža), str. 19

Bajec Matjaž

Kolesarji sedanjega časa. Predstavitev sedanjih colskih kolesarskih navdušencev, str. 12-13

Turnir Prijateljstva. Poročilo z VIP turnirja v malem nogometu, str. 49

Benčina Alenka

Ivan s prijatelji. Predstavitev ansambla Ivan s prijatelji in nove CD plošče Na Colski nedelji, str. 46-47

Benčina Mitja

Kdo bo dal »kuglo« bliže balinčku? Dve tri o balinanju, športu, ki je včasih na Colu »cvetel«,

Polharjenje. Kako »nergavega sivosuknjiča« premamiti, da zleze v »škrinco«?, str. 47-48

Bizjak Ivanka

Prekvasimo svet z ljubeznijo. Predstavitev medžupnijske skupine Karitas Col – Podkraj, str. 24-25

Bizjak Mojca, Srebot Marko, Škvarč Vesna

Pogovor z gospo Donno Nicely. Na OŠ Col pomaga pri učenju angleščine gospa Donna Nicely, str. 52-53

Černigoj Franc

Križi na Križni Gori. Novi prispevki za knjigo Znamenje na Gori, str. 57-58

Od »Guka« do »Gorskega uglednega krajana«. Razmišljanje, ki je nastalo kot prispevek za Slovenski slavistični kongres na Bledu I. 2003, str. 53-55

Dumančić Tomica

Zgodnja jutra so res lepa. Kako je košjno po starem doživel delavski direktor podjetja Hit, str. 49-50

Hladnik Tanja

To je« obramba« zaposlovanja na Colu. Pogovor z Martinom Kopačem, bivšim direktorjem Alpine. (pogovor je nastal jeseni 2002, objavljen je bil v ČČ 2003 op. p.) Dodan je še članek: **Neuraden dodatek uredništva Colskega Časnika, str. 41-42**

Hladnik Tanja, Koren Franka

Ko je treba na njivo, jih ni ..., so na igrišču! Pogovor z Vojkom Stegovcem, dolgoletnim učiteljem in ravnateljem na OŠ Col, str. 3-4

Irgl Ivan

Po letih improviziranja končno normalen pouk. OŠ Col je končno dobila prepotrebne prostore za normalen pouk, str. 51

Koren Franc

Časi se spreminjajo in mi z njimi. Razmišljanje predsednika KS Col, str. 21

Koren Marko

Colski pevci letos na Ojstrici. Tradicionalni izlet colskih pevcev v hribe, str. 34

Krapež Jože

Še nekaj, tudi nostalgčnih misli. O smučanju nekoč in danes, str. 37

Leban Branko

Poročilo o delovanju Rokometnega kluba Col v letu 2003, str. 9

Mikuž Janko

Smučarsko društvo Gozd. Novo društvo podoba na ogled postavi, str. 35-36

Mikuž Stanislav

Je selitev proizvodnje proti vzhodu res rešitev? Razmišljanje ob zaprtju obrata Alpine na Colu, str. 43 - 44

Kako rešiti ali vsaj ublažiti posledice zapiranja obrata Alpine na Colu, str. 42-43

Nova zvezda na nebu. Par besed o Smučarskem društvu Gozd, str. 36

Peljhan Silvester

Po več kot tridesetih letih uspešnega dela Alpina zapušča Col, str. 44-45

Praček Silvan – Max

Še nekaj spominov iz časov, ko so se smučke delale doma, str. 16

Pregelj Ivan

Prošnje procesije. Oživljena Prošnja procesija s Cola do Sanabora, str. 25-26

Pregelj Jure

Koncert je bil pika na i ... Predsednik KUD Razpojte pravi: »Še eno uspešno leto je za nami«, str. 33

Rudolf Ivan

Kdaj so bile zime daljše, hujše in bolj mrzle? Rojak Ivan Rudolf o začetkih smučanja na Colu in v okolici, str. 15

Šinkovec Alojz župnik

Leto gospodovo 2003 na Colu. Kronika župnije Col, str. 22-24

Škvarč Ivan

Leto 2003 – zapisano z velikimi črkami v zgodovino colskega gasilstva. Predsednik PGD predstavi delo PGD Col v iztekajočem se letu, str. 29-32

Škvarč Simon

Rokomet kot način življenja. Pogovor z Brankom Lebanom in Darkom Bajcem, str. 8-9

Tratnik Ana

Kje je na Colu nekoč raslo najboljšje zelje? Pogovor s Tonetom Tratnikom o tem, kako je nastal športni center Lipov gaj, str. 6-7

Teče mi, teče, vodica ... Pogovor z Matjažem Bizjakom in Tonetom Tratnikom o Vodovodu Gora, str. 27-28

Tratnik Anton

V parlamentu predlog novega lovskega zakona. Kaj je novega med Colskimi lovci in kaj se pripravlja na področju zakonodaje?, str. 26

Trošt Lucijan

Fronta na Colu je končana. Pogovor z županom občine Ajdovščina g. Marjanom Poljšakom, str. 38-40

Kdaj se je igralo »pravi« nogomet? Franc Bajc pripoveduje o začetkih nogometa na Colu, str. 13-14

Neprevidna kanja se je iz lovca spremenila v plen. Nevsakdanji ulov Zore Trošt iz Orešja, str. 50

Počakaj skupino ali pa stopi s kolesa. Franc Trošt, kolesar, ki je v davnih 70. letih prejšnjega stoletja oblekel dres državne reprezentance, str. 11-12

Rokometni klub Col? Kup mladih zagnancev ... Pogovor s Silvom Tratnikom, prvim predsednikom RK Col, str. 5

Smučarski klub Podkraj: Par besed o časih, ko se je v Hrušico hodilo gledat smuk in smučarske skoke, str. 17

S šolsko telovadbo v preteklost. Kratek, ne preveč strokoven pregled na šolsko telovadbo na Colu, str. 17-19

S colskim časnikom skozi leto 2003. Uvodnik 16. številke Colskega časnika, str. 2

Vidmar Peter

V Orešju nov zid in kapelica sv. Štefana. Nov podporni zid v Lajštu, vanj je vzdana kapelica, str. 56

Žibrik Nives

Humanitarna akcija na šoli. Utrinek iz življenja

OŠ Col, str. 51

Vaši in naši najstniki. Utrinki iz življenja OŠ Col, str. 51

V šestnajsti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 46 člankov in 73 fotografij. Na naslovnici so tri fotografije, na katerih so člani RK col, Smučarskega kluba Podkraj in najstarejši udeleženci prvega turnirja generacij v malem nogometu. Na zadnji strani je fotografija obrata Alpine na Colu, ko so delavci izvedeli, da se bo obrat selil. Črni trak čez napis Alpina pove dovolj. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bajec, Matjaž Hladnik, Miha Benčina, Tanja Hladnik, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Matjaž Bizjak, Andrej Trošt, Ana Tratnik.

COLSKI ČASNIK ŠT. 17, L. 2004

Ah, ta mladina, le kaj bo iz nje? (prepis o colski mladini iz časopisa Goriška straža), str. 44

Dan brez smeha je izgubljen dan. Dva, bolj »taka« oglas, str. 51

S sedemnajsto številko Colskega časnika v leto 2005. Uvodnik 17. številke Colskega časnika, str. 2

Še par trenutkov ujetih v teleobjektiv (fotoreportaža), str. 50

Bačar Stane

Fosilne korale, školjke in hidrozoi z najdišča Gozd – 1. Na OŠ Col razstava fosilov, ki jih je v Gozdu našel Stane Bačar, str. 31-32

Bajec Matjaž

Nov asfalt na igrišču Lipov Gaj, str. 46

Pogovor s kolesarjem Davidom Tratnikom, str. 42-43

»Zemljani z obrobja« še vedno brez vode. Kdaj bo tekla voda iz vodovoda Gora tudi na Malo Polje in na Avžlak?, str. 37

Černigoj Franc

Kaj nam je povedal Lenko Škvarč – Grljevičev. Pogovor o tem in onem z Lenkotom Grljevičevim. (pogovor je bil posnet l. 2000), str. 26-30

Spominski pohod na kraj Silvotove in Matjaževe smrti* Sošolci preminulih so obiskali nesrečna kraja, str. 49-50

Čuk Robert

26. svetovno prvenstvo gozdarjev Valli di

Lanzo – Italija. Na svetovnem prvenstvu tudi Robert Čuk, str. 21-22

Hladnik Tanja

Brez evro sredstev bi vodovod dogradili okrog leta 2009. Pogovor s Petrom Ketejem, vodjo investicij na področju javnih služb občine Ajdovščina, str. 36

Kje so ... vsak sredin večer? Kam hodijo colske ženske vsako sredo pod večer? V telovadnico vendar!, str. 42

Koren Franc

Iz gorovja globin studenci teko, zajemi, o, človek, to živo vodo. Nagovor predsednika KS Col, str. 10-11

Kovšca Tomaž

Utrinek iz olimpijskih Aten. Poročilo s prizorišča olimpijskih iger, str. 20-21

Krapež Tina, Stegovec Roberta

Planinski krožek OŠ Col, str. 45

Leban Branko

Rokometni klub Col v sezoni 2003/04, str. 37-38

Mikuž Janko

Konje zamenjamo za smuči in spet ... Dogajanje v Smučarskem društvu Gozd v iztekajočem se letu, str. 41

Praček Silvan – Max

Poročilo odbora za nakup novega odra, str. 37

Pregelj Bogdan

Obisk pri stricah v Afriki. Bogdan je obiskal strica misijonarja v Afriki, str. 24-25

Pregelj Ivan

Vsi smo člani skupnosti. Razmišljanje o smislu obstoja, sreči, ljubezni, veri ..., str. 15-16

Pregelj Jure

KUD Razpotje v letu 2004. Kaj je novega med Colskimi pevci?, str. 39-40

Samec Boris

Trener Slovenskih gozdarjev je naše gore list. Boris, rojen Colčan, je trener dijakov in študentov v gozdarskih veščinah, str. 23-24

Sestra Rebeka

Pridite, hodimo v gospodovi luči. Colski birmanci v Domu duhovnosti v Kanjem Dolu, str. 16

Šinkovec Alojz župnik

Anno domini 2004. Kronika župnije Col 2+0+G+M+B+0*4, str. 13-15

Škvarč Ivan

Delovanje Gasilskega društva Col. Pogled v preteklost, sedanost in prihodnost Colskih gasilcev, str. 33-35

Škvarč Sandi

15 let Colske nedelje. Seznam nastopajočih, gostov, humoristov ..., str. 47-48

Škvarč Simon

Možnost za uspeh vidim v povezovanju ... Pogovor s Stanislavom Mikužem, dobitnikom petomajskega priznanja občine Ajdovščina, str. 8-9

Tratnik Ana

Kako se Colčani počutimo doma. Kako na svoj kraj gledamo domačini?, str. 11-12

Tratnik Anton

Lovci v letu 2004. Poročilo iz LD Col, str. 38

Trošt Lucijan

Ni mi žal niti trenutka. ... Pogovor s Tonetom Tratnikom, dobitnikom petomajskega priznanja občine Ajdovščina, str. 3-7

V spomin. Odšli so trije Colčani, ki so vsak po svoje zaznamovali dogajanje na Colu, str. 40

Vidmar Bogdan župnik

Delovni tabor v Bosni. Dijaki škofijske gimnazije Vipava na delovnem taboru v Kotor Varoš-u, str. 17-19

Rešitev Tržaškega vprašanja. Kako je avtor doživel praznovanje priključitve Trsta k Italiji?, str. 19-20

Žibrik Nives

Iz dobre šole prirastejo boljši časi, iz slabe pa slabši; kajti časi so taki, kakršni so ljudje. O današnji mladini. Prispevku je dodano razmišljanje, str. 44-45

V sedemnajsti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 35 člankov in 62 fotografij. Na

naslovnicni silhueta spomenika, postavljenega v spomin odprtju vodovoda Gora. Na zadnji strani je fotografija Slovenske sfinge, osamelca v bližini Žagoliča. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bajec, Tanja Hladnik, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Matjaž Bizjak, Ana Tratnik, Andrej Trošt.

COLSKI ČASNIK ŠT. 18, L. 2005

Bajec Matjaž

Državni prvak iz Žagoliča. Pogovor z Markom Tratnikom, državnim prvakom v gorskem teku in 15. na svetovnem prvenstvu, str. 23

Igra vseh ljudi. Nogometni živčav na igrišču Lipogaj, str (47)

Bajec Matjaž, Škvarč Simon

Spominjanja ... V spomin trem Colčanom, ki so v vasí pustili vsak svoj pečat, str. (26)

Benčina Mitja

Drobničji bal 2005. Drobnicno na pašnike Križne Gore prvič gnali »ročno«, str. (42)

Bizjak Ivanka

»Odprí srce, odprí roke ...«. Poročilo o delu medžupnijske Karitas Col – Podkraj v letu 2005, str. 15-16

Černigoj Franc

Franc Rupnik – Kališki izza Križne Gore. Božič za Križno Goro. Pogovor s Francem Rupnikom – Kališarjem, str. 5-8

Česnik Darja

Mislím, da je Henč večni humorist in optimist. Odar Franc, legenda, ki je ustvarjala zgodovino Colske šole, str. 32-33

Furlan Ana, Plesničar Svetlana

»Ljudje lahko živimo le v zavetju drug drugega ...« Pregled dogajanja na OŠ Col v šolskih letih 2004/05 in 2005/06, str. 28-33

Grom Nataša

Kako sem postala del Colske šole? Izpoved učiteljice, ki se je prijavila na delovno mesto nekje »Bogu za hrptom«, str. 33

Hladnik Tanja

»Bil sem srečen med srečniki ...«. Predstavitev knjige Zbrani spisi Edmunda Čibeja – Učenika na

Gori, str. 19-20

Koren David

Špečk. Odkar je na vrhu postavljen križ, se vedno več Colčanov odpravi tja gor. (Dodana je pesem Zore Rupnik – Jerinovske **Križ na Špečku**), str. 38

Koren Franc

Z upanjem v nove čase! Prednovoletno razmišljanje predsednika KS Col, str. 34

Leban Branko

Vedno večji uspehi ekip RK Col. Pozna se vpliv nove telovadnice in zagnanega treninga, str. 43

Mikuž Jože

Prihodnost ni naklonjena pticam. Predstavitev društva za varstvo in vzgojo ptic iz Ajdovščine., str. 45

Pater Lojze

Župnijski urad Col. Zahvala patra Lojzeta ob končanem misijonu, str. 10

Pejihan Jernej

Pozimi pa rožice ne cveto, ... a o njih se da vseeno kaj napisati. Kaj vemo o rožicah in »plevelu« ki raste okrog nas?, str. 39

Praček Silvan – Max

Nov oder – nov kulturni zagon na Colu? Poročilo o nakupu novega odra, str. (41)

Pevci ponovno na strehi Slovenije. Tradicionalni planinski izlet colskih pevcev, str. 24-(26)

Pregelj Ivan

»Človek je to, kar je pred Bogom ...«. Pogovor z letošnjo prejemnico petomajskega priznanja Rebeko Kenda, str. 3-4

Pregelj Jure

Z vztrajnostjo bomo prebrodili ta huda leta. Pred Colskimi pevci veliki eksistenčni izzivi?, str. 24

Rudolf Ivan

Abu dhabi. Na dirke v peščeno divjino Arabskega polotoka, str. 17-18

Šinkovec Lojze

Leto 2005 se izteka ... Kratka colska župnijska kronika, str. 9-10

Škvarč Sandi

Nov predsednik se predstavi. Društvo Trilek dobilo novo – staro vodstvo, str. 46

Škvarč Simon

Bubin tek na Javornik. Nova športna prireditev na Colu. Pogovor s Tonetom Podobnikom, str. 21-22

Tratnik Anton

Nova komunalna pridobitev na Colu. Zgrajeno novo kanalizacijsko omrežje in čistilna naprava, str. (36)

Pestro dogajanje v lovskih vrstah. Nov lovski zakon razdelil lovce, tudi Colske, str. 37

Trošt Lucijan

Uvodnik Colskega časnika št. 18, str. (2)

Urdih Franc

Tiberiju... Colski gasilci Tiberiju v slovo, str. 35

Uredništvo

Gugljanje po Colu. Nekaj zbadljivih na račun colskih dogodkov in Colčanov, str. (47)

Vidmar Bogdan

Delovni tabor »Streha nad glavo«, Banja Luka 2005. Že peti delovni tabor v Bosni, ki ga organizirata Škofijska Karitas Koper in Škofijska gimnazija Vipava, str. 10-15

G. Milan Pregelj v Afganistanu. Naš rojak Milan Pregelj je kot vojaški kurat odpotoval v Afganistan, str. 10

Velikonja Elvica

Zlati koren (Asphodelus albus). Cvetlica z užitnimi koreninami, ki raste tudi na pobočju »Špečka«. (Članek je prepis iz časopisa Gora, št. 28, leto 2005, str. 40

Vidmar Julija

Tudi članice aktivno sodelujejo v PGD Col. Tokrat o PGD Col njen lepši del – članice, str. 35

Vidmar Lidija

Smučarsko društvo Gozd. V Gozdu spet brusijo robnike... In kaj nje novega v društvu?, str. 44

V osemnajsti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 34 člankov in 55 fotografij. Na

naslovnici je fotoreportaža glasbene prireditve Colski glasbeni oder 2005. Na zadnji strani je avionska fotografija Cola iz leta 1956 (prva doslej dobljena zračna fotografija Cola) Pri nastajanju časnika so sodelovali: Franc Černigoj, Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bajec, Tanja Hladnik, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Matjaž Bizjak, Ana Tratnik, Andrej Trošt, Ana Furlan, Svetlana Plesničar .

COLSKI ČASNIK ŠT. 19, L. 2006

Nekaj anekdot, ki so se nabrale v letih delovanja MoPZ Razpotje. (zapisano po pripovedovanju Franca Kobala in Lenarta Škvarča), str. 6

Nemogoče je mogoče ki govori o tem, kako so se v nekoč monolitno moško društvo Trilek vtihotapile ženske., str. 23-24

50 let Moškega pevskega zbora Razpotje, str. 4-7

50. obletnica Razpotja (fotoreportaža), str. 8

15 let društva Trilek. Izbranih je nekaj člankov o društvu Trilek, ki so bili objavljeni v Colskih časnikih: **Trilek, društvo za ohranitev starih običajev, Kam s certifikati?, » Za fizična dela ste bolj levi«**, **Oglas za novega predsednika društva Trillek.**, str. 20-23

V Gozdu so se spet srečali konjeniki. Smučarsko društvo Gozd tudi letos organiziralo konjske dirke, str. 87-88

Bačić Fratrić Ante

Od tolarja (talerja, talirja) Marije Terezije do evra. Predstavitev denarnih enot od Marije Terezije do samostojne Slovenije, str. 50-53

Bajec Matjaž

Colski roket po letu 1996. Pregled dogajanja v RK Col po l. 1996. Dodan je članek Nejca Preglja o njegovih roketnih začetkih, str. 18-19

Benčina Alenka

Lokalne volitve 2006. Kako in koga smo izvolili Colčani, da nas bo zastopal v občinskem svetu in Svetu KS Col, str. 35-36

Černigoj Franc

Ivan Bajec – Skukc, danes Kališar. Človek, ki se razume na vse. Na gorski kmetiji so morali biti gospodarji samozadostni, str. 53

Ivan Trošt – Hišnik. Pogovor s Ivanom; o glasbi, šoli in še o čem, ..., str. 38-40

Zbrano delo Antona Pegana: Indija Komandija. Ljudska besedila, ki jih je zapisal Anton Pegan, rojak iz Vipave, str. 91-92

Furlan Ana

Pisalo se je šolsko leto 2005/2006. Pregled dogajanja na OŠ Col, str. 78-80

Hladnik Tanja

Spremembe ... Uvodnik 18. številke Colskega Časnika, str. (2)

Koren Franc

Zadnje – volilno leto v KS Col. Nekaj misli odhajajočega predsednika KS Col, str. 75-76

Koren Franka

Drobnjiči bal 2006: tradicionalna selitev drobnice s Cola v Križno Goro. Dodana je pesem **Drobnjiči bal**, ki jo je napisal Matej Likar, str.33-34

Koren Milka

Cerkveni mešani pevski zbor: »Kdor poje trikrat molil« O delu in načrtih colskega cerkvenih pevcev, str. 69

Mikuš Janko

Načrt novega vodstva. Kako na prihodnost KS Col gleda njen predsednik, str. 73-74

Peljhan Jernej

Učne urice iz sveta botanike. Kakšna »znanost« je botanika?, str. 89-90

Peljhan Mateja

Brez jaslic ni božičnih praznikov. Kaj so družini pomenile jaslice nekdanj in kaj jim pomenijo danes?, str. 70-71

Praček Silvan

Poročilo z občnega zbora Razpotje (november 2006), str. 7

Pregelj Ivan

Naši ljudje po Svetu: Ivanka Skorenšek s Kozjanskega. Izpoved rojakinje, katere družina se je po koncu prve svetovne vojne s Cola preselila na Kozjansko, str. 82-83

Puc Karin

Od mojega do tvojega kraja: v Kališe. Potovanje po Križni Gori. Zapis je delo učenke 9.

razreda OŠ Col, str. 65-66

Šinkovec Lojze

Delo in načrti Župnijskega gospodarskega sveta, str. 68

Tempus fugit – čas beži. Poročilo o colski župniji v letu 2006, str. 67-68

Škvarč Ivan

Prenovljen gasilski dom na Colu – naš drugi dom. Gasilcem je uspelo to, kar se je zdelo skoraj nemogoče. Na Colu stoji obnovljen gasilski dom, str. 25-27

Škvarč Jernej

Dve pesmi o Jerneju Bajcu – Bolkovemu. (Avtor pesmi je Bazilij Bano), str. 54

Makedonija: lubenice, tobak in žar. Potopis s potovanja po Makedoniji, str. 55-59

»Rez za rezom ... figurica!« ali kako si Alojz Škvarč krajša zimske dneve in večere. Alojz Škvarč in njegova ljubezen – izdelovanje lesenih figuric za jaslice, str. 81

Škvarč Simon

Gostovanje in zmaga v Celovcu. Leta 1984 je RK Col gostoval v Celovcu. Za tiste čase nekaj skoraj nepredstavljivega, str. 18

Tratnik Ana

Rekreacija na Colu: »Kej spejt se greš matrat, sam kej ti j tega trejba?«, str. 84-86

Tratnik Friderik

LD Col: veselje do lova je veselje do žetve. To in ono o lovcih in lovu, str. 36-37

Tratnik Nina

Od mojega do tvojega kraja: v Felčovše. Potovanje po Križni Gori. Zapis je delo učenke 9. razreda OŠ Col, str. 64

Tratnik Tone

Novo naselje na Colu: skupinska lokacija »Drage«. Druga faza zazidalnega načrta »Vrh Drag« je končno pripravljena, str. 71-72

Tratnik Vesna

Arheološka podoba Cola med Ajdovščino in Hrušico. Kratek povzetek diplomske naloge Vesne Tratnik, str. 47-49

Trošt Lucijan

30 let rokometna na Colu. Obširen pregled rokometnih začetkov na Colu, str. 9-18

Končno popravljena cesta med Colom in Višnjami. Po dolgih desetletjih je omenjeni cestni odsek le dobil novo asfaltno prevleko. Dodan je prepis govora, ki je bil prebran ob prvem asfaltiranju omenjenega odseka l. 1977, str. 31-32

Plaz v Orešju. Na cesto Col – Podkraj in vse do hiš v Orešju se je utrgalo cca. 30M2 kamenja. Dodan je razglas, ki ga je na dan plazu na Colu objavila Civilna zaščita občine Ajdovščina, ter odgovor, ki ga je v zvezi s sanacijo omenjenega plazu poslala Direkcija Republike Slovenije za ceste, str. 27-30

Poslanica Eva Irgl. Pogovor z Evo Irgl, poslanko z Državnem zboru, str. 44-46

Vidmar Bogdan

Delovni tabor Banja Luka 2006. Tradicionalni delovni tabor dijakov Škofijske gimnazije Vipava v Bosni, str. 60-63

Vojaški kaplan Milan Pregelj. Pogovor z Milanom, kuratom v Slovenski vojski, str. 40-44

V devetnajsti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 42 člankov in 100 fotografij. Na naslovnici je avionska fotografija Cola iz leta 2006. Na zadnji strani je delni pregled denarja, ki se je skozi stoletja uporabljal na ozemlju današnje Slovenije. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Simon Škvarč, Janez Kovšca, Matjaž Bajec, Tanja Hladnik, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Matjaž Bizjak, Ana Tratnik, Ana Furlan, Nejc Pregelj, Jernej Škvarč, Tina Štefančič.

COLSKI ČASNIK ŠT. 20, L. 2007

Članice PGD Col med leti 1980 in 1987, str. 21

Guglanje po Colu, str. 94-95

Jubilejna nagradna igra – rebus, str. 97

Otroška ustvarjalnost v glini, str. 72-73

Voščilo uredništva, str. 98

Ambrožič Bogdan

Neusmiljen polarni divjak Denali. Potopis o osvajanju najvišje gore Severne Amerike Mount McKinley, str. 49-53

Bajc Uroš, Tratnik Dominik

Šola v naravi, november 2007. Kako so Šolo v naravi v Libeličah na Koroškem doživeli učenci 7. razreda, str. 69-71

Benčina Mitja

Drobničji bal prerasel v pastirske igre. Tudi letos za ovčami na Križno Goro, str. 30-32

Fantje in možje, pojdite takoj domov, vojna bo! Napoved razstave in zbornika o Colu in okolici med prvo svetovno vojno, str. 92-93

Copič Silva

Avtorica prve in dolgoletne naslovnice Colskega časnika o začetkih in spremembah..., str. 7

Čuk Pavel

O smučišču Ski Bor Črni Vrh, str. 80-81

Damiani Marija

Naši ljudje po svetu: Družina Gerljevič (Damiani) – z rodnega Cola na Sicilijo. Življenjska zgodba naših rojakov. (članek je prevedla Andrejka Repič), str. 82-85

Furlan Ana

Zgode in prigode na »mavrični« šoli - OŠ Col v letih 2006/07. Kronologija dogajanja na OŠ Col, str. 64-68

Hladnik Tanja

Leto dva(jset). Uvodnik 20. številke Colskega časnika, str. 4

Koren Franka

»Moraš trpet, potem rata ta pravo!« Umetnice Silva Puc, Joža in Ana Trošt o svojem likovnem ustvarjanju, str. 86-89

Pestro na Colskem glasbenem odru. Prireditev Colski glasbeni oder se je prijel, str. 35-36

Koren Franka, Koren Dušan

Srečko Rudolf – fotograf iz Frate. Kaj je tisto, kar Srečkota veže na fotografski aparat in narodno zabavno muziko?, str. 40-42

Krapež Janja, Vidmar Nina

Gasilci na Otlci. PGD Col ima svoje člane tudi na Otlci, str. 25

Krapež Jože

Smučajmo malo drugače. Zakaj pa ne po travi?, str. 78-79

Krapež Terezija

Šeničarska kapelica na Križni Gori. Ob 120.

letnici obnove Šeničarske kapelice, str. 58

Lampe Valentin

Voščilo sosednjega društva. Voščilo PGD Črni Vrh ob tridesetletnici PGD Col, str. 23

Mikuš Janko

Prenova avtobusne postaje v Gozdu. Po tridesetih letih prenovljeno avtobusno postajališče v Gozdu, str. 74-75

Prvo leto je mimo, led je prebit – pa se ozrimo nazaj in pogledimo v prihodnost. Kaj se novega dogaja v KS Col?, str. (61)-63

Peljhan Mateja

Poletni dnevi veselja ali Oratorij 2007. Oratorij zaživel tudi v Colski župniji, str. 59-60

Polanc Kristjan

Kam le čas beži, kam se mu mudi ... Prispevek poveljnika PGD Col Kristjana Polanca., str. 20-21

Rudolf Ivan

Kose so tudi letos »pele po starem«. Tradicionalna prireditev letos na Vodica, str. 32-33

Ruš Jože

Desetletja tri PGD Col živi (1977 – 2007). Pesem Jožeta Rušta o PGD Col, str. 22

Šinkovec Lojze

Pogum, vse ljudstvo v deželi! Statistični pregled dogajanja v colski župniji za leto 2007, str. 55-57

Škvarč Ivan

Desetletja tri PGD Col živi. 30 let prostovoljnega gasilstva na Colu, str. 12-15

Škvarč Jernej

»Duri« so odprte. Nov mešani pevski zbor na Colu, str. 27-29

Škvarč Lenko

Poliška pastirica Zorka. Kako je bikec Morče šel k nedeljski deseti maši, str. 90-91

Škvarč Simon

Colski časnik – 20 let zagnanosti. Simon je bil zraven, ko je nastajal prvi Colski časnik, str. 5-6

Tratnik Ana

In kako so aktivni gasilci danes? Kaj vse se za neukega skriva v PGD Col. Dodan je članek **Zakaj sem gasilec** (anketa med člani PGD Col), str. 24-26, na str. 26 je dodana predstavitev sodelovanja z otiškimi gasilci, ki jo predstavi Srečko Praček

Tratnik Friderik

Sto let v kraljestvu zlatoroga. 1907: Slovenski lovski klub – 2007: Lovska zveza Slovenije. Dodana je Lovska prisega iz leta 1889), str. 37-38

Trošt Lucijan

Delavec v ognju. Pogovor z Mirotom Curkom, ki je med prekrivanjem strehe na Colski žagi padel v ognjene zublje, str. 47

Franc Černigoj: »Ko je začel izhajati Colski časnik sem bil vesel, prav res iskreno vesel.«, str. 8-(11)

Uničujoč požar na žagi leta 1962. O časih pred 50. leti, ko je na Colu delovala žaga na parni pogon, str. 43-46

Vidmar Lidija

Četrte tradicionalne konjske dirke. Peto leto delovanja Smučarskega društva Gozd, str. 75-77

V pričakovanju bele zime. Kaj je novega v Smučarskem društvu Gozd?, str. 79-80

V dvajseti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 41 člankov in 130 fotografij, na naslovnici je risba colskega gradu avtorice Anje Rijavec. Na zadnji strani so karikature članov uredniškega odbora Colskega časnika. Narisala jih je Ana Trošt. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Simon Škvarč, Janez Kovšca, Tanja Hladnik, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Matjaž Bizjak, Ana Tratnik, Ana Furlan, Jernej Škvarč, Tina Štefančič, Franka Koren, Barbara Benčina.

COLSKI ČASNIK ŠT. 21, L. 2008

Fotoreportaža colskega dogodka (Colski glasbeni oder, Colska nedelja 08, Bubin tek, Tek na Sv. Goro, izlet društva Trilek, Turnir generacij v malem nogometu, Miklavževanje), str. 82-83

Vabilo k nakupu knjige Fantje in možje, pojdite domov, boste morali na vojsko. Col z okolico v času 1. svetovne vojne. (Dodano je opravičilo pripravljavcev razstave z istoimenskim naslovom). Str. 9-10

Černigoj Franc

Fantje in možje, pojdite domov, boste morali na vojsko. Col z okolico v času 1. svetovne

vojne. Razmišljanje ob izidu omenjene knjige, str. 7-8

Hladnik Tanja

Col je več kot le Col ... Uvodnik v 21. številko Colskega časnika. (Uvodniku je dodan popravek iz 20. številke Colskega časnika in nagrajenec rebusa), str. 4

Hladnik Tanja, Likar Jurij

Islandija – poletje na severu. Potopis iz dežele geizirjev, str. 45-48

Koren Franka

Drobnički bal ne izgublja zagona. Fotoreportaža o letošnjem pastirskem druženju za Križno Goro, str. 13-15

Lesene umetnine Janeza Škvarča. Janez je »lesar po poklicu in duši«, str. 71-73

Koren Franc

Bog hoče tako! Franc Koren sprejet v Viteški red Božjega groba v Jeruzalemu, str. 53-55

Koren Marko

Duri so še vedno odprte. Kaj je novega v Mešanem pevskem zboru Duri?, str. 17-19

Koren Urška

Rt nade. Za bralce Colskega časnika je knjigo prebrala in o njej napisala svoje mnenje Urška Koren, učenka 9. razreda OŠ Col, str. 39-40

Koren Stojan

Športni uspehi. Kaj je novega na športnem področju na OŠ Col?, str. 69

Kovšca Sebastjan

Gašenje obsežnega požara na Kovku (11. do 14. avgust 2008), str. 27-29

Kovšca Tomaž

Dobrodošli v olimpijskem Pekingu. Poročilo z 28. olimpijade moderne dobe, str. 41-44

Lemut Petra

Potovanje v Peru. Obisk pri sorodnikih v Južni Ameriki, str. 49-51

Mikuš Janko

Končno od obljub k dejanjem. Kaj je novega v KS Col?, str. 63-64

Peljan Mateja

Veselo druženje na letošnjem Oratoriju. Oratorij tudi letos ni razočaral številnih udeležencev, str. 56-56

Volitve – zadeva našega dostojanstva. Volitve poslancev v Državni zbor, str. 30

Polanc Kristijan

Ko gredo drugi ven, gremo gasilci noter ... Poročilo poveljnika PGD Col, str. 26-27

Pregelj Ivan

Spomini Slavke Ulinove. Še en prispevek za zgodovino Cola, str. 79-81

Rijavec Anja

Na lanski podelitvi zlatega Cankarjevega priznanja ... Kaj vse se lahko zgodi na takih svečanostih?, str. 68-69

Rudolf Ivan – Maksov

Odmevi na izid knjige in razstavo Fantje in možje, pojdite domov, boste morali na vojsko! Odmevi na razstavo in knjigo o Colu med 1. sv. Vojno, str. 5-6

Rušt Jože: **Zelen greben**, str. 25

Saksida Irena, Turk Medvešček Katja

150 pomladi šolstva v Podkrajju. Ob visokem jubileju izdali tudi zbornik Sledi med bukvami. Dodani sta zahvalni pismi škofa Jurija Bizjaka in Ivana Rudolfa, str. 65-67

Šinkovec Lojze

Colska župnijska kronika za leto Gospodovo 2008, str. 58-59

Zlata maša Bogdana Brica na Colu 9. novembra 2008. Zlatomašnik Bogdan Bric je na Colu služboval 8 let, str. 60-61

Škvarč Ivan

PGD Col v letu 2008. Še eno uspešno leto za gasilci, str. 22-24

Škvarč Jernej

Rt nade Ivane Kobal – iskrena knjiga o ljubezni. Predstavitev nove knjige Ivane Kobal. Dodan je odlomek iz knjige ter pesem Jesenska, str. 38-39

Škvarč Simon

Vaški posebnež Jožef Benčina – Jože Medetov.

Sto letnica rojstva Jožeta Medetovega, »tega čudnega colskega barda«. Dodana je zahvala ob smrti Jožeta, ki je bila objavljena v Primorskih novicah, str. 74-76

Tratnik Friderik

Delovno leto 2008 v Lovski družini Col. (Dodan je pravilnik o prijavi škode, ki jo naredi divjad), str. 20-21

Tratnik Ana

Patrik Leban ali zgodba o nekom, ki mu je uspelo. Predstavitel rokometša Patrika Lebana, ki igra v RK Novo Mesto, str. 12-13

RK Col v prvi slovenski ligi. Mladinci RK Col so se uvrstili v prvo slovensko ligo, STR. 11-12

Trošt Lucijan

Boštjan M. Zupančič – pravnik in pesnik. Pogovor z Boštjanom M. Zupančičem, sodnikom na Evropskem sodišču za človekove pravice. Dodan je pregled njegovega delovanja v pravosodju, str. 31-33

Ivan Rudolf – Malnarjev z Vodice. (V Spomin), str. 77-78

Zupančič Boštjan M.

Zahvalna pesem, str. 34-37

V enainvajseti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 33 člankov in 119 fotografij. Na naslovnici je fotografija Malega Polja, na zadnji strani je fotografija Cola iz leta 1914. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Simon Škvarč, Janez Kovšca, Tanja Hladnik, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Matjaž Bizjak, Ana Tratnik, Jernej Škvarč, Tina Štefančič, Franka Koren, Marija Bajc

COLSKI ČASNIK ŠT. 22, L. 2009

Colska gartroža 2008, dodana stran

(Colski glasbeni oder), zadnja platnica

(Ovčji bal), prednja platnica

Bratina Furlan Nives

MEPI – Mednarodni program za mlade. Eden največjih svetovnih programov za mlade. Dodani so še prispevki Danijeke Krapež, Beti Mikuž, Tjaše Pregelj in Lare Štefančič. Dodani sta pismi ravnatelja OŠ Col Ivana Irgla in predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka, str. 72-76

Bušen Svetlana

Kaj se skriva v malih vedoželjnejših? O dejavnosti na OŠ Col, str. 69-71

Caipirinha

Caipirinha – glasba za ugodno počutje. Predstavitel glasbene skupine s precej nenavadnim imenom, str. 22-23

Černigoj Franc

Kako je zažvela knjižna polica v prostorih društva Gora, na Rupi ... Tisk in knjige Gorjanov in o Gorjanih na enem mestu, str. 26-28

Grom Nataša

Kaj se skriva v lipi? Tradicionalni kiparski tabor OŠ Col, str. 78

Hain Sandra

Od Čavna do Nanosa. Izšla je zgbanka Gora nad Deželo, str. 29-30

Hladnik Tanja

Pogled v lepo prihodnost. Uvodnik 22. številke Colskega časnika, str. 4

Kobal Ivana

Oratorij 2009: sreča je v majhnih stvareh in Bog se kaže v vsem, kar je ustvaril! Celotedenski Oratorij in 90 otrok!, str. 62-63

Kobal Robert

Z društvom Bob Višnje na novo zaživele. V Višnjah rojeno novo Športno kulturno društvo Bob, str. 55-58

Koren Franka

David Koren v svetovnem vrhu fitnesa. David je na svetovnem prvenstvu v Nemčiji osvojil 1. mesto, str. 81-82

Varuška za deset mesecev. Nastja Tratnik je bila 10 mesecev varuška v Belgiji, str. 79-80

Koren Marko

MEPZ Duri v besedi in sliki. Leto 2008 je MEPZ Duri zaznamovalo gostovanje v TV oddaji Spet doma, str. 18-20

Leban Branko

Rokometni klub Col – pogled nazaj in naprej. Navkljub organizacijskim problemom na tekmovalnem področju še vedno uspešni, str. 50

Mikuš Janko

Uresničena je največja želja, zdaj nam bo laže. Na Colu končno zgrajena mrliška vežica, str. 64-66

Pelihan Jernej, Emergency code

Emergency code – glasne melodije iz vaškega podzemlja. Še en rokovski bend na Colu, str. 24

Plesničar Dušan

Planinsko društvo Križna Gora. O varuhih gorske narave. Planinsko društvo Križna Gora ima dva Varuha gorske narave, str. 59-60

Praček Silvan

Delavno leto društva Trillek, str. 40-41

Pregelj Milan

Počitniški teden v Soči. Skupina mladih gasilcev na enotedenskem taborjenju v vasi Soča, str. 43-44

Rijavec Anja

Besedo ima gasilski podmladek. Kako so taborjenje v vasi Soča videli mladi Colski gasilci?, str. 45-46

Uprizoritev pripovedi Mali princ – Antoina De Saint – Exuperyja. Uprizoritev so pripravili učenci OŠ Col, str. 77

Rudolf Ivan

Koreja – dežela jutranjega miru. Dežela, le petkrat večja kot Slovenija, a z 48. milijoni prebivalcev, str. 37-39

Škvarč Janko

Z gasilskim pozdravom. Obračun z iztekajočim letom v PGD Col, str. 42-43

Škvarč Simon

Matej Žgavec – junak zimskih Iger specialne olimpijade. Matej je v treh smučarskih tekmah osvojil tri medalje, str. 5-7

Tratnik Friderik

60 let Colske lovske družine, str. 47-49

Tratnik Jerneja

Ideje dobijo smisel med ljudmi. Pogovor z Ivano Kobal, avtorico knjig Rt nade in Mara – o sončnicah in poteh, str. 21

Laura – nova »Nacetova« zvezda. Laura Bratina v oddaji Spet doma, str. 13-14

Dva tedna v obljubljeni deželi – obisk Chicaga in New Yorka. Potepanje po deželi »neomejenih možnosti«, str. 33-36

Trošt Lucijan

Albert Vidmar na prostovoljnem delu v Bosni. Poleg dijakov Škofijske gimnazije Vipava se je delovnega tabora udeležil tudi Albert Vidmar iz Orešja, str. 15-17

Colsko pokopališče skozi čas. Kako je colsko pokopališče v preteklem stoletju spreminjalo svoj videz?, str. 67-68

Mogoče se pa kaj premika? Študentje univerze v Mariboru so očistili utrdbo nad Sanaborom, ki je bila zgrajena v času 1. svetovne vojne, str. 31

Razpotje ponovno na pravi poti. Ali se MPZ Razpotje ponovno prebuja?, str. 25

Roman Velikonja: »Graditi moraš na področjih, kjer je posameznik močan«. Pogovor z Romanom Velikonja, vodjem Varstveno delavnega centra Ajdovščina - Vipava, str. 10-11

Trener Rajko Brus: »Matej je v redu fant, delaven ...« Pogovor z Rajkom Brusom, vodjo in trenerjem smučarske ekipe v Varstveno delavnem centru Ajdovščina - Vipava, str. 8-10

Vidmar Lidija

Pestro v Smučarskem društvu Gozd. Pregled delovanja v iztekajočem se letu, str. 51-52

Tradicionalne konjske dirke in prvi sejem Gozd in les. V Gozdu so konjskim dirkam dodali tudi sejem gozdarske opreme, str. 53-54

Žgavec Tim

Nogometni turnir zaselkov. Tradicionalni malonogometni turnir z malo spremenjenimi pravili, str. 32

Nove luči za nove prireditve. Oder za kulturne prireditve je dobil novo, profesionalno, razsvetljavo, str. 41

V dvaindvajseti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 39 člankov in 151 fotografij. Na naslovnici je štartna številka in kolajne, ki jih je osvojil Matej Žgavec. Na zadnji strani je fotografija Mešanega pevskega zbora Duri v TV oddaji Spet doma. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Simon Škvarč, Janez Kovšca, Tanja Hladnik, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Ana Tratnik, Jernej Škvarč, Tina Maraž, Franka Koren, Marija Bajc, Anja Rijavec, Luka Bizjak, Tim Žgavec.

COLSKI ČASNIK ŠT. 23, L. 2010

Colska gartroža 2010, str. 82

Grom Nataša

Smučarski izpit? Le čemu? Na smučišču se je treba »znat obnašati!«, str. 69-70

Hladnik Tanja

Teptanje pravic slovenskih učencev v fašistični šoli. Skupina šol severnoprimorske regije izdala zbornik Koliko stane svoboda?, str. 71-72

Tri vrata v pravljicne svetove. Recenzija knjige Nekoč, pred mnogimi leti ... Dodane so 4 pravljice v angleškem in slovenskem jeziku, str. 62-65

Jež Barbara

Naravoslovni teden za »osmake« v Kranjski Gori. Učenci 8. razreda OŠ Col preživeli teden v Kranjski Gori, str. 66-67

Kobal Ivana

Kar sem, str. 10

Nekega dne, str. 10

Svetel, str. (11)

Lila uspavanja, str. (11)

Jurij, str. 12

Koren Marko

... materin jezik pa ključ do vsenarodne omike ... (A. M. Slomšek) MePZ Duri poleg petja tudi delavno. Rezultat: Nova pevška soba, str. 37-39

Kovšca Mirjam

Ivanu Troštu – Hišniku v spomin. (dodana je zahvala svojcev), str. 73

»Suhovršci«. Srečanje Suhovrške rodbine. Dodano je družinsko drevo, str. 77-79

Lemut Petra

Konjeniško društvo Vihr. Na pobudo zagnanih konjenikov nastalo novo društvo, str. 44-45

Logar Tjaša

Mladi gasilci na taborjenju. Letos so mladi gasilci taborili v vasi Klanec pri Kozini, str. 36

Mikuš Janko

Pretekla štiri leta smo uresničili velike želje, le

zakaj jih tudi prihodnja štiri ne bi. Dogajanje v KS Col je predstavil njen predsednik, str. 52-54

Mikuš Stanislav

Kuba včeraj, danes, jutri ... Zapis s potepanja po Kubi, str. 31-33

Peljhan Matej

Moj Ironman – majhen korak za človeštvo in velik zame. Naš rojak Matej Peljhan na najtežji preizkušnji – triatlonu. (dodanih je 5 Matejevih fotografij), str. 15-19

Peljhan Silvester

Lov in lovstvo nekoliko drugače, str. 40-41

Petrovčič Andreja

Kaj se skriva v lipi? Kiparsko srečanje 2010. Na OŠ Col tradicionalni kiparski tabor, str. 59-61

Rijavec Anja

Uvodnik Colskega časnika 2010. (Dodana je koledniška pesem), str. 4

Saksida Irena

Izšlo, izšlo, izšlo ... OŠ Col izdala dvojezično slovensko – angleško knjigo slovenskih, indijskih in korejskih pravljic, str. 61

Šinkovec Lojze, župnik

Colska župnijska kronika za iztekajoče se gospodovo leto 2010, str. 47-48

Škvarč Janko

Poročilo gasilcev PGD Col za leto 2010, str. 34-35

Škvarč Jernej

Mlade pesmi! Mlada Belarka Ivana Kobal izdala pesniško zbirko Zigota, str. 9

Pogovor z Jankom Mikušem. Predsednik KS Col je povedal marsikaj zanimivega in neznanega, str. 49-51

Štinjek Martin

Vseslovenska čistilna akcija tudi na Colu. Tudi na Colu čistilna akcija Očistimo Slovenijo v enem dnevu, str. 68

Tratnik Ana

V svetu vertikale. Pogovor z Martinom Česnikom Špivskim, o alpinizmu in plezalnih podvigih na

zaledenelem slapu v Sapotniku, str. 13-14

Tratnik Ambrožič Tamara

Lokalne volitve 2010. Letos smo volili novo občinsko in krajevno »oblast«, str. 24

Tratnik Jerneja

Žagolič. Jerneja je zbrala nekaj zanimivosti o Žagoliču, str. 55

Trošt Ana

Pogovor s skladateljem Jožetom Troštom, str. 5-(8)

Po Skandinaviji z MePZ Primorje. Ana je s pevci Primorja obiskala Švedsko, str. 25-28

Trošt Lucijan

Luigi Damiani. Naš rojak je eden najvidnejših mož v organizaciji FAO (Organizacija ZN za prehrano in kmetijstvo), str. 29-30

Ostal je spomin ... ko valovil in šumel je pšenični klas. Pogovor z Ivanom Bajcem – Poliškim, ki »sestavlja rime« že od svojega 20. leta, str. 75

Strela v Suhem Vrh. Gospodar si še danes ne zna prav razložiti, kaj se je takrat pravzaprav zgodilo, str. 80-81

Vidmar Lidija

Za nami je še eno leto, v katerem smo uspeli uresničiti naše cilje. Dogajanje v Smučarskem društvu Gozd v iztekajočem letu, str. 42-43

Žgavec Tim

Col v letih 2001 – 2009. Kaj se je novega dogajalo na Colu v prvem desetletju novega tisočletja, str. 56-57

Na Colu smo se letos valjali od smeha ob novi komediji. Na oder postavljena komedija domačina Sandija Škvarča »Pride tudi Ivica«, str. 22-23

V triindvajseti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 33 člankov in 85 fotografij. Na naslovnici je fotografija Žagoliča. Na zadnji strani je fotografija iz komedije Pride tudi Ivica. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Simon Škvarč, Janez Kovšca, Tanja Hladnik, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Ana Tratnik, Jernej Škvarč, Tina Maraž, Franka Koren, Marija Bajc, Anja Rijavec, Luka Bizjak, Tim Žgavec, Andreja Petrovčič, Jerneja Tratnik, Dušan Koren, Barbara Koren, Franc Černigoj.

COLSKI ČASNIK ŠT. 24, L. 2011

Utrinki s Colske šole. Prispevke o dejavnosti OŠ Col v letu 2011 so prispevali: Roberta Stegovec, Irena Saksida, Slavica Velikonja, Nives Žibrik, Andrejka Repič, Veronika Tihelj Bajc, Silva Karim, Nataša Grom, Franko Trošt, Stojan Koren in Peter Vidmar, str. 74-78

Valentin Bernot, učitelj na Colu. Članek o colskem učitelju iz druge polovice 19. stoletja je prepis članka iz časopisa Učiteljski tovariš z dne 1.11.1885, str. 67-68

Bajc Alen, Štrancar Klavdija

O hudobnem svinčniku. Alenova pravljica Hudobni svinčnik v knjižni obliki, str. 72

Bizjak Luka

Novosti na Colu. V sliki in besedi o novostih na Colu in v okolici. Dodano je pismo, ki ga je občinskemu svetniku Matjažu Bajcu v zvezi s plazom pod Avžlakom poslal minister za promet Patrick Vlačič, str. 32-35

Bizjak Luka, Trošt Lucijan

Tek, nova modna muha na Colu?, str. 41-44

Hladnik Tanja

Izbrani zvoki, čisti toni, ubrani napevi. Izšla tematska številka Javorovega lista, ki govori o ljudskih godcih, pevcih, ansamblih, zborih ..., str. 73

Sloveniji ob njenem 20. rojstnem dnevu. Razmišljanje Tanje Hladnik o dvajsetih letih nove države, str. 9-10

Koren Dušan

Križna Gora. Nekaj podatkov, tudi statističnih, o Križni Gori, str. (2)

Koren Marko

To niso glasovi, to so planeti in sonca, ki nenehno krožijo! Mešani pevski zbor Duri sodeloval na prireditvi Mahlerjevo leto, str. 80-81

Krapež Aleš

Rokometni klub Col v sezoni 2010/11. Poročilo trenerja mladinske ekipe RK Col, str. 53

Križan Vanja

Beg v svobodo. Intervju z Mihaelom Bajcem, o njegovem prebegu iz takratne države Jugoslavije. Celoten intervju je bil objavljen v reviji Zaveza, str. 17-21

Logar Darko

Taborjenje colske gasilske mladine 4. - 10. 7. 2011. Mladi gasilci tokrat na Jezerskem, str. 51-51

Peljhan Silvester

Masovno sekanje borovcev. Ali je najnovejša »modna muha« res tako nujno potrebna?, str. 40

Petrovčič Andreja, Rijavec Anja

Uvodnik 24. številke Colskega Časnika. (Dodana je koledniška pesem), str. 4

Pregelj Ivo

O osamosvojitvi Slovenije 20 let po tem. (Skozi oči različnih generacij) 20 let Slovenije. Razmišljanje Ivana Preglja o dvajsetih letih nove države, str. 5-7

Pregelj Milan

Omočati ali zahtevati. Razmišljanje o času, ki ga živimo, str. 50

Puc Edo

Moji pogledi. Razmišljanje Eda Puca o dvajsetih letih nove države, str. 7-8

Šinkovec Lojze, župnik

Colska župnijska kronika za iztekajoče se Gospodovo leto 2011, str. 60-61

Škvarč Ivan

Colski gasilci v letu 2011. Poročilo predsednika PGD Col, str. 46-49

Škvarč Janko

Poročilo poveljnika za leto 2011, str. 45

Škvarč Jernej

Fotovoltaična elektrarna »Sonce Višnje«. Čista energija iz nove elektrarne. Dodani so članki Iz zgodovine, Tehnični podatki elektrarne Sonce Višnje ter V prihodnosti, str. 62-66

Nove umetnine v colski župnijski cerkvi. V župnijski cerkvi sv. Lenarta nova slika, ki jo je darovala Irma Koren, narisala pa Ana Trošt. Dodan je pogovor z avtorico slike, str. 55-57

Škvarč Simon

Društvo Trillek – dvajset let na sceni, str. 11

Tratnik Ana

Oratorij Col 2011. Tradicionalno srečanje otrok

colske župnije se nadaljuje iz leta v leto, str. 58-59

Zdrav duh v zdravem telesu. Projekt Zdrav življenjski slog se izvaja tudi na OŠ Col, str. 71

Tratnik Ambrožič Tamara

Parlamentarne volitve 2011. Predčasne državnozbornske volitve 2011, str. 13

Tratnik Tone

Za – govor podob. Rojak – fotograf Matej Peljhan svoje fotografije objavil v knjigi, str.79

Trošt Lucijan

Čez noč so izginili ... Anton Škvarč – Jernejcov o tem, kako so na prebege svojih rojakov, sorodnikov, gledali domačini, str. 30-31

Oglarjenje. Napoved srečanja oglarjev Slovenije na Colu I. 2014, str. 69-70

Tu, v Kanadi, so rezultati mojega dela, mojih žuljev ... Pogovor z Mariom Žejnom – Pucovim o njegovem prebegu od doma in o življenju v Kanadi, str. 22-28

Ujeli so me v »stometerskem pasu«, tik ob meji... Neuspešen prebeg Ane Bajc – Poliške preko takratne avstrijsko – jugoslovanske meje, str. 14-16

Žgavec Tim

Nekaj besed o gradu Trillek in njegovi okolici. Samo vprašanje časa je, kdaj bo stari grad »padel sam vase!«, str. 36-37

Sreča v nesreči. Na streho stanovanjske hiše Korenovih padla kako tona težka skala, str. 38-39

V štiriindvajseti številki Colskega časnika je bilo objavljenih 33 člankov in 100 fotografij. Na naslovnici je fotografija domačije za Križno Goro. Na zadnji strani je fotografija novega otroškega igrišča pri športnem parku Lipov Gaj. Pri nastajanju časnika so sodelovali: Simon Škvarč, Janez Kovšca, Tanja Hladnik, Lucijan Trošt, Silvan Praček, Ana Tratnik, Jernej Škvarč, Tina Maraž, Marija Bajc, Anja Rijavec, Luka Bizjak, Tim Žgavec, Andreja Petrovčič, Jerneja Tratnik, Dušan Koren, Barbara Koren.

Skozi članke in številke, ki se nanašajo na četrto stoletje Colskega časnika sva se prebijala

Lucijan Trošt in Marija Bajc

V štiriindvajsetih številkah Colskega časnika je bilo objavljenih **759** člankov, katere je napisalo **181** avtorjev. Objavljeno je bilo tudi **1639** fotografij ter nekaj skic in načrtov.

V časniku smo pisali o vsem mogočem, notri so pisma predsednika države, ministrov, tako in drugače pomembnih ljudi, ... ter cel kup podatkov, ki svojo pravo vrednost dobijo šele čez kakšno leto, desetletje.

Ko se malo bolj pozorno zazremo v gornje številke, vidimo, kako obširno delo je bilo opravljeno v teh 25. letih. Kaj vse je bilo iztrgano pozabi?

Četrto stoletje ... !!!!

Otroci otroškega pevskega zbora na pustni Sobotni iskrici v Ljubljani. Foto: Dominik Tratnik

Poletni oratorij - furman Lojze je peljal otroke na vozu s konjsko vprego okoli Cerkniškega jezera. Foto: Danijela Krapež

Tekma pod lučmi. Foto: Meta Škvarč

Pri mizi na Veliki planini, izlet Društva mladih Col.
Foto: Marko Hančič

Velika planina - tokrat v zraku. Foto:
Jerneja Tratnik

Izgradnja vodovoda na Avžlak. Foto: Luka Bizjak

Košnja po starem. Foto: Meta Škvarč

Ansambel Vagabundi na Colski nedelji. Foto: Meta Škvarč

Združeni lokalni glasbeniki na Colskem glasbenem odru. Foto: Meta Škvarč

Fotografska razstava Mateja Peljhana, Prvič doma. Foto: Meta Škvarč

Potopisno predavanje Matevža Lenarčiča. Foto: Meta Škvarč

Ansambel Časliki cvet ... Foto: Meta Škvarč

Colska sobota. Foto: Meta Škvarč

Trofenfeld Jazz band na Colskem glasbenem odru.
Foto: Meta Škvarč

Umestitev škofa Jurija Bizjaka v koprski stolnici. Foto: <http://katoliska-cerkev.si>

Nogometni turnir v organizaciji Rokometnega kluba Col - Colska ekipa. Foto: Meta Škvarč

"Nežne melodije v toplem poletnem večeru." Foto: Franc Koren

Gasilska slika z oratorija - obisk reševalcev. Foto: Danijela Krapež.

*Prijetno branje in vse dobro v
letu 2013 vam želi uredništvo
Čolskega časnika!*

